Otto Schneid
Papers
27:2

Digitized by the Internet Archive
in 2014

https://archive.org/details/ottoschneid27_2

חלק ראשון:

צורה ומציאות

פרק ראשון: מחשבת הצורה

(טפלה הנה ובהתאחדה עם טפל טפלות תלד
אמנות החקוי.)

אפלטון, המדינה, 603.

מסביב לשנת 1911 נדמה היה כאילו עבר זמנם של הנכסים הגדולים אשר עוד נותרו מעזבונו של האימפרסיוניזם. הלא בטוי היה לחברה המושתתת על הקפיטליזם בשלבו הקדום, וזו נזקק במסעות כבושיו הראשונים לכל מה שעזר לו בשאיפותיו לבורגניזציה של שכבות-בינים רחבות, להעמדתן מחוץ לחרדה הפוליטית. מתנאים אלה צמח בכלל פרוש אסתטי של החיים, ואישה זו, שהגיעה עד מהרה למסקנות קיצוניות, היא המגמה אשר באמנות השוללת-כל-מגמה ומכריזה על "אמנות לשם אמנות"; בנגוד לתרבויות עברו, שיצרו אמנות לשם מגמותיהן הן. עתה, כאילו נשמט מתחת לרגלי האימפרסיוניזם יסוד זה מיסודותיו. עוד זמן-מה לפני המפנה הזה התחיל אפן הראיה האימפרסיוניסטית מתערער בעיקר עקב שני אישים שהיו מצדם בטויי כוחות נגדיים בחברה: עקב פאן חוך אשר מתחת לידיו שבה ונעשתה האמנות לעיצוב אנושיותו של אנוש ועקב תורת האמנות של סיזאן אשר למעשה הניח יסודות למושג חדש של מציאות. כאילו עתה, בשלב זה של שגשוג הקפיטליזם המפותח, וכבטוי הגורמים המהפכניים הטמונים בו, ובודאי גם כבטוי האוירה המתוחה של ערב זעזוע מלחמת העולם הראשונה, קמה באמנות אירופה תנועה עמוקה ומקיפה. מרובות היו צורותיה ומשונים בטוייה, ומתוך כל שפעתם התבלטו בצרפת הקוביזם ולפניו ועמו הפוביזם, ברוסיה ובגרמניה האכספרסיוניזם, באיטליה הפוטוריזם. אלא שתנועות-משנה אזוריות אלה פרצו גם הן ימינה ושמאלה ולבשו גם הן ממדים בינלאומיים. מטרתן המשותפת ובמדת-מה גם תוצאתן של תנועה זו ושל בנותיה היתה שבירת התמונה התמימה והנוחה של עולם וחיים. אף קביעת תאריכיה או גבולותיה מבחינת הזמן נראית פחות פשוטה מן הנהוג בשיטה המוסכמת של היסטוריוגרפיה, המגדירה על נקלה תחילתם וסופם של דברים. כשם שכוחות אלה כבר נתגשמו בתנאים דומים בתקופות קדומות ולא הוחלפו לחלוטין כאשר השתלטו גורמים נוגדים, כן עודם נכרים בצורותיהם האחרות ועודם חיים בימינו אלה; ובהתחדש תנאיהם עתידה שעתם לשוב ולבוא. המוקדם והמאוחר משתלבים אפוא לפי סדר יותר מסובך, כיום ותמיד.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

10-12
18-20

[illegible]

תוכן העניינים
הקדמה
חלק ראשון: צורה ומציאות
פרק ראשון: מחשבת הצורה
א. צבעים ומציאותיים
פרוינציק
לורנצי
מרגוסי [מרגואון]
פאליני
שטרלינג
גוטמן
האסכולה האקספרסיוניסטית של זמננו: ..., רימר, ...
ז'אק ליפשיץ
ז'אקי
ב. הטרגדיה של האמנות האופטימית
פרק שני: המציאות כעיקרון
א. הריאליזם בציור
ריסלינג
גנלבא
ליאופולד-לוי
רובנשטיין לוי
נארס
איסר
מינצר
סימון-לוי
ויינגארט
מנדל
אשר
מונצ'ין
פסר
נספחים ותמונות: מנגיזלי — אוסטס —

~~אלבן~~

אלבין הגפין

הבשם של פבנוסקא

• ש"ט אז סוסו של אלמוני

ג. האיתנים שבלבנ

- - - - - - - - -

סוטין ומהומותו

קרמן

ריבואין

זונרמן

זליגינג

זייפרט

לו אלברד-לזאר

לורנס לוי-בלוך

אנפ-כף

יששכר ריבק ורוח הבריגאורה

פילוס ~~טל~~

תנועה ומעשה: וולוין-ניידיל-טראכטר-

~~[illegible]~~ גורגן

אברהם מינצין

גלוין

חמאל

3. מגבת קרן וצה

~~[illegible]~~

- - - - - - - - -

האנרה מארן שוארד

כהנא - חיים שפיגל - סליבניאק

שפיגל חיים

סליבניאק

פנן שלושי: חו"ת הגבר

~~~~~~~~

מודיליאני

סויטין

סוף דבר

המשך!
~~~~~~~~

ג. צרוף

ארתור סגל – המחפש

נתן אלטמן או מסורת ומהפכה

~~לזכר~~ אלגרים, הגיבור ומעשיו. ([illegible])

יאנקל אדלר

פרץ פארקאש [illegible]

~~אלגרא~~

ליושאגרו

ארדם

ספוליאנסקי

רוסינזוב

[illegible] אל עצמם : פריץ – גוטמן – ז'אנ. לוי

וובר

~~[illegible]~~

חלק שני : [illegible]

סיפורין
פרידנאר
ריימן
ג'ן לוין
בוריס [illegible]
יאנקל

פתח דבר

על מסורת [illegible]

פרק ראשון : [illegible] ~~[illegible]~~

[illegible], מסה על [illegible]

חסידות

המולד היהודי

בין אסיה לאירופה

~~אחרי 1922~~ בגלות ולונדון

~~אחר השואה~~

פרק שני : רגש ורטט

א. אכספרסיוניסטים

מייבנר

~~שם~~ לזר סגל

הערה על [illegible]

ב. הקו הבריטי

רגינה מונצלאר

גוסטאו וולף

ברשאפר

הבל

מיח גולדברג

רפל [illegible]-מרינוס

ברזיינסקי

פארקאשהאזי

דבר

ג. קרוג
ארטור סגל באהבה
נתן אלטמן או מסורת ובגידה
לזכר אפלגרים
יאנקל אדלר
[illegible]
רוסיליוב

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

פרק רביעי: אמת עצמו או בדיה

אמנות החוג ה[illegible]

מרק או הפגישה באין סוף

אויגן לך, לכתו ושובו

גראמשטיין והעולם הזה

ליאופולד גוטליב והזולת

פלוק או חווית המרחב

דאנלף ובעבר הירדן

פאלק והשנואה באל-מעמדית

ליפמן, כשין ויצוי

מרקס, אמת הרגשות ✗

~~לסיכום:~~

מעט סיכום:

א-1804 עד ~~[illegible]~~ דור השואה

~~[illegible]~~

חשבון נפש ~~[illegible]~~ ב.א. סיום

מפתחות

פרוינדליך ✓
זונזוך ✓
ליפשיץ-ביציץ ✓
גיסלינג ✓
סימון זוס ✓
אבר. נוימן ✓
הבר
אבבזנו ✓
פינוסקי ✓
אלכר-[illegible] ✓
חוואט ✓
יאנקל ✓

V: נוסף לציור קולר לכנ"ל — I — מ: נוסף לגלריה מ"ן

Aberdam Alfred

^ Adler Jankel — V Adler Jean

^ Albert-Lazard Lu

^ Altman Nathan

Applebaum Moses

^ Ascher Georges

~~Aschheim Isidor~~

^ Band Max — Blaufuks Aharon

V Berczynski Henoch — V Brzezinski

^ Bass Anna

V Brauner Jizchak

V Berman Abraham — V Berman M.

~~Bernstein~~

V Centnerszwer Stanisława

Chagall Marc

V Chegchel Meyer — Cohen Yehouda

V Cygler Sam.

^ Czaky Jos. Alx.

^ Cukierman Benzion

V Daniels Harry (Danielowicz)

^ Dajez Aron

V Dem Erna

^ Drucker Louis

V Dyniec Michael

~~V Aide~~

^ Ehrlich Georg

^ Eisenschitz Willy

^ Eljovicz Max

^ Eltan Beno

^ Epstein Henri

V Epstein Jacob

^ Fajgenbaum Izyja

^ V Fajgenbaum Salomon

^ Falk Robert

^ V Farkashazy Miklos

V Fazzini (Fürstenberg)

Feder Adolphe

^ Feuerring Maximilian

Fink

^ Fleischhacker Leop.

^ Floch Joseph

^ Fried Theodor

Frydman Felix

V Frydman Adam

Garner Jakob

^ Goldberg Chaim

V Gordon Jules

^ Gotlib Georges

Gottlieb Leopold

V Granowsky Samuel

^ Grunsweigh Nathan

Guggenheim Alis

Guterman Abr

Faber Tobias

II

Hahn Otto

^ Halicka Alice

^ Hayden Henri

^ Hecht Joseph

^ [illegible] Adam

^ Hirszenberg [illegible]

V Hoherman Alice

^ Isenstein Kurt Harald

^ [illegible] Joseph

^ Kahane Joachim

V Kaminski Zygfryd

^ Kanelba Raymond

^ Karpeles-Högman Andrée ?

^ Kars Georges

^ Katz Mané

^ Kikoïne V

^ Kisling Moïse   Klein [illegible]

V Kogan Moïse [illegible]

^ Kogan Benjamin

^ [illegible]

^ [illegible] Abram

V Korzeń Nathan   Chana Kowalski

Kramsztyk Roman V

Krauze Emil

V Julius Kroll ^ Kremègne Pinchus

V ^ Kunik Emil

^ Landsman [illegible]

V J. Leizerowicz

^ Léopold-Lévy

V Lévy Jane

^ Lévy Rudolf

^ Lévy [illegible]

^ Lichtenstein Isaac

^ Lipchitz Jacques

^ Lipsi Isaac

V 21 Lochakow Ary

Loutchansky Jacques

Löw Jakob

^ Lozowick Louis

V Jacob Macznik

^ Mandelbaum Ephraim

V Manievich Abraham

^ Marcoussis (Markus) Louis

[illegible]-Lévy

^ Mendjizky Maurice

^ Menkes Zygmunt

III

Merkel Georges

Merzer Arich Asszody Bela

Michailovicz V

^ Miestcherinoff Bear

Milich Adolphe

Mirtchine Abraham

Modigliani Amadeo

^ Mondzain Simon

^ Moryce - Lipszyc

^ Müller Szymon

Mündlak Regina

^ Nadelman Elie

^ Naiditch Wolf Wladimir

^ Neagoe Ann

V Abr. Neumann

^ Neuman Elie

Orloff Chana

^ Pacanowska Felicja

^ Paikes Isaac

Pascin Jules

^ Rabinowicz Hirsz — Henryk, Herman

Raifmann V ^ Rabinowicz Benzion

Raynefeld Joseph

^ Reth Alfred

^ Riener Alice

V Rosental Roman

^ [illegible] Isaac

=N32= V ^ Rynecki Moses

^ Salvendy Frida

Schiegel [illegible]

V Schiffer Adolf

Schulz Oscar

~~[illegible]~~

^ Segal Arthur

^ Segall Lasar

^ Sinder [illegible]

^ Seligmann Kurt

Siegel-Vittman [illegible]

^ [illegible]

^ V Singer Erwin

^ Sliwniak [illegible]

Slodki Marcel

Spolianskij [illegible]

[illegible]

Steinhardt Jakob

^ Sterling [illegible]

Szalit-Marcus Rahel

Streng Henryk

^ [illegible]

^ V Szanker Leon

V Szer Jacob (Wilhem)

IV

? ^ Szpigel Chaim

Welcer-Szwajcer, ~~Lemberg (?)~~ Wwa

^ [illegible] Karol
Szylis Hirsz
[illegible], Fred

^ Tiralen [illegible]

^ [illegible] [illegible]

^ Trachter [illegible]

^ Tykocinski [illegible]

^ [illegible] [illegible] Uzdansky V

V Vago-Weiss Fernand
^ Volowicz [illegible]

^ Walkowitz [illegible].

V Weinberg Ossip

^ Weingort Joachim W. Weintraut V

^ Weinbaum Albert Abram V Weissberg ~~Leiber~~ Leon

Abr. Ostrzega
Jacob Nilkin

^ Wolf Gustaw

^ Zadikow Arnold

^ Zaddine Ossip V Zajdenbajtel, Jozef V

^ Zak [illegible] Zajdenbeitel

V Fiszel Zylberberg-Zber

^ Zalckind Ber

Hirsz Zina V

Lev Zawadinsky-Nadim

Mos. Tyrecki
Sophie Blum-Lazarus
Simson Goldberg
Eliah Grinman
Maurycy Trembacz
Samuel Lipschitz
Abr. Mordkhine
Leopold [illegible]-[illegible]
Rafael Schwartz
Naoum Aronson

ארגון המורים בטכניון

חוזר לחברי הארגון. הטכניון, 28.6.1956

כידוע לך הודיע מנהל הטכניון בחודש אוגוסט 1955 לארגוננו, כי בענין תחולת הדרוג החדש (הרטרואקטיבי) אין להנהלת הטכניון מדיניות שלה והיא תפעל לפי מה שיוסכם בין האוניברסיטה לבין משרד החנוך.

חברי הארגון קבלו את ההודעה הזאת כהוכחה כי מנוי וגמור עקרון השואת השכר הכולל עם האוניברסיטה. אולם, בחדשים האחרונים התברר שאין הדבר כך. בכמה נקודות נתקל הועד באי-רצון ההנהלה להגשים את עקרון ההשואה, כגון בענין תוספת הותק (שאחרי מהאותינו קבלה ההנהלה לבסוף את השויון עם האוניברסיטה) ובענין "תוספת ספרות".

לאחרונה עורער לגמרי עקרון ההשואה, בו ראה המנהל, כנראה, רק הוראת שעה בענין מסוים במועד ההוא. הדבר בא לידי בטוי במכתבו של המנהל מיום 6.6.56 כדלקמן:

"ראשית הנני להתיחס לפסקא של מכתבכם, המדברת מצד אחד על השואה לאוניברסיטה ועם זאת על קפוחים לגבי דידכם לעומת האוניברסיטה.

בענין זה ברצוני שתהיה לכם ברורה עמדתי. השואה לאוניברסיטה באפן סתמי וכולל אינה יכולה להתקבל על-ידי כעקרון קדוש ומוחלט. יש הרבה ענינים שמתוך שקול לגופם אני מקבל את עקרון ההשואה, ויש ענינים שבשום פנים אינני יכול לקבל את עקרון ההשואה לגביהם, וזה משום ששני המוסדות - מלבד זאת שהם מוסדות להשכלה גבוהה- יש בהם שוני וגישה שונה לגבי ענינים שונים, הנובעים מגורמים מיוחדים ואופיניים לכל מוסד, ובתוך זה גם השקפות שלא מן הנמנע שתהינה שונות בין מנהלי שני המוסדות הנ"ל בענינים שונים.

יתכן ולאוניברסיטה היו נמוקים משלה לקבל על עצמה התחיבויות כספיות באופן רטרואקטיבי. במדה שדבר זה נוגע אלי לא אוכל לקבל על עצמי שום התחיבות רטרואקטיבית, ולא רק משום הקשיים הכספיים שהמוסד נתון בהם, אלא משום שאני משוכנע שהנהלת משק פחות או יותר על בסיס "מוסרי" איננה יכולה לעשות "להפים"מסוג זה, וכל זמן שאני אהיה מנהל הטכניון לא אנהג אחרת; וההצעות שלכם בקשר עם הסדרים כספיים שאני אחראי להם, ראויות אמנם להערכה מצדי, אבל אינני מוכן להזקק להן כל/עוד עלי מוטלת האחריות להשיג את הכספים החסרים.

אינני רוצה לדבר על קפוחים שאתם מדברים עליהם, כי הייתי יכול להצביע על כמה ענינים הרבה חשובים מזה שאתם דנים עליו במכתבכם שלא קופחתם בו לגבי האוניברסיטה, אלא הופליתם לטובה.

לכן אינני נכון לדון על רטרואקטיביות ביחס להשתתפותנו ברכישת ספרות למורים. החלטתנו עומדת בעינה שההענקה המיוחדת בקשר לענין הספרים מתיחסת לשנת הכספים תשט"ז, ורק לשנה זו. אשר לשנת תשי"ז אוכל לדון בענין זה רק לאחר שיתברר לי תקציב של ההכנסות שלנו לקראת השנה הבאה."

בכבוד רב,

(-) רב-אלוף י. דורי
מ נ ה ל.

הועד ענה על המכתב הזה ביום 19.6.56 כדלקמן:

"הננו לאשר בתודה את קבלת מכתבך מיום 6.6.56. מן המכתב הזה ברור כי אינך רואה הכרח בהשואת השכר של המורים במוסדות ההוראה הגבוהה. לעומת זאת אנו סבורים שבתנאים הקימים בארץ מן הרצוי כי האוניברסיטה, הטכניון והמוסדות הדומים יגיעו למדיניות שכר מותאמת באפן עקרוני.

השאלה המרכזית בשבילנו היא: אם אינך מכיר בעקרון ההשואה, לפי איזה עקרון הנך נוהג בבעיות משכורת מוריך? האם עלינו לראות את התשובה לשאלה זו בפסקה האחרונה של מכתבך: "אשר לשנת תשי"ז אוכל לדון בענין זה (תוספת ספרים) לאחר שיתברר לי תקציב של ההכנסות שלנו לקראת השנה הבאה"?

ארגון המורים לא יכול לקבל עמדה כזאת. היות ואין לצבור המורים דעה בקביעת התקציב של הטכניון, אין זה מן הצדק שצבור זה יהיה קרבן של שקולים תקציביים, כי אם להפך: יש לבנות את התקציב -בין היתר- לפי ההתחיבויות כלפי המורים.

ביחס לפסקה בה הנך מצביע על ענינים בהם מורי הטכניון הופלו לטובה לגבי האוניברסיטה, היינו מבקשים אותך להודיענו לאיזה מקרים היתה הכונה."

בכבוד רב,
בשם ועד ארגון המורים בטכניון,

(-)פרופ/מ ד. תמרי (-)ד"ר מ. לינדמן
יו"ר מזכיר.

לאור התפתחות הענינים הזאת התהוה מצב חדש לחלוטין, בו חסר הבסיס האוביקטיבי לחשוב המשכורת הכוללת של המורים בטכניון. הועד החליט להביא את תוכן מכתב המנהל לדיון החברים ויכנס אספה כללית ביום ה' 5.7.56 בשעה 8.00 בערב בדיוק, באולם 20.

על סדר היום: 1. דו"ח הועד על בעיות השכר, 2. דיון וקבלת החלטות בנוגע לבעיות השכר, 3. שונות.

מיותר להדגיש שדיוננו הם בעלי חשיבות ממדרגה ראשונה והשתתפות החברים הכרחית לשם קבלת החלטות בקוורום מכסימלי!

ועד ארגון המורים.

קר לי

אחר ~~בלהה~~ הסער רק אני נותרתי.
האמנם רק? כי אולי לא עוררתי.
קר לי.

חלפו החלק, ורם לבן גרתי,
ברחו, ירחו, ועד עתה אחרתי.

ספרו בשיר. הנה, התעוררתי.
מעמק עולים. הוי, למה שרתי.
קר לי.

(176)

Band
Angell

ליפמן
לסגן
גרופר
גוטמן

[illegible]

פרק [illegible]: חומר עזר

[illegible]

[illegible]

[illegible]

פרק רביעי : [illegible]

[illegible]

~~[illegible]~~ [illegible] ~~[illegible]~~ ושונו

~~[illegible]~~

[illegible]

~~[illegible]~~ הלוה אל·אפוק גולי·ב והזוה

[illegible]

[illegible] ~~[illegible]~~ = אל-ממשית

[illegible]

[illegible]

[illegible] :

[illegible]

[illegible]

חשבון נפש תש"ט

פרק שני: רגש וכרם

א. אקספרסיוניסטים

מיידנר

~~שטיינהארדט~~

לזר סגל

אנה על שטיינהארדט

ב. ~~עמי דבר~~ הרגש כביטוי

רגינה מונצן

גוסטב וולף

בר שפט

הכל

גולדברג

שורין - אגם

ארליך הגרפיקן

השטח אצל סגנוסקה.

[illegible]

ג. ~~גבאים~~ האיתנים של בר-ב"ע

סוטין והמגמה

ברמן

[illegible]

[illegible]

[illegible]

לו אלבר-לבא

לורף לוי - גלוק

מנה - כף

ישבר [illegible] ריבק ורוה הרגן יונה

סיילס

~~אי~~ לא גנוב המסכה. וולינ ניוצ - סבבטר - ~~[illegible]~~ לורן

לזר אברהם מינץ

3. מגמת רקוב

המגרה מרק שוארד

כהנא

שפיגל - ליבנבך - מרבר

ב. אידאליזם ומטריאליזם בפיוט

לוינסקי
נדלמן
מוסקו[illegible]נינג
דרוקר
איינזרוים
חני אוולוף
יגן אנא גס
פסלים יהודי גרמניה: אלזן - פלשבאקר - לנדויר
[illegible]
אליק
ציירים-פסלים: מודיליאני - אלטמן - פייקו
גוגנהיים
אינשטיין
מוריס-ליפשיץ
למען [illegible] הבול יהודי

ג. ברוך

ארתור סגל המתפ[illegible]
נתן אלטמן את מסרת ומבנה
לסר אורי גרינ[illegible]
האליזא
יאנקל אדלר
דור הלך דור בא: ~~[illegible]~~ [illegible] - פרידאוס - [illegible]
אברהם

חלק ג: [illegible]

פתח דבר
מסרת ספרות

פרק ראשון: * צ'יון אגנון

מיקרוכאוס, מוסר [illegible]
הסיפור
המוטיב היהודי
בין [illegible]
אחרי 1922

שער: 1
~~[illegible]~~
תוכן 2-5
הקדמה 6-8

הקדמה

חלק ראשון: צורה ומציאות

פרק ראשון: מחשבת הצורה

א. הכוונים ומגשימיהם

רת
לוזוין
מרקוסי
זליגמן
שטרלינג — פאזי
הסגולה האבסטרקטית של מרדכי: [illegible] - ריימר - כהן
ז'ן ליפשיץ
ז'אקרי

ב. הטרגדיה של האמנות המופשטת

פרק שני: המציאות כעיקרון

א. הריאליזם בציור

קיסלינג
[illegible]
קנלבם
ויינגארט
ליאופולד-לוי
מילוד
רודולף לוי
מונצ'ז
סימון-לוי
קארס
פדר

נפתלים ורם לבב: ~~[illegible]~~ - מנזל - מניצ'קי - אוטס - הנריק גוטליב -
איזר - אשר - ונרווים - גוטליב - ברנשטיין - ליבנשטין - [illegible] -
[illegible] גרינסויג - בייזב - ליסיה - סלינג - [illegible]
מכוחות אמריקה: ולקוביץ - אינג'אקיד - ניגו - סוטל
~~[illegible]~~ אוסטריה: איינשיל - ביילר - קראוס - [illegible]
הריאליזם של יהודי פולין: אליוביץ - פיגנבוים - רבינוביץ - איגוזינסקי - פרידמן -
נתן שפיגל - הירשפרונג - [illegible] - [illegible] - שיינגל - פוררינג - גלזנר
[illegible]

Feliks Frydman *Martwa natura*

FELIKS FRYDMAN Martwa natura

Własność Zbiorów Państwowych.

שאגאל והשואה

~~1940, [illegible]~~

ב-1940, בפברואר, [illegible] כאבר במאורות בעיר, שאז מציגה המלחמה הבוער, קרה לאמן שמלווה לדוריו, לצמוות שהיה מצייר ביאים בגירון, שיבואו להצילו ולהעניק לו ביטוי או להיות לו לשופר, שיוציא מלב מעונה קול ~~[illegible]~~ קריאה וצעקה. והנה זה בא, הזמן הטמא [illegible] וספר, וילדה וילד [illegible] וכנען, שמשום־מה נשאר קיים רק עצמו, ואם המתרגם את ילדה ואת שאגאל חזוני ומרוחק יותר, ~~[illegible]~~ והם [illegible] בלונסה של שאגאל מרוחק רבלים היהודי [illegible]. ~~[illegible]~~ כמעט ערום הוא, הרגם הגדול הלב, ואיננו לווער, ~~[illegible]~~ לווער ואיננו מאשר ואינו גדול. ראשו [illegible] במאור גדול מנשוא, ~~[illegible]~~ אולם [illegible] גם הוא שאגאלוגיו מאמור לבשר [illegible] או משוגע ואינו מתפתח (כאשר כבר [illegible] ומתורי באור [illegible]) – רק באמיר ובינצמחון לוהב ברגע. כי [illegible] וגם הרגון אף ממרומים אל [illegible]. רק ~~[illegible]~~ הצריכים מתבהלים ומתעפחים, ומה [illegible] יאושם אל גדול וקטן ואיש נעשן עבה כבלב. גם [illegible] ממול [illegible], ואשר לורך דהיסין תולה. באמצע הרחוב [illegible] העיניים, והפרספקטיבה הבאה מאריכה הכל, הנה מרחוק, ומשכן אל מרחקים. ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ מה נאמן לשאגאל, אם לא את [illegible] [illegible] ואת השמור־לגן שלו לצבעי, כאשר עבין מצמצם האמן כל לוואי הבא קרוא או שלוי קרוא מאופקים אחרים. בלונסה יש כדי לרמוז על הצלב, והגדול הבעל מושך את ידו ~~[illegible]~~ הצלוב, אבל הקריבה אינה נעשית מאשות. כשם שגם לאלה הנוגעת ברגליו ולא־ש־הספר [illegible] למצוא גלות באמנות הנוצרית, אין גדולה איננו מוסף.

אכן, כבר ההתאוששות, ואין לה מעשה מן ~~[illegible]~~. ~~[illegible]~~ [illegible], האם לה הוא לה, האם לה כל מה שלאמננו הגדול ולשואה? המצא הרבה בעשה מיליונים בלה את ביטויו הסופי? ~~[illegible]~~ המצולרים (הגלוים והנסתרים, שמענו עד כה) רעד מגופה יולדת, כמו שבשיג את הפשע ~~[illegible]~~ הבעל־אנושי נואיב הבעל־אנושי – ~~[illegible]~~ האיננו מעצורים אלה גם את שאגאל? או גרם מגוף הנורא גם הוא?

שאלות אלה נעיב ליור, שעשה את הרושם ~~[illegible]~~ באמון ביותר על רבים מבאי התערוכות התיקיפות של השנים האחרונות. ~~[illegible]~~ לצבעיו השמורים בבנבון בעיקר הם [illegible], כמו כלילה וגוני בצר ורודים. באמצע [illegible] שיא, לא, ~~[illegible]~~ (או מופסת) [illegible] ברחוב באור של וראש לבטה, ועל אחת ~~[illegible]~~ מסגיר שערה השחור ופני נפסה לקול ברוח ייאת רוח, ובנפשה התמונה מגעת עד בגוות העיירה, ובנפשה העליון מסובך [illegible] הבעל. לואה מצאגל [illegible] בנוון של לגברה איש שרגליו נערות אליו, ובינו האנשים שוב מוגרים בהעלה מגעות. שוב מנגן, כבימול, העגל בנוער כשבה מרחף לפני פיו. בתמונה בנך ~~[illegible]~~ הזכה גם מוצא האם את ילדה ובתאור פניו גם נר צולן ורבנע הצלוב ממש. בינתה התמונה מלב שאגאל מחזיק יהודי ספר תורה ומציג אחורנית ~~[illegible]~~ וזורח להצילו. אולה שאגאל מאיר כאן או אינה נובר נולי. המאורע כאן יותר ביטאי, החלקים מתלכדים יותר, המצער דק יותר ~~[illegible]~~. אותנו נלכדים בתבונה יצירות מאוחרות, ~~[illegible]~~ [illegible] המוקדמות על שולי ואמצעות כאחת. הצופל זה, ואף מאמריותיו, [illegible] של האמנות שבשיאי סימפוניות.

ליד סמיאות

אולם התמונה האחרונה הבאה, הנקראת „מגלות המלאך" והשייכת למוזיאון שגל, מסומנת בסוגריים בתאריך המפנים ~~[illegible]~~ (כלומר) 47 - 33 - 1923 בנמצא שמעל ה[illegible] של השנים האלה גם שינוי משמעותה ונכנסה ~~[illegible]~~ (אל עיוותו ומוהמה) ואשר לראיה האחרון על הצער? אך נראה לאמן את מחול הסיכומלוגטיות ~~[illegible]~~ ונשבר, שמבה כרב לגדולה (גלוי ומוצבת) ביאים שלווים למהי? סבבה כבאות לא ~~[illegible]~~ (מחוק) בצבת ~~[illegible]~~ מן האור במעבר האחרי. במאורעות כשניים, שעבר לפני החורן הגדול ברעות בנפש על המלכות עם ישראל גם בתאות בעולמים. יתר על כן, אולי ישאל הכיסאורין הבא, אין אנחנו לא ראינו את המאמנים הבא, ומצוע אנחנו לא האמנו להכרות הדור לצאת, ויחזור את טבות הגעגועים?

בשנים שלפני [illegible] ואחריה כאילו משכו חושו עוד יותר אל החיים. [illegible] קיום ועל ידיו [illegible]
יותר הידור. פריחת מרומים פורחת עיניים לראות, [illegible] כי כבה לו נעלמו. הנוף מלאיח קסמיו, והנה [illegible]
גבעות רחוקות מוצפות בשמש-מה, ובקירבה [illegible] מרעיפה מטר צללים ועשבי בשמים, [illegible] מסירות
מעמיקה לשבע מביאה לידי פירוט מפגיע, וגם מתגלה שפע אפשרויות נוספות. [illegible] התמונה [illegible]
מחלקיותיה [illegible] פרחים של צבעים מוגדרים עד כדי כדוגמה [illegible] לאמנות, בדומה למאמצים העסיסיים שאמנות
ההולנדית של המאות הי"ז והי"ח. אלא [illegible] [illegible] הפרטים [illegible] אל [illegible] מלאים ובריאים.
בדרגה טובה, [illegible] אווירית ועד [illegible] [illegible], מוסיפה לו רעננות הבצע. לעומת ציורי [illegible] הכן [illegible]
גם לא יחטא באמנות [illegible] ניסוח [illegible] במציאות; אין התמונה [illegible] בה, ריאליזם זה פטור מאילוזיוניזם, [illegible] על
יצירת אמנות, נאמר [illegible] שלא יטעה. [illegible] נעשית התמונה פירות [illegible]. גם [illegible] ריאליזם
[illegible] מתגרת [illegible]. [illegible] מלאכותית [illegible] [illegible] [illegible] על [illegible] [illegible]
פלאסטיות, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] את
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]

עתה חוזרות גם [illegible] [illegible] [illegible], אלה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] פריס, [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]. [illegible], אורחת, אלא [illegible] [illegible] [illegible] ודברים:
הנשמה [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] של ימי [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] אותם. [illegible] [illegible]
כבוד ולחות, ולא פעם [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible], הם רק [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] לא פעם [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] אל [illegible]
הם [illegible], אך אין [illegible] הם [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] של [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] אל [illegible], [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] אל [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], אלא [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] לא [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]-עד. [illegible] אותם [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], או [illegible] [illegible], או [illegible] [illegible], או [illegible] 3

10 בוא הפירוט [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible], [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible],
רחוק יותר [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

משה קיסלינג נולד כבן חייט בקרקוב ב-1891. עד שנת 1910 היה תלמיד של פנקייביץ' באקדמיה של עירו, ואח"כ השתקע בפריס.
עם פרוץ המלחמה נכנס ללגיון הזרים ונפצע קשה [illegible] ע"י פגל. [illegible] הכיר בפעם הראשונה את ציור הדרום, והיה
כבר בתחילה לנכון את יכולתו הקולוריסטית. עוד לפני תום המלחמה, ב-1917, איפשרו לו תערוכות בלונדון, שטוקהולם, אוסלו,
ומאז בא שורה בלתי פוסקת של הצלחות. הוא היה, כאמור, "הקולוריסט הנגיד ביותר של אסכולת פריס", [illegible] מהלכים רבים.
אחרי המלחמה עבר שוב לפריס, ויצירותיו [illegible] עד מהרה אוספים נכבדים כמו אוסף
דרואה, דה ריס, גליון, נטר, סאלאמר, פאקמאן, רנואר, צ'יכינגר, בראונינג, [illegible] (מייל, צאמארו), (ג'ר ברנס, ברונס),
שערי המוזיאון לאמנות מודרנית בפריס ואלה של אוספים ציבוריים ופרטיים באמריקה ובישראל. את התערוכות פתחו לעבודותיו גם את

בשנות השלושים היה לשתים קבוצות אלייו ובדרום צרפת, ושם, בסאנארי [illegible]
את רוב עבודותיו שם ואת איותן בפריס. באוגוסט 1953 ניתן תערוכה [illegible], הוקדשו לו גם [illegible]
הבכורה הביאו בפעם האחרונה [illegible] לפלורנס ולמלבורן, ובעבודותיו [illegible] ב-29 אפריל, [illegible] לאחרונה. עוד בנובמבר של
אותה השנה ערכה [illegible] אלמנתו בעזרת בנה תערוכת זכרון [illegible]
בפריס. [illegible] הדגישו את אמנותו המיוחדת של קיסלינג באסכולת פריס.

"הוא היה תמיד יפה ומלא [illegible], ואהב את החיים בכל צורותיהם, והיה מצייר בשקיקות תמיד עד ערב" (מתוך מכתב [illegible] קיסלינג).
"הוא היה צייר בלי הפסקה, ואני מודה, שלא פעם [illegible] משך חייו לא ראיתי אותו נח. הוא היה קם עם שחר ושוכב לישון מאוחר מאד." "ציוריו
בספרות ובאמנות היו רחבות מאד [illegible] לא יאומן, כמה היה קורא; כמעט שלא היו עניינים שלא ידועים לו. יסודו היה באופטימיות,
והוא צריך מסביבו לו שמחה וצלילות ואהבת החיים וכל יפה. [illegible] ריחה היה [illegible] מעצמו החסידה" (מתוך מכתב
של ז'אן קיסלינג).

מונוגרפיות מאת קרל איינשטיין (לייפציג 1922), אנדרה סלמון (פריס 1928), ז'ורז' גאזורי (פריס, אותה השנה),
פלוראן פלס (פריס, אותה השנה).

*) את יצירות השנים שאחרי המלחמה והמאוחרת הראתה ב-1951 גלריה דרואן-דוויה בפריס, ותערוכה זאת היתה [illegible] בהצלחותיו.
**) [illegible] לכבוד רנואר.

הבעתיות ~~[illegible]~~ שאגל: ~~יאנקל~~ — סוטין – פרידנטל – רייסמן – ג'ק לוין – מוריס ברודי(?) – יאנקל

2 הצורה היא מרגה מבטאים, ~~[illegible]~~ המתחזקים ביניהם לבין עצמם כבטון חוטי ברזל; כאילו היו כחולים ~~[illegible]~~ הפיגום [גדולים]
הראשון, ~~[illegible]~~ שעליו נעלו ונצמדו גופי הכתמים. עם הרמת הכתמים אין הפיגום הגראפי מתחסל, אלא נשאר. בינו ובין הכתמים [תום]
מתהווה מתח, ודינו של מסרטט מופעלת ונדרשת לחיים, לגשר. ע"י הצבע ~~[illegible]~~ [נוצר] הרקע על הגדרת היחסים ~~[illegible]~~ שבתוך
שפעת הכתמים, והפיגום החשוף יותר הוא זה של מתן הארת ציור. אולם המרחב הבנוי מציוריו אלה אינו חד משמעי,
כי הצבע ~~[illegible]~~ בדמה והפיגוה אחורנית אינן נקראות באופן נאיבי בהתאמה ובהקבלה בין צורה לצבע. גורת סיזאן אינה משמשת עוד
יסוד. התמונה בזה מערכת סתירות בין תרנה לקולוריזם, ~~[illegible]~~ דיאלקטיקה דרך לקח מהחללו
בין הגנים. בתמונה הסטאטית מהווה הכליך זה את המניע, בדינאמיקה אין לה סיום. לא ~~[illegible]~~ כנגל יכנס אל תוך אלה ציורין
ממש. של אדם, כבה שנגנזו אין ~~[illegible]~~ הגורמים הצורניים-צבעוניים נעדרים; ג'קסון פולוק מסטר כהלך אורגני ~~[illegible]~~
נראית מתואמת.

1 [גולם חורים הרינה, ~~[illegible]~~ צבעים, ~~[illegible]~~ [illegible] הלוויה מת, גלוים רגליהם, ראשיהם מורכנים, פניהם מרים, אף]
~~[illegible]~~ [וביתם חורבה. ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ [זוכרים] היו. ~~[illegible]~~ אדמה ריקה ויבשה, ברקיע אין תקוה ואין חלום.]
ילדים אינם יודעים צער. סוטין ~~[illegible]~~ מספר ~~[illegible]~~ סיפור-שאגל לה. גוויה מצוירת עומדת דום, גפל תרבה באיוותי בחלל ריק,
[הבדויות]
אנכרה, אגברה. אולם פרידנטל ישבור את השאגל, האדם פולח ברין ~~[illegible]~~ [בזעק, יגיע] בבאונו, צבע-צורה צוחק לעולם,
לבראות סיבוי. ולא בשלוות אלים [נלבב] שוכן היופי, ואינו אך ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ [בשאננות פארים בגאמינגע] מסכנים וממרירות מרקחים מרים רייסמן
מונומנטליות, עצמה מאופקת, קומפוזיציה שלמה ✓ [x] בזמויות עטופות צער ועליה מעשות כעמוד, כעמוד העשן, שעבר לפני
העם בימים ההם; מוריס ברודי ~~[illegible]~~ מפריח ~~[illegible]~~ רעננות וממריץ עסיס מרלינות נאוגה.
„שיריכו ורוים, שילבנו צבעים!" ביודע את בוריו בקר למצוא עוז רגונים, לשמור נפש מחבלי נשמן. הזו מגולה
ומכוגל, זה שנפל שבע, קם וחי, וכוח ראשונים באונו.

[x] ✓ ג'ק לוין ~~[illegible]~~ מגרש ~~[illegible]~~ את (גם הוא) ~~[illegible]~~ היופי (לא בשבת) וכדום מתקף אותו, זה אלא במדי חולי; [x] ומוצא את
ביזוי החיים של יופי, את הקריקטורה, הבזבזנות אימפרסיוניסטית בכל אמצעי הבגלות, האידיאליזציה. [x]

[illegible]

פליציה פלנוסטר, ילידת לודז' בפולין (1907), למדה באקדמיה בוורשה, ביחוד את הקלוות הגראפיקה, אצל סקוצ'ילאס. אח"כ השתלמה בז'נבה, איטליה ואנגליה, ובוינה בציור בליורי קראסטרוצ'נקו ובמיניאטורות. ב-1935 הציגה בתערוכה בגלרי ג'ולסון.

ב-1937 ערך המכון הפולני לתעמולת אמנות (אי.פי.ס.) תערוכות אישיות של ציורי לודז' ובאותה שנה היה לה חלק בתערוכה הבינלאומית בפריס. היא גם בסלון ד'אוטון ובפעם הראשונה בין עבודות של ברומא בתערוכת חיתוני - של פולניים. בימי השואה נתחבאה בפריס במערות, רבים, וברעבים ובאי אנושיים, ונמלטה, ארגנה באיטליה, ביחידה לעזרה ממלכתית מוסעפת. גם עבודותיה אבדו.

בשוב האפשרות והיכולות הנפשיות לעבודה השתלמה באיטליה בפיסול והמשיכה את עבודותיה בגראפיקה ובציורים, בציור בפריס, ובשנת [illegible] מוצגים גם באיטליה. בשנת [illegible] ב-1940 היו עבודות שלה מוצגות בתערוכה בינלאומית שהתקיימה בריוורסייד-פלס בניו יורק. אחרי 1945 הוצגו עבודותיה בתערוכות רבות, כמו „אמנות ומחתרת" בפריס 1946; („הגלות הגדולה"), ב-1953 התקיימה תערוכה [illegible] עבודותיה החדשות בגלרי [illegible] פלאסיב בפריס, ב-1955 וב-1956 היה לה חלק בתערוכות איטלקיות ובלגיות. - פ.פ. זכתה בפרסים, והם לה ע"ש מודיליאני (ליוורנו). המציגה [illegible], פריס הבירה, האוסף הגראפי של הספריה הלאומית בפריס ואוספים ציבוריים אחרים של ז'נבה, איטליה, [illegible] ובם ציורות שלה. - תחריטים הופיעו „לא [illegible]", „אמרו", „לא מאז'י", הול. „לא דין [illegible]", פריס. - [illegible] את ספרי ג. מנדל: „לא גראוויר פרנסס", „לא פיינטור פרנסס", „ה[illegible]", מילאנו, ומאמרים רבים.

לאחר השלבה מולך העולם, כמו הבית הרחוק. בדרכת האישורים האנגליים ליסוד ובניינים עליהם נשאר רק פני בניינים גדולים על חלום של העפרורות, ואין עוד גדלות בין העולם לאשוך. בעיון החדש הלה אין (בני-אדם) בני-אדם אינם יודעים את מקומם. מלונים מוצלים ומוזהרים מבצבצים מרגע יצורי [illegible] הפנוונו, [illegible] יושב ונקלט העולמות [illegible] מספין קו להגדיר יצור. רבים שושים מוכנים באישור, [illegible] פתחו. אך [illegible] אין ברבה יליזות,

---

[illegible]

ב-1938 [illegible]

(1907-08) British Medical J. 18 הבזויות על
הותקף ע״י העתונות ורופאים בתיים
defended by the Times, Herbert Gladstone,
Sir Martin Convey.

Also decorated Chuch Square

Those who denounced him found in his Genesis cause for paroxysms of rage; the others, familiar with the originality of Degas, Manet
סיזאן,

(ו.ס.)

נאמנותו של אדם-אמן עומדת במבחן הגדול של ביאן ימות האיז. כשהחלה המלחמה ~~…~~ [מרימה] ראשים ויורקת גוף ואש הלך הם נפשו והוא ~~…~~ הצייר נמנה ~~…~~ [ויצא למלחמתו …] המלחמה בלעה עולם מלא, ואין מונע ואין מושיע. סבל נשא את קולו הבוער והגדול והאמיתי. ~~…~~ כבר ב„פרעות" נלחם קולו, כמו ~~…~~ [עוד] הבורא שנשא — את הקומפוזיציה. הוא לא עזב את שירתו לגדולה, נסיכות ילדים רצוחים נחיית ~~…~~ נעימת ~~…~~ מעגלים, לבנו מלא דם. אחר-כך עולה עוזו והוא נאבק בנושאים „אנית המהגרים", „מלחמה", „מחנה ריכוז", „יציאה"; ~~…~~ כמו לביקת את ה… מכון „ניצוצות" [*] נדרשת ~~…~~ המשולשת, צורת הטריפטיכון. גם בעבור נעם אין ~~…~~ רוגע. נשים מאחורי תיל-גיל קורעות עד עולם, ולעדת מייני נקלו לא מצאם. עוד בשנת 1953 הי ורוצה ~~…~~ [הסיוט] כמו ביום הגלות. ורעלית הברונזה יושבות עליו באימות קפואות ~~…~~ שמאוד עד, בלתי מסוגלות לבכות. גם אילה נוכחת עם הגורל, או ~~…~~ אולי עם מקורו של גורל, רוצה בצירוף המוגר הזה של … בלינאת ושקטים, של קוי פוליטיקה והגטים, היקפאון איננו גימטי בלבד. הוא איננו ממצה את הנושא, והנושא אינו ממצה אותו.

יש עוד נאמנות מסוג אחר, וגם היא נמצאת בתחום היחודה באמינה של גירגת המעצבת שאין לה הכרה. האשה בעירום-כמעט ליב הראי אינה בלי טעם מיני, אבל ~~טעם הזה אלוהי~~ גם באיזורה יש משהו מחוץ לאנוש, משהו זואם, בובתי. מאין, לאן — אין היא יודעת. היא נמצאת, ומשהו פורח ומפעיל גם אותה (1953). מה קולה היא, המחליקה את ציצות ראשו של אמן, מראה מאורח, ~~…~~ שאין לו שפטים אצל בני הרעיה המאמרת לרגע. ~~…~~ [אז] הציור „רחוב מאנגה" התחיל בשנת 1928 וגמר בשנת 1956. אין בה הסימנים המוכרים לכל בגיא, והמורים של גשמים טבעיים או קומפוזיטוריים, גורמי לבטים והפסקות. אדרבא, יותר קרובה תמונה הזאת לחלום של גלות, של גידוע מהיר. בפני החוצות עוברות הזונות החשופות, ומחלונות פתוחים הן מציצות לקראת אורחים ופרנסה. אין כאן גירוי ואין גינוי, ואפילו רמאים אינם ניכרים בציורם, ואין זה מוטיב סוציאלי גרידא. ~~…~~ [חמש הזונות אלה] תוך פאות ונעצרות, ~~…~~ ואף מונעות בנבזותמה. ברחוב צר והפינה חונקת ~~…~~ אין מהם מוצא. עוד גובר השיגעון של חד-גוניות פרצופי החמש, ~~שאין~~ כי אין בפניהן אישיות ~~…~~ [וכמעט] שאין בין שוני. הן מופיעות ומדברות, ובזמן מרוסן, הן שבויות ביד המעצבת הנודעת ~~…~~ מלא תוכן. הגלעים הצלופים והשרים כעמודים והבנים כנרות נשים ב„יער" משנת 1954 כעין מסגרת. אולם ב„יער" משנת 1955 הפנים הגלעים הבנים והמגלים בציון נמרץ — לעיגר, והמעצבים אין בתמונה [עוד עצמם] האפיינים הבאה, ושאר ~~…~~ החיה מנחה אותו בדרך האורה, החורגת מן הגבולה האבסורדית, אין ממנה ~~…~~ מפלט. קלעב האחריג הזה אומן מגיע האמן אל מחוץ לאמנות. אבל משמעוים הגיע יום „בבבבי" בגין אלא מן האמן. נגעת, נתפוס ידו, הוא יציאנו אל חופש.

אלי נדלמן נולד בורשה בשנת 1882 במשפחה ספוגה מסורת אחידים. בדור הורים כבר הונהגה מסורת יהודית, ואף ורוח ראשית מחיה לא נגעה בבנים. חינוכו היה [illegible] בלתי יהודי. הוא למד באקדמיה הורשאית, ומשם גם שנה אל קרקוב.

~~[illegible]~~ בשנת 1902 בא לפריס, ובה לאנגליה כבר סוחר מתלמידי ~~[illegible]~~ של אלבג נכרון [illegible] שופן... [illegible] בסוף בזמנו קרבה את ... אלגד עם פיסול יווני, בציור עם אודרו אינגרס, ועל ידי הרשמות מאמנות עממית ~~[illegible]~~. במוזיאון הלאומי בשאר, ביחוד [illegible]. בא במגע עם חוגי האמנות [illegible] אמנות עממית (פסלונים [illegible]) הפולנית. [illegible] בשנת 1902 בא לפריס בעל הרשים מלבג נכרון [illegible] שופן. [illegible] עד ... נגריס, ~~[illegible]~~ שלום בעולם הקהל.

לתקופה הראשונה היה רודין, וחיות סוערים ריטמים סוערים. נדלמן אמנם [illegible] זמן-מה ברשום [illegible] אצל קלארוסי, אך בעין פריס השפעה היה של פיתח עתמזה ועגרש את למון בביהורים ובעבודות אקספרימנטליות. גאונגרפיה [illegible] ליאו שטיין [illegible] של נדלמן עמוני קורים, בשנת 1908 בבית האספן ואחיו האמריקני ליאו שטיין ~~[illegible]~~ אל נדלמן את פיקסו, וזה ראה [illegible] ~~[illegible]~~ בעבודות אמנו ראש של גם [illegible] שהיה אמ"ב, באפריל 1909, במוזה ... תערוכה ראשונה של נדלמן בגלרי דרואה. היום אינו קיים עוד. גאונגרפיה ... מצאה שאותו יחד עם ראש [illegible] פיקסו יצר בשנת 1909 (במוזיאון לאמנות מודרנית בניו-יורק), ואין מקום לספק בייחוס. אלא שהאמנות שנדלמן הסיק מן הצורה בעבודות ... בגבן ... ובסוג אחר ... במקום שלה נדלמן ... בשנת 1905, [illegible] גם בפריס בשנת 1914 ושנית בניו-יורק ב-1921. [illegible] להוצאה האמריקנית הוא נדלמן ברבה אלא ולגמרי לא ... אל ... מעשיו: "הרישומים האלה, שנעשו לפני שבע-עשרה שנים (1905), גרמו [illegible] באמנות מאיפה גמורה. הם הכניסו בציור ובפיסול צורה מופשטת, שהיתה עד אז חסרה לחלוטין. הקוביסטים היו רק חיקוי לצורה האבסטרקטית של הרישומים האלה, ולא השיגו את פלסטיות הגשושות. ~~[illegible]~~ המשיך להיות מורגש ביתר עומק באמנות הבאה".

ב-1911 ~~[illegible]~~ הוקמה תערוכה רטרוספקטיבית בגלריה פטרסון בלונדון, ומוזגיה היו נחלקים בהם עם של שבר אוקיון ~~[illegible]~~ ברואה, נחלקים חבשים. בגלריה רובינשטיין, שלא הפילה נשעה אחת, בנסיבה גורילי-גלוניא, רכשה כל העבודות את ... בשנים [illegible] של ~~[illegible]~~ בגלל ארגונין ... פריס, לונדון, ניו-יורק, בוסטון, בואנוס-איירס, ועוד בעסיה את המון אח"כ. בשנת התערוכה בלונדון ~~[illegible]~~ נדלמן ערך עוד תערוכה משותפת עם הפסל מאנולו בברצלונה, ואח"כ ... של עבודות אל התערוכה "גלי-החדר-שוקנים" בברלין, ובגלריה הפריזאית דרואה ערכה עוד פעם תערוכות יחיד או ... יותר קצר ... לפני שהביעה ההתלחבה. בשנת 1915 [1] פרוץ המלחמה הגדולה הרשעה הורה ... לחזור לורשה ... אבל ... הגיע לניו-יורק. בבית עבר ... בשנת 1915 [1] בריאתו: יצירות [4] [5] ו... וחדשים כבר [2] [3] נערכה תערוכה ב"מפוטו ססשן גלרי 291" של אלפרד שטיגליץ; ב-1917 עוד תערוכה יותר גדולה של סקלפטור את פאולס, ובאה פתחה לקנינו את ~~[illegible]~~ הפגנות השונות. לפוף אותה הפגנה היה לו מלון בתערוכה "ה... גרוח הפיסול". ~~[illegible]~~ לא לשה ... ביגיל ... שם עוררה שערוריה, ושאר גלולי עוד ... הפיסול [illegible] ... מתה

1919 החתן עם בעלת הון ... ובעלת אוסף ... של קרמות. ... גלים אמנות, ... [illegible] ... ~~[illegible]~~ והרמתה ביזיות מאלצה את שניהם ... ביוזמתו מחלקת אמנות עממית אמריקנית, עד כדי כך שלגן פרחון ... בעבודה לחלוטין ... עם האמנות, ... ולוקים שאת שנות 1929 ... עד 1935, ... [illegible] פרצום. ... מאוחר ... ובו ... ~~[illegible]~~ ... שבעת ... [illegible] ... ובת ... ידע עוד בזר של ... ו... ב-1942 ... [illegible] ... והוא התגייס ... [illegible] ... ... חיים ... ... עזרת אלמנתו, ערך המוזיאון לאמנות מודרנית בניו-יורק תערוכת זכרון ב-1948.

~~[illegible]~~ עבודות שלו רכשו המוזיאונים בברוקלין, דיטרויט, קליבלנד, וורסטר, קורקורן גלרי בוושינגטון, קולג' אינסטיטוט בפיטסבורג. ... ... גם ... פרטיים ... ליאו שטיין ואחיו ... ארכיטקט ...

[illegible] ... 1920 וגם ... 1927.

ב-1919 ושנית ב-1927 [illegible] קנינלר ושות. בניו-יורק.

~~1910~~ ... ו... לא נדלמן מבר. אנדרה ... סיכם את הגותו של ... באבסטרקטית ככה:
"סדר ... ... , ... עד ... בדומה החיים".

33/ לכאן שיצא גם עניבה [illegible] משקפת כרצוא איש ערום־לבוש. נכון, היא נורא־נורא [illegible]ים מעניינים, היא מבין בגלין פלאסי, אבל היא [illegible] לכל רצינות או לגנוב
(ובמובה לשנים [illegible] תוספת [illegible] ציור על גבי [illegible])
(תימה ואלגוריתמים)

בעד יתר רצינות. מעט, בלי לרגוז ובלי להרגיז, [illegible] אימא החברה הבורגנית על עצמה/ [illegible] אחד מאנה, ע"י [illegible] להן בכוח טביעה שלו ומקוריותו.
(כמעט.) (ל[illegible])

נגלמן

עריכת אמנותו עומדת בגית גומני על דרגה (ואחרות) ליצבון חיים בלבנאות אסתטיות. של מי שלא הכיר אותו פנים אל פנים עולה בראשו חיוך מה, שלא היה בכם פטור מן התפקידים של [illegible] צנימים, הנראים קשים לעצמם ושלו של, שהנאים קודמים לכם, ואולי היתה ... סינקריה לבך שהייגו נראים כאילו לכתו אליו וכאילו גרלות מלאכה אלא. חבא, השאיכות של מצם עשירים אינה מוגנת ... אלו. השאינות כבאת ... אמנותו אגסיכולוגי ... ונפש־טולוניה של אמן כשהיא לעצמה לא מוסיף דבר עקרוני של ערכו אך היה גם לא מגרע ממנו, כי מעמד מעמד ואמנות.

נדרש לצין לכך לו, כי ממנו היינו פטורים רק לו ... בנפשנו מחוץ לגדר סוציאלית. אך ...

לפגיר ... מאיזוון, וצר באת החובה שידוענו שלנו.

מול הלין שביצירתו הוא יחסו לאינטלקט ... אם כי גם הדבר האוסכם הלה דורש מעט הסתייגות.

לא הצגה כמו... היתה הכוכב ממש חיים, אלא ... שעברה דרך סננת מסויימת. הבלת הארנאית ... הקלאסית, ולא, אינה בצמיחותו ... הנבר ... שיאים עתיקים, נעשה אלו לשיטה ומרחיק לכת עד כדי ... פיזיונומיות של דורות בראשי גברים ונשים ...

ומיצג עצמאות ... נראית גבוה ... זכרונו ... גם לגבי האמנות ...

ומסירות לצורה היה באלו לאמן ... אלו ואלו רבים מבני זמננו ... מראיות של הצורה ... סודוית, ...

של יצירה פלסטית או ... של פיסול. אין ... בלי חקר מעמיק של פעולות היסוד, אלא אלה שאמנו מוכן מאליו, ... יצורי נגלמן מעוררים את ראשונות השאלות, והנה אין דבר שלפני שנה כבר רק למתלה, שהוא אתם מאזור ... לכן לא ייפלא, אם דום ... הימים ... מה עוד ניסויים ... של ממש, בזמננו או באיזה מחר הוא, בנועצים ממנו או ... האמנות. הלא בגאדין נגבד באן 1905 ... הוא לעיצות הצורה באמפיריה ולחיפושי הצורה העקרונית ... בה. ... הוא עורך אחרי ... ראשי אנשי... וחוליך את ... שמהן הוא מורכב, ומגלה יחסי גומלין בין החיוב לתנופה.

... אגב הגליון האלה ונדרך אל הצורה ... ויצור ... אח ... את ... אחר. אבל ... מתחלקים ... הפנים ... העיקריות. הקונטור הראשון ... ריק ונטול אורגניות, ... היסודות ... ונטות אוטמאים פרטים ... את הצורה ... לזמן מסוים, כלומר ... ולחברה מסויימת, כלומר ... אמנם ... אדרחית ... מושחים של ... ... נראים. ... אירוניה ... רוח של קריקטורה ... בלבד. הלא באת היא ... קריקטורה של בני הבית ... את נגלמן ... והארכיטקטים ולגבולי ... מה הוא ... רגלים ... כאלה המחזרות ...

... בנשמתו ... אינו נותן ... ידים יותר אורגניות ... הלא פטור הוא ... ואין ... ? אינו נותן ... חיים נפשיים ... שיש ויש ...

... ליתרון, ... של דבר אולי ... היא מסודר ... הנרשמות ... מעורבות

אין (1) הקטלוגים של התערוכות הנ"ל. —

נוסף על הנ"ל נזכיר מתוך הביבליוגרפיה: (4) א. נ. [illegible] ו. מאור, וושינגטון (נ.י.) 1923. — אנדרוס (5) [illegible] "[illegible]
פלט", ווינה, מרץ 1924. — (3) מרטין בירנבוים ב"אינטרנשנל סטודיו", דצמבר 1915. — (2) אברהם פליסמן ב[illegible] ב"ד' אר
[illegible]", מרץ 1914, [illegible] ב"די ווארהייט", אפריל 1926. — (6) ח. ארונסון, שם, — יוני-יולי

ציור גיאורג מרק במאמר של [illegible] על אמנים יהודים מפולניה ב"מנורה", ווינה, 1927: "בזמן
ואפשר להוסיף עוד [illegible], אלא רבים זכו להופעה כזאת של אמנות [illegible] כמו א. נ." בזמן שלא כבר באה
המונוגרפיה של מודיליאני [illegible] אבל [illegible] של [illegible] שערים [illegible] "תקופת [illegible] הבאו גם את פינסון
[illegible] [illegible] הברומנטיזם [illegible] הנראה ברישומיו וציוריו של נ. [illegible] באחת
למקורות האחרות של פינסון [illegible]. # [illegible] את מודיליאני היפיפה יצירת [illegible]
הראשונה של נ., ולו נתנו בתנופה מעוררת."

ידידו, הצייר היווני אלכסנדרוס [illegible], [illegible] אלו [illegible] לזכרו [illegible] [illegible] פרוינד [illegible]

-הולדתו הששים נערכה בגלרי ז׳אן בושה תערוכת יחיד מקיפה.
שתים מיצירותיו הקדומות הגיעו אל מוזיאונים גרמניים, אלה של המבורג וקלן, ואחר-כך מצאה בהן ההסתה הנאצית מטמכים נוחים למטרותיה. אגב התערוכה הרטרוספקטיבית הנ"ל רכשו ידידיו אחת מתמונותיו הגדולות ומסרוה למיוזיי-דיו-ז׳ו-דה-פום בפריס.

אחת מהן, "האדם החדש", הופיע ~~[illegible]~~ כגאונה-שער גליון של תערוכת הספר הבינלאומית [illegible].

רת

בו קופתנו ועוד לפ יה נעשו בהצלחה נסיונות אחדים לנתוח ביקורתי של מושג עממי חדור אמונות נושנות ואשליות, הוא מושג התהילה, הרושמת אנשים כאנשי שם בזכרון ההיסטוריה. הדעה העממית, שהיא בעצמה רוקמת את התהילה, רואה בה תוצאה מערכים אוביקטיביים גרידא. ואנחנו התחלנו לראות את שפע הטעמים הלא-אוביקטיביים והבלתי רציונליים המולידים תהילה או ממיתים אותה ברחם, נפל לא ראה אור. במקדמי תהילה ובמדריכיה ומפתחיה ומפתיה תמצא עניני כלכלה ושלטון, ידי סוחרים נשלחות אליה, וכתיבה משוחדת או הוגנת מילדתה ומגדלתה. לו היתה התהילה פרי חוקים הגיוניים כאשר סבורה כל היסטוריוגרפיה תמימה, כי אז היה הצייר רת מוכר כאחד החלוצים של שנת 1911. מתוך עצמו, ולפיכך גם במקביל לשאיפות אחרים יצר את חלקו ברוח התקופה: "החל מן הזמן ההוא לא יצרתי אלא קומפוזיציות; השתדלתי לעצב בבירור את היחסים שבין גוש לגוש. הבעיה היתה זו של מציאת הצורה הכללית ביותר, הצורה המוחלטת, אך גם זו של גיוונה, שיעניק לה בכל מקרה ומקרה אופי חד-פעמי ואישי" 4).

כמו המופתים הגדולים והקדומים, מחפש גם רת את סוד הפרופורציה, והוא מוצא אותו ביחס 2:7. בהתחלותיו משתלטת בו עוד בעיה שניה, וגם היא ישנה-נושנה: "השירה והמוסיקה, ראשיתן בזמן. באמנות הפלאסטית הקטיגוריה של זמן כמו מבוטלת; אך לכאורה בלבד. נודה בזה, שאין כל אפשרות לקלוט תמונה במבט אחד. החוש ידריך את העין, ומנקודת מוצאה היא מטיילת על פני התמונה במשך זמן מסויים. רק ציור הפרספקטיבות הנטורליסטי-אילוזיוניסטי הסיח את דעתנו מן התהליך הזה."

התיאום שבין הכרתו לבין עבודותיו העיקריות הולך וגובר. שווי-משקל וכעין נועם צלילי מעצבים את מראותיו של מרחב צבעוני. היצורים הצומחים מאלה אמנם רחוקים למדי מן המציאות, אבל קרבת הזמן ואפילו איזו חיבת חיים מוחשות בהם. בכל היסודות שמהם מורכבות הקומפוזיציות הקוביסטיות האלה, נזהה על נקלה פרטים ממציאותנו, אע"פ שהקשרים שבין הקומפוזיציה ובין הממשות מצטמצמים לפעמים עד כדי רמיזה. אלא שעם כניסתם אל מרחב-שאינו-מקום נשתנו הדברים עד תום. כאילו הראינו עם מכרים ותיקים בעולם יותר שלם.

---

3) השתקפות המגמה הזאת ובירור כוחותיה המניעים והתוצאות הנובעות ממנה, היא אחת המסקנות העיקריות בספרי המוקדש לציורי בית-הכנסת העתיק ההוא (תל-אביב תש"ו).

~~4) ממאמר שהופיע בכתב-העת "שטורם", ברלין 1912.~~

בצייר היווני אלכסנדרוס קוטוקולוס הכין רביאלה-האל.י. את מאנט פאולו קומפוזי-ציה גדולה, ונותרה "יקר לאוטו פרוינדליך". הוא כתב: „ב החיים האלה אין מסורים לחלוטין לתענוג השלטון את הרוח" ([illegible]).

פראָפ׳ חנוך גליצנשטיין — 1942 [illegible]

ליטעראַטור 1939 אין ביאַליסטאָק — Realisme — [illegible]

[illegible] פון חיים [illegible] 1953

חנוך גליצנשטיין אין [illegible]

Mela Muter — 1876 — Paris 1914 — Luby

Louis Marcoussis — Wwa 1883 — Paris 1902 — [illegible] Kraków

Henryk Berlewi — Wwa 1894 — Paris 1909 Muter

Zygf. Kamiński
Photomontage
Gładkowski — [illegible]
1927 — [illegible]
1928 — [illegible]
1930 — [illegible]
"Abr. Szterman" — 1935 — 1902 Paris
1931 — Zachęta 1919

„czapka phrygijska" — [illegible]

([illegible]) Februar Marz 1939

Jel. Frydman
Ahron [illegible]
Bernard Rolnik
Jzr. Hirszfang
Ros. Suckever
Abr. Szterman
[illegible]
D Z Cukerman
Jos. Śliwniak
חיים [illegible]
Lucia Valerer Szwajger

Roman Rozental
Der Zelbkind
Zyg. Menkes
[illegible] — Metall — 1932 Wwa

Grafik
Józef Hekman

Apelbaum, Olszyn, Łowicz

[illegible]

Eljasiewicz [illegible]

F. Frydk [illegible] 189? [illegible] Karlowice(?)

[illegible] Wład. [illegible] Theater Ordona Łowicz 1891 [illegible]

[illegible] 1897 Pianist Łódź [illegible]

Tad. Trembacz [illegible]

[illegible]

Hanfeks [illegible]

Rabinowicz (Henryk) [illegible] November [illegible] 1930

~~[illegible]~~

Hirnich Jos. Kiev 1899

F. Fydman Ural 1897 [illegible]

[illegible] 2. Aus Mar. [illegible]

[illegible]

Abr. Ostrzega

Gela Seksztajn 1907 [illegible] 1939 Bialystok 1941

[illegible] Nowy Dwór 1899 [illegible] Krak. 1919 [illegible]

1932 1936 [illegible]

[illegible] Zach. [illegible]

[illegible] 1903 [illegible]

Skoczylas, [illegible] Pruszkowski

[illegible] 1930 [illegible] Lond. Schweden

Finl., Venezia, Mosk. 1934

[illegible] Bialystok [illegible]

[illegible] 1941 [illegible] Felsenburg(?) (Wittenberg)

[illegible] 1945

(sculpt. [illegible] 1950)

Zber Plock 1909 [illegible]

Szczęsny-Kowarski [illegible]

[illegible] 1938 [illegible]

[illegible] 1942 [illegible] Ośw.

[illegible] 1942 [illegible]

Kowel(?) 1923 – 1894

Danicz(?) 29 [illegible] 22, Wor. 3.34

T

השלמות לביוגרפיות גמורות.

__ליאון דרוקר__, בן משפחה פרולטרית,

בעבודה בקולנאליה פריסקין 1937 ~~[illegible]~~ הרשאניר [עם] [ברינאלמאי] במאמר פולני בגלל שלו.
בתקופה הגרמנית אמנם הצליח לעבור ממחתרת למחתרת, אך סבלו הנפשי והגופני
מוטט את בריאותו. בדצמבר 1944 [נפטר] בעיירה טבעית-למחלה.

__אליוביץ'__

~~גם אותו רצחו הנאצים~~ מגיטו ורשה בזמן של מחנה באוש בטרבלינקה.

__מכסימיליאן פוררינג__ *

במלחמת העולם השניה היה קצין פולני ונפל בשבי הגרמנים. בגלות (הבינוני) אחר השבויים לא היגלה ויצא אתם.
הוא נמלט ~~[illegible]~~ אחרי המלחמה הגיע לאוסטרליה והגיע שם לקריין
חבש. ~~[illegible]~~ ב-1950 [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] אחד

~~[illegible]~~

__גולדברג חיים__

__יעקב גלזנר__ אחרי השואה לא נודע דבר על גורלו

גם אותו רצחו ידים גרמניות [בדרך בריחתו רשעבים האחרונים ראו בבריאליסטוק.] [גורלו מקחתו.]

__גוטרמן__ [אברם]

בעבודה [illegible] [illegible] באמנות [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
גם הוא ~~[illegible]~~ [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible].

__הרשאפט__ [אדם]

גם אותו הרגו הנאצים

__כץ__ [מנה]

~~[illegible]~~ הוא יוצר גם עבודות פסול קירות לרוחה/אביר. בשנים האחרונות
נערכו תערוכות שלו בארץ ישראל.

~~[illegible]~~

__נגרמן__ [יהודה]

ידים גרמניות הרגו גם אותו

א יעקב

לוז'ינסקי — הוא נמלט מן השואה והשתקע באוסטרליה.
~~[illegible]~~

~~**[illegible]**~~
~~לפני מלחמת העולם השניה [illegible]~~

לודוויג מייזנר
הוא מצא מפלט באנגליה.

זיגמונד מיקס — נמלט לאמריקה ומוסיף לגור שם

מרק (ניאורק) — [illegible] הנאצית [illegible] מצא מחבוא אצל אכרים צרפתיים [illegible] (גדרום) [illegible] (שחרור) [illegible].

~~**מילר** [illegible]~~

אדולף מייזל
אחרי מלחמת העולם השניה [illegible] בעתים אחרות, גם באוסטרליה.

שמעון מילר
גם הוא נרצח ע״י הנאצים

חנה ארונוף
~~אחרי מלחמת העולם השניה~~
מיד הנאצים נמלטה ומוסיפה לגור בפריס ולהלוך שם וגם בישראל.

אמיל רייכנגל
הנאצים רצחו גם אותו.

~~**[illegible]** [illegible] לפני מלחמת העולם השניה [illegible]~~

משה [illegible]
[illegible] "
ולאדימיר [illegible]
שמואל [illegible]
[illegible]
[illegible]
אבר. [illegible]
[illegible]
אבר. [illegible]
[illegible] – [illegible]
[illegible]
[illegible]

לזכר

אבי יעקב ז"ל
שזכה למיתה טבעית

אמי ברוניה הי"ד

אחותי גניה המבורגר

גיסי הוגו המבורגר
שמתו [illegible] באושוויץ

ולזכר ששה מיליונים קדושים
והאמן האלמוני

בדורנו נכנסה אמנות אמריקה ברובה אל אקספרימנטליזם מרבה כיוונים ומרבה מחלוקות ומרבה גם הכרזות והצהרות; אין אלה מגדירות את התפקיד העליון, אלא מערפלות אותה. אולם אפילו זה בהצהרות מגמתיות עם חלק מפרי התסיסה הזאת לא נגלה לחוקר של קריטריון האיכות, זה אל בטיב הטכני והדחף האסתטי. [illegible] בזכות ערכים אלה, ולא דגלו המגן [illegible] ולבו, שזכו לגם יקר לאמנות בלוחמת אל גרופר, המתנגדת ואלה אל תכיות זכויות האדם, ראש בן נפתחות. וליצירה הרעיונית אל גיש, שמניחה הערכאלים [illegible] בדרך אל הצעקה הבלינים אל ניקון. אבן אשור, [illegible] ערבים אוריינטליים יגלו או יאשרו; מה שיוצג ריס רפשטאו מונומנטלית, עשוי להאריך ימים. המסירות הסוליפסיסטית חוקרת [illegible] בלומברג נולד ווייר ובמוזיקה. לארכאוליות, להאצילות אל אמנות אל מקורה ונוגעת אל אדם בזמננו, יש [illegible] ויש גיום ביציפין; גלר מצלם מגון באות גברו של הזה. קליינהולץ מנציק קולו או בודר סתמיות ברוח מגונה.

הזמן — אין פירוש השבה גלגל: ברוך ארונסון „שואף להכניס סדר אל תוהו אל זמננו", ובא עולה לאור באמצעים חגיגיים ועבייניים [illegible] מארגן מרחב, מחולל בו תנועה, מאמץ בריגאמוס. ואילו קלאסיס, האינשטיין, [illegible] גם להציג רגע באנושיות אחוה, רכינות הנעשות מפלט מרעש המציאות; גם בנרמה מדבר יש ניאיו.

אחד מכיווני האמנות אליו הלטון רבים [illegible] סופרן נוצר בציור, מוש זה המעלה את האקספרסיוניזם אל כל הבואות ומאתך להם [illegible] יותר, [illegible] למדרגה היותר גבוהה של התפתחות הכנית [illegible] של המכונה בחיי האדם. אפילו אל יהודי אין הרבה נטייה לסטיה [illegible] לאמנות כזאת. היא מנוגדת למהגו האמונה-ני, אם [illegible] הוא הממשך אליה, ואלו בהיבדלות את עצמו, ורק של אותו האלם יוכל לבסס את יצירתו. לא מרובים לפיכך היהודים באמני אמריקה שבחרו להם בדרך הזאת; גריס וגולום הם בוגריהם במעטים. בתוך הנראה כדרך מאוויר הם מכניסים בצורות ומחלצות, [illegible] על פי רוב מוטשטש. בניגוד לנטיות האלה היהודי מגולל במאווייהם [illegible] בדיוק מבויק. הגדולה [illegible] אורחת בחלט כמגוגה של כל הכיוונים שהפתיחו את האמנות אפילו בשלבי גדולו בחידות. אולם אל מול הרגזה ציבורית [illegible] מתפלחות בחמאי או בוועדות גרפסיה תודות חדשות; הציור, הרולה להיות גלוי אישי, [illegible] חולר ביציפין אל ביטוי אמירות, אל מין הדבה.

עם הסתמכות הגלל לחידוש זה נוגעת בין האר מרקוס. הביטה שהביצוע הסוליבי מחולל. ביצירות כאלה שורר האמן מציג התודות של [illegible] יכולת ידיעה אמצעים, והמחשבה לבלתי צפוי ולמחסור מוסווה מרשלים.

אילו אמן דומה לרכס הרים ופסגות רמות לו. מהם לבן שלגים ומורדות, וגיא מרווה שרשים. הרואה את העולם מבפנים [illegible] אל ראות עצמו מבחוץ. [illegible] גלוים וידועים מניני [illegible] מחוללי אוטוביוגרפיות, [illegible] בכוחות המוצאים [illegible] סוד מנין שהם אולי ימלאו ספרי היחסים [illegible] כל הבוגר [illegible]

[illegible] מי יודע, אם לא [illegible] ירים ראשון ספר מוזר, ספר במציאות של אני; ציור מגיע מעין איזור, בשפות האני בעולם בר-מישוש מתאים סיפוני. חגיג העולם הבעיר של פינה [illegible] ופריון. צור לשחק במציאות, לשאול ולבקש, הלא היא הילדות. להיות כאחד הנזמרים [illegible], מעוררי ימים עברו, מאורעים-ילוכים. [illegible] מרום [illegible], כי כן [illegible] יסחף אדם עם כוכב, ויגל להם. המחצבה גם ממציא את הדליות [illegible] דומה. לפני החלון אין אבה בדויים מסובן עם הבוחן [illegible] שבאגרטל, דומה דוממים אלה נשימת מרחב. [illegible] ודמיונן שברות, שבות פניהם יסבירו. [illegible] ראה עוד פסגה ("[illegible]"):

"[illegible] נראית [illegible] ילדים עם אורם [illegible] פרוח. אין [illegible] מן הילדים [illegible] את [illegible] פניהם העגולים [illegible] נפתחות עינים גדולות; [illegible] גופיהם החלשים [illegible] לראשיהם הגדולים ולספר הנגב, שבפיו [illegible] פרוחים. [illegible] הילדים יש [illegible] ועצבות. [illegible] ספר [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] מתנגנן [illegible] [illegible] בטבעיות. [illegible] לימוד. [illegible] עיניהם [illegible] לרווחה [illegible] אל מרחק, [illegible] המסביב [illegible] במעט בשרשרת, [illegible] עיניהם [illegible] [illegible] מן העולם החיצוני, עולם [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] גבול, [illegible] [illegible] מאורגש."

"... אין [illegible] [illegible] או [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] עם [illegible]. [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ואוניברסלי [illegible] [illegible]" ([illegible]).

[illegible] עולים [illegible] ממעמקי ילדות. [illegible] לעברים כלואות, שבמרומיו [illegible] אל מרומים, [illegible] יודו לנו, [illegible] פתוח, [illegible] למטה. [illegible] [illegible], [illegible]. [illegible], [illegible], [illegible] הגבול, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] חוגו [illegible] את [illegible] בשמים, [illegible] [illegible] אל [illegible]. אולם [illegible] אלה, [illegible] [illegible] [illegible] כבול, [illegible] [illegible]. [illegible] עוד [illegible] מן [illegible] [illegible]? [illegible] [illegible] [illegible]?

אבל במרומים אין גבול [illegible]. [illegible] [illegible] לא [illegible] האמן את עצמו.

[illegible] ברצון להכיר את עצמו, [illegible] ומאחוריו מתחבאים. [illegible] נרקיסיסטים שבורו מימי [illegible] ילדות.

= 1) Mitchel Siporin [illegible]
2) Louis Slobodkin [illegible] 1903 [illegible] 106 W 69th St. Studio 333 Fourth Ave
= 3) David Fredenthal [illegible]
= 4) Mitchel Fields - [illegible]
5) Jack Levine [illegible] 257 Humboldt Ave Boston, Mass
= 6) Aaron J. Goodelman - [illegible]
7) William Gropper - [illegible] Mt. Airy Rd. Croton-on Hudson, N.Y.
8) Chaim Gross - [illegible] 63 E 9th St. New York
9) Tobias Geller - [illegible]
10) Lionel Reiss - [illegible]
= 11) Philip Reisman [illegible]
12) Louis Ribak - [illegible]
= 13) Maurice Kish - [illegible]
14) Frank Kleinholz - [illegible]
15) Boris Deutch - [illegible] 925 Judson St. Los Angeles 33 Calif.
= 16) Francesco Criss [illegible]
17) Peter Blume - [illegible] - Gaylordsville, Conn.
18) Fega Blumberg - [illegible]
19) Arbit Blatas - [illegible] 50 W. 56th St Ney-York N.Y.
= 20) Boris Aronson - [illegible]
= 21) Nahum Tschacbasov - [illegible]
22) William Zorach 276 Hicks St. Brooklyn 2 N.Y.
23) Aaron Bohrod - 31, [illegible] 4935 Greenwood Ave.
Chicago 15, Ill

אהרן בורוד נולד ב-1907 בשיקגו, למד שם בארט אינסטיטוט ובניו-יורק, (בארט סטודנטס ליג) [illegible] את עבודותיו

את התערוכות החשובות, וכן בגנזי של מוזיאונים אחדים.

אהרן ג'. גודלמן, * יליד אטאקי בסרביה (1890), בא לניו-יורק של אמריקה, למד בישיבה אקדמי אוף דיזיין

ובאקדמיה של פריס. יצר מונומנטים לפי פרוטומאות-דיוקנאות. עבודותיו הוצגו בתערוכות אישיות

ובכמה תצוגות של קבוצות, ושמורים במוזיאונים ידועים.

לואיס ריבאק נולד ב-1902 ב[illegible] והיגר בילדותו אל ארה"ב, למד בפנסילבניה אקדמי בפילדלפיה

ובארט סטודנטס ליג בניו-יורק. עבד חלק בתערוכות חשובות ונקנו עבודותיו ע"י מוזיאונים כמו וויטני, ניואורק, ברוקלין.

לואיס לוזוביק, נולד באוקראינה (ניו-יורק) ב-1903, ועשה לו שם ע"י עבודות ציורים ותמונות ליתוגרפיות,

כמו פסל הברונזה של לינקולן בבית, ב[illegible] בווינגטון, או "הבואר הטראפי", הילדון ואלומיניום, העושה שם

בגאר הראשי. הוא עיטר ספרים אחדים. ועבודותיו הספרותיות ראוי לציין ספרו "פיסול, יצירות ומעשה" (קליוולנד וניו-יורק 1949).

ויליאם זורך נולד ב-1887 בשליטא, בא לניו-יורק אל ארה"ב ולמד בנשיונל אקדמי אוף דיזיין.

ביצירותיו שנתפרסמו יש פסל של פרנקלין בוואשינגטון. הוא מוצג במוזיאון לאמנות מודרנית בניו-יורק

בוויטני, מטרופוליטן, ניוארק מיוזיאום ובמוסדות אמנות אחרים.

מיטשל פילדס נולד ב-1900 ברומניה והיגר בילדותו לאמריקה, למד בבוזאר-אינסטיטוט

ובנשיונל אקדמי אוף דיזיין בניו-יורק. עבודותיו הוצגו בתערוכות יחיד בברוקלין במוזיאון וב[illegible] לאמנות עברית בוושינגטון,

ועבודותיו נרכשו במספר מקומות של גלריות.

חיים גרוס נולד בגליציה ב-1904, היגר בנעוריו לארה"ב, למד באמריקן אקדמי אוף יבבוזאר אינסטיטוט.

את עבודותיו רכשו המוזיאון לאמנות מודרנית בניו יורק, המטרופוליטן, וויטני, אוניב' אריזונה ואחרים.

נחום טשאקבסוב נולד ב-1899 בבאקו, אלמד בפריס אצל

פאונטנז, גוסלאב וונצל מרסל גרומר, והקים מהר לעצמאות.

הצלרי זק בפריס הראתה בשנת 1934 תערוכת יחיד שלו.

ואחרי עברו לארה"ב באה שורה של תערוכות אישיות

בו.ס.א. אלרי ובפרלס גלרי, וכן השתתף בתצוגות של

קבוצות במוזיאונים וגלריות.

לצרף את אילוסטרציות של * חסרים

פסל אחד מאת גולדמן

„שני הדברים חשובים, את ~~הלידה~~ [הוא שנולד], ואיך זה נולד, דרכה של עבודה יוצרת." אנחנו יודעים ~~לאחר הרבה~~ [די והותר],
אבל מדיאוגנו מלאת יצירות, וחוללה [היא] [המערערים על] [illegible] יסודותנו. ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ העבודות של יוצרנו דורשות אין הבור, שנמנסה דגן, כולה מגובה בלתי רגיל. גדול אותו הבלבול הידוע,
ושלו מנסים גם אנחנו את חלקנו בספר באמנות. אולם גדולות יותר העבודות, ובאורן בלורם אין מקום נוח
ליצירה שאיננה אלא אסתטית. אדרבא, לנוכח מה שאירע בימינו, נראה שהבחירה המנוגדת והמוזנחת בלתי
מוזנח או אפילו נאיבי. בהרבה המדוסים שמהם באוויר באחרית חיק הוא מנוצל שמגבר על הכל. ואפילו לו היתה
זאת אמנות מלאה, ~~שבעבודה~~ בפסל זה, היינו מגלים את פניה ~~[illegible]~~ דרך פנים ומכניסים את האורחת הטהורה
והאצירה [אלמים] באמנות.

אלא שבעוור רגע ראשון נגלה, שלאת הרגש ודומה הבנבוות לא היו בעברי היצירה, ~~[illegible]~~ [ונבובה] מאשר עמנו.

ז'אק נאסוו

עם אמנותו ~~[illegible]~~ [נגדו] כוחות המוכרים לעדר רק המוזיאונים. הנה המגע הבינלאומי שלנו עוצב בחיים, או
הוא מכרה לחיים בעוז, בלתי נראה. מאחורי צללים גדולים מאוד, אלה של האמנות המודרנית [כי ביבוי], הידוע והגלוי ידוע, דרך
איתני איקונים מבריקים עדה המגע הנאה אליו. רחוק מסבולת פרים הבין, ~~[illegible]~~ יחסת ראשונים, וכי גם [בלשון] זמננו
~~[illegible]~~ [מותר] לתנות גדולות.

נ"מ

לעיבוד המכריע להנצחת הפשוט ולפשטות שבאמצעים אלה, כמובן, מאת אני רוסו, שהיה לאחד הכוחות הבריא
נגד האימפרסיוניזם בתוך ימי עלם פריחתו. באמריקה ספגה זה הבשורה הבאה משמש מיוחד, זה של התנגדות
של שהיה נגד הזרם. לואיס ריבאק ~~[illegible]~~ [מביא] גם שם אלה העירה כמו אל האפלה הכוח, הדבורו שאלו גם הוא את הפינות
השאננות של הירושה האמריקנית. לנואם הם מביטים של מתוך לזמן, ~~[illegible]~~ ונלה גם מבטאים אותו לנואם.

באמריקה, [illegible] הנאצגות [illegible] האקדמיות ובספק הניסויים, יוצר אידיאליזם בפיסול גם במעשה
הגיגות והקומפוזיציות. פני זורק אל לשיאות צורה והשלמה, ובתוך גדול גדולה ובשלוש רב-טעם של חליה.
לכח עתיק הדרך את סלוגונקין, הנושא נפשו אל קיום על-תקופתי, כמות טבעית נשלט לא פעם צורה עגולה.
פילדס מעפיל [illegible] ואינו נרגע ממעשה אל[illegible]מעלה אלה עתיקתיות, האידיאל מלפני הצורות [illegible]
להפריט בין מטרת-יצר ובין חוץ הייפה המעגלה לרוח הלב. כאילו רצה לומר לזמן הזה: האמנות פותחן [illegible]
ושלמות [illegible].
נ: ... חסרים עוד

-א72-

גרוס

* יש בו ועוד אחים הם; תנאים בואם [illegible] קורא תהליכם של פירים בצומח שבתוכם.
אלא שהמיקודיות הניגוניות של היופי ימין גדול, כי הן גוללות את השבעין צורתן אלה
ואת הגדול, [illegible] האינטימי, והגעגועי אלה. גרוס אינו מסתפק למלוא עוד את
הארך וליצירות ממנו לא גורה, אלא אחרי שלושת המימדים הוא רוצה, ובשש אותם, [illegible]
הוא משיג [illegible] אלה. בדיוות הגוש כולו רבו מוסיף בגלל להחדיר לתוכו מרחב, האופורה,
ושין קולטת [illegible] גרמים ופתחים, ואתה רב-אופני בינהם. גם לונדון, ציפור,
לינג, ניתנת אין [illegible] צורה, צורה נעה. בשלמות הכבדות של פוליזיו ונגטיב היא אשר קפוא ושלוי
פוסק. קבוצות אקרובטיות מרגלות בגמישותן נפש חקלה את הברכה [illegible] מהלכם של ליפ-אולין.

חיים גרוס נולד ב[גליציה 1904], בא בנעוריו לאמריקה, למד בניו-יורק בבוזאר איפיטוס ובאמנויות [illegible],
משתתף בתערוכות המשובחות [illegible] בשל תוספות ליבורים. הוא מיוצג במוזיאונים הנבחרים, כמו
במטרופוליטן, בוויטני ובמוזיאון לאמנות מודרנית בניו-יורק ועוד של ברוקלין.
„100 אמנים יהודים באמריקה" הוצא לאור ל. לוזוויק (אינגליש), ניו-יורק 1947.

דנוגר לפרובניק [illegible] פרס מאוד מפין יותר מאוחר [illegible], דבר
המבליט את [illegible], הוא חלק [illegible] קבוצת הציירים "המוסיקליסטים" בפריס בשנת 1925 בערך.

~~[illegible]~~ [illegible] רחוקה מכל [illegible].

[illegible] מלחמת העולם [illegible] [illegible] אנשים [illegible] גרמני.
[illegible] גרמנים [illegible] [illegible]
[illegible] יהודים [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] 1943 [illegible] ~~[illegible]~~ אחרי [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] אחד [illegible].

ספרו ~~[illegible]~~ [illegible] (אם) [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] אמר: "[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]."

[illegible] 1914 [illegible] עם [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], אמסטרדם, האג, ציריך וברלין.
[illegible] ~~([illegible])~~ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ("[illegible]") [illegible]
[illegible] "[illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Sasot

1909 masque d'homme
10 " femme
1912 2 gr. têtes
1918/19 mosaïque 2 x 3 m
1924 vitr.
193.. Zürich Basel Lond
9 III 43 Majdanek
1946 Retrosp. 1947
Sao Paolo 1949 1952

פרוינדליך X

פרשת ההתפתחות כבר מגמה ומשלבה עם תולדות הזמן. געגועיו של הגדול, [illegible] של האניק חל/ המקור משכונו מתחילה אל הכיוון הלאומי, אל עיון הדלה. אולם עם הסיפורים היחסים אל השני יצירה אין האיפה אל האבסולוטי [illegible] להתגונן [illegible] אחת. גבורת עלומים [illegible] מגיעה המסודר [illegible] אל התיאוריה אל תבואות לתי ידועות, שבו [illegible] או האבזון. תלמידם של מורים פורץ עול ומחרף נפשו להגיע בספרות ראשונה אל תחומים רחוקים אך המגול. בשנת 1905, [illegible] את עצמו בניסויים עצמיים, ובשנת 1911 נגמר שלבם הראשון. המטרה היתה במאמצים. אל יסודות יצירה היה צריך להגיע להבור, אל סודות בראשית: אל קו, כתם, שטח, גרם ומרחב, ואפילו את [illegible] למקור מתבש, כאילו איש לא עשה כן כבאת לפניכן. האמנות היא [illegible] צריך להרפרר אליה [illegible] גברי. הלב לקראת הבוהלים. מגמת האמנות להקרא על פני מישורים ורבאות [illegible], [illegible] המגיעה עוד [illegible], כאן לבו לפני פלטים או יצורים תמוהים חוקי יצירה, באמנים, בדומיה מאוזני. פחות מאלה יתכן בחלון האצליר, ברוחב [illegible], [illegible] אמאס מוחש עמוק ואינו [illegible] דומה. לכן [illegible] [illegible] אל [illegible] עין. בין מתגברים של [illegible] פרי [illegible] ולא [illegible]; [illegible] [illegible] מטרה [illegible].

[illegible]

אוטו פרוינדליך נולד בשנת 1878 בסטפן (ליד שטולפ) אחד מאחיו [illegible] [illegible], [illegible] גרמניה. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] שומרי מסורת או אפילו [illegible] [illegible]. ואילו [illegible] [illegible] כמו [illegible] אקספרימנטלית [illegible] 1908, [illegible] האמנות המודרנית, [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] כמו פיקסו, בראק, חואן גריס, אפולינר, [illegible] [illegible] 1914 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] של מוסוליני, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 1924 [illegible] [illegible] [illegible].

את [illegible] כוחותיו האמנותיים [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] אחד ואת אחיו מצב אחר, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

קיקואין

כמו בתולדות החיים כן יש גם באמנות דרכה משותף לסוטין לקרמן ולו, והבדלים בשווים מבדלים מבדלים עד כדי כך שאין עוד צורך להבליטם. לכן ננסה לגבי יצירתו כאן נבוא לגבי אלה אל [illegible] על חבריו ונשים לבנו למה שמייחד את ציורו שלו ומה שמאפשר לנו לבחון ולהבחין.
גם זו תורה, אולי נבע עיוני בסדר.
גם הוא רחוק מכל גישה צולה או קלה ויש ביצירתו הרבה ספונטניות. עמקו אינו מבואי, הבי קולו בלבנו אינם מרגילים.x ציורו כאילו אומר דברים אישיים, מהותיים, ולעתים אולי אפילו מסתוריים, קולו [x ארוגע] כאילו בא ולוובננו, אלא נתיירו ממעמק. כאילו גם לימדנו אותנו, שצריך ואפשר להתגעגע עם המיכות, והוא מראה לנו, שאידבמה מותר להרגיש מהן מלבוש אחרי באהבות כל מתרוממות ולהשוות נסתרות ואלושים את הנפש הנעים ולהתייצב לקרב עם שדים ורוחות. קיקואין בפר בחיים. חיים פירושם אהבה, ופירושה הרמוניה. זו מתבטאת [הבטחה הצורך] ביחסים בראשית כמוכן כמות להזדהות, ומשרת גמישה ומשמעית, אך היא מושגת גם כן. מחזור הבוחות [כאילו הונע], הבוחות הניכרים בלתי מושלמים, ביצי נועם, במפירות האמנות יש אנושיות, בהתלבטות עם עוז קליטתו ועדינותו. בציבתו טובה בכאת הבאה [illegible] ארבנו, אל הנוף שלו. ביצי אוהב נפירות אלוה באור המבהיק, הבולק את הלבע, בממשת קצב ומרגה אחד. גם הנשיים נותנים את [illegible] לאיש באלום.

(שנולד)
מיכאל קיקואין, [illegible] ב-1891, למד גם הוא באותו בית-ספר לאמנות בוילנה, ויחד עם סוטין וקרמן נסע משם ב-1912 אל פריס. גם הוא [illegible] בעקבות בה בזל אר אצל קורמון, גם הוא לכה ליצירות אצל וכן הלינג בדירות אירוניות אחרות. קיקואין את תערוכתו הראשונה הציג בגלרי שירון בפריס (1919; 1923), „בציורי קיקואין מוכרחים להסתכל הרבה זמן, כדי ליטול להשריש את הסכאות, את המעניים שבהם." [illegible] מתבר ז'ורז' פימאן בקבצה, בו נאמר:

פיילס

[illegible] בבלתי-ממציות ובמרתביות הבדרה את מערותם בריאים, את ילדים מעוגלים ומקומרים, את פירות תרפחים ואר עלמים בעלי צורות מוגדרות כבאוי הרגלנו מאמילה עוד מאז מעילוזו את הפסל. אולם האמנה, שהל בנפש היולר הלה, הביא את ציורו בהדרגה לידי מולאות, שיש בהן כדי לתת לנו שיור מאלף מושג-יסוד של עלם המוחה הציור הציורי. המכשירים למיניהם, הכוסות והבדינים, מעצבים את את הסממנים האפריים ומצאיחים חיים גדושים. בעל קצב וקצב ולורעים בין רגלה, ואנשנו כרורים לשבות, שיש בה גם חבנון כללי, מחשבת יסוד.

יצחק פיילס נולד ב-1895 בקיוב, למד שם בבית-הספר לאמנות במחלקת הפיסול. גם בתקופתו הפריזאית הראשונה, 1913-15, השתלם באגדה בזל אר בפיסול בלבד. אחרי שחזר ב-1915 לרוסיה ומשם ב-1919 אל פריס, המשיך בחינה לפסל ובציור, אבל ביתר כוח נמשך אל הציור. החל משנת 1924 ועד פרוץ המלחמה החשבה הציג בתערוכות סלון ד'אוטון, דה טווילרי, של אנדפנדן ולזמן מה גם באלה של הסלון דה אישאנז'. ב-1928 הראה בגלרי ז'אן קאו את תערוכתו האישית הראשונה, הציג באה אצל ז'ורז' ברנהיים ב-1931. בין 1934 ובין 36 הציג עם קבוצות אמנים. ב-1939 התגייס כחייל צרפתי; אחרי הנצחון הבלגאית היה פעיל בתנועות המחתרת ונשאר בחיים. ב-1946 ערכו הגלרי פטריזס תערוכה רטרוספקטיבית שלו, ב-1950 באה אחת בגלרי קלר בניו-יורק, בשנת 1954 הראה בגלרי כגנוביץ' בפריס תערוכה מקיפה של ציוריו ופסליו, ב-1955 הציג שם עם קבוצת אמנים, ובאלק שנת 1956 אורגנות שם תערוכות נציגיות. —/.

עבודותיו נמצאות במוזיאון האמנות המודרנית בפריס, באוספים ציבוריים בשווייץ ובאוספים פרטיים רבים באירופה ובאמריקה.
פרק על פילס בספר של ז'אקומטי „ראשי המונפרנס".

גולדברג

ככה קולטת המלאכה את הגראפיקן אל הכתב ואל יסודותיו, אל צמות הסימן ואל מנגנו. לא כבר למדו אותנו האות העברית להבחין בין עיקר ובין טפל, בין הצורה בנגוהה ובעצמה ובין הסלסולים שנטפלו אליה. אך מעטים יודעים, שגולדברג כבר הגיע לפני הרבה זמן לשחרור האות, לשחזור צמותה בטהרתה היסודית ומצא את הדרך אל בריאות ואסתטיקה חדשה.

חיים גולדברג ("חגי") נולד בלודז' בפולניה במשפחת חסידים והתלמד סופר בגראפיקה ובציור, וכן עסק בסתר בספרות העברית, וכתב בעברית ובאידיש שירה ופרוזה. אחרי שנות עבודה בברלין הגיע ב-1912 בוורשה, ואז הרגיש את כשרונו בעיקר לפיתוחו האסתטי של הספר היהודי. בראשית המלחמה העולמית השניה הגיע עם משפחתו אל ביאליסטוק, ואחרי הכיבוש הגרמני נעלמו עקבותיהם לגמרי.

ברלינסקי

גם מקומו ודרכו היה בין אנשי הקלסיים אל צורה לבין ראשונות. אלף האותיות היו מחזיקים לו את לבו וכל אחד היה השונה והנעלה. מדי פעם נפגשת בהקלה במסורת לפרש, את קווים, תנופות, קונטרסטים ומיזוגים קולוריסטיים נרעו מדרכי עריכה או אם היו אלה תמונות האופטימיות של גגי עיירה, והטיפוסים החלקים והמאמינים והחזנים, שהיא גילתה. לשיווק ל-כך מוצלח הגיע.

~~מיקלוש פרקש~~

פארקאשהאזי

הקו המעוקל אלו כאילו ניתן לו כשי בעריסה, צמות הצבע נולדת אצלו כדרך טבע ממעוף עפרון, עט או מכחול; הכל בא והנה, מוגן מאליו, עדין ומתון, משולל ורשמי. חוה פורחת באויר, כאילו עדין לא גורשה מגן עדן.

מיקלוש פארקאשהאזי, גראפיקן רב יכולת עשירה עד מאד, נולד בשנת 1908 בעיר בהונגריה. נפגשתי אתו באמצע שנות השלושים. במאמצו לחיים כאילו נגע מאינסטינקט מולדת. אחרי השואה לא השגתי כל ידיעה על גורלו.

בציוריו בלוחם של אין ניגון ~~[illegible]~~ שני בניגודים, [illegible] מבת ומסורת קיבוצית וסוציאליזם של רגש ומחשבה, ליצי ציורו אוצר, אך לא בלתי רגיל, ואולין ייחוד ... עם ערך ~~[illegible]~~ ובחברה של יהדות אמריקה לאמנות ועם הבוחות המוסיפים לולב את ~~[illegible]~~ הצורה. אמנותו אנחנו נמצאים כאן מתוך אילו יחס מלחמה. נטיה לצורות אדירות גרוטסקיות של מראות אנוש ושל נוף נראית כראי לאימצי מרחב החיים האמריקני.

~~[illegible]~~ מלכון רגש ומוח רבי-עלילות ~~[illegible]~~ אמנותו של יהודה טופל אחת מאספקלריות של זמננו. אין הוא נרתע מן הגרוטסקה השגורה, ״ספרותי״ ומן האלה האמנותית עד מהרה כשלם אמן ~~[illegible]~~ את ציורו לריאלי מלא של אנושיות ... כאן אחד מן המעוט ... ובעצם של המצבים. אלה אינם מעולמים ~~[illegible]~~ מתגליים ... ומרגליים העולם ומאמינים בלתי מושגים ומבשורה בבירה ומול ~~[illegible]~~ באמשות של ימי החלומות אלה. אין הוא מאמר ואין הוא בורח מנוא גבול מאנו ונבול מול בני הדור הזה. הוא מגיש אלוהים, והנה ~~[illegible]~~ מגוסגס הם נלחמו. בני עין ורנות עין מעוים, ~~[illegible]~~ קיסורי ~~[illegible]~~ איב ונגוד מכון מלאכים ... ~~[illegible]~~ אמונויהם, הם נאבקים בשלה מראות, כי מידות מרחב הולכות ... בגרי. כשם שבני אדם בוגדים ובגדוד ~~[illegible]~~ בורון עוז מתנגשים אלה באלה ומתגוששים על מקום מחיתם, וכן לאו מספר שלום בריתם. באחד מהרהני יומנו, שטיין לא ראה אור, סוקר טופל את ביטוי האמנות של ... ומגדיר כנגדם את עצמו לאמור:

יהודה (ג'נינגס) טופל נולד בטומשוב בפולניה ב-1891 ובא אל ארה"ב בן-14. את השכלתו הכללית רכש לו ראשיתה ~~[illegible]~~ בקולג' של ניו-יורק העיר, את ידיעותיו באמנות קנה בבית-ספר לאמנות על שם השלום ... בשנים 1927-30. באותה תקופה היה אחד מארבעות אירופה והיה זמן ממושך בפולניה. תערוכות יחיד שלו הוקמו ב-1919 בבורגואז-גלרי בניו-יורק, ~~1928~~ ב-1927 בגלרי זק בפריס, ומאז עד אוקטובר 1956 (וגו') שמונה תערוכות אישיות שלו בניו-יורק, מלבד השתתפות בכמה תערוכות קבוצתיות בערי אמריקה. ~~[illegible]~~ המוזיאון ויטני ~~[illegible]~~ בניו-יורק וכן של אוניברסיטת ברנדייס במסצ'וסטס, בבאטלר ארט אינסטיטוט באוהיו והמוזיאון באמריקה. רכשו ציורים שלו, וכן הוא מיוצג באוספים פרטיים ידועים.

הוא עיתונאי (בין השאר) שלושה ספרים מאת איזנשטט, ופירסם הרבה מאמרים על אמנות ביידיש ובאנגלית. ספריו ~~[illegible]~~ מפות שלו: „אזוי איז געוועזן א מענטש" („היה היה אדם") הופיע ב-1927 בהוצאת „טריאנגל" בפריס. ... שטיין לא ראו אור עד „יומנו של צייר", ~~[illegible]~~ ... של כרכים אחדים, וזכרונותיו „ילדות". – אודות טופל כתבו בין השאר אלי גנטור וצ'ירינו בנימין גרינמן ויצחק ליכטנשטיין.

כשדונו של טאווס נראה ~~[illegible]~~ כאילו היה נולד ומוליד בלי שום מאמץ או פעולה, מאליו. ואנחנו רואים בו אספקלריה של קווים חיוניים, קווים אלוהיים של טבעו אנו. מלווית הראיה של בקורת החברה אמנם ~~[illegible]~~ כדי ... (בכמה מן הרומנים ובדוקה תוצאות) אך ... יותר. אין נקודה כובד נתפס ביצירותו לחינמת ... (לא בהתאחות) ~~[illegible]~~ עם ניגודה, וזה ... איבר, נוצר ביצר ~~[illegible]~~ ומיטר פרילו. אולם אותו מיקל כנגד נעדר. ~~[illegible]~~ יכולות העשירה בנארת לבבו אורגת הסבנה להרשות לטוס בשלל גוונים. אולם הטעם הטוב תופס את הבבה, מצמצם, מפסל, מגן[2] מעוררים[3] הרהורים על התישנות גוף חברת עדים ועל סימני הטבע בהמסגרת ומרצמת. (לנוכח האמנות הלב)

[illegible]

[illegible]

---משל לבו---

סורטוטים, כי מאחוריהם האנושיות החמה, רישום עלום זה מגיע דרכו, קוצר ואחר בבשלות ובשגעונות.
~~[illegible]~~

גוסטאב וולף

במסירות הענוותנית אל ערכן ואל הבלתי לא נרגע לו. לאלה את ידו אל הגליון היה גורלו, חלומו ובטלונו. מכוכבים מרחקים, כדורים לוהטים, צמחים בחוגים וחיות שלא היו ולא נבראו, ממגדלות־יה מאירים ושערים גנוזים דעלה עולם נעלם משכר בדבעונות בשחור־לבנה. מכבר הגאכר לתשיר הסוריאליסטים, אך הוא נשאר רומנטיקן — וגם בגלגלי עולמו מאמר מתשגב. ביבושיו הגראפיים הנעלים נאצלים. סימני כוכב, ירח, שמש, עינן נחש ואילן מסתברים, ~~[illegible]~~ וכמוהם כאותות או אותיות, ואפילו להבינם נוכל בנקל. ~~[illegible]~~ נפתולי כן מסתתרים, מתנגשים, מתרסקים, מתעשרים, סמלים ישנים־נושנים לצד ואים מתחדשים. הנבראים ~~ה~~תכנים והנועלים ביותר יש מין עצמה עמוקה, כאילו היתה עינו של אנוש רואה בפעם הראשונה את יסודות הכל האלה. בחיים הפנימיים חסרי התחומים היה גם אידה צורך לרוגע. בהפוגות המאבק של הגלות מושג רשם האמן בצבעי־מים ציורים וגלים רשמי נוף והוי ברומיים ואנכחיים.

המשך בגנז

~~[illegible]~~ בנפשי, ~~[illegible]~~ לתאונה אלה רגלות לעור ואוררות ~~עולה~~ מאלה: שאלה חשובה: ~~מה נראה [illegible]~~
~~אלה, בשאגנו [illegible]~~

ציורי בגנז מלמדת בשוא ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ הזמן האחרון עשויים להעמיק את הבנים של הציורים הראשונים עוררו ~~[illegible]~~ בנו. של מידה נאמנות לצמיחת בגאות נפשו נוספה עתה אופיה אל התקוות העמוקים, הביטה אל תוך העולם הזה. קול הנביאים נשמע גם בשרטוטי הדיוקנאות האמריקניים. עד לבנו נוגע וישירה לב, הוא ישירה הלב, איש הבלבד ~~[illegible]~~; ~~[illegible]~~ בצמות הצאת ניתן לגעגועים ~~[illegible]~~ כבים חלף מהותי גילגלה הציורית, ~~[illegible]~~ וקול כנפים גדולות עובר על פנינו ואנחנו רואים ציורי קרנבאלות, אירוניים ורגשות. גלגל של מוטיבים ונגעו של רגש מביאים אותו גם להגדלת הצורה המאשרת. מעבר לשמים זועמים מוכל של אהבה באוצבה ~~[illegible]~~, ואינו כל עוד. קין מתחיל להבין את אשר עשה. או עשה הוא? או ידיו הדרגת האלה? ~~[illegible]~~ לבן עוונו גדול מנשוא. אליו מפנה האמן את כל רחמיו. היכול שלנו להבין גם לו?

יפה השלמים ~~[illegible]~~, ויש האדמה סופגת הבאים מאהבה גדולה את בני גבעים שונים, האחרים מונפה, והם מבחרים הרגשות לאלים ומעיניהם למאמרות. גם בלי ~~[illegible]~~ האחרונה את מלא באנג היה בונה צריך לגדל את עלם ~~[illegible]~~ השאר הגדול הזה בגוונה ימים בהם הוא מלווה נסיונות אטומיים ומימניים, ובערוכות המיאות לאנושות, כמה ברכה לבריות לה מפעלות הבואות שבצבר שמן בגרעינו. הבה נפעיל אותם נגד מחרבי מלחמה ולמען שחרור האדם!

תכן הענינים

הקדמה 6 8xx

חלק ראשון: צורה ומציאות

פרק ראשון: מחשבת הצורה 9

א. הונים ומגשימים 12

פרוינדליך, אבי הציור המופשט 12

לוזוביק 15

מרקוסי 16

פאזיני 17

שטרלינג 18

זליגמן 18

האסכולה האבסטרקטית של למברג: שטרנג - רימר - האן 18

ז'ק ליפשיץ 20

צ'אקי 22

ב. הטרגדיה של האמנות המופשטת 23

פרק שני: המציאות כעיקרון

א. הריאליזם בציור 27

קיסלינג 27

קנלבא 29 א'

ליאופולד-לוי 29 ב'

רודולף לוי 30

קארס 31

איסר 32

ווינבוים 33

סימון-לוי 33

ווינגארט 34

מנדלבוים (מנדל) 34

אשר 35

מונדזן 35

פדר 36

בנפתולים ובתום לבב: מנג'יצקי - אוסקם - ליסיה -
גרינצווייג - דייטש - מארקיאל - (לואיס ריבאן - גוברוז -) קוזלוף -
ליכטנשטיין - לואיזה מרקל - מיליץ' -
צנטנרשוור - הוהרמן - קליין - ב"צ רבינוביץ'
- קוז'ן - ווייסברג - גורדון - פינק 38

מכוחות אמריקה: וואלקוביץ - מאנייביץ' - טופל -
ניגר - מאובס - גרופר - גיש - ריס - גלוורג - גלר - גלייפולד - (גרוס) ארונסון - בלאקאס - גריס - בלום 43

שישה מאוסטריה: אייזנשיץ - מישלר - קראוס - שיפר
- סלוונדי - זינגר 47

הריאליזם של יהודי פולין: אליוביץ' - פייגנבוים -
צבי רבינוביץ' - מיקוצ'ינסקי - בלויפוכס
- פליכס פרידמן - הירשפאנג - נתן שפיגל
- לנגרמן - פוירריננ - מילר - שינאגל -
שנקר - אברהם נוימן - גלאזנר - זיידנבייטל
- שיליט 49

שירת הברבור 54

פרק בינים: האיאריאליזם של קונקה 55

ב. אידיאליזם ומטריאליזם בפיסול 55
לוצ'אנסקי 56
מיאסז'אגינוף 57
נדלמן 57
דרוקר 61
אינדנבוים 61
חנה בס 62
חנה אורלוף 62
כגן 63
אידיאליזם אמריקני: זורך - פלורנזין - פיילס א63
פסלים מיהודי גרמניה: אלקן - פליישהקר - צדיקוב 63
לב 64
ארליך 64
ציירים מפסלים: מודיליאני - אלטמן - פיילס 66
יעקב אפשטיין 66
איזנשטיין 69
אליס נוגנהיים 70
מוריס-ליפשי 71
וואגו-וייס 72
גרוס א72
למאזן של פיסול יהודי 72
ארנה דם 73
יעקב ציטרינוביץ 73
פסל אחד מאד גודלמן א73
ג. ציור 73
ארתור סגל המחפש 74
נתן אלטמן או מסורת ומהפכה 76
אפלבוים הגיבור ומעשיו 77
ברצ'ינסקי 79 א'
יענקל אדלר 80
פארקאש 80
לוזאקוב 81
אברדם 81
קוסינזובה 82
נפלו בדרך אל עצמם: פריד - גוטרמן - ז'אן לוי - ספוליאנסקי 83
ווכר 84 א'
התפתחויות שבאופק: טיפורין - פרידנטל - רייסמן - ג'ק לוין - 84ה
בוריס דויטש - בקר - יאנקל 184

חלק שני: רוידוי רביטוי

פתח דבר 85
על מסורת נסחרת 85
פרק ראשון: בעירות שאגאל 87
מיקרוכאוס, מסה על התת-הכרתי 87
חסידות 91
המוטיב היהודי 92
בין אסיה לאירופה 93
א בנרות ויקנה 93
שאגאל והשואה 96
פרק שני: רגש ורעש 99
א. אכספרסיוניסטים 99
מיידנר 99
לזר סגל 102

...ם	103
...יטרי	103
	104
	104
הרשאפס	105
הכס	105
חיים גולדברג	106
רחל שליט-מרקוס	106
פארקשהאזי	107
זילברברג-זבר	107
ארליך הגראפיקן	107
אגב הקו: השטח אצל פצנובסקא	108
שייכל או סודו של אלמוני	109
ג. ה א י ת נ י ם ש ב צ ב ע	109
סוטין ותהומותיו	109
קדמן	112
קיקואין	113
צוקרמן	114
זלקינד	114
זייפרט	115
לו אלבאד-לזאר	115
לורנס לוי-בלוך	115
מנה-כץ	116
יששכר ריבק ורוח הקריקטורה	116
פיילס	117
תנועה ותסיסה: וולוויק - ניידיק׳ - טראכטר	118
אברהם מינצ׳ין	118
קולניק	119
כוואס	120
בינין גוטליב	120
ד. מ ת כ ת ר ק ו ע ה	119
המקרה מארק שווארץ	121
כהנא - חיים שפיגל - שליבניאק	124
<u>פרק שלישי: חוויית הגבר</u>	125
מודיליאני	126
פסקין	128
אפילוג	130
<u>פרק רביעי: אדם עצמו או בעיית אמנות רחוקה מתקופתה</u>	130
מרקל או הגישה באין-סוף	130
~~xxxxx~~ אויז׳ן זק, לכתו ושובו	137
קראמשטיק והשולם הזה	138
ליאופולד גוטליב והזולת	139
פלוך או הווייח המרחב	143
באנד והצער הישן	145
פאלק והאנושיות האל-מעמדית	147
קופמן, כעין ווידוי	149
מנקס, אחת התקוות	152
מעין סיכום: מ-1804 עד ערב השואה	154
חשבון נפש בימי סיום	155

[illegible] [illegible] עד [illegible] העבודה. כללתי בה [illegible] [illegible] את המאה העשרים
של [illegible] [illegible] [illegible], ולא [illegible] [illegible] [illegible] הלה [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] לגר בכל זאת יותר [illegible] המאה התשע-עשרה.
אין [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] צריך לומר, כי [illegible] [illegible] אלא ענינית
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] לפני [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. בעד כתיבתו
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] הגדול, הסבה [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible];

הקדמה

ספר זה נכתב בכל המצוקות של אקטואליות סוערת בשנים שבין שתי מלחמות העולם והפך מאז לתעודה היסטורית על עולם מלא שאיננו. ההחלטה לכתיבתו היתה פרי הימים שבהם עוד נראה הפשע הגדול או הטרוף הגדול כאחת התנועות הלאומניות ועוד הוכרחו לעבור לפניו מפעלי תעמולה ושכנוע. עורכי ההשמדה הממשית עוד טרחו בביוס נמוקים נגד קרבנותיהם. בשלב היו עוד היו מעוניינים להוכיח לפני גרמניה ותבל כולה על ההשפעות המרעילות של היהודים בכל הקפן, בכלכלה, במדיניות, בתרבות. שונאי הקומוניזם היו צריכים לפקוח עיניהם ולראות ביהודים את מקורו, ושונאי הקפיטליזם היו צריכים לייחס גם אותו לאותם היהודים. במבצעי התעמולה ההם תפסה, כמובן, התרבות מקום נשוא פנים, והאמנות הפלאסטית זזה אל נקודת-המוקד. בתערוכות מרעישות של ציור ופיסול מעשי יהודים היה המסתכל צריך להביט במו עיניו אל הפורענות אשר ביצירה הארסית של העם הזה, וכל אחד היה צריך להיוכח, שהרע בעיניו מעשה יהודים הוא. בימים ההם קבלתי עלי את התפקיד המסובך להשיב על כל אלה בתכלית אוביקטיביות או לשאוף לכזאת בדרך מחקר ומסה. בתנאים כאלה לא נראתה אפשרות ותקוה לגישה מדעית מצד יהודי. אך כנגד הקשיים המובנים נבע עדיד עמוק ממופת עתיק יומין, הוא התנ"ך אשר אין בו שמץ אידיאליזציה זולה. אדרבא, את גבוריו הוא מתאר באמתות ללא חת, בכנות שאינה נרתעת מגלוי והנצחה של מעשים מחפירים וכל שערוריה, בריאליזם שכוונתו אנושות מלאה ובלתי מפורכסת.

העיקרית בשאלות היתה זו על המהותי, הספציפי שביצירות אמנים יהודים, היא השאלה, אם בכל השני הרב המפריד ביניהם, כלומר בשני היוצא מתרבות סביבתם, מתנאיהם החברתיים ומנסיונותיהם האישיות, ימצאו גם גורמים מחברים. הכוונה לא היתה לגורמים מחברים כאלה או לאפי לאומי כזה שבנקל נקבעים על פי חנוך והשכלה ודעות ושאיפות או אמונה או מנהגים, אלא לכאלה א שר אמנים השונים מכל נקודות ראות כאלה מביעים ביודעים או בלא יודעים, בלי משים או אפילו בעל כרחם. מובן, שבמטרה הזאת היתה סכנת-מה. קל היה להתפתות ולסור מן היסודות הנסיוניים ולהעות אל הדוקטרינה או להזניח את המציאות החיה ולהתמכר להגדרות קפואות. הלא גם אמנותם של עמים הברוכים ברציפות מסרתם, כמו אמנות פרס או זו של איטליה, אינה נתנת להגדרה בלי קפוח העובדות בעשרן הרב-גוני והענף. עאכו"כ דרש תפקידנו צמצום מתאים ופתוח התוצאות מתוך העובדות. חפושים ברוח כזו אחרי הגורמים המחברים בין אמנים יהודים אין איפוא הרבה משותף להם ול"אמנות יהודית" במובן הידוע, לזו שהתחבבה כל כך על שלהי המאה שעברה. בה הכריע וכבש הנושא, תאורם של תלבשת ומנהג והוי, וקנה לבבות סנטימנטליים באותה רומנטיות ותיאטרליות, ששררו בתקופה בכלל וביהודיה בפרט.

בחלק

ליפמן ✓

Leop. Levy ✓

Wald. George ✓

Ehrlich ✓

~~[illegible]~~

Lozowick ✓

Csaky ✓

Jagendzychitz

Editor ✓

Menkes ✓

Cerata

Kopf ✓

✓ [illegible] [illegible]

אהרן [illegible]

חנה [illegible]

אלס [illegible] : [illegible]

ד"ר [illegible]

[illegible]

רשימת מקבלי ספר [illegible] %

יעקב גוטר
אלבס

✓ לאנדוי
✓ ג.א.פ.
א. צורף
גולדשמיט — אליצור
" — ירושלים
~~שלמה~~
~~אבנר~~
* רוזנברג
רפל
✓ בורשטיין
✓ אורה
○ כרמלה ✓ — גרינברג ✓
~~[illegible]~~
○ [illegible] — אור ✓
שלום גרץ — רוזנבלום ח
○ וויסברגר ✓ — גולדמן ✓
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ ✓
* עזרא
שרה (אמה) — ח
~~[illegible]~~ — [illegible] ✓
אליהו : ספרן / ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
○ [illegible]
○ אריאלה
○ [illegible]
חוה [illegible]
○ [illegible]
[illegible] ח
○ [illegible]

סיפורים
פרידנטל
רייסמן
ג'ן לוין
ג'וריס [illegible]

פסול
זורק 89
סלונדפין 03
גרוס 04
גוטמן 06
פילד[illegible] 00

(ג'רוס 99)
רייס 94 ✓
גיש 98 ✓
~~[illegible] 10~~
גרופר 97 ✓
גלר 89 ✓
~~[illegible] 97~~
פ. גלומברג
[illegible] 08 ✓
ג. ארונסון 00 ✓
[illegible] 01 ✓

[illegible]	[illegible]
7 ד [illegible]	ג'רוס 10
	[illegible]

ל. רינג 02

גרופר
גיש
רייס

פ. גלומברג
גלר
ג. ארונסון
[illegible]
גרוס
גלום

מפתחות:

א. מפתח עברי-לועזי של שמות האמנים הכלולים בענין הספר 179

ב. מפתח עברי-לועזי של שמות אמנים אחרים, יהודים ולא-יהודים

ג. מפתח עברי-לועזי של שמות מחברים, אספנים, ושאר אנשים

ד. מפתח עברי-לועזי של ערי שמות גיאוגרפיים, ושמות של מוסדות, כתבי-עת ועוד

נשים אצילות.
אגדות. Adolf Schiffer

מס' הלוחות (= לפי ציור)		מס' הציורים הנ"ל		הסוג
	40	עמוד שלם	40	א
1	40	חצי עמוד	"	"
1	80	רבע עמוד	"	"
2				
	40	חצי עמוד	40	ב
1			~~40~~	"
	80	רבע "		
2		" "	60	ג
	60			
1				
			190 (170)	

עמודים = שלמים 40 = 40

חצי = " 80 (40)

רבע = " (60) = 220

תוספת לציורים הללו = מוקדמים (20)

160 עמודים

ציורים 350 - 360

16 עמודים צבעוניים

מינדזין 5
יולנער 2
רוואוט 4
הענריק גוטליב 3
ואורין שווארץ 5
כהנוו 1
חיים שפיגל 1
שליבניוק 1
מיגולוויני 2 0
כהרין 2 0
מיקל 12
יווזן ליק 2 0
רוזענטיק 0
לעוואנדע גוטליב 8
כהן 5
בהן 3 5
כהלר 1 0
קלנהן 10
מנקס 8 0

7 (גולניק 2)

מיזנר 2
לייזר סגל 8
שטיין הרבט 0

רגינה מונזלסון 2
אגוסטינו וולי 2
הרשקוביץ 2
הרץ 1
חיים גולדברג 3
רחל שליט-מרקוס 0
פולק, שטולצי 2
גולדברג-זגר 2
ארליך ✓
הלנובסקה 4
שיינר 1 0
סוטין 1 0
קרמן 3
קיקואין 5
צוקרמן 2
צלינג 2
צוירט 2
לי אולבור-לצער 4
לורנס לוי-בלוך 1
מנה-קץ 0
יששכר ריבק 8
הילס 5
וולווה 1
נוימן 2
טרנצר 3

1) מספר של תמונה – מספר סדורי של עמודתה בקטרס.

2) גודל התמונה:

3) לוח הצלומים: מה יבוא מצורף ומה יבוא נפרד.

תמונה	עמ'	לוח
8'	29	

נגטיבים צבעוניים

סוף דבר

(אגב)

1

פרוינדלין 5 | 1 (הדסה)

לובלביץ 6

מרקוס 0

פולצין 1 (0: פנסטר?)

שטרלינג 0

זליגמן 1

שטרנג 1

רימר ~~2~~ 7

הורן 1

ג'ק ליבוביץ 3+8

ג'אקי 4

קיסלינג 15

קליבוו 1

שוונזל-לוי 2

רודולף לוי 0

קורנס 11

איסר 3

ויינבוים 2

סיוון-לוי 4 2

ויינגארטן 3

מנדל 3

אושר 3

וינגן 2

פנר 4 (0) (לוחמי הגי.)

2

Kleinmann & Cie
(146, Bd ~~Haussmann~~ VIIIe
~~Asnières Seine~~

מאַנגיזין (0) גורי קליינמאַן
(ענגלי)

וויטקס 2

לוריה 2

אײנצווייג 1

דימפּס 1

מרקיאל 2

לואיס ריבהון 0

בוהרוג 0

קוזלוף 3

ליכטנשטיין 3

לואיזה מרקל 2

מיל. פּי 1

זנטנר שוור 1

הוהרמן 2

קליין 1 0

ב. ז. רבינובי 2

קוזין 0

ווייסבורג 0

גורדין 2*

פינין 1

וולקוביץ 2

~~ווייביץ~~ מזונייביץ 3

טיפל 3

ניגו 2 ~~0~~

טוובה 1

גרינער 0

קיש 0

רייס 0

בלומבערג 2

אלר 0

קליינהולץ 0

בורים ארונזון 0

בלוטלס 0

קריס 0

בלום 0

אייזנשיץ 4

טישלר 4

קראוס 3

שינער 1

סלוונדי 1

זינגר 2

זלוטקי 4
פיינבוים 0
צבי רבינוביץ 0
סיקלינסקי 3
בלוכינה 2
הלינה פרידמן 8
הירשלעונא 2
נתן שפיגל 5
ליבערמן 2
פלורינא 3
מילר 2
שינוואל 3
שניר 2
אברהם נוימן 0
מלאצנר 4
ציזנבויטל 0
שליס 1/2 0

קוניקי 2
לוזאנסקי 1 0
וויאסזאנינגל 23
נדלמן 7
דרוקר 4
אינדבוים 2

5

חנה בס 1
חנה אורלוף 4
כאנס 0

זורן 0
פלובמרק 0
פלדה 0

וולון 0
פליישהקר 2
דייקוב 0

לב 2
ארליך 5

~~וולבאואני~~
~~ולשטיין~~
~~כהנא~~

יעקב וינשטיין 0
איזנשטיין 4
ולדס אמנהיים 6
מלניס-ליפני 3
מרלס 0
לאמן-וולס 1

חנה דב 1
דיטרינוביץ 0

גולדמן 0

אורתור מאל 0

נתן אלטמן 7

אפרהים 10

ברזינסקי 0

יענקל אדלר 1 0

פאורקש 0

ליושקוב 0

אברזם 3

קוסינזובה 2

פריז 0

גוטמן 4

זיין [illegible] 0

סטלמונסקי 1

ובר 0

ז׳אקבאסוב 0

סינגורין 0

~~פרידנטל~~

רייפמן 0

אין לוין 0

בוריס [illegible] 0

יונקל 3

שאגאל 9 0

צמצומים אחרים חלו על היקף העבודה. כללתי בה אמנים המייצגים את המאה העשרים על יסוריה והאבקותה ובעיותיה ופתרונותיה, ולא את הגדולים והקטנים האלה שרק חיו בה בראשיתה או אפילו עד מחציתה ונראים לנו בכל זאת יותר כמייצגי המאה התשע-עשרה. אין כונתי דוקא לאבחנה שהבלטתי ואף אין צריך לומר, כי תחימתי אינה אלא עניינית ואין בה פסק-דין של הערכה. מצד אחר גמרתי את כתיבת הספר כשנתיים לפני פרוץ מלחמת העולם השניה. בראשית הדפסתו בוינה נפל ביד הכובשים הנאצים. בעד כתיבתו שלמתי מחיר גבוה. פרק ההיסטוריה החדש שהתחיל עתה, הטיוט הגדול, הטבח המאורגן ביותר באדם וביצירה, הפך את ההווה החי לעבר רחוק. ברטט הנני קורא היום בדפים האלה;

הקדמה

ספר זה נכתב בכל המצוקות של אקטואליות סוערת בשנים שבין שתי מלחמות העולם והפך מאז לתעודה היסטורית על עולם מלא שאיננו. ההחלטה לכתיבתו היתה פרי הימים שבהם עוד נראה הפשע הגדול או הטרוף הגדול כאחת התנועות הלאומניות ועוד הוכרחו לעבור לפניו מפעלי תעמולה ושכנוע. עורכי ההשמדה הממשית עוד טרחו בגיוס נמוקים נגד קרבנותיהם. בשלב היו עוד היו מעונינים להוכיח לפני גרמניה ותבל כולה על ההשפעות המרעילות של היהודים בכל הקפן, בכלכלה, במדיניות, בתרבות. שונאי הקומוניזם היו צריכים לפקוח עיניהם ולראות ביהודים את מקורו, ושונאי הקפיטליזם היו צריכים לייחס גם אותו לאותם היהודים. במבצעי התעמולה ההם תפסה, כמובן, התרבות מקום נשוא פנים, והאמנות הפלאסטית זזה אל נקודת-המוקד. בתערוכות מרעישות של ציור ופיסול מעשי יהודים היה המסתכל צריך להביט במו עיניו אל הפורענות אשר ביצירה הארסית של העם הזה, וכל אחד היה צריך להיוכח, שהרע בעיניו מעשה יהודים הוא. בימים ההם קבלתי עלי את התפקיד המסובך להשיב על כל אלה בתכלית אוביקטיביות או לשאוף לכזאת בדרך מחקר ומסה. בתנאים כאלה לא נראתה אפשרות ותקוה לגישה מדעית מצד יהודי. אך כנגד הקשיים המובנים נבע עדוד עמוק ממופת עתיק יומין, הוא התנ"ך אשר אין בו שמץ אידיאליזציה זולה. אדרבא, את גבוריו הוא מתאר באמתות ללא חת, בכנות שאינה נרתעת מגלוי והנצחה של מעשים מחפירים וכל שערוריה, בריאליזם שכונתו אנושיות מלאה ובלתי מפורכסת.

העיקרית בשאלות היתה זו על המהותי, הספציפי שביצירות אמנים יהודים, היא השאלה, אם בכל השני הרב המפריד ביניהם, כלומר בשני היוצא מתרבות סביבתם, מתנאיהם החברתיים ומנטיותיהם האישיות, יימצאו גם גורמים מחברים. הכונה לא היתה לגורמים מחברים כאלה או לאפי לאומי כזה שבנקל נקבעים על פי חנוך והשכלה ודעות ושאיפות או אמונה או מנהגים, אלא לכאלה אשר אמנים השונים מכל נקודות ראות כאלה מביעים ביודעים או בלא יודעים, בלי משים או אפילו בעל כרחם. מובן, שבמטרה הזאת היתה סכנת-מה. קל היה להתפתות ולסור מן היסודות הנסיוניים ולתעות אל הדוקטרינה או להזניח את המציאות החיה ולהתמכר להגדרות קפואות. הלא גם אמנותם של עמים הברוכים ברציפות מסרתם, כמו אמנות פרס או זו של איטליה, איננה נתנת להגדרה בלי קפוח העובדות בעשרן הרב-גוני והענף. עאכו"כ דרש תפקידנו צמצום מתאים ופתוח התוצאות מתוך העובדות. חפושים ברוח כזו אחרי הגורמים המחברים בין אמנים יהודים אין איפוא הרבה משותף להם ול"אמנות יהודית" במובן הידוע, לזו שהתחבבה כל כך על שלהי המאה שעברה. בה הכריע וכבש הנושא, תאורם של תלבשת ומנהג והוי, וקנה לבבות סנטימנטליים באותה רומנטיות ותיאטרליות, ששררו בתקופה בכלל וביהודיה בפרט.

בחלק

הקדמה

ספר זה נכתב בכל התנודות של אקטואליות סוערת בזמנים שבין שתי מלחמות העולם והפך מאז לתעודה היסטורית על עולם שלא שיבנו. השלמה לכתיבתו היתה ערב הימים שבהם עוד נראה הפשע הגדול או השרוף הגדול כאמת התנועות הלאומניות ועוד הוכרחו לעבור לצנין בשלי תעמולה ושכנוע. עורכי ההשמדה הממשית עוד טרחו בגילוי נמוקים נגד קרבנותיהם. בכלל היו עוד היו מעוניינים להוכיח לבני גרמניה ותבל כולה על ההשפעות המרעילות של היהודים בכל הקשן, בכלכלה, במדיניות, בתרבות. שונאי הקומוניזם היו צריכים לפקוח עיניהם ולראות ביהודים את מקורו, ושונאי הקפיטליזם היו צריכים לייחס גם אותו לאותם היהודים. במבואי התעמולה ההם תפסה, כמובן, התרבות מקום נשוא פנים, והאמנות הפלאסטית זזה אל נקודת-המוקד. בתערוכות מרעישות של ציור ופיסול מעשי יהודים היה המסתכל צריך להביט בעד עיניו אל המורקבות אשר ביצירה ההרסית של העם הזה, וכל אחד היה צריך להיווכח, שהרע בעיניו מעשה ~~ה~~ יהודים הוא. בימים ההם קבלתי עלי את התפקיד המסובך להגיב על כל אלה בתכלית אובייקטיביות או לפחות לכתחלה בדרך מחקר ומסה. בתנאים כאלה לא נראתה מטרות ותקוה לגישה מדעית מצד יהודי. אך כנגד השאיפה המובנית נבע קדוד עמוק בתופעת ערך יומין, הוא התנ"ך אשר אין בו שמץ אידיאליזציה זולה. אדרבא, את גבוריו הוא מתאר באמתות ללא חת, בכנות שאינה נרתעת מגלוי והנצחה של פשעים מחפירים ובל שערוריה, בריאליזם שכונו ובחירות מלאה ובלתי מורכבת.

העיקרית בשאלות היתה זו על המהות, הספציפית ביצירות אמנים יהודים, היא השאלה, אם בכל השני שרב המבדיל ביניהם, כלומר בפני היוצא מתרבות סביבתם, מתנאיהם החברתיים ומנטיותיהם האישיות, יימצאו גם גורמים מחברים. הכוונה לא היתה לגורמים מחברים כאלה או לאפי לאומי כזה שנקבע בקביעה על פי חנוך והשכלה ודעות ושאיפות של אמונה או מנהגים, אלא לכאלה של אמנים השונים מכל נקודת ראות כאלה מביעים ביודעים או בלא יודעים, בלי כוונה או אפילו בעל כרחם. מובן, שבמטרה הזאת היתה סכנת-מה. קל היה להתפתות ולסור מן היסודות הנסיוניים ולהתעות אל הדוקטרינה או להזניח את המציאות החיה ולהסתפק להגדרות קבועות. הלא גם אמנותם של עמים הברוכים ברציפות מסורת, כמו אמנות צרפת או זו של איטליה, איננה נתנת להגדרה בלי קפוח העובדות בעקרון הרב-גוני והענף. עאכו"כ דרי תפקידנו צמצום מתאים ובטוח התוצאות מתוך~~/~~ העובדות. תפעולתן ברוח כזו אחרי הגורמים המחברים בין אמנים ~~/~~יהודים אין מכוא הרבה משותף להם ול"אמנות יהודית" במובן הידוע, לזו שהתחבבה כל כך על מלהי המאה שעברה. בה הכריע וכבש הנושא, ~~///~~ תאורם של תלבושת ומנהג והוי, וקנה לבבות סנטימנטליים באותה רומנטיות ותיאטרליות, שדררו בתקופה בכלל וביהודיה בפרט.

בחלק

הקדמה

ספר זה נכתב בכל המצוקות של אקטואליות סוערת בשנים שבין שתי מלחמות העולם והפך מאז לתעודה היסטורית על עולם מלא שאיננו. ההחלטה לכתיבתו היתה פרי הימים שבהם עוד נראה הפשע הגדול או הטרוף הגדול כאחת התנועות הלאומניות ועוד הוכרחו לעבור לפניו מפעלי תעמולה ושכנוע. עורכי ההשמדה הממשית עוד טרחו בגיוס נמוקים נגד קרבנותיהם. בשלב ההוא עוד היו מעונינים להוכיח לפני גרמניה ותבל כולה על ההשפעות המרעילות של היהודים בכל הקפן, בכלכלה, במדיניות, בתרבות. שונאי הקומוניזם היו צריכים לפקוח עיניהם ולראות ביהודים את מקורו, ושונאי הקפיטליזם היו צריכים לייחס גם אותו לאותם היהודים. במבצעי התעמולה ההם תפסה, כמובן, התרבות מקום נשוא פנים, והאמנות הפלאסטית זזה אל נקודת-המוקד. בתערוכות מרעישות של ציור ופיסול מעשי יהודים היה המסתכל צריך להביט במו עיניו אל הפורענות אשר ביצירה הארסית של העם הזה, וכל אחד היה צריך להיוכח, שהרע בעיניו מעשה יהודים הוא. בימים ההם קבלתי עלי את התפקיד המסובך להשיב על כל אלה בתכלית אוביקטיביות או לשאוף לכזאת בדרך מחקר ומסה. בתנאים כאלה לא נראתה אפשרות ותקוה לגישה ~~מה~~ מדעית מצד יהודי. אך כנגד הקשיים המובנים נבע עדוד עמוק ממופת עתיק יומין, הוא התנ"ך אשר אין בו שמץ אידיאליזציה זולה. אדרבא, את גבוריו הוא מתאר באמתות ללא חת, בכנות שאינה נרתעת מגלוי והנצחה של מעשים מחפירים וכל שערוריה, בריאליזם שכוונתו אנושיות מלאה ובלתי מפפרכסת.

העיקרית בשאלות היתה זו של המהותי, הספציפי שביצירות אמנים יהודים, היא השאלה, אם בכל השני הרב המפריד ביניהם, לומר בשני היוצא מתרבות סביבתם, מתנאיהם החברתיים ומנטיותיהם האישיות, יימצאו גם גורמים מחברים. הכונה לא היתה לגורמים מחברים כאלה או לאפי לאומי כזה שבנקל נקבעים על פי חנוך והשכלה ודעות ושאיפות או אמונה או מנהגים, אלא לכאלה אשר אמנים השונים מכל נקודות ראות כאלה מביעים ביודעים או בלא יודעים, בלי משים או אפילו בעל כרחם. מובן, שבמטרה הזאת היתה סכנת-מה. קל היה להתפתות ולסור מן היסודות הנסיוניים ולתעות אל הדוקטרינה או להזניח את המציאות החיה ולהתמכר להגדרות קפואות. הלא גם אמנותם של עמים הברוכים ברציפות מסרתם, כמו אמנות פרס או זו של איטליה, איננה נתנת להגדרה בלי קפוח העובדות בעשרן הרב-גוני והענף. עאכו"כ דרש תפקידנו צמצום מתאים ופתוח התוצאות מתוך העובדות. חפושים ברוח כזו אחרי הגורמים המחברים בין אמנים יהודים אין איפוא הרבה משותף להם ול"אמנות יהודית" במובן הידוע, לזו שהתחבבה כל כך על שלהי המאה שעברה. בה הכריע וכבש הנושא, תאורם של תלבשת ומנהג והוי, וקנה לבבות סנטימנטליים באותה רומנטיות ותיאטרליות, ששררו בתקופה בכלל וביהודיה בפרט.

------ יצירתם של אמנים יהודים מבחינות אסתטיות-

הקדמה

ספר זה נכתב בכל המצוקות של אקטואליות סוערת בשנים שבין שתי מלחמות העולם והפך מאז לתעודה היסטורית על עולם שאיננו. ההתחלה לכתיבתו היתה בדי הימים שבהם עוד נראה הפשע הגדול או הטרוף הגדול כאחת התנועות הלאומניות ועוד הוכרחו לעבור לגנינו מפעלי תעמולה ושכנוע. עורכי ההשמדה המיטית עוד טרחו בגיוס נמוקים נגד קרבנותיהם. בשלב ההוא עוד היו מעונינים להוכיח לבני גרמניה ותבל כולה על המשמעות הטרעילות של היהודים בכל הקיום, בכלכלה, במדיניות, בתרבות. שונאי הקומוניזם היו צריכים לשקוע עיניהם ולראות ביהודים אב מטורו, ושונאי הקפיטליזם היו צריכים לייחס גם אותו לאותם היהודים. במבצעי התעמולה ההם תפסה, כמובן, התרבות מקום נשוא פנים, והאמנות הפלסטית זזה אל נקודת-המוקד. בתערוכות מרעישות של ציור ופיסול "עקי יהודים" היה המסתכל צריך לראות במו עיניו אל הפורענות אשר ביצירה הארטית של העם הזה, וכל אחד היה צריך להיוכח, שהרע בעיניו מעשה יהודים הוא. בימים ההם שבלתי עלי את המפריז המסובך להשיב על כל אלה במכלי אובייקטיביות או לשאוף לכזאת בדרך מחקר ומסה. בתנאים כאלה לא נראתה אפשרות ותקוה לגישה ~~מ~~ מדעית מצד יהודי. אך כנגד הקשיים המובנים נבע עדוד עמוק מגורם עתיק יומין, הוא התנ"ך אשר אין בו זרע אידיאליזציה זולה. אדרבא, את גבוריו הוא מתאר באמתות ללא חת, בכנות שאינה נרתעה מגלוי והנצחה של מעשים מחפירים וכל שערוריה, בריאליזם שכוונתו אנושיות מלאה ובלתי מפורכסת.

העיקרית בשאלות היתה זו על המהותי, הספציפי שביצירות אמנים יהודים, היא השאלה, אם בכל השוני הרב המפריד ביניהם, לומר בשוני היוצא מתרבות סביבתם, מתנאיהם החברתיים ומנסיונותיהם האישיים, יימצאו גם גורמים משותפים. הכוונה לא היתה לגורמים מחברים כאלה או לגבי לאומי כזה שבנקל נקבעים על פי חנוך והשכלה ודעות ושאיפות או אמונה או מנהגים, אלא לכללה אשר אמנים היוצרים מכל נקודות ראות כאלה מביעים ביודעים או בלא יודעים, בלי משים, או אפילו בעל כרחם. מובן, שבספרה הזאת היתה סכנה-מה. קל היה להסתבך ולסור מן היסודות הנסיוניים ולתעות אל הדוקטרינה או להזניח את המציאות החיה ולהתמכר להגדרות שגויות. הלא גם אמנותם של עמים המרוכזים בריכוז מסוים, כמו אמנות פרס או זו של איטליה, איננה נתנת להגדרה בלי קשר העובדות בקורן הרב-גוני והעשיר. עאכו"כ דרש הפיזור שלנו מצבים גרסים וסתרי ההנחות מתוך העובדות. אמרים ברוח כזו אחרי הגורמים המאחדים בין אמנים יהודים שי, אי-רב זרבה בתוחם להם ול"אמנות יהודית" במובן הידוע, לזו שהמחשבה כל כך על שלהי המאה שעברה. את המכריע דבר הנביא, תאורם של הלבוש ומנהג והדר, ושנה לגבות סנטימנטליים באותה רומנטיות ותיאטרליות, שהרבו בתקופה בכלל וביהודית בפרט.

בחלק הראשון של הספר הזה נבדקת יצירתם של אמנים יהודים מבני ימבות אסכולת-פרדיליור, ואילו בחלק השני היא נחקרת בסדוריה של כוחות חביבים בגרמניה. אלו בעבודה המוצאת מגבדלות האלה ושאר ארגון העצבים המרובע זהן, אולי לא ימקבלו על הדעו הקורא מלכתחילה, אולם זכי מלה, שמקומם בגוף הספר יביאנו על מקומו. לידי יאלור מה שיפה ר' ע' .

הנריק גוטליב

האטמוספירה המתאימה לבירור הצורה, שהשתלטה אחרי מלחמת העולם הראשונה במיטב אמני פולניה, נתנה בראשית אמנותו בנינים טובים. לתבלין נועם וגוטליב נעשתה בה מנה עדינה של פרימיטיביות בצורות צבעוניות שידע לספר בטקט ברתמי נוסף הררי השיום נועם בסינתזה ושיפר את ביטויו הריתמי. אבל הנוף יצא בלי משים מהמסגרתו "פשוטות", ובניגוד עם השאיפות הפשטניות נכנסה בו מין הבעה ~~האמבוהה אותו דרמטית~~ המקרבת אותו במידת-מה אל קוקושקה ואל הנאמן "ואמריקני" לו אל סוטין. את הצורות הצעירה הגדולה, ועם ירושתה הפולנית של צביונה קלאסיציסטית נוסף אותו המבטא היהודי.

הנריק גוטליב נולד בקרקוב ב 1891, למד שם, בוינה, באמסטרדם ובפריס. ב-1917 הציג בוורשה בפעם הראשונה בביקורת שלילית. אחרי תערוכות-יחיד מוצלחות באמסטרדם ב-1920 ובברלין (קסירר) 1921, נשתנתה דעת הביקורת הפולנית לטובתו. ב-1924 התיישב בפריס. ויצא לביקורים מאושרים לפולניה, לדרום צרפת ואיטליה. ב-1920 הצטרף אל קבוצת האמנים "פורמיסטים". ב-1930 השתתף בהקמת ה"אוונגרד" הפולנית בפריס היה שולח עבודות אל הסלונים דוטואן, דה-אינדפנדן, דה-טווילרי.

מלחמת העולם השניה הפתיעה אותו באנגליה, ובה נשאר עד עתה, גוטליב הציג 1949 עד 50, שבה לימד באקדמיה בקרקוב. קומפוזיציה רבת-היקף שהציג ב1941 בליסטר גלרי בלונדון, שקיבלו אותו נחבר. ~~התאחדות גלרי~~ "בין הבתים" נפנתה אליו את תשומת-לב האמנים המאורגנים בלונדון ארט", ~~49~~ ובין 52 הוצגו יצירותיו בחמש תערוכות-יחיד, והוא השתתף ~~בתערוכה~~ בתערוכות האיגוד את הזירה המתקדמת 1942, ~~47~~ באנגליה. ה.ג. גם כתב על אמנות ואמנים, ופירסם ב-1941 בלונדון את הספר האנגלי "הצייר הפולני", ובשנת 1946 בורשה את הספר הפולני "נזכה צייר".

״עתה אילו נולדתי שוב ואילו אלמד עוד. איני מתנכר לעבודתי שלי״

בפסלים ורשום לבד: מנגילקי – אוטקס – ה. גוטליר – ליסיה – גרינצוויג – ב״ס – קוזלוף – ליבנשטין –
לואיזה מרקל – מילוף – צנגרשוור – הודרמן – קלין – ג״צ רבינוביץ – קולין – וייסברג – גורדון – פינק
מה הוא חלקה של יהודה וכמה שבלו ואסתב ציירה ומה חלקם של כוחות אמוציונליים או אלה שאלו הגורם הנגדי [illegible] מרגאים
~~[illegible]~~ בפרימיטיביות? כלום יש לנו פרימיטיביות אמיתית? האם ~~[illegible]~~ יש בנו יחס פשוט
ואור ובריא לעולם הזה, האם לא נירש את היחס הזה כל גורלנו, החיצוני והפנימי גם יחד? הנה בטבעו העשיר של מנגילקי
הגרוטסקי של האיגנים. יכלנו [illegible] רחבת הידים נותנה פרי רב, רק סיפון נותנה לו גרמזנות. כל תקופת חיו לא מחצ
לכרוש מה לבבר היה גידו, ~~[illegible]~~ ולא היה דבר אוכן אליו. את דיני הפקטורה צריך לחקור מחדש ולהעביר אל חושי המסורת לא רק את
ירגשת החמרים של הצורה האמש, אלא גם הבבואה שבטבעיה היא מגמה את חמריותה היא. אוטקס דלה בפרימיטיביות, [illegible]
אליה ניגשה נפשו, אך דלה כבר אמור, לא היה מה שהפך להיות. לנוכח ~~[illegible]~~ אחד מציוריו נזכרו בכתובת שמצאו לפני שנים
רבות מתחת למאונת חדש נוצרית ~~[illegible]~~ ביבבר ניצח באלפים: "אין לה אלוהים, אלא רק אמונת אלוהים". ככה מדברת פרימיטיביות עמוקה
כשהיא יודעת, שיש פרימיטיביות עוז יותר עמוקה. לעומתה נראה אוטקס כאילו היה כולו יודע. [illegible] הנרי גוטליר ~~[illegible]~~ אמנים
הדרכנו, שהוא מטיל אותנו דרחבי [illegible] אורך גבעות וגאיות, מישה לוגלין, ~~[illegible]~~ הנוגן נושם רב ברינות מחוכמות, וגם
בדיוקנאות הוא מנסה להעמיד אותנו בפני מלאות ~~[illegible]~~ כבאת, ~~[illegible]~~ ההולה להתגלגל בלי ספקות או אלות בקרגנות, כאילו
היה גרי מעיקרא, שמלאות מה היא. הבה נדע עם ליסיה עוד במדרגה אחת אל הבאר, אל מקורות יצירה עממית. שיספר. של
סימבאות, של בנשגע הטרומה. נראה את גרינצוויג ונאמין. כולו שבר יקר אותנטיות היהודי במלואו גידו, בני האשפה
מסביב לשולחן, החלה בקלויה ו[illegible] הכליל והאשה והפרחים של פני העיר ~~[illegible]~~ – כולם ~~[illegible]~~ אומרים אחת. כי הם אומרים
בלשון כבאת כאילו כל אלה היו מספרים על עצמם, בכבבות בקלה בתגים. עם ב״ס נבקר באחד השווקים של אירופה המזרחית,
ניצחק בשאלה הקפואה הבאת, נתחבק בין פרוות העגלונים, נתנפה בטכסיסי המקח, כי גרום לבד גם מספרים.
[illegible] הגרם המגלה בינם ובין אברהם קוזלוף, הרואה את בבואות היהודים או ברבנות כה עמוקה, כאילו נעדר [illegible] אמנות [illegible]
אורח נתמה אחד, השוחק. אל קוזלוף לא הבית. הרבה, הרבה כסל של יהודי רוסיה ושאר מזרח־אירופה ~~[illegible]~~ הנער, ואת הגיא [illegible]
[illegible] לא מתנצחות הסולים בלבד, אלא אפילו מבוממים. ~~[illegible]~~ בלא לב כה חם לא יוכל אלא לשרוף ~~[illegible]~~ כל חפץ
וחלר ורגה עולות [illegible] לפני השואה, כבארונות מגוחיים, המעוררים לפני מלחמות אוכלות הרי גדג. הרבינוני, אשר ביחס כזה
לנושא, דומה לפרימיטיביות; כי האמן הוא כולו בעולמו המצוד, ושום כלה של אישיותו לא יחרוג חוצה. נגלה את הצער אין מקום
לחיוך. ~~[illegible]~~ ואילו ליבנשטיין הולך בעולמות שונים. אנחנו מבינים, שבזמנים קשים של חיים יש בו השאלה
[illegible] להתייחדות עם פינת עיר, ~~[illegible]~~ להרשאה אוביקטיבית של צורים טיפוסיים מהווי העם, ויש שאותה בו להבה, אש קודש, והוא
פתאום בחוק מאבק עם צבע בעיות צורה, ומחפש, נרגע ומוצא, ומגיש נקם ומפליג אל מטרות חדשות.
לואיזה מרקל כולה בעבר העתיק, ובגבה אין זה מקום לכל פרימיטיביות, כי הצורה היא מסורה מראשית התעוררות. מרוצות
הקשיים שהצורה מטילה על עובדיה, ובראשית הדרך כבר מדבר, שיש עוד חבות לניה, זו של הצבע, ושתי המלחמות אינן
אלא אחת. ביטויים נפשיים נסונים בבלניות אל ~~[illegible]~~ מצבי רמיזה. אך בין בליאות שונות במרחב ~~[illegible]~~ הנאמנה ~~[illegible]~~ נוצרים יחסי גומלין, טעמים
כבואים והבולים־יוקרים ~~[illegible]~~ מומגרים בבין נספי, ~~[illegible]~~ חלל ונגעל, הרגע מעל הגוונים ככיפת ~~[illegible]~~ מעלינו.
[illegible] מילוף – עוזב ~~[illegible]~~ בביטויה ~~[illegible]~~ והגורה סילאן גידו, ~~[illegible]~~ לא פחות בגילה ~~[illegible]~~ ועם כל זה אתן הוא מגבה [illegible]
~~[illegible]~~, של בכות גרומו. ~~[illegible]~~ בגיפו בהררי בבהירות האמונה יופה ~~[illegible]~~ בבד וישלחנו לתקנו.
בשם וייסברג מיילך בעינינו את שפע הבלשון הציורי שהתעורר בדבים מילאי המזרח, בשדון עסיסי ולא שאולה, הוא
של [illegible] הבבעת, אלא נעמה את האדם היהודי ונתן גם לו את שי העין הרגישה ~~[illegible]~~ ואת התוגה היוקדת – בבני המלך. אך בשם הזה גם מיילך
חיל גדול מאד מאד של ברוכי יצירה [illegible] אשר ביד הפשט שאין כמוהו, ולא הגיעו עד למתח מלוא פריים.
גורדון פינק
פינק, הצייר דכל אלה שלבנו מתייחד עם לבבם, אמר בשורה של ציורים שלמים־לפליאה, שהיה בדרך להבאה
השלמה והאחדה עם העולם ~~[illegible]~~ האוביקטיבי של מגניו הפשוטים נותני בושם־עז.
נוסחים

לא בכבה, אלכסנדר לפי הטכסט!

מוריס מנג'יצקי היה מיוחד עיר המעשיה הפולנית לודז', שם נולד ב- 1890. שם קיבל גם שלבה אמנותית ראשונה בבית ספר פרטי. החל מ-1907 עבד בפריס והשתלם באקדמיה ז'וליאן אל האקדמיה-דה-בוזאר. עד 1914 התמסר בעיקר בציורי נוף וציורים של רנואר ע'. קרוב אליו. ב- 1920 הציג בפעם הראשונה לבדו, ואז הופיעה קטלוג בידי אנדרה סלמון. ב- 1931 הראה בגלריה קליינמן מעבודות-יחיד שלו, והקטלוג בידי מכסימיליאן גותיה. 1932 הציג עבודות במוזיאון לאמנות בפראג. אח"כ עבר אל דרום צרפת.
שורה אחת פנויה

זלמן אוטנס [illegible] נולד ב-1892 בגליציה, 14 עבר אל וילנה, ובשנת 1909 אל בית הספר לאמנות באודסה אך שם למד רק שנה. ב- 1910-11 עבר לארץ-ישראל, אח"כ עד 1913 בברלין, בראשית 1914 חזר אל ארץ-ישראל, אבל עם פרוץ המלחמה גורש משם והשתקע במצרים. 1916-18 נלחם כחייל בריטי. באירופה אחרי המלחמה היה במצרים ובארצות אירופיות אחדות, ב-1928 השתקע בפריס. לפני כן הציג בוילנה, אודסה ובלונדון ואחרים, בפריס הוא עבודות אל הסלון ז'ואטון ואל ה„גלגל החוזר". ב-1929 ערכה הגלריה ברנהיים-ז'ון תערוכה אישית שלו, הקטלוג חיבר ראמאנוסון. ציוריו גמר כבשו אחרים מן האספנים הפריזאיים והניו-יורקיים אחדות מציוריו, וכן המוזיאון ג'ו-דו-פום. בתקופת הכבוש הגרמני גורש גם הוא עם אשתו למצוא מפלט בדרום צרפת, אך שם נאסרו בראשית 1944 ונשלחו אל דראנסי, והלאה אל אחד ממחנות המוות.

אברהם קוזלוב נולד ב- 1877 בקורוסטן שבמחוז ז'יטומיר באוקראינה, למד את מלאכת המכונאות, ובגיל 9(?) (בתחילה לימודי הציור הפרטיים) בבית-הספר לאמנות באודסה. בגמר כעבור חמש שנים ואחרי שתי שנות עבודה בבירה רוסיה בא לפריס בעת ראשית המלחמה וניסה להתקבל באקול-דה-בוזאר אך נדחה. לפני 1914 שלח עבודות אל תערוכות אחדות, גם אל הסלון ז'ואטון. עם פרוץ המלחמה נשאר שם. כמה פעמים ביקר אצל ידידו צ'לנוב בהראר, שצייר שנים אחדות לפניכן. אחר-כך עבד בניס, ובשנת 1924 חזר אל פריס. בשנות העשרים הספיק להשלים, לכן היה מצבו מתחיל לשפר. שיפור הביאה רק תערוכת יחיד בגלריה באמצע 1933 את באקדמיה לנוי, מורכבת עבודות אלגוריות מציונות. ר' רני בדונסוון ב„פרי-מידי" מיום 3.1.1925. – ג'ורג' וואלדמאר כתב קטלוג של התערוכה הנ"ל.

יצחק ליכטנשטיין, יליד וורשה (1888), היה תלמיד האקדמיה בקרקוב, ואחר מינכן, איטליה, וארץ-ישראל. השתקע ב-1912 בפריס. במשך אחת מנסיעותיו הגדולות הפתיעתו המלחמה העולמית באמריקה, וחזר ב- ירושלים, ושב אחר מאז רק לשם נסיעות. בערב... בניו-יורק, בגלריה לאמנות ספרותית, ביד אייזנשטין והעלה מאמרים. ליכטנשטיין הוא גם סופר ויסד ב... „כתב עת ליטראטור, פרעסע און פילאזאפיע", מאמרים שניה, וילנה-ורשה 1926-29.

הנריך גוטליב נולד בקרקוב ב- 1891, למד שם, במינכן, באמסטרדם ובפריס. ב- 1917 הציג בוורשה בפעם הראשונה בקבוצות אחרות. אחרי תערוכות-יחיד מוצלחות באמסטרדם 1920 ובברלין (קאספר) 1921, שהציגה גם הקבוצה הפולנית „פורמיסטים", ב- 1924 התיישב בפריס ויצא לביקורים ממושכים לפולניה, לכרך הדרומית ואיטליה. ב- 1930 השתתף בתערוכה „אוואנגרדה" הפולנית. בפריס היה שולח עבודות אל הסלונים ז'ואטון, בנ-אינדפנדנט, בה טווילרי. מן השואה ניצל ואחריה השתקע בלונדון.

אדולף מיליך נולד ב-1886 בעיירה טישובצה בפולין, למד בלודז' ובאקדמיה של מינכן. אחר-כך התחיל עובד בפריס. הוא נסע באיטליה וארצות אירופה אחרות וארץ-ישראל. בפריס הציג בסלון ז'ואטון, אינדפנדנט, וורס-אינדפנדנט, טווילרי. אחרי מלחמת העולם השניה הופיעו ציוריו בכמה תערוכות-יחיד, גם בארץ-ישראל.

לואיזה מרק-רומי [illegible]

נתן גרינזוויג, יליד קרקוב (1880) עבר כבן 13 אל אנטוורפן, שם למד באקדמיה והתחיל להציג בשנת 1908. באותה השנה עבר לפריס. היה שולח את עבודותיו אל הסלון ז'ואטון. מן השואה ניצל.

אהרן ביילין, שנולד ב-1900 בברסלאו, ליד וילנה, היה מתחיל בבית-הספר בורזוני 1924-26 במוזיאון חקלאי ארץ-ישראל. אצל הצייר פרונק גילה הוראה בציור, וב-1927 השתתף בפעם הראשונה בתערוכה. הטיה לעבודת ציור בלבד מנע אותו ב-1928 אל פריס; 1928 הראה בגלריה רק תערוכה אישית שלו.

%

יצחק ליסיה, יליד אולקוש בפולין (1895), למד חמש שנים באקדמיה בקרקוב, השתלם בווינה [illegible]
[illegible]. לפני מלחמת העולם השניה היה מציג את [illegible] ב"עצמאיים" ובסלון "הסתיו".
בארץ [illegible] ב"מנורה", [illegible] נובמבר-דצמבר 1929.

עומדת ונשארת. רק אופן הביטוי הוא בר-שינוי. אני אינני מבקש בעבודתי ספרות ואף לא פילוסופיה. אני עושה את מלאכת צורותי וצבעי ושומע רק לקול מבפנים, כי הוא קרוב לאדמה ולאנושי." 21)

לזר (אלעזר) סגל נולד ב-1890 כבן סופר-סתם בווילנה, ואווירתה קבעה במובנים שונים את התפתחותו. "הסביבה לבחירה המקצוע היתה, דומני, פעולת אבי ככותב ספרי תורה. עד היום אני מתכל בהנאה באורנמנטים יפים שצייר אבי על קלף, באותיות זעיר-אנפין כמעט בלתי נראות". ב-1906 בא הצעיר אל ברלין, וכשנה אחר-כך נתקבל שם באקדמיה, עבד בה אגב הפסקות ארוכות, בהן גם שנה אחת ברוסיה. יותר נתנה לו האקדמאה של דרסדן, ושיתופו הראשון בתערוכות הביא הרבה עידוד. ב-1913 הכיר את הולנד ובפעם הראשונה גם את ברזיליה. ב-1914 הפתיעה אותו המלחמה בדרסדן ונטלה ממנו את פרנסתו עד 1917. עם ידידים יסד בדרסדן ב-1919 את הסצסיון ואת "איגוד האמנות הפועלי". מטרתו האפיינית היתה "לא לטפח אסתטיקה, אלא להדריך אל אמנות אנושית". אחר-כך באו תערוכות גדולות, ושערי מוזיאונים ואספים פרטיים נפתחו. ב-1922 עבר סגל לברלין, ב-1923 התראה עם ברזיליה. מלבד שנת 1926 עבד שם עד 1929, וציוריו הראשונים היו אלה שיצר בגלריה של המאספת אוליביה פנטיאדו בסן-פאולו. עד 1932 ישב בפריס, אחר-כך חזר אל סן פאולו.

בתקופת הקידמה התקיימו תערוכותיו במוזיאונים ובגלריות בהאגן, פרנקפורט, ברלין, דרסדן, שטוטגארט, והחל מאותן השנים גם בסן-פאולו, ריו-דה-ז'ניירו, רומא, מילנו ופריס. מלבד המוזיאונים בגרמניה רכשו עבודות שלו האלברטינה בווינה ואספים ציבוריים בסן פאולו ובארצות הברית.

מונוגראפיה מאת תיאודור דויבלר, "ספריה יהודית", ברלין. - וולאדימאר זאורז': ל.ס., "טריאנגל", פריס. - ק. וורמן, תולדות האמנות, כרך ו'. - הקדמות לקטלוגים של התערוכות הנ"ל מאת ד. דויבלר, וו. גרומן, שמידט, מ. דה אנדראדה, פ. פיארן. - מאמרים מרובים הופיעו מתחילה בכתבי-העת הגרמניים, אחר-כך באלה של צרפת, ברזיליה וארגנטינה. - ל.ס. גם עיטר ספרים, למשל "ביו-ביו" מאת שארל-לואי פיליפ, "העדינה" מאת דוסטוייבסקי, "מעשה ביכל" מאת דויד ברגלזון. כתיק הופיעו חמשת התריטוו "זכרונות ווילנה".

פול פיארן: ל.ס., פריס 1938, עם 60 רפרודוקציות מלוחות של עבודים שלמים.-

הערה על יעקב שטיינהרדט

הוא מכבר בן ארץ-ישראל, ולכן אין מקומו בתחימתנו. ~~המובהרת~~ מאידך הביא אתו לא רק זכרונות נעורים מן העיירה הפולנית-יהודית, אלא מימי גרמניה הפרוגרסיבית עלו עמו הישגים מהותיים, ולא נוכל שלא להצביע ביקר על הלקו בתולדות האמנות האכספרסיבית, הגראפית והציורית.

ב. הקו בביטוי

גורלו של ציור הביאו מדי פעם בפעם אל שיאים מחוננים, בהם התרומם מעל שיקוף עולם החושים. האמנות הרוחנית יותר, הנותנת במקום התופעה את הסימן, ועושה אותו לכלי ביטוי גדול, ומכניסה בו משאלות ורגשות ודמיונות, מצויינת גם היא בגיל נעבד. בבקשנו את מקורות הקו - שהוא-סימן, נגיע את התעודות הקדומות של הודעות נראות לעין, שבהן כתב ותמונה עדיין לא נפרדו, ושתי האפשרויות עוד מתרוצצות בהן. חזרה וטור גורעים מן התמונתי ומוסיפים על המטמעות שבסמלים האפוריסטיים ההם; ובצאת הסימן מתוך השורה ובהשתחררו מתפקיד ממשי, גוברת החיאותו ועצמאותו. דרכי רישום וכתב נפרדים. הקו מראה מה שהעין ראתה ומה שמשאלות דרשו, מביע כיוון, מרץ בפעולתו, תנועה בתהליכה. בהתאם לאפשרויות שבקו הבודד יהיה ריבוי קווים לזירת דינמיקה

24) מתוך מכתב.

נאמנותו של אדם-אמן עמדה במבחן הגדול שהביאו שנות האיד. כשהחלה המפלצת מרימה ראשיה ויורקת בוץ ואש, התלקחה נפשו והוא הזדיין במכחולו ויצא למלחמתו הטהורה. אבל המפלצת בלעה עולם מלא, ואין מונע ואין מושיע. סגל נשא את קולו הזועק והקובל והמקונן. כבר ב"פרעות" נלחם קשה, כדי להציל מיד כל המורא שבנושא - את הקומפוזיציה. ההלם לא הפך את שירתו לפרוזה, גסיסת ילדים רצוחים נהיית נעימת מעמקים, לבנו מלא הדה. אחר-כך עולה עוזו והוא נאבק בנושאים "אנית המהגרים", "מלחמה", "מחנה ריכוז", "יציאה"; כדי להקיף את כל חזון "הנידונים" נדרשת ההיאבקות המשולשת, צורת הטריפטיכון. גם כעבור זעם אין בלב בשר רוגע. נשים מאחורי חוט-תיל קובלות עד עולם, וצעקת תינוק בקיצו לא תיאלם. עוד בשנת 1953 חי ורודף הסיוט כמו ביום התגלותו. ובתבליט הברונזה יושבות שלוש האמהות קפואות במכאוב עד, בלתי מסוגלות להתיפח. גם איזה וויכוח עם הגורל, או אולי עם מקורו של גורל, רוטט בצירוף המוזר הזה של בליטות ושקעים, של קווי פוזיטיב ונגטיב, הקפאון איננו תימטי בלבד. הוא אינו ממצה את הנושא, והנושא אינו ממצה אותו.

יש עוד תמונות מסוג אחר, וגם מהן נאצלת התחושה היחידה במינה של קירבת המעצמה שאין לה חקר. האשה הערומה-כמעט ליד הראי אינה בלי טעם מיני, אבל גם באיבונה יש משהו מחוץ לאנושי, משהו דומם, בובתי. מאין, לאן - אין היא הקובעת. היא בנמצא, ומשהו פועל ומפעיל גם אותה (1953). מה קשה היד, המחזיקה את ציצית ראשו של אמן, מראה תאריך, שאין לו תקדים אצל בני התקופה המתמכרת לרגעי. את הציור "רחוב מאנגה" התחיל בשנת 1928 וגמר בשנת 1956. אין בה הסימנים, המוכרים לכל בקיא, והמורים על קשיים טכניים או קומפוזיטוריים, גורמי לבטים והפסקות. אדרבא, יותר קרובה התמונה הזאת לרושם של קלות, של ביצוע מהיר. בפינת החוצות עוברות הזונות החשופות, ומחלונות פתוחים הן מציצות לקראת אורחים ופרנסה. אין כאן גירוי ואין גינוי, ואפילו רחמים אינם ניכרים בפירוש, ואין זה מוטיב סוציאלי גרידא. חמש דמויות אלה מוקפאות ונעצרות, ואף מונעות בכבדות-מה. הרחוב צר והפינה חונקת, ואין מהם מוצא. עוד גובר השכנוע על-ידי חדגוניות פרצופי החמש, כי אין בפניהן אישיות וכמעט שאין בהן שוני. הן מוחזקות ומודרכות, רצונן מבוטל, הן שבויות ביד המעצמה הנודעת שלא תובן. כגזעים הזקופים והישרים כעמודים והדקים כנרות נעשים ב"יער" משנת 1954 כעין מסגרת. אולם ב"יער" משנת 1955 הופכים הגזעים הדקים והמקבילים בדיוק נמרץ - לעיקר, ומבלעדיהם אין עוד עצמים בתמונה המדהימה הזאת, ושמץ החיאה מנחם אותנו בדרך התאורה, החורגת מן ההקבלה האכזרית, שאין ממנה מפלט. בצעד המחריד הזה אמנם מגיע האמן אל מחוץ לאמנות. אבל ממעמקים הגיע הנה בדרכי הגיון שלא מן המנין. נבטח, נתפוס ידו, הוא יביאנו אל חופש.

עומדת ונערת. רק אופן הביטוי הוא בר-שינוי. אני אינני מבקש בעבודתי ספרות ואף לא פילוסופיה. אני עושה את מלאכת צורותי וצבעי ושומע רק לקול מצפוני, כי הוא קרוב לאדמה ולאנושי." (21)

103 א

לזר (אליעזר) סגל נולד ב-1890 כבן סופר-סת"ם בווילנה, והאווירה קבעה [illegible] את התפתחותו. "הסיבה לבחירת המקצוע היתה, דומני, פעולת אבי כותב ספרי תורה. עד היום אני מסתכל בהנאה באורנמנטים יפים שצייר אבי על קלף, באותיות זעיר-אנפין כמעט בלתי נראות". ב-1906 בא הצעיר אל ברלין, וכעבור זמן-מה נתקבל שם באקדמיה, עבד בה אגב הפסקות ארוכות, בהן גם שנה אחת ברוסיה. יותר נהנה לו האקדמיה של דרזדן, ושיתופו הראשון בתערוכות הביא הרבה עידוד. ב-1912 הכיר את הולנד, ובפעם הראשונה גם את ברזיליה. ב-1914 הגיעה אותו המלחמה בדרזדן ובטלה ממנו את פרנסתו עד 1917. עם ידידים יסד בדרזדן ב-1919 את הסצסיון ושם "איגוד האמנות הפועלי". מטרתו הבלעדית היתה "לא לשמש אסתטיקה, אלא להדריך אל אמנות אנושית". מטרתו [illegible] תערוכות [illegible], [illegible] ואספנים פרטיים נפתחו. אחר-כך עזב לברלין, וב-1923 הגירה עם ברזיליה. מלבד שנת 1927 עבד שם עד 1929, עד 1932 ישב בפריס, אחר-כך חזר אל סן פאולו.

ברשות היידשה [illegible] תערוכותיו במוזיאונים ובגלריות בהאגן, [illegible], ברלין, דרזדן, שטוטגארט, והמל [illegible] הניבים גם בסן-פאולו, ריו-דה-ז'נירו, רומא, מילנו ופריס. מלבד המוזיאונים בגרמניה רכשו עבודות שלו אלברטינה בווינה ואספים ציבוריים בסן פאולו ובארצות הברית.

מונוגראפיה מאת תיאודור דויבלר, "טריה יהודית", ברלין. — וולאדימיר דפורץ: ל.ס., "[illegible]", פריס. — פ. וורמן, תולדות האמנות, [illegible]. — הקדמה לקטלוג של התערוכות הנ"ל מאת ד. דויבלר, וו. גרומן, ט. [illegible], ס. פיארן. — מאמרים רבים הופיעו מתחילה בכתבי-העת [illegible], אחר-כך באלה של צרפת, ברזיליה וארגנטינה. — ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~ "העדינה" מאת דוסטויבסקי, "[illegible]" מאת דויד ברגלזון. כמו כן הופיעו חמישה תחריטים "זכרונות ווילנה".

פול פיארן: ל.ס., עם 60 רפרודוקציות של עבודות האמן. —

ב-1940 [illegible] בגלריה [illegible] בניו-יורק, ב-1943 [illegible] נשאר [illegible] ב-1948 [illegible] ניו-יורק, [illegible] ב-1951 [illegible] ב-1955 [illegible] [illegible].

הערה על יעקב שטיינהרדט:

הוא עובר בין ארץ-ישראל, ולכן אין מקומו ברשימתנו. מאידך הביא אתו לא רק זכרונות בעוריו מן העיירה הפולנית-יהודית, אלא מימי גרמניה תרוגרפיה שלו שמר הישגים מהוללים, ולא נוכל שלא להצביע בעיקר על חלקו בתולדות האמנות האקספרסיוניסטית, בין גרפיקה יהודית.

ב. הקו הבינשטי

גורלו של ציור הביאו שדי [illegible] אל [illegible] מודרניים, בהם התרומם של [illegible]. מאמנות הרוחניות יותר, הנוחנה בקיום התופעה את הסימן, ועיוזה מזהר לכל ביטוי גדול, וטכניקה בן מישלוד ורגשות ודמיונות, מצויינת גם היא בגיל נכבד. במשנה את מקורות הקו-הרוא-סימן, נגיע אל התעודות הקדומות של הודעות גרפור לעין, שבין כתב ותמונה עדיין לא נפרדו, ואת [illegible] עוד מתוצצות בהן. חזרה זו דורשים מן התמונתי ומוסיפים של המשקיעים המסדרים הללו ההם; ובגאת הסימן מתוך הצורה ובהשתחררות מהקידוד המסוי, גובהת המיתוס ועצמאותו. דרכי ציור וכתב נפרדים. הקו מרצה, את הציר, רוחה ומה משלומו דרכו, מביע כיוון, מרץ בפעולתו, תנועה בתהליכה. בהתאם לאפשרויות שבקו הבודד יהיה ריבוי קווין לזירת דינמיקה (21) מתוך מכתב.

גבורה אדירה

באמנותו של אדם-אמן עמדה במבחן הגדול שהביאו שנות האיד. כשהחלה המפלצת מרימה ראשיה ויורקת בוץ ואש, התלקחה נפשו והוא הזדיין במכחולו ויצא למלחמתו הטהורה. ~~אבל המפלצת בלעה עולם מלא, ואין מנוס ואין מושיע. סבך~~ ונשא את קולו הזועק והקובל והמקונן. כבר ב"פרעות" (37/1936) נלחם קשה, כדי להציל מיד כל המורא שבנושא - את הקומפוזיציה. ההלם לא הפך את שירתו לפרוזה, גסיסת ילדים רצוחים נהיית ~~בעצמם~~ שירה מעמקים, לבנו מלא הדה. ~~אחר כך עולה עודו והוא נאבק בנושאים "אנשים המהגרים", "מלחמה", "מחנה ריכוז" "יציאה": כדי להקיף את כל חזון "הנידונים" נדרשת ההיאבקות המשולשת, צורבת הטריפטיכון.~~ גם כעבור זעם אין בלב בשר רוגע. נשים מאחורי חוט-תיל קובלות עד עולם, וצעקת תינוק בקיצו לא תיאלם. עוד בשנת 1955 חי ורודף הסיוט כמו ביום התגלותו. xxxxxxxxx ובתבליט הברונזה "אמהות" יושבות שלוש האמהות קפואות במכאוב עד, בלתי מסוגלות להתייפח. גם איזה וויכוח עם הגורל, או אולי עם מקורו של גורל, רוטט בצירוף המוזר הזה של בליטות ושקעים, של קווי פוזיטיב ונגטיב, הקפאון איננו תימטי בלבד. הוא אינו ממצה את הנושא, והנושא אינו ממצה אותו.

יש עוד תמונות מסוג אחר, וגם מהן נאצלת התחושה היחידה במינה של קירבת המעצמה שאין לה חקר. האשה הערומה-כמעט ליד הראי אינה בלי טעם מיני, אבל גם באיבונה יש משהו מחוץ לאנושי, משהו דומם, בובתי. מאין, לאן - אין היא הקובעת. היא בנמצא, ומשהו פועל ומפעיל גם אותה (1953). מה קשה היד, המחזיקה את ציצית ראשו של אמן, מראה תאריך, שאין לו תקדים אצל בני התקופה המתמכרת לרגעי. את הציור "רחוב מאנגה" התחיל בשנת 1928 וגמר בשנת 1956. אין בה הסימנים, המוכרים לכל בקיא, והמורים על קשיים טכניים או קומפוזיטוריים, גורמי לבטים והפסקות. אדרבא, יותר קרובה התמונה הזאת לרושם של קלות, של ביצוע מהיר. בפינת החוצות עוברות הזונות החשופות, ומחלונות פתוחים הן מציצות לקראת אורחים ופרנסה. אין x כאן גירוי ואין גינוי, ואפילו רחמים אינם ניכרים בפירוש, ואין זה מוטיב סוציאלי גרידא. חמש דמויות אלה מוקפאות ונעצרות, ואף מונעות בכבדות-מה. הרחוב צר והפינה חוניות, ואין מהם xxx מוצא. עוד גובר השכנוע על-ידי חדגוניות פרצופי החמש, כי אין בפניהן אישיות וכמעט שאין בהן שוני. הן מוחזקות ומודרכות, רצונן מבוטל, הן שבויות ביד המעצמה הנודעת, שלא תובן. הגזעים הזקופים והישרים כעמודים והדקים כנרות נעשים ב"יער" משנת 1954 כעין מסגרת. אולם ב"יער" משנת 1955 הופכים הגזעים הדקים והמקבילים בדיוק נמרץ - לעיקר, ומבלעדיהם אין עוד עצמים בתמונה המדהימה הזאת, ושמץ החיאה מנחם אותנו בדרך התאורה, החורגת מן ההקבלה האכזרית, שאין ממנה מפלט. בצעד המחריד הזה אמנם מגיע האמן אל מחוץ לאינות. אבל ממעמקים הגיע הנה בדרכי הגיון שלא מן המבין. נבטח, נתפוס ידו, הוא יביאנו אל חופש.

ויקטור טישלר נולד גם הוא בבירת אוסטריה. אביו, סוחר אמיד, ביכא את נטייתו ~~ללמוד~~ לאמנות, והנער למד אותה בה שאי עבר את הגיל של 16, השתלם במינכן ושיכלל שם בפריזי. ציורים מסוג זה וכן נוף ~~[illegible]~~ ותמונות פנים-ביתיות הציג בתערוכות "האגנבונד". אחרי מלחמת העולם הראשונה ייסד בווינה קבוצת אמנים פרוגרסיבית "האיגוד החדש". עם אשתו, הציירת מתילדה אהלין, היה עושה את הקיץ בדרום צרפת והציג בכמה ערים אירופיות, גם ~~[illegible]~~ במחלקות האוסטריות של תערוכות בינלאומיות.

למחת עמדתו הנכבדה בווינה היגר ב-1928 לפריס. ב-1941 הגיע אל אמריקה והתגורר עם אשתו ~~[illegible]~~ בלוס-אנג'לס אשר שם, הציירת (אמנית, נולדה ב-1918.) ~~עבר לניו-יורק ב-1945~~ [x] [illegible] בתערוכות של ג'ורג' [illegible]. ב-1950 חזר עם אירופה, ב-1951 את ניו-יורק, המשיך הכנות לרטרוספקטיבה בלונדון.

~~[illegible]~~ *

לפי רישום ביוגרפיה שלו רכשה האלברטינה בווינה, ציוריו נכנסו במוזיאון המודרני שם ובאורנג'רי בפריס, וכן במוזיאונים של אמסטרדם, ~~רוטרדם~~ האג, רוטרדם. גם במוזיאונים של הערים האמריקניות הגדולות נמצאים ציוריו. מונוגרפיה עליו חיבר ארתור רסלר (וינה).

x/ הוא הציג באותה העיר וכן בסן-פרנציסקו, ~~[illegible]~~ [illegible] ~~[illegible]~~ וסן-דייגו. ב-1945 עבר לניו-יורק

A ב-1921 יצא בהוצאת גלריה גורליט בברלין האלבום של ל.ס. "בובו", 8 ליטוגרפיות
על פי שארל לואי פיליפ, עם הקדמה מאת פ.פ. שמידט. הוא עיטר את

B ב-1952 הוציא המוזיאון סאן-פאולו בהידור מונוגרפיה על ל.ס. עם טכסט מאת פ.מ. בארדי
ושפע רפרודוקציות של ציור, גרפיקה ופיסול, בשחור-לבן ובצבעים. אותו הספר, שהופיע במהדורה
פורטוגזית ובמהדורה צרפתית, מכיל גם ביבליוגרפיה ובה 297 כתבים (ספרים, מאמרים בכתבי-עת,
עלי תערוכות וכו', טכסטים בקטלוגים של תערוכות). מתוך ביבליוגרפיה זאת נציין את
"רוויסטה אקדמיקה" מיוני 1944, ריו דה ז'ניירו, המוקדשת לל.ס., בהשתתפות מיטב הסופרים הברזילאיים
עם 61 רפרודוקציות; ואת "יודאיקא" ממאי 1946, בואנוס איירס, עם מאמרי מחברים מארצות שונות
על ל.ס., עם 11 רפרודוקציות.

א אולם בגלגול הבאר קמו זכרונות עוד מלפני השואה. הרי הלך וגבר, המגלגל פסגה לוהטת לבלוע
עולמות שלמים. לנוכח המערכה הראשונה בטרגדיה היהודית האשלאר סגל
באומץ לבלוע של עצמו במעגלים עלומים. כבר שנים לפני כן ביטא את גורל העם הנע והנד בסידרה
שלמה של תחריטים אודות הגירה ומהגרים (1928-30). ובשנים 1939-41 צייר, בפורמט
המתאים כמעט לפרסקו, את התמונה "אניית המהגרים". זה לא הסופר קרומפולץ אחת ואמה, אלא
הרכיב זוהר אפרטים אין ספור, וכל אחד מהם ראוי להיות ציור בפני עצמו. מסירות עצה אות
כאן לבעיין [illegible], הם לא נרתע מלהחזיר לתקופה מראות הרגשות והרשמים החוטפים את
הרוחב, את הריכוז, את זורך הנשימה, את הפירוט המאמץ. לנוכח המסירות שגילם הפירוט הזה
נזכור ברגש בגדולי התקופה רבות שברשותם עוזבות וספרים מעשי שהיו בעלו גם הם פרטי מהימנים
לדרגת יצירות מונומנטליות.

מי יודע, לו החליט ל"ס כאמן בולט, גדל מחיר להחשוף את פני המלחמה ולבראות באמת, כמושל
לזר סגל בציורו "מלחמה" (1942) — אולי היה בכוחם המלובב למנוע נגע מלחמת עולם שלישית
ולהציל את עלמם ורעותם ואורצם ומגרים וניתוק שמים. בסיומו זה מהפך סגל את האנשים הרבים, אולם
בהמון אין הפרט מבולבל. יצורים אלה נוזרים ונבחפים בלי ביזיון מסוים, דורסים ונדרסים, ואין להבחין, אם הם
מתקפים או בורחים, ואין לחימה ואין הגנה, רק יאוש ומרבון לשנו. האצמה שלמה בעצביה האנשים, סופגת
שם את מילי האברים הגלולים והראשים הכרותים ואת שרידי למחיתה. בעטיו הצווחה מרעלה
הבית המסוער בגימה כשאין עוד ראש מעל צווארו. המוטיב הלא-במיוני הלה מרוצה ללא חת את
בסתרות המלחמות בעזרת הבלגי מרוקלם; ומה שנותר מהזוב של
אדם לאחר החיל הגדול.

בשורת האוננות, בגין מצייר חולה המציאות את הפרות הבטוחות במרעה, נותנות לו כוח חדש להנציח את
המחרחש במרחקים ובגלגל הלב. בין חומות מחנה הריכוז (1945) עומדים, שוכבים, יושבים, מצטופפים איש
ואשה, ילד וזקן, בין גוויות ובין אדים-למחצה, שהרעב כבר גמר לאכלם. אחת נושאת ידים לנוגות
אל השמים השוממים; איזו מוזרנות מגיח כבריים לפני מעלה; לאם אין לחם, אלא רק נשיקות; אחת חשופה
ונירפה שלה בעדה. בשבט הרוס וגוף מסגיר, עורגים גם לשבור מגיפות. בקירותיהם יש בדים
ורודים, ולאוויל לא נשארו אלא לובן ושלל ירוקים וקלבה כגאים חוחים. עם
הטעמה הלבנונים האלה, ובזרא בגללם, נשאר התמונה בלתי לבעונית, גרילאי, נטלונמאה. הבדרים מרפים
אוחרים.

ב) אחרי ככלות הטבח עוד עומדים המעטים שנשארו לפליטה, והם כמעט מאובנים ואינם זורקים ואין להם כמעט (האמנה) אחוריהם ברובה חללים, והם רק מרבדים ומכבדים ואין להם תשובה ע"י הניאת לשאול: מדוע ? האמנה נרצח, האם היא נבגדה, או זה פירוש הגלות הגלה ? אולי היה זאת לרמוז על כדור הארץ ? הגדולה הנוצרת מפלאן הראשון, אשר כאילו איחה סדרה כלאת. היה, מעשה הציור-הפסל, מגאימה למונומנטליות נוצרת כלאת.

ד) ורק שני השנים יצר עוד הרבה תחריטים וציורים מסביב לאותו הנושא. האמנה, שנעשתה במשך 28 שנים,

Sight without Glasses!

רמת-[illegible] 31 . [illegible] כרמל [illegible]

[illegible] 25 [illegible]

T [illegible] ([illegible]) [illegible].

~~מפתח הכתיב הלועזי של שמות אמנים יהודים~~

~~מפתח הכתיב הלועזי של שמות אמנים לא-יהודים, וכן ספרים ושמות מחברים בלועזית המוזכרים בספר זה~~

~~מפתח שמות גיאוגרפיים~~

~~מפתח שמות של מוסדות, ספרים, כתבי-עת וכו׳~~

לימוד חירוי / סיפר / צייר עדיין
ביטוי חידוש
מידה
פירוש בירור ידוע כוח גבורה חודש
תיאום
בוודאי
ניכר
גרגר מוסקווה וינה חוויה אוויר
לפיכך לטיל פריס, פריזאי
ניו-יורק

מפתח!

~~גימנזיה~~ 1881 (בהמלבחה שניה)

ז'ורז' מרקל נולד ב-~~1884~~ בלמברג, ואחרי ~~שגמר~~ השלים התיכונית ~~למד~~ ארכיטקטורה, עבר זמן ~~מה~~ לציור וקרטיס[illegible]

ואחר כך למד באקדמיה בקרקוב. ב-1910 בא עם אשתו, הציירת לואיזה מרקל-~~[illegible]~~ רוזי", אל פריס ועבד בה, עד שהמלחמה הגדולה החזירה

אותו אל אוסטריה הישנה. מן התחלת האיסלקה? חלר ~~עם [illegible]~~ צלוב [illegible] ורסבנת? ויזה[illegible]. אחרי 1918 =[illegible]

בווינה ונסע פעמים אחדות אל ~~[illegible]~~ הברזיל?, אל ~~[illegible]~~ פולניה ואל יוגוסלאביה. בשנים ההן

שהיה לגורלו ברור ומה משמעותו הוא." "מעולם לא עבדתי בהתאם לאיזה ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ אמנותית ידועה" ~~[illegible]~~ עבר גבולים ואמנה.

הוא הסביר. "רצוני לשלוט על מה ~~[illegible]~~ שנחנה" לי." ~~[illegible]~~ עבשיו, והמשורר ג' [illegible] " היגיון

בשנים ההן כתב, פעמים מעטות זכיתי ~~[illegible]~~ לאמנות הראשונה, וגם גודל מה שקבלתי."

בווינה, ב-1931 ~~[illegible]~~ בתערוכה אוסטרית בברוסלן וראה ערים גרמניות. באותה שנה ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ב-1928 התקיימה תערוכה אישית שלו בגלריה ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~ אישית שלו ב"סלון"; ב-1934 ב"האגנבונד" בווינה. את ההרטרוספקטיבה ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ שנה ~~[illegible]~~ ותערוכה

בשנת 1935; שם הציגו 102 מזיקופי' [illegible] האיגוד יותר של עבודותיו מאז שנת 1905

הבן אל המוזיאונים בווינה. ~~[illegible]~~ ריסומים שלו קנה האלברטינה בווינה, וציוריו נכנסו בשנים

ובין פרטיים, גראץ וקטוביץ, ואל כמה אוספים פרטיים. של הכל הבולט ביותר היה אוילן באוסף

לחל כל בלמברג.

ב-1938, אחרי שהנאצים כבשו את אוסטריה, הצליח לצאת עם משפחתו, ~~[illegible]~~ ובעזרתה של באוסטראלי ~~[illegible]~~ הבולוניים

אישרה לו גם את השבת עבודותיו. ~~[illegible]~~ משם הלך אל ~~[illegible]~~ לצרפת. שם הרבה עבדו הוא ואשתו

בעזרת איברים בהם בצרפת ולרנס, ~~[illegible]~~ לאחר [illegible] היה חלק פעיל בתנועת ההתנגדות. אחרי המלחמה השתקעו ~~[illegible]~~ ליד

פריס. בשנים האחרונות ~~[illegible]~~ נכנסו ציורים שלו". המדינה הצרפתית רכשה ציורים ~~[illegible]~~ [illegible]

תערוכה שלו בגלריה ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~, את קטלוג התערוכה ~~[illegible]~~ בווינה. ב-1954 ראתה ווינה

מונוגרפיות מאת ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ הנס טיצה (ווינה 1922) וארנסט ה. בוכנר (ווינה 1927). ב-1934 וב-1956 זכה בפרסים.

לואיזה מרקל-רוזי, לבית רוזנבלום, נולדה במשפחה גרבורגית? ~~[illegible]~~ אחת בקרקוב בשנת 1888, נתגלה כשרונה בילדות

וגדלה בתנאים קשים; ~~[illegible]~~ אחיה למד ~~[illegible]~~ באקדמיה הלאומית. היא ~~[illegible]~~ ~~לצייר ז'ורז' מרקל~~ למדה לצייר אצל ז'ורז' מרקל

ונישאה לו. מלבד חלקה בעבודת חייו (ר' ע') [illegible] יש לציין, שהיא היתה האשה הראשונה, שציירה בחברה ~~[illegible]~~ האמנים

"האגנבונד" בווינה והשתתפה בתערוכות גדולות. ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ גם תערוכה אישית שלה. בצרפת הציגה

באוסטראלי ורשא ואמשטרדם בתערוכות סלון ד' אוטון בפריס.

(בז'רז'ינסקי)

ברז'ינסקי חנוך נולד בלודז' ב-1896, בה קבל את השכלתו הראשונה והיה חבר קבוצת [illegible] "יונג יידיש". 1919-1924 למד באקדמיה בדרזדן. לאחר הסיום [illegible] בהתחרות לפלקט בלודז' [illegible] בפרס הראשון, איפשר לו נסיעות לצרפת ולספרד. בשנים ההן וגם כשעבר ב-1930 לברלין הוסיף להציג [illegible] עם פולניה ויהודי ושלח תמונות לתערוכות בורשה ולעיר הולדתו, שאליה חזר עם עלות הנאצים לשלטון בגרמניה. בראשית המלחמה, בשנת 1939, נפל בידם [illegible] מיצירותיו כמעט שלא נותר כלום; יצירות התמונות שנשלחו לפני החורבן לגלריות בגרמניה וארצות אחרות — נעלמו. — יוסף סנדל ב"יידיש שריפטן", ורשה, מאי 1955.

יואכים ויינגארט נולד ב-1895 בדרוהוביץ' אשר בגליציה, ואחרי לימודים בגימנסיה של עירו [illegible] זמן-מה בווימאר, אח"כ לבלסלאו; שם [illegible] גם הוא [illegible] של האסכולה [illegible] בפעם הראשונה בתערוכה [illegible]. [illegible] ומשם בא [illegible] אל ברלין, [illegible] עבר לצרפת [illegible]. 1925 הגיע לפריס. [illegible] ימים אחדים [illegible] בהצלחה לרגל [illegible] שתמונותיו [illegible] סלון [illegible] והסטודיו [illegible] גלריות [illegible] נאמנה לאמנות. גורל הדור [illegible] 1942 נשלח אל מחנה פיטיויה, [illegible] וראשית [illegible] מקום [illegible] לא ידוע.

ליאון וייסברג בא מהעיירה [illegible] הגליצאית, נולד ב-1893, [illegible] אל מינכן, ויצא לפריס [illegible] 1924, [illegible] אמנים [illegible] לא [illegible] אותו פנים אל פנים. [illegible] בן [illegible] לגוונים [illegible] וגם [illegible] מינכן. [illegible] האחרונות [illegible] בראשית 1943 נשלח אל מחנה [illegible] בפריס, ואחרי כשבועיים אל אחד ממחנות המוות.

[illegible] כהן

[illegible] אמנותי [illegible] אלא [illegible] חי [illegible] המונומנטלי [illegible] היה [illegible] מאורעות [illegible] [illegible] הציורים [illegible] מלאכה [illegible] חלומותיו המאגיים.

[illegible] כהן ([illegible]) [illegible] ב-1879. [illegible] ברלין [illegible] מינכן [illegible] (לקרשים) [illegible] כמו [illegible] [illegible]

[illegible]

1924, 1928, 1933 ערב זמן מאוחר בהולנד.

בפריס הציג בשינר בסלון ז'אוטון ~~[illegible]~~ ואחר תערוכות אל תערוכות לגרמניה. ערכו אותן המוזיאונים של קלן, האמבורג, לייפציג, ברמן, שטטין, דאנציג, אולדנבורג, חמניץ, האלה, מאנהיים. ~~[illegible]~~ איני יודע, אם מה המוזיאונים האלה נותר אחד. ~~[illegible] 1924, 1928, 1933 [illegible] זמן מאוחר [illegible]~~

~~[illegible]~~ ב-1934 הקיימת ~~[illegible]~~ באמשטרדם תערוכה משותפת אוגוסט הציור בלני אוטנר גורין. ~~[illegible]~~ של הפיסול של כגן כרך בגלוג את אותה התערוכה ארגנו שייר.

בימי החורבן נחלץ מפריס ונסתר בדרך בדאנסי של הולנד יבוא.

כשנכנסתי לבקר עוד פעם אחת שוב הפעם היהודי בעיירת שאגאל, והנה הרגל אינו רואה בגוונים נורא,
מרוטה, רצוחה, פשוט עור, מעיו מוצאים מקרבו.* כמו ענני רחבים, לשונו יוצאת ועוד יש מבט בעיניו הגדולות.
כמוהו לחבית גם חברו התרנגול שחוט, מחולל. משהו-נשארו רק שם מול הגג של אחד הצריפים
המסכנים. שם ראשים מונחים עדי האסון. היהודי המרחף מעופף מעל הגג, אין-אונים, פיו באילם פתוח
ועיניו רואות. השמים מעליו שחור. הצלליות עם עולות עם שאגאל, בשנת 1947, כבר
השתגעו כמה וכמה להבין מה שהיה ולהבליח או להביע לשבות. ובישו בקין של ארצות... הסבל
הגדול להתלהב ולתקומה.

...

ככה: [illegible] ביטוי אינטימי-אישי א

בעל נפש. ואך נראו הדברים ככה:

„בשם של בריאת החדש ובהרגשות העצמי

נוסף הרגשים כאן מהמשל השירי של המשורר,

כן אני מהרך שלו [illegible] למשל התוכני

ולמשל בנבדי-רבים את הניסוח המיוחד,

שבו אנחנו מרגישים רוח שירית. „חלום שני" (1925)

„סגירה ברוחה" (1928), „ני[illegible]" (1929) והחזון

„מות מלך" (1930) —*

ובהם אחדות אורגנית

כנראה (27).

(27 [illegible] מפני הידיעות של האמן, שהגיעו ביאתם ההם עוד בלי אישור, דחיתי אז את פרסום המאמר.

~~סופרים באים [illegible]~~

בחוגים / הסופרים, הבאות אינן בפתרון אחד, אלא

בפתרונות אין מספר. [illegible] אמנון [illegible]

לאור הופעת "פיוט" (אלף [illegible], ניו-יורק, 1930).

האם זאת המגמה אל [illegible] בדי [illegible], [illegible]

נסיון ורצח? מה הן התבונות, שאותן [illegible]

אל מולידים נחשים כאלה? בניגוד לנאום "ברית [illegible]" (1930)

פשוטה יותר ועמוקה.

[הן ה]יהודים אחדים שהאמינו את [illegible] בנוצרי

בלב אדם, ויש (ושואפים) מרחיקים לכת, שאומרים, זה אך

כמשיח. הנוצרות כמסקנה אמנם [illegible]

נשארה המשמעות הפנימית מוסרית [illegible]

יפה [illegible] עדיפים [illegible] למעשה עולם [illegible]

שהפה [illegible] אמרים ועשה אותם [illegible]. [illegible]

שנת 1931 לא [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]

לאידיאלים הנוצרים, מגיע [illegible]

קופמן, כעין ווידוי

לו היתה מטרתנו רק זו של הערכה אסתטית, ולא זו של גילוי כוחות בלי מניעים, כי אז לא אxxxxx הספיקו כששים וחמשה צילומים ורפרודוקציות ידיעת אפילו אוריגינל אחד, לשיפוט כלשהו על אמן. כי לנוכח התצלומים בשחור-לבן נשארת שאלת חרבות הצבע וזו של כל הערכים הקולוריסטיים, פתוחה. אדרבא, התחליפים דוחפים את הדמיון אל הרגשות כאילו היתה מאחוריהם צבעונות עזה, אך אולי מגושמה, או כבדה. ואנחנו מדמים בנפשנו גונים חומים חמימים ורקעים כחולים צוננים, שמתוכם פורצות שריפות אדומות. אולם עניננו בקופמן ענין אחר הוא. ברצוננו ומחובתנו לעקוב אחרי הזעזוע שחולל בנו רשמים ראשונים, ואחרי הרגש הסוביקטיבי שהתעורר מדי פעם בפעם מחדש, כדי לתת לעצמנו דין וחשבון על אותם התהליכים הסוביקטיביים ולבדוק את יסודם האוביקטיבי. תעודות על

מלבד השפעת האריסטוקרטיות המחודשת והמוזרת ניתן לומר, שהשלטון של החיים האמנותיים של זמננו
נשאר אצל שינויים קלים בידי "הציור הטהור".

לו היתה מטרתנו רק זו של הערכה אסתיטית, ולא זו של גילוי כוחות
מניעים, כי אז לא XXXXXX הספיקו צילומים ורפרודוקציות ואוריגינאלים ספורים מרוזים
לשיפוט כלשהו על אמן. כי שאלת תרבות הצבע וזו של כל הערכים הקולוריסטיים, כמעט שוב נשארת פתוחה.
אדרבא, [illegible]
עזה, אך אולי מגושמת, או כבדה. גונים חומים חמימים צבעונות
ורקעים כחולים צוננים, שמתוכם פורצות שריפות אדומות. אולם עניננו בקופמן
ענין אחר הוא. ברצוננו ומחובתנו לעקוב אחרי הזעזוע שחולל בנו רשמים ראשונים,
ואחרי הרגש הסוביקטיבי שהתעורר מדי פעם בפעם מחדש, כדי לתת לעצמנו דין-וחשבון
על אותם התהליכים הסוביקטיביים ולבדוק את יסודם האוביקטיבי. תעודות על [illegible]
[illegible] להגיע לידי הכרת [illegible].

-	12
מעטל	10
נדל	16
גרובית	27.5
~~שמעון/בול~~	~~50.-~~
עישה	6.-
חלפית	5.-

~~476~~
~~50~~
~~76~~

המשך של קטע

(בין 1954)

בין ~~[illegible]~~ 1946 ויוני 1954 יצר בפריס מערכות זכרון אמנות, ומערכה אחת כ־32# את זכר האמן

גם המוזיאון של ס. פאולו (1949). ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

אלבר ציורים [illegible] כללו מערכות אלה. גם ציורים בעכשיו צבעוניים, עבודות פסיפס, רישומים, פיסול,

חיתוכי־עץ, ציורי־גואש, פסטלים, ותכניות לפיסול מונומנטלי, שלא זכה לבצע. הוא הגה גם בנין

אנכי, ממוצע לגובה של 40 מטר, [illegible] היו צריכים להיות [illegible] אולמות [illegible] מאורות,

[illegible] של האמן המכונה אבי הקוביזם, [illegible] ז'ואן פרונזלין, ומעריצים אחרים

[illegible] פריס. [illegible] של [illegible], [illegible] ז'אן חון [illegible], [illegible]

[illegible] פרונזלין ע"י לוח זכרון.

[illegible] זכרון באשלים בפריס, [illegible]

[illegible] פרונזלין [illegible] לעבודותיו, [illegible]

[illegible]

[illegible] (מתוך מכתב).

"האמן [illegible] של [illegible], [illegible] זכרון [illegible]

[illegible] לפני [illegible] בעולם הפיזיקה. אם יש לו [illegible]

[illegible], [illegible]

[illegible] (מתוך [illegible]).

~~[illegible]~~

ברונזה, בדיל וברזל, ומעט גם בכסף ובזהב, נוצרו בעילום-שם ערכים אסתיטיים, שהיו אמנם רחוקים מאלה של האמנות הכנסיתית מחמת תנאיהם הגרועים, אבל במסירות הניכרת במוצר היהודי ואפילו היכולת, לא ירדו מאלה של היוצרים הנוצריים. אור נוסף על רמת המלאכה היהודית במתכת נוסכת העובדה, שאצל יהודים הזמינו גם נוצרים רמי-מעלה עבודות מסוג זה. ככה היתה ביד עובדי המתכת היהודים בימינו לא רק ירושה נפשית-רוחנית, אלא גם מסורת של מלאכה.

המקרה מארק שווארץ

"כי כל הממיר את דתו אמנם נשאר מוכתם בכתם,
שממנו, כפי הנראה, אי-אפשר לנקותו".
גיתה, ווינקלמן

"

"בני המערב, שנעשו נוצרים, קיבלו את השחרור
מקשרם לשבט ואת הרמתם עד אנושיות, הם קיבלו
את קרבן ישו כחווייה רוחנית מוכנה... ביהודים
חי התהליך הבלתי נרגע כמניע אוא פועל
בלתי פוסק. תמיד מוטל עליהם מחדש, שינסו להביא
ולהפעיל את אלוהים עלי-אדמות. ומכיוון שהנצרות,
או התהליך הנוצרי החי, הוא דמם ומהותם, לכן אינם
יכולים להתנצר".

אריך קאלר, ישראל בין העמים.

מולי כוואט (ההיגוי הנכון בעברית הוא שוואט), בן משפחת בנקאים מביאליסטוק, נולד ב-1888. מעמדו נתקבל בקבלה של פטרסבורג, ואחריה גם לשנים אחדות לפריס, ללונדון ושוב לרוסיה. עם כל אהבתו לטולסטוי ושאר הוגים החולמים הרגיש את עצמו מגורש ע"י המהפכה, והיגר עם משפחתו אל פריס. הוא פסח על שתי הסטיפים והתמכרו לבנקאות ולאמנות גם יחד. ... כמה שצייר בימים שבין שתי המלחמות בגדולות עיקרם כפילות. בימי הלם הנורא נפל אחד מבניו כחייל לצרפת, והוא ... הגיע עם אשתו אל קאזבלנקה. משם אל פריס ושוחררה בשבוע אחרי ... כאילו נולד מחדש או כאילו נדר נדר, התמסר מעתה לאמנות לגבה, סירב לפגול הבירה, וסיכן הכל, וחי על הציור במחרגן ... חבריו אמפני הלה הביאו לידי עבודה נמרצת על חיפוש דרכים וחקר. עם גוש אלף ראשון של אמאמנית במחודשים הגה בציורי הנוף שלו יתר אינטנסיביות, ובדוממים יותר ... יתר שיגעון. עתה הוא מצא את הדרך אל הבהק ... והצייל לשבץ נופים גדולים בצורות גדולות ושל פני שטחים גדולים. שטחים אלה אמנם גם הם ... יש כדי להבאיגנו, כי ... בצירות ... צירות.

כשוואט

כשדון לא יספיק, כי אם מסירות גדולה, כדי לקלוט את הנוף הלה ולהנציחו, זה הארוך מעשי טבע ומעשי ידי אדם ונורלם, התפרצות שולים וקירלתם בצווינר פולטות וכאוזות אל גיא וזל גבעות, טיפוסי עירה אל מרומי שרה והבדרגרות סלוים לסודרים אל בבבורם בעלות-חרוב. ... בצכרות, ואנחנו מלפים לצדי; בגוני השמך הבוננים ננוח אלה. מעט אל סרבומיות פרחים ופירות אין ... אות-בית. המקרי אומר חצי אלי והסדירה אומרת כולו אלי. גוון וקו ניצים. בעוולים נחבאו ויוצ נקרעו ונרכלו, ולא קמו עוד. גם הרפוחים שלהם בסנין אינם לגמרי בריאים, כאילו סבלו. אלא אינם מכריזים על צער. דיברי אמת וסתר הם. מלבם מסגיר את בורם.

אברהם נוימן נולד ב-1873 בשרפץ [בסביבה] במזוביה, פולין. [illegible] לבלר אצל סוחר עצים, בילדותו
היה [illegible] ביורות. בין 1898 ל-1900 למד באקדמיה בקרקוב, בעיקר אצל סטאניסלאווסקי.
[illegible] ב-1907 [illegible] ב"זאכנטה" [illegible] ב-1911
תערוכה היחידה [illegible] ב-1914 עבר לוינה והציג בתערו-
תיה, ב-1919 היגר לאמריקה [בפולין], אולם חזר כעבור שנים אחדות בארץ-ישראל, שם [illegible] אומנות הנוף שלו לשיאה.
ב-1927 היה שוב [בקרקוב], והמוזיאון הלאומי רכש ארבעה מציוריו הארץ-ישראליים. משנת 1930 נערכה
[בזכות] רבות מתערוכותיו ב"זאכנטה" ובחברה היהודית לתמיכת אמנות בוורשה ובקרקוב. הוא הציג גם בשאר ערי פולין, ופעם
אחת יחד עם אפלבוים.

[illegible]
בראשית הכיבוש הגרמני היה בגיטו קרקוב נתון בתנאים איומים ורעב, אך עוד צייר בגבורה. [illegible]
[illegible] את עצמו [illegible] את [illegible] המשורר העממי מרדכי גבירטיג. [illegible] ב-4 ליוני-1942 ירו הגרמנים
במשורר, ואת הצייר הזקן הרג אחד מהם בקת הרובה.

מרקיאל גם הוא כאילו סופר במכחולו, כשהוא מכניס אותנו אל אווירת הספר, בין בתי בובות דרוכים כמו שדה-בומם, והסיפורי עם 1010 כי הוא רוצה דבר כזה מאיר, ומראה את הווי, שיש בו פעולות גדולות ונשיקות גלי התחושות.

ישראל-מנחם דניאלוביץ מארקיאל נולד ב-1911 בלודז' ועלה ב-1929 ב-1933 לארץ ישראל. ב-1935 התלמד בפריס והשתלם באקדמיה של אר. הוא הציג את עבודותיו ב-1933 בוורשה, באותה שנה וב-1937 בלודז', בפריס בסלון של טווילרי, ב'אומן' של "גלרי תלוים", סלון נסיונאל, "גלרי ליבר". ב-1947 (וב-1955) הגלריה 60, פלאסיב התערוכה האישית; ב-1952 זכה בפרס ראשון בעד פורטרטים שלו מוצגים בגלרי ד'אורסל.

גולינג

הרוח והרומנטיקה של ציור גדול עוזרת של זכרוננו מול ציורי המאמציםשלו, כי הוא עורך ואינו מעמיד פנים של מקריות או ספונטאניות, אבל העריכה עצמה הופכת למוטיב, היא מושגת לפנינו בתיאטרליות קלה ודרך רמזים. גבר רגשי עוזרת לו לסגור את הבמה בצעידות ליד צפרא והנכב, ההולכים ביום שבתחתונה אל בית-הכנסת. הבעה לבלה רצינות עינית, הילד מעטר, חולם. לפני גבר מאותו סוג התייצבו לפנינו שני הילדים והיינו לאשתו מרים. הילדים מחליפים מאחוריה מצבה כתוספת פרגוד, והאספקט של זכרונותינו עולה המשי הרקום שעל הבמה בטין בציור המונציאני כרקע לתמונות-קודש. המסכת הולמת את הילדים, ואין צורך שיסירו אותן, כי הם נגלו להרבה מכוונים בחיינו ולהרבה קפאון ולהסתרת מבוא. לאלה מתאימים גם הבגדים הכבדים של הילדים האלה, כאילו היו בובות מכניות.

ארתור קולניק, בן סטניסלבוב שבגליציה המזרחית (1890) ~~[illegible]~~ ואצל מיהופר
ומאצ'בסקי באקדמיה של קרקוב, עשה לו שם כצייר, ~~#~~גראפיקן ומורה. ציורים הציג בקרקוב, צ'רנוביץ, ריגה,
לונדון, ניו-יורק, בואנוס-איירס ופריס, והוציא בצורת תיקים ארבע סידרות חתוכי-עץ: "מעשה מעשיים",
צ'רנוביץ 1928, 12 דפים של "משלים" של אליעזר שטיינברג; "מאויות", 12 דפים, ברלין, ראשית 1933; "מתחת
למגדל הגבוה", 20 דפים, פריס 1934; "גלגולו של ניגון", פריס 1948, ג"כ 20 דפים. הוא עיטר גם
את "מעשיות" של אליעזר שטיינמן ואת "אינקוויזיטור הגדול" של דוסטויבסקי. בעת היגמר ~~[illegible]~~ ספר זה
מכין קולניק תערוכה מקיפה.

חנה גס

שלציוריה הראשונים לקראת התחלה הריאליות עוד העין [illegible] גאוגרפיות עדינות, רגשות, אם לא רגשניים.
באלה אוהבת את העין. היא אוהבת את הרגש. ויצא היום ולילה בה מושג של גובה [illegible]
בקפיליות הצבירות אלה את הרוח של מימדים עצומים.

חנה אורלוף

רק פרצופים של מחשבה ועצמים לא ערכה [illegible] מלאכותיים, אלא מצאה בהרבה את שקול העצמה.
בלי מלגרים עברה בנואה מחנוכי ההגדרתיים להשליכות [illegible] האמנות היהודית בארץ - ושנת, ונקראה
הפנה בלי מלגר גם לפריזאים. [illegible] לשבר [illegible] לה המידות [illegible] של פרישות [illegible]
אחר של החולה [illegible] יותר למלאכת המחשבה. [illegible]
את השטח, את הקו, אבל את יסודות הטבע לא עזבה. לעתים היא רוצה של [illegible]
[illegible]. מכאן [illegible] לאחר [illegible]
חושה הטוב [illegible] את [illegible] פרט [illegible]
האמנותיים [illegible] מונומנטליות. שום [illegible] לא משנה את המימדים [illegible]
אולי עוד תמצא את הדרך של הגדול שבקטן.

ב-1888 נולדה בצארה-קונסטנטינוגרד שבאוקראינה, עלתה ב-1904 לארץ-ישראל ועברה ב-1910 לפריס. ב-1911-12
למדה באקול-דה-ארט-דקורטיב [illegible] מ-1913 הציגה בסלון ד'אוטומן, [illegible] בז-אנדפנדן
(בשנים האחרונות [illegible] במוזיאונים של ירושלים, תל-אביב וחיפה [illegible])
[illegible] ובגלריות בבלגיה
[illegible] מוזיאונים [illegible] [illegible] [illegible] וכן [illegible] גם [illegible] בסאן-פאולו, [illegible]
בפריס, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] מאירס ואחרים.
מונוגרפיות מאת א. דה קוריאר, פריס 1927 (1); ל. ערד, פריס (2) (?) ; ח. גמזו, תל-אביב 195.- (3) ואחרים
[illegible], אנדרה סלמון, [illegible] אנדרה לוינסון ואחרים.

פסלים מיהודי גרמניה: אלן - פליישר - [illegible]

[illegible] האירופי, [illegible] את התכונות [illegible] של [illegible] האקספרסיוניזם הגרמני [illegible]
[illegible] האקספרסיוניזם [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ולחיים.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] עם ישראל. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] פליישר [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

לואיס (ליאון) דרוקר נולד במשפחה פרולטרית בווילנה ~~[illegible]~~ 1887 (אלה שנולדו לנו עוד כמה שדונות חזקים). בימי הילדות היה בבואנוס-איירס, ובכן // בא לצרפת. מאז שנת 1912 הציג בסלון של לה נסיונאל ואצל ב„ארטיסט-דקורטור". מתחילה היה פיסולו אחוז בכבלי גישה דקורטיבית. „מאמץ גדול ~~[illegible]~~ ל[illegible] המערומים ועל בחיים הביאני לידי עבודות חדשות." החל מ-1923 הציג בסלון ~~[illegible]~~-ד'-אוטון והטווילרי. את פריס עזב לשנים אחדות בין עבר בניו-יורק ובהאוואנה בירת קובה, אשר שמה הוזמן לביצוע תבליטים בארמון הקונגרס. בתערוכה הקולוניאלית, פריס 1937, בהרגשתו עם קהל הנגלאוזי מעטים פועלי האש שלו. - בתקופה הגרמנית אמנם הצליח לעזור מאחרים למאסר, אך סבלו הנפשי והגופני מנע את בריאותו. בדצמבר 1944 נגאל במיתה טבעית למחלה.

דרוקר

הבמויות, הפרוטומות והראשים הללו מעידים על לבגן את דבר כל היצירות הגדולות והקטנות שהיו רבל הבמנים מאך מגשים אצבה. אולם מרבית אוותם ~~[illegible]~~ יולדם [עבינות] מקורת ההרגשה הלאה ומכריש של הצורה הגדולה. בלא זאת לא היתה בנפסין מראש. אדרבא, עוד נראה פה ושם מסביב לשימת מעבוגת את גישה גרפית. לעומת אדיגים אלה נראות התולאה הסופית את מוצק רב ועצורה. במערומי אלה, ובאלה את גבר ארלטי x מוצגם בישגו של הבצ הטור בויור. בשתי הבמויות מצטמצאת החלוקה הנקטוואית, ~~[illegible]~~ האזורים הפונקציונליים מיטשטשים; בהופעה נעשית אחידה ושלמה; הפאון וסימטריה חגיגית נעים בדרך לשירה ברמיזה. קפיסת ~~[illegible]~~ האיש ~~[illegible]~~ יש שיוון החלוקת האמא לנו כיוונו. בגנף האשה מגמצמת [נמצבת] הרגל השמאלית היא בר לאת בעשוום, והימנית היא הקטורה ועוד נשארה בורק, במויות אלה ~~[illegible]~~ יותר מושלמות מן האדם האמפירי, קרוב לרוח העתיקה ~~[illegible]~~ אך לעומתן [היווני] כאן העשירה [אישית] ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ מאלפת. מגשדות של האידיאל הלא לשינאותו ממש, כמונו. אבל אין הן מרגישות אותנו במידה יתרה את אלמות. הן הצורה היא האמריקה במשמך הגדול אינה ורק החומר. אולם עבודות דרוקר בעד הראו כפה, שהצורה הדריכתה כידה מסורה.

אינדנבוים (הוא מביא) (על ריגה) אחבי לא אילם.
~~[illegible]~~ אותן [הבחיים], הדגימה נשארת בפעולה של מערומים שלווים ובריכוז שבחלצי-במויות ~~ממולגימטים~~ ~~[illegible]~~ [יש גם] קלדים לעתיקה, אך קלדים אלה ~~[illegible]~~ יותר נפשיים מאשר לצורתם הם. כעט שאין אלו ~~[illegible]~~ בהתחברות אל המסויים-הבודד, אין אינדיווידואליזציה. ~~[illegible]~~ בשקמה לא יצא טיפוס אידיאלי, אלא טיפוס אמפירי, הנרגז [לאידיאל]. לוורגלבואוגו; ויש בו גם איזה אישיות. באישיות, שמאחורי אלה, אינה נוטה, כנראה, להגיעת להבות גילוי אחת. ~~לפי-כך במצאי ותגבר בחוזת הכם~~ היסוד בדימוי שלשמונו, המרגשת גם ~~[illegible]~~ [בהשלמתו] אל הבורנזה, ותגבר, לפי-כך, בחרוצת הבמן. (x)

ליאון אינדנבוים (אינדנבאום) נולד ב 1890 ~~[illegible]~~ בסימילוביץ אצל גבול אורלגרוסיה, [ואז] 1909-10 בדיומהספקה לאמנות באודסה, עבר ב-1911 לפריס, בהשתלמות אצל בורדל ובהגיע לו בשנת 1913 בסלון-ד'-אוטון, בטווילרי ובגאלריה תליאם". ליצוריו נכנסו בין השאר ~~[illegible]~~ אל האוספים הפריסאיים ג'ורג' ביגור, מרסל ביגור, ג'ן דוסה. - מונוגרפיה מאת אבולף ~~[illegible]~~ באזלר, פריס (בריאנגל), גלי מארין.

~~[illegible]~~ היא נולדה ב-1886 בסנסור ובאה בנעוריה לפריס ונעשתה שם לפסלת מאסט בדרך הלמידה בלבד. בקורת הכירה בה מהר. עבודותיה נמצאות במוזיאון לוקסמבורג, בפטי-פלה, במוזיאון-דה-ויל [בפריס], במוזיאונים של סטרסבורג ושל [illegible] ובאוספים פרטיים בפריס. - מתוך המאמרים: ג'יוסלאן [illegible] „ל'ארט-א-לה-ארטיסט" [פריס], יוני 1924, ול„ארט-א-דקורסיון", נובמבר 1926. - יואן טופלאב בשבוע אין אמריקה", „ניו-יורק יונג"-ו 1927. - נני פראנק [illegible] „[illegible]", יויאון, פריס מרץ 1931.

x) שורות אלה נכתבו לפני 1939. היום אין צורך לשנותן.

①

„רימה",

בשאר עבודותיו המונומנטליות נציין את האנדרטה לזכרון לוו. ה. הדסון, חוקר טבע וידידו של ציפורים, ~~(1925)~~
שהוצבה ב-1925 בהייד-פארק בלונדון; ⑥ את הקבוצה „יעקב והאיש" (1941) הנוגעת עד לבנו בעוצמה ובכוח הביטוי של המאבק של
האדם ובעצמה הרבה ② נפשית מעמיקה ומאופקת, המזכירה מרחוק את גישת ~~רמבר~~ רמברנדט לאותו מוטיב; בתוכ..
שהיתה מכוונת לקבוצה „הביקור" (1926), ואולי גם נעשתה בידי של לניינות; ~~באמת~~ ⑤ הפסל באבן של אדם ראשון,
תנופה מאופקת של ~~מחשבה~~ חיבוק הבראשית (1939); חלאי הבמאות ~~[illegible]~~ של כושי ובושיה „עצוב" (1941)
ודיו עוד כבולות בלחידה והיא כאילו נכר השתחררה; ④ ישו עוני „הנה אדם", 1935, ③ ~~יום כיפור~~ (שעורר סערה גם הוא) בהרבה מרומה
בראשית, ~~[illegible]~~ 1934 איתות דרכו-עצים גישה מסגננת לא רחוקה מן הטעם של עובדי ריאליזם קילוני בכלים קטנים;
⑦ אלעזר הקם מקברו, הפסל-אבן בגובה על-טבעי, שבו נעשים הכבדים ~~[illegible]~~ האיש המוות, וראשו הנוטה למוטיב ~~[illegible]~~ (1948)
⑨ של תנועה חזקה בדומיה הגוף; ⑧ ועוד ~~[illegible]~~ דיוקן של א. ה. ~~[illegible]~~ סמית, ודיוקן "קוליג'" בחדש באוקספורד (1952)

בשלב האחרון של תולדות חייו היתה יד הבריאה וההוקרה של גליונה. בשאר ביטוי היחס הלה גם בזכיה
אותו אנגליה בתואר „סיר". שלי רוגו (הגדי) מוצגות במוזיאונים (באנגליה) כמו לונדון בגלריה טייט ~~[illegible]~~ גלרי.
אפשטיין גם יוצר ציורים ורישומים, ~~[illegible]~~ (במוזיאון המלחמה) צייר את „פרחי הרעי" (60-ב) של בודלר.
עליו נכתבה שפעה של מאמרים, נגדו ובעדו. נזכיר את המונוגרפיה של ~~[illegible]~~ ב. פאן דירן, לונדון 1920;
ושל ה. וולינגטון ב„בריטיש קונטמפוררי ארטיסטס", לונדון 1925; ובן ~~[illegible]~~ ערכים באנציקלופדיות. האמן כתב בעצמו
את הספרים „הפסל מדבר", לונדון 1931, ואת „יד הפסל", מהדורה ראשונה לונדון 1940, שניה, מורחבת, ניו-יורק 1955,
ונקראה „אפשטיין". המהדורה הראשונה ~~[illegible]~~ ראתה אור גם בעברית.

מלבד פסול בשיש וב[illegible], הוא מצייר בצבעי מים

- תמונות פרחים שופעות הבעה, וכן ניכר כאמן באילוסטרציה — בתרשומים מן הרובע היהודי בניו-יורק, ב-60 רישומים ל"פרחי הרע" של בודלר ועוד. חבר 2 ספרים

The Sculptor Speaks (1931)

Let there be Sculptor (נתרגם לעברית בשם "יהי פסל")

1940

B. van Dieren, E. 1920; H. Wellington, E. (In Brit. Contemp. Artists, 1925).

"אנציקלופדיה עברית.

נולד 1880 בניו-יורק, הוריו יוצאי-פולין. למד מתחילה בניו-יורק
אח"כ בפריס, שם הושפע מן הפסלות האימפרסיוניסטית של רודן ומן
האמנויות המצרית והכושית. מתחילה נטה לסגנון של הסמלי-
המונומנטלי ובכיוון זה עבד משעבר ללונדון (1904). הנושאים החביבים
המלווים עד היום את יצירותיו כבר התחילו עם הזמנתן של עבודותיו
הראשונות הגדולות: 18 הדמויות בשביל האפריז של בניין
התאחדות הרופאים הבריטיים בלונדון (1907-8) ודמות הספינקס
(1909), שנועדה לשמש מצבה על קברו של אוסקר ווילד
(הועמדה בפריס 1912). היו שמצאו בפסלון נגיעה במוסר
הציבורי, והתנגדות מיוחדת מבחינה זו וגם מבחינה אסתטית
עוררו דמויותיו הסמליות הגדולות המאוחרות: שתי יונים, וונוס (1913/14)
כריסטוס (ברונזה, 1920) אימהות, האם והילד (1927)
יעקב והמלאך (1942) ועוד. 40 שנות אמנותו הרגילו
את הקהל לדרכי האמנות המיוחדת שלו, ושלבי
התפתחותה משקפים את לבטיהם ורעיונותיהם של פסלי
אירופה כולה במחצית הראשונה של המאה ה-כ'.

מלבד דמויות סמליות אלה [illegible] פורטרטים בברונזה, המצטיינים
בתפיסת המשמעות העיקרית שבהבעת הנפש של
נושאיהן. בפורטרטים הנשים שלו מעורב [illegible] של
שיש בו מן האקזוטי – כושי או אסיאתי. בין הפורטרטים
המפורסמים שלו, המצטיינים בתפיסה חיה של המהות, יש
להזכיר את אלה של ב. שאו, אלברט איינשטיין, ח.
ויצמן.

He received his early training at the school of the Art Students League of N.Y. and in 1902 ~~#~~ he worked for a time in the Ecole des Beaux-Arts in Paris. He went to London in 1905 and three years latter obtained the commission to decorate the front of the British Medical association building in the Strand, for which he made 18 large figures. 1909 – [illegible]

1912 – ב- פריז ב Père Lachaise cemetery ב ~~[illegible]~~ [illegible]

(1914) ויונים (1913) 2 יונים (ציפור)

carving in flenite – ב' אלות – (פיסול)

~~[illegible]~~ [illegible]

roused a storm of oppositions which also signalized the appearance of many of the sculptor's most important works.

His series of bronze portraits, began in 1907 ~~&~~ with the portrait of Mrs. Mc Evoy. This was followed by the Portrait of Lord Fisher in the Imperial War Museum (1915), a mask of Mrs. Jacob Epstein (1916), the half ~~lenght~~ length "Meum with a Fan" and the

"Duchess of Marlborough" (1917), a bust of Mrs. J. E. (1918), Hélène (1919), "the girl from ~~Sen~~ Senegal" "Kathleen" and "Jacob Kramer" in the National Gallery of ~~Brit~~ British Art (1921), "The weeping woman" and "Dolores" (1922), Ferosa ~~Rastan~~ Rastomji, R. B. Cunninghame Graham and "Old Pinager" (פּינגער) (1923) יוסף קאָנראַד (1924) "Sunita" פּיקאָני טאָגאָר (25) Lord Rothermere (28) Lord Beaverbrook איינשטיין (1933), Ramsay MacDonald ו־בערנאַרד שאָו (34).

His Hudson memorial in Hyde Park, [illegible] — a panel carved with a figure of Rima. ~~1925~~. Later works include 25/ [illegible] two groups in portland stone, "טאָג" "נאַכט" on the London Passenger Transport building (1929) a marble "Genesis" (31) "Ecce Homo" (33) in Subiaco stone. "Consummatum Est" (37), Adam (39), יעקב און מלאך (42) in ~~[illegible]~~ alabaster. [illegible] (46). ב־1940

[illegible]

עיקר המאבק. זה הוא יחס לעצמה הראוי לפסל בן פסל; או אולי ליחס שהיה לפסל על פי מחלבת לנו.
נחשולי עורו של פסל.

בדיוקנאות אחדים נרגשים האמן מסכים להחליק יותר, לגמור שטחים יותר שלמים, להפסיק אותם פחות. הבולטה הריא אלה המוגדרות ע"י שטח חיצוני פרוע ביותר,
בדיבורות הבגד שורק מסוכן, המגרה, שהיה באחראי לרשמים מרוגים, ולא פעם גם כאילו הוזמן לחולום.
מאחרונות אחת זה נסוג וממתין אוי-שם בערב, אולי יקרה. הפרוטמה של ג'. רמזי מקדונלד (1934) רבינדרנת טגורה, מסגרת
1926, חוזר בלורה אחרת ויתור על הפניותה של עולת הגב, והחזה עשוי כעין קפרון למחצה. אך [illegible] הפנים
מעוצב יותר, והחלקים החלקים נכנסת בשיווי-משקל טוב עם גלי השער והזקן. כן נתן אפשטיין ב[illegible] עירוף של שני האלמנטים.
(2) החזה בצלום של ראש הפרופסור ארנסט בלוך הביא גם הוא את הפסל להחליק יחסית של השטחים, כי גלי ספק אמר לו
חוש [illegible] הבור, שעל-כך הרבה פלסטיות שבצורה כשהיא לעצמה אין להוסיף עוד את הפלסטיות שבסטרוקטורה (1949).
(1) [illegible] היתה זאת האנגליה המרתה שבראשה הגנרל סיר אלן ברוק, 1943, שהיתה מוכרחה ולמנוע בעד קריאת השטח הוירטואוזי
עד יותר סגירה ושלמות.

אפי מעיפי אפשטיין, האלמונים והגלויים, חרף מדי פעם בפעם הניסיון, שעצמיותם ושיגעותם יש כדי לפגוע באומר ולהוריד
בדרגה את האשה ולעשותה ליצור מין גלגל. לא היה צורך לפגל בפאשאות הפיוסיות והלרינו-פיוסיות, ולולא הוו
התחדשות רגש עמוקה. כן בימי-הביניים האדר החרם של גופה של אדם, אך גם בניגודי הלה היה יחסי
של דיוקנאות [illegible] חלאי בצמיחה בעלות אופי
שזה הוא גם לבד מרחיק לכת, אם לא התעלמות עקיבית מן המציאות, זו של הפלאים מתוך אי-שלמות ומתוך מלחמה [illegible] המגמה מוסרים
גמיאה אך עקיבית, לא היה האמן מעוניין להתחדות על-כך הרבה ממשות או שכנות למקום ולזמן בדרך
הנגישיטים. גלי ספק, זכותו היא להיות מאושר בנגיעים, כאשר היתה זאת זכותם של אמנים רבים בתקופות רבות,
לגלגולם ראוונשטיינים. אל מעמקי הנשים כשם שהוא מעמיק ראות את הגברים, ואינו
מפריע בין התכונות השונות של אפי האשה, כשם שהוא מראה את הגבר במלואו ובגדולתו בחיצוניות את כולו. אך מה
יניים או אפילו קרים, גם לא קשים, יכולים להיות מעורטלים אלא אפילו בתוך אופייה של האשה [illegible] הצעת אישיות המסוימת, מראה ברורות
דיוקנה של הנסיכה דה-ברגאנצה (1944) לפני אפשטיין בלטירות נראית פעם (1916) נשימה אין קדירה, ופעם
(1918) היא דומה למדונה הגותית הכואבת. אותה של הנשים העירומות בגוף של-טעמי שגיה בצמיחות הן נוסח
דין אוקיינוסיה כמו לורנס ביניון (שהיה מנהל מחלקת האמנות במזרח הרחוק במוזיאון הבריטי) את כעתו הברית לאמור:
"אם אין אנו טובה, הרי זה דווקא העבדו על גסם חושי, שהיה בעיני רבים מחסורו העיקרי".

אנחנו אוהבים את המרופחים ונמלטים אל הבלטים הבדיוניים, ואפשטיין הוא עצם אמנו. מלבד האשה הפלסטית
זה מצויינים כושים וכושיות, גם הבגלת הבלטיות, השיחות והאבסטטיות למינה, היתה לשונה מרה
אפי מעיפי אפשטיין. כנגד נימוקיהם אלה נלביש קשה לעוצמה, כל אחד מן הבלטים המיולגים בצמיחותיו ניתן מלוא
ההוד המייחד אותם. האשליה שחור ברעבות ורעבונות ובעליות לא יכול היה לקום בצורות יותר מהוגית מלו של היולה
סילאסיה קיסר חבש כגולה בלונדון 1936, מלבד רבינדרנת טגורה, גם את נהרו (1949),
צייר עמו הגדול כאילו נמאסו בפניו, ברחוקים מאד מאד חיוך. אולם לבאן שיבה גם הבלטיות המושמות
של [illegible] היהודים שהזכרנו ושל בני הבלט הארי, אלה שעליהם כבר הבלטנו או המשורר ת.ס.אליוט
הפילוסוף, המתמטיקאי והפציפיסט לורד ברטרנד ראסל שני הדיוקנאות משנת 1953 (וגבי אחת גם למעשה ...)
את פרופסור [illegible] של עצם לגבט לאווה * גם כל המאורע כבר
1925-21 1923 רחלי הצמות של הדוכס הרשיעי של מרלבורו. לא נקוות נוצר הדיוקן הבכיר הלה, הרגשת בטיות עוז
גם אלינו, בעיות שבין המצמין ורין האמן. היחסן הבאה נדונה כמו פירמידה. בגבי המוזות של פארם הבבב
מורב של הרתמו הפרטים [illegible] רושמים כי הם כבעלים גיאר; רק היה [illegible] יוצאת מן השרות כמו שבראש
יוצא מן בלמארון. היא גם יורבת מעל המישור של לוח היסוד. באמנות הברוני הלה את אוגדלות פרט גדבה
מתוך המסגרת יש כדי לנצח ליגרוע מן המונומנטליות הקיצונית ולקרב את הצמות לממשות.

על דברי קטלב כבאר, ההבנה הרגשית לאמר, לרחוץ, ~~[illegible]~~ [illegible] בגולת נראים לנו
נכנסי יהודי. [illegible] זאת אינה לפי רוח האמן, כי אין הוא מתנגד אל עמו ואין הוא מתאמר לו. אבל נחלוק ונבנה
את רצוננו להבחין בין צעוגיו הפרטיים של איש ובין מקומו האובייקטיבי בהיסטוריה. ולשם מציאת המקום הזה
לא נוכל כתקם את הבנת צעוגיו.

אולם לקח הזה נלמד ממנו ונמצא רוחב לב לגבי אמנות הנוצרית של היהודי, אשר במיר ולא ימיר
דתו. חלקנו אנו במגזוג עם הילד הוא ~~[illegible]~~ [illegible] ~~[illegible]~~
יסודה הכל-אנושי של היצירה.

ביתר חשק אנחנו נזכרים בגדולה בתחום אפשטיין יליד ארבע שנים אחריו, את אפשרות לצירה עם השגיון
השובב לאמיה, [illegible] פרוטואלגות לאומות. חשיפת הגרונה התלולה עוד מרתיקה לנו את מבנות האמן שעליה
עמדנו קודם. פה תמונות גרועות הואלה, ואנחנו מרגישים בגמתון-מה של תוך הצנורות הריקים. בביטויי היהם
אל גלציים אנים נזכור,

יעקב אפשטיין נולד ב-1880 באיסט-סייד של ניו-יורק למשפחת מהגרים מן האיזור הרוסי של פולניה
המחולקת. הוא אהב את התמולה הרב-גונית של מקום הולדתו, שסיפק לו מוצגים אין ספור, ~~[illegible]~~ ואף [illegible] לו
[illegible] [illegible] [illegible] באשר [illegible] [illegible] [illegible] של הוריו והם עברו אל [illegible] [illegible]. לימודיו [illegible] ~~[illegible]~~
[illegible] [illegible] [illegible] ליג בניו-יורק ונמשכו ב-1902 בפריס באקדמיה בה-[illegible]. ב-1905 [illegible] בלונדון. ~~[illegible]~~ ב-1908
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible] 1909 [illegible]~~ את [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. ב-1912 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] של אוסקר וויילד [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]; ~~[illegible]~~ זה הוא [illegible] [illegible] לצורות ארכאיסטיות, [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ רמז [illegible] של [illegible].

(מפסלים)

ציירים: מודיליאני – אלטמן – פיילס

אמדיאו מודיליאני היה בנפשו פסל יותר מאשר צייר, אם כי הוא נאלץ בחשיבו זמן רב את הפיסול יותר. כדרך פסלי [illegible] באבן המדשה ובוודאי הראייה של האוריינטציה שלו, בהתאמות למבנה הפרופורציות. כדוגמת הכושים, שהגיעו עד השגי תרבות האנגלים [illegible], היה גם מודליאני מוצא האמן. על פני זה שהופעת בפרהיסטוריה היתה [illegible] של [illegible] אשר הגלילי, שאיננו גדם להבעת אבן תלויה מעין תרשים או מתווה, שלא להסביר ... [illegible] בחזיר מודיליאני העליון אל עבר עומק. כבר אנחנו עומדים לעבור מורכבים מול רישום באבן, והוא בעינינו פיסול חי, מלא רמזים מנוגדה נפרדת, המעניין בנפים [illegible].

במעשי הפיסול של נתן אלטמן אנחנו מוצאים של פרוטומה גבר ועל ראשו מגבעת, אשר יכול להסיר ומרשם מהגלגל מגמתיה בין הבאר ובין התאמה. כן נמשוב של צורות שעלות אוברים נשים ומתגלים, שטחן היה ביטול שני העקרונות. בימוד שולם בצמצומו [illegible] דיוקן לנין מכויר לכי הטבע, פרוטומה, שמיוורים ברורים נכנסת מתווה חבקה בדרך שלו אמנות סטיצ'ה מן הפיסטוריה, בשאלות מגוחות ואלכסונים קלים.

גם פיילס [illegible], כמו מודיליאני, במיקום פורטרט מאת עמי הטבע. אלא שבמירוחו התקשיות יותר מפתחת גופניות ותבנית מחמיה, אשר שרידים לה מפרונטליות, מחזירה המצבדת מולנו, והיא כאילו בבדיקה של ראיה ציורית.

אליס גוגנהיים

אותה יכין מי שישיב אל לבבו את הטבע האשה: אמהות ומסוגלת להולד ולהחזיר; ולזכר את האשה הילוד הגבר; שלה יותר להבליט ולמעש [illegible] הלידה [illegible] שלה שמו ידיה. אולם גם את העדיות הגומות המתבונבים נפשותיהם הדוגמות, שבהן נפגשו הנשיות המסגלות והחולשות הנשיות עם ילד-לידה גברי, כי בלה נעלה או אפילו הלוחם ובצלית. השגי נשים רבות בעתים עליונו השגבה, משום שנוכחו בתנאים התרבותיים של זמננו, האשה שאיננה יולדת אף-על-פי שהיא אשה, אלא דוגמא בצרות חדש ממגור מגיע עדינים, [illegible] מבנה המודרנית או בשבעות רחבות שלה, [illegible] ... מיצרי טבעו, בצומסים מלאכה ומזמינים למעלה. או אולי זה מקרה, הניגונות תפיסות אלא לעניין בנשיות יותר מכל עצמותיה ... [illegible] מעין ניגון ליולד המבצע את טבעו הישן-נושן של [illegible] האשה האוניבר ... האשה ... הנשים היולדת. מתרומי הגבר שמורים אל מאמרם הבועין, לזה של האומנות-הצורה. לנסוך מתגשמים מבין האינסטינקטים נשים הנמצאים פתרון היבוד הגולה.

בהיסטוריות של ניסיונות ראשוני, של התגשות המתאמצת עם החומר, של ריבוי עצמו הראשון, על גילוי בתוגה הטבע והעלאתה עד לדרגה מתחשק המקרה הבודד, אך עמו גם פרק מרתק בהיסטוריה המתוגלת של התחלות הפסל כולל. נראה ובזמן בלוש ומצייר, ושרוך, [illegible], ומקליט את הגוש, הבדר מתחילה ועדיין, אבל היא מרעיפה בחיוך נפש ומחוברת לראשו, ומורסת וזונה. גרם, לאחר הגרד רואים את הצורה פנים אל פנים, הוא נמצא ולא אומן, מידות הערכים במבוגרים ספורי מלבבים והולו. פעמים מגבש בסחה ויולדה של ילד את ...

הסוציאליזם של היוצרה המחונות היצאת לא נגע, בהתאם לכל אלה מבינים ניק יש ...ג בין חלון הבריות הנשיות במיקום ראשונה ליצירה.

אליס גוגנהיים נולדה ב-1896 ב-לנגנאו (בקנטון ארגאו) בשוויץ, באה בגיל 14 אל ציריך, ועבדה בכובענות, אך גם סיפון. ב-1919 נסעה לרוסיה. באוגוסט 1920 הכרתי את שוויץ עם ילדתה בת החודש. בציריך עבדה מתחילה בספריה בבית ... הכרתי אל הנעורים היפנה אלי. בשנים ביקרתי בשוסד לפלסטיקה עשמית גבוהה, ובו שמעתי פעם הרצאה על רוח הבדרך ... פרופ' ברייטמן. במשך ההרצאה היתה בי ההרגשה, שאני, יכולה לעשות, בניגוד למורה יותר גדול, ... נמסרתי אל בית-ספר לציור ודרתה כעבור חצי שנה, מפני שהייתי סבורה, שאין זה בדיוק לא אוכל ללמוד אותו. לאחרת לנינו חמר זה התחלתי מכיירה. כעבור ... מכרתי את תנועי ... אם האומן לצור אמונה נתנה לי האפשרות הכוסית.

·/· ·/·

[2]

בחל משנת 1926 הציג עבודותיו בקונסטהאוס בציריך, בגלריה השוויצית של עבודות נשים בברן, בתערוכות באמנות השוויצית, בגלריה אוגוסטין קלר ובגלריה אקטואריוס בציריך. משנת 1934 עד 39 עבר בפריס ומוסיף כעת לעבוד שם ובציריך. — צייר ~~צבע~~ פסלים ופסליות יצר גם ציורי נוף.

[illegible]

(בראשית לגוף הרצאות)

אליס הוהרמן באה אל פריס מוורשה, שם נולדה ב-1902 למשפחה אמידה. גם למדה באקדמיה הורשאית. פנסטר משלה את חיה לזה של ז'ורז' סאנד, ונראה גם סוגרו מהשוויצ' את ביאים בהם, ע"י דבוקים כאלה הם מצאו את בטוים בצורה האלגנטית-רומנטית של היא מלשה בציורה נשים וילדים.

בימי הגרמנים ומאסת ידי עשתה מאמצים נואשים כדי להמלט ונכשלה והוצאה בקיץ 1943 אל אחד ממחנות ההשמדה בפולין.

החל מ-1925 הציגה עבודותיה בתערוכות פריס (בין השאר בסלון דז אינדפנדן), ניו-יורק ולונדון.
מאמרים וראיונות הדגישו מאת ארי לבלאן ואחרים. – פנסטר טספרו ב"ל.

הציור של אליס הוהרמן מורן לנו שגנון של גיבורים. אשה וילדה את המונוטונית מופיעות של בציור אשה (בשעות רצון, גם לראות אל דבר.) תנועה, והעריכה מקילה לשטח היסוד, של רגעים בהירים קרובים לקיפוח, מוצאות דמויות אלה את מקומן הטבעי באלומן.

יצחק (איגנצי) הירשפנג היה ילד טומשוב-מזוביצקי (1892), למד באקדמיה של קרקוב אצל מלצ'בסקי, השתלם בלונדון, וציירת הצרפתית. בימים הם אורבה את כתתו בגיטו לודז', נפל הוא באחד הלילות של ג'יג-אבב גם אנשי ויש, הגרמנים והוציאוהו אל המסגר אתר בפולניה.

מן האסכולה הפולנית קיבל את נטיותו הבטא-המים שהיה ניכר באמצעי רגשי וארי. השתלם לאשון בתנועות איפרסיוניסטית. אך ... בטחה ורגע. לא ידענו ולא נדע אם היה מוין השכבות יסודות של מציאות פנימית או אמצעים וצורים חיוניים להתגברות על ענבים.

פרנץ ואגו-וייס, פסל, יליד טראנסילבניה (1896) למד שם ואחר גם באקדמיה של בודפשט. במלחמת העולם הראשונה לחם בצבא אונגריה ונפצע פעמים אחדות. דרך מינכן ובודפשט עבר ב-1923 לפריס. היה מתחילה יצר בעיקר צלמים, אח"כ התמחה בדמויות של חיות.
יצא אלבום ובו דמויות בעלי חיים. (בהוצאת פיאר מוטון)
אותו השיגה יד הגורל בקיץ 1941. אחרי כלוא בדראנסי נשלח אל אחד ממחנות המות בפולין.

ואגו - וייס (נתגלה בשבילנו)
גם כאילו חיית הנפש והמרחב, אם כי לא אותו הדבר הלדוש, לחמר הגלמי. (בערפלי ארבע האישי)
ורבוע הוא... בו במדרגה האופנה שהביאו אל דמות גוף החיים. ... ידידותיו אלה מעלות של זכרוננו נכסים ממערכה ומאמרה של הדיבלה האסיאתית. אנחנו על נזכרים בפגישותינו עם אריות גוססים שאשור הנציחם בזוהר רב גלה. ובפסיליות של אמנים וסוסים שהוצאו מקברים סיניים של ימי-הביניים. אך אולדות ... האלה מפנים ... מן העבודות הגדולים של ואגו-וייס, נכנות בצבורות עם הם', ... היורדת עד מעמקים. ראשי פני ... נכרים בשטחים גדולים שיש בהם כדי להרגיע. האוגלים הדינאמיים ומאת רבין שטח לשטח ומאת רב בין שטח לשטח ומגבשים דינאמיים אומרים לנו, שבדורנו אין הבטחה עם הכפיין היודע את נפש הבהמה.

אברהם (אלברט)
וויינבוים נולד ב- 1891 בקמיניץ-פודולסק ונדד ברוג' במשפחה אמידה, שאיפשרה לו ללמוד אמנות. למד באקדמיה באודסה, אח"כ בזו של קרקוב, ... למד אצל פנקייביץ' וזכר את מורו ... 1911 ... בפריס ומשם סבר לעתים ... עם פולניה. ויינבוים היה נוח להתבדח עם אנשי רוח ובני עליה, ואלה נמשכו אל האדם החביב, הצנוע והנוח. בפריס היו ידידיו מלבד ציירים גם המשורר ... ... בנלסון ואלום את ... למחיה.
בערוגות יחיד אחדות עוררו מסביר לו הערה אהבה. נזכיר את שהבין ... ב-1929 (קטלוג עם הקדמה מאת אנדרי סלמון), ב-1931 (הקדמה מאת ז'אן שארל) בגלריה ... בבריסל, ואחת בגלריה ב-1929 בגלריה ... (קטלוג עם הקדמה של פ. גיסטן). גם התמונות שלו ... ואמנם במוזאונים ... בגלריות. תמונה אחת ... נכנסה ברכוש המדינה הבלגית. →%←

[בשלב הראשון של מלחמת העולם השניה היה חייל צרפתי. אחרי שביתת הנשק ~~[illegible]~~ עבר עם אשתו ובתו למרסיי. שם השיגה
אותם יד הגרמנים בראשית שנת 1942. +אשתו ובתו נרצחו. *משנתפס הובא מיד אל דראנסי; הוא נשלח משם אחרי תחנת-ביניים
בקומפיין. לפי עדות מצולמת [illegible] פנסטר הגיע לדראנסי במצב שחבריו לא הכירוהו, כשפניו מכוסים סימני התעללות וגופו פצוע.
אל הרכבת שנסעה „בכיוון בלתי ידוע" ב-23 למרץ 1943 נשאוהו על אלונקה. אך בעדויות גם נאמר: ~~[illegible]~~ „ביסוריו הראה אומץ לב,
עקשנות ואמונה".

[illegible] [illegible]

[illegible]

„אני משתמש בצורות ~~של~~ הניגודים לצרכתי, במיוחד בצמיחות, כדי ליצור דוגמה של תנועה על פני הבד, עם
התמורות ויתר אמוציונליות. אני מבטל את הפרספקטיבה ומביא את הצמיחות קדימה ~~[illegible]~~ יותר
בהרכבות. ~~[illegible]~~ כן שואפות חולה מן האמונה, אך אני מחולל דינמיות אל ~~[illegible]~~ הגבה, כדי ~~[illegible]~~ לא לספר את
או את טבעו של הציור. ~~[illegible]~~ באדם אל עשיי מאמצים, על האידיאל של יופי יווני. יש לצורות משקל,
אם כי אין בהן סטטיות. התנועה הבלתי פוסקת על פני הבד ~~[illegible]~~ עשויה אולי להזכיר על הניגודים, על
אי-שקט, ניגודים, לניגודים, לתנועות, לשאיפה; ~~[illegible]~~ [illegible] שיווי-משקל בעולם, הבלתי מושג כאן. התנועה [illegible]
בלתי פוסקת. [illegible] הנראית האנושית ~~[illegible]~~ גורלה אמנותי באמנות „פרוליטרית". אבל בעוד שבל [illegible],
[illegible] בשאלה [illegible] ואנושיות; בעשיות [illegible], [illegible] אמנותי שלי למחשבה [illegible]." [illegible]
[illegible] את [illegible] [illegible] את [illegible] ולא [illegible] „ [illegible] אין רוצה לראות את [illegible] [illegible]
[illegible] חלק מן האדם. [illegible] — אני מאמין, שאין [illegible] [illegible] אין אני גם רוצה [illegible] את [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] יותר חשוב ויותר נפלא ממנה."

זינגר ארווין נולד ב- 1898 בווינה, למד שם באקדמיה, השתלם בנסיעות באיטליה, צרפת, בלגיה, הולנד. מ-1926 עד 1929 גר בפריס והשתתף בתערוכות סלון ד'אוטון, טווילרי, ~~Salon des Tuileries, Salon d'Automne~~ (ואחרות), וכן הציג את עבודותיו ~~Bordeaux~~, בברוקסל, האג, וינה ועוד. השתתף ב„מנורה", וינה ובתערוכות יומיים. החל מ- 1930 גר בברלין. בימי השואה אבדו עקבותיו.

גם זינגר שעל ~~ארווין~~ בתחומי הסגנונות של אסכולת וינה ואסכולת פריס. הוא פיתח גישה נועזת ונגרית; טעמים של הצבע הבולט בין ... בעבודותיו נופים. אל המרחב התמונתי נכנסים דיוקנאות ... ואמנות. בין העולם באמצעים ובין הצבעים יש הרגשת חום בטוח בשלוה הצבע, כאילו היה מצייר פעם בפעם צירופים עשירים ומוצא בהן את נחת המצב.

זינגר שייר סטפלאוה נולדה ב-1889 בורשה, למדה שם אצל הרשטיין, ומשנת 1907 בפריס באקדמיה ג'וליאן ואחרות. החלה משנת 1911 להשתתף בתערוכות בסלון „ובלתי תלויים" ובסלון הסתיו", d'Automne, Indépendants, אח"כ מחוץ לפריס גם בלונדון וברסלונה. אחרי פרוץ מלחמת העולם הראשונה חזרה אל עיר הולדתה וערכה את תערוכותיה בה ובשאר ערי פולין. בשנים שבין שתי המלחמות הגדולות השתתפה בתערוכות בעולם (עוד בנוסף לפולין וכו')

הציירת ~~סטפלאוה~~ זינגר שייר גדלה בצל האימפרסיוניזם הצרפתי, עד שבעיות הצורה ... נראו לה את מרכזן בציורים. היא הכירה את בני דורות גדולי ואת סזאן, וציירה גם את האופיינית לטיפוסי ציורי של הנפש במרחב.

ולבסוף בפולין בהגיעה הגרמנים ... בנסיעותיה (עם פריס ואר המערב. ... ברחה עם ... עם יהודי ורשה רבים אל וורשה", ובאוגוסט 1955 בגיטו ... הגרמנים ... ג'ואליסטוק. לפי דברי סופר ... בשבועות הגרמנים את העיר, נכלאה בגיטו ומשם נשלחה אל מחנה ...

זגלמביה

~~בווארשה~~ בשנת 1895

נתן קורנצ'ין נולד ~~[illegible]~~ ובצעירותו למד מוזיקה אל האקדמיה בווארשה

(ויולינו ... עד מהרה ~~[illegible]~~ לאמן ידוע) 1936

בן למשפחה גרוזין ... נ... עיזובין לא על כשרונו הגדול אלא גם על חריצותו על מאמציו

(על אבותיו ומאבקו בתקופה ...)

~~בכל ימי האקדמיה~~ ... בחיים הרבים

לא יזר ~~[illegible]~~ דרכו. מרבים הציונות ולאורי הנוער שבין ~~[illegible]~~ ~~באו דרכו~~

ורוב קרובין

בקהילות השואה. אחריה הצליחו אחיו ~~[illegible]~~ ה. קורנץ ויוצרים אחרים למצוא דרך שריפתו.

רשימה נעוריה מזכרונות רבים למדי ומצב ~~[illegible]~~ הפרודוקציות. אנשים נאמנים

שרוב ימיו האחרונים, דווקא באביב 1941 ~~[illegible]~~ ... הוסיף לזכור הרבה ועוד

מסרו עלות אמנות של גדולי הדור.

ספר זילברברג על גטו זגלמביה מספר ... 1942

רבינוביץ' בן-ציון נולד 1905 בביאליסטוק. מראשית ימי הייתו מצייר. אלה ציוריו אז החל משנת 1927 בוורשה ובשאר ערי פולין. ב-1930 עבר לפריס. אחרי השואה לא נודע עליו דבר.

בן-ציון רבינוביץ' הכניס בצמות הנער העברי-צרפתי את העבר שלו (מימי ילדותו) בביאליסטוק. ורגע נורמנדיה לא [illegible] צורות [illegible] ואף כסמו הגלפי לא [illegible], אלא לאילה מראה בראשית הפך אותו, לאילו התמזגות גוונים שירים עם צמחיה ומנינים, סיר נפוח ראה גם הוא.

אבל פרידה סלונצ'י בחרה לה בנושאים צנועים ושקטים, במראות-טבע ודוממים או בדיוקנאות, כדי לפתור בהם שאלות של צורה שורתה, ולעצב אותם כמו [illegible] אימפרוביזציות. האימפרוביזטורי אינו מכריז על עצמו, ואינו רוצה להלום [illegible] זמן-מה בציורים [illegible] להתבונן בהם אילו מלאכה עדינה. [illegible] מן הצבעים הרעננים, אולי [illegible] דם יציאה [illegible] בלאט. [illegible] יחידה.

[illegible] עשויות [illegible] מן האומנים המשתתפים בתערוכה [illegible]. בשואה נספתה, [illegible] ולאחרוני ימיה לא נודע דבר. (פרטי יסודיה [illegible])

ציירים אוסטרים. [illegible]

אייזנשיץ – טישלר – קראוס – שפר — סלווינצ'י — זינגר

דרך התרבות הצרפתית [illegible] אל אוסטריה, [illegible] [illegible — faint pencil paragraph]

~~מכבר אומלה~~ את ווילי אייזנשיץ אימלה מכבר לצרפת ובגרתה. אבל הבי מסורת אוסטרית מורגשים בכל חינם. בתמונות הנוף אלו, כגון אלה שצייר בספרב ובפרובאנס, וכן גם במערומיו ובדיוקניו יש אמנם כוח רב ומאופק ורעננות עסיסית, הנראים [illegible] עבר בשתדלותו גם חוש בטוח לתנופה ~~בארמה~~ באמנות, המקרב אותו לצרפת בכלל ולסיזאן בפרט. אבל אולי הבאמה דרות המוסיקה, ואפילו אל הגורם סגנוני שלהם, אין ציורו מתנכר. ברם, לרעננות אין פירושה קרירות, והמחורי [illegible] המתגלם לעין אולי יש עוד מאחר, וסתרו אינו נגלה. אותו הרגש, המאמין את שלמו של כי הנאה בעיני שמים לפניים, עלול להסגיר שכבה יותר עמוקה. יוצאי רוסיה ופולניה, תלמידי חבר דיבירה, עולים על לבנו, ואנחנו נזכרים, שהוו ווינאי מלידה, אולי מצור שלשים או רבעים.

מתוך אותן האיפות ~~ומלו סודות~~ ומתוך מניעים נפשיים דומים הגיע טישלר אל מסלולי המסורת הצרפתית, ~~ושלשונה~~ ושלשונה מצבבות הקומפוזיציות שלו, אלה של נוף ושל דמות, אף כי אמצעיו מתחירים אל הבכרון את ~~[illegible]~~ הלך הרקמות ההמונות, שיצירת קראוס עוררה, היו לאל מחמת אותו הטרגי ללא מוצא. קלותה של יכולת מקליאה במגמה עם טבעת עינו של צייר מרטן, ורישום בצורה וקולו היה מורגש ובולם פורחת של קולוריסט צרפתי. אמנותו לא היתה נטולת נשמה, אך שאל מבדלות אין היא מלבישה. ~~[illegible]~~ והמאמץ עליה של האירונות החרבות האוסטרית, שדימים כחקרים היו מתגברים עליה.

נשן 15 בציר ~~[illegible]~~ אולברגה

ווילי אייזנשיץ (1889) התחיל לימודי ציורו אצל הצייר בואק, למד כשנה אחת באקדמיה הווינאית, ועבר ב-1911 אל פריס והשלים אצל ליוסיאן סימון ובאקדמיות אחרות במונפרנס. בראשית מלחמת העולם הראשונה ~~[illegible]~~ כנתין אוסטרי ~~[illegible]~~ נחבש אשתו, הציירת קלאר ~~[illegible]~~ ברסראן, אל מחנה ריכוז, ~~[illegible]~~ וב-1917 שוחרר. החל מ-1920 ישב בעיקר בפריס, בזמנים מסוימים גם בדרום צרפת, באיטליה ובספרד. את ציוריו הציג שונות של תערוכות בסלון ד'אוטון ובטווילרי. ✱ תערוכות יחיד שלו הציגו בין השאר בגלריות הפריזאיות ברת וויל, בייה, ~~[illegible]~~ דריוה ובגלריה תאים בבריסל.

את דברי המבוא לקטלוג של התערוכה, שנערכה אצל בייה, חיבר ~~[illegible]~~ רוגר רי. גם ז'. במאטי, ז' דגונאנוויל ואנ. שיורר כתבו על וו. א.

ויקטור טישלר נולד גם הוא בבירת אוסטריה, בשנת 1890, ודרכו לציור היה בעיקר בה של מולדתו. תערוכות יחיד אחדות של ~~[illegible]~~ והשתתפות ב"האגנבונד" עשה לו שם באוסטריה. בתקופה שבין שתי המלחמות בגבולות עבר בדרכו בדרום צרפת, ואח"כ התיישב בפריס. ✱ הארטינה, המוזיאון לאמנות מודרנית בווינה, וכן האספים המודרניים באמסטרדם ובהאג, רכשו מעשי ידיו, בשנים האחרונות גם אספים אמריקניים. אחרי השואה את אותה טבעית.

אמיל קראוס נולד ב-1897 בעיר האוסטרית סט. פלטן והתחיל עם בנעוריו לימודי ציור. ~~[illegible]~~ שנה אחת באקדמיה הווינאית, אח"כ היה אלש שנים חיל מגיע, חלר אח"כ עוד לזמן קצר אל האקדמיה. ב-1914 למד בברלין אצל ~~[illegible]~~ ארכיפנקו. מהתחלותיו ~~[illegible]~~ בהפלטה הגיע קראוס אל ראליזם ציורי ומצא בדרכו עידוד בנוף של הולנד, ~~[illegible]~~ דלמציה וסיציליה. בדרך לגבולה של צלוור מן הרישום, כבה נכו ב-1930 בפריס מחמת מחלה קצרה ומידגית. ב-1921 עבר הגלריה בייה בפריס כינסה את שמו של תערוכת זכרון. ציורים שלו נכנסו לאוסף העיר גראז ובגלריה המודרנית של שטיירמארק.

עם במחלקות אוסטריות של תערוכות בינלאומיות היה לו חלק.

הקדמה

רינצקי משה נולד 1885 בעיירה הפולנית [illegible], ומת [illegible] צייר מקומי [illegible] בארצנו [illegible].
[illegible] והעיירות נמשכו אל ציוריו בגבות המוטיבים [illegible] בעממם. אך הוא לא נודע עלין בגדר.

משה רינצקי אמנם היה כולו פולקלור, עד כדי כך שאמנותו מהווה חמר למוזיאון מוסמך. אך גלי משיח [illegible] [illegible] מראות העיירה ודמויותיה לציורים חיים, וריח העוני והאמונות והדכאון והבוס נותן [illegible] אלא הבים באמצעים [illegible]. מעל הרחוב הבלתי רצוף [illegible] נקדע עם נושאי הבדיים הבדיים האלה, ונלכד ועמהם לגל [illegible] "שפך יותר מדי מן המים" היהודים הסתכנו הביתה אל הצריף הישן אין עמנו [illegible] [illegible], כי רוח רעה מנענעת החלונות.

זיפר אדולף נולד אי"ה ב-1889. ב-1918 ו-1923 הוציא עבודותיו בארכלים אמנות וינאיים. אחרי יצירותיו [illegible] עד שנת 1931. [illegible] אח"כ נעלמו עקבותיו מעיני, ועל גורלו בשואה לא השגתי ידיעה.

זיפר אדולף [illegible] המשיך גם הוא את המסורת [illegible] הבין ורטיקליות-אכספרסיביות
ולא נרתע מלדבר בדרך סמלים והעמיס את המסגרת אל סוגות. [illegible] בהרבה ארכיטקטורה יש [illegible] יותר מדי. הלא דבקותו קומפוזיציות מאוירות בזוויות או מקבילות ובאלכסונים מתגבשים מגדלים, גשרים, קשתות. ככה חלם על אמנות גדולה מאד.

ליאו שינר [illegible] אישיות [illegible] המוטיבים [illegible]. [illegible]
הצייר מנגל הוא מנגדים [illegible] מבחינת המצייר גם יחד. [illegible]
[illegible] כשאנחנו משוים את [illegible] לבד לצייר ליאופולד גוטליב, עד תשומ
יצירת שינר [illegible] קמבחן [illegible] הוא נצחו [illegible] בתי-כנסת [illegible] ורעים פולניים. אחרות [illegible] בשמם ובאורות [illegible] של נהרות בבל [illegible] פולניים, אך לעצם עצמות אולי לא הספיק להגיע.

הריאליזם של יהודי פולין: אליוביץ' — פייגנבוים — צבי רבינוביץ' — טיקוצ'ינסקי — פליקס פרידמן — הירשנבוים (לבוצקי)
נתן שפיגל — לנדאו-פוירינג — מילר — שינאגל — שנגר — גלאזנר — זייענדרייטל — שיליס

יהדות פולין האבירה, הנוארת ילדיה, שאחרי הדלת המגובה והמאורגן יותר לא נודע ממנה אלא
שריד כמעט, היתה ביאי [illegible] עצמאית גם בשדות האמנות מרובים, את הישגיה ואת [illegible] נצריך
נכונה רק בהתחשב עם תנאי חייהם. במשך תקופה ארוכה, ובייחוד בשנים שקדמו במישרין לחורבן, היה מצבם
הכלכלי של האמנים בכל רע, והעוני גידל אצל נפשי של [illegible] ונטיות [illegible], אולי גם ביטויים בוטים
קיצוניים, הן בהסתכלות הפסימית, הן בהסתכלות הרציונאלית. עם התרוששות גבר גם הלחץ מבחוץ. האיום לכל מיני
גזל ועוני [illegible] הכלל והפרט. הלא [illegible] זיין כדי להסביר תהום של [illegible] בין הגלות ובין האמנות.
אולם התגובה רבה קיבלו הגורמים הכלכליים מלבד המסורת עצמה, את יחסה ליצירה האמנותית — [illegible]
בזמנה המודרני של [illegible] או אולי יותר זיקה ל[illegible], יחס מורכב מגורמים אחרים; בהם [illegible]
ושנאה, סגולה ו[illegible]. למעשה היו [illegible] של [illegible] הבדירה והבין כל האמנות [illegible] יותר
לכל הענפים הגוף [illegible] או המופשטים-[illegible] [illegible] לאמנות [illegible]. הבנה המציאות [illegible] לבדרכה
[illegible] ציורי ופסלי [illegible] כמעט כל [illegible] מעוצבים ומתחים [illegible], ובנוגע [illegible]
[illegible] בהכרח [illegible] לכיבוש האמנים [illegible]
[illegible] סגנון [illegible] ההיסטורית, [illegible]
נוחים ליצירה, אפשר אולי למצוא את [illegible] על פי הניסויים (בעבר או הראשון) [illegible] החיים האמנותיים
[illegible] יהודי פולין. אלה ציירים ופסלים יהודי פולין שהשתלבו בתרבות ארצות אחרות.

אלמות היהדות הפולנית הגיעו עד המשבר הרחוק, המשבר [illegible] גם עליה, ולקח מאוד [illegible] גם בה
[illegible]. [illegible] האסתטית [illegible] אמנותי, [illegible] לאמנות [illegible] כדי לספנים
[illegible] של אליוביץ', [illegible] גם [illegible]
[illegible] פיתח [illegible] את סגנונו מן הכיוון הגראפי [illegible].
[illegible], אם לא [illegible]. אצל פייגנבוים [illegible] היהודי
[illegible]. הוא נתן את [illegible] בין [illegible] ו[illegible], [illegible], [illegible], [illegible].
צבי רבינוביץ' [illegible]
של [illegible]. טיקוצ'ינסקי [illegible] (הציורים או אפילו הפסלים) [illegible]
[illegible] של פליקס פרידמן [illegible] (האורגניות שלו רגילה)
[illegible] עד כדי [illegible]
עד [illegible]
של ציור גדול; [illegible] (עד היום) [illegible].

[illegible] אלפרנביץ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] נתן שפיגל ואת הירשנבוים
[illegible]
[illegible]
לפי [illegible]
[illegible]
[illegible] שלו.

גלויקונס
~~גלאוקונס~~ מעורר גם זכרונות מזרחיים יותר. אנחנו חולמים על השטיח, ~~של~~ של זה ~~שאמר~~ אשר גלגוליו אנחנו מכירים רק החל מן המאה הי"ג, ויש זה שקדם לו אולי. אפילו ימי קדם.
הרהורינו על יחוסים [illegible] ~~אלה~~ ואת ורדות הפסיפס אלו, ולבעלי-אים גם חולד אותו בעולם.

שולס

[illegible]

החדש בעצר בפרקי הריאליזם של יהודי פולין מתפיל עם אלה, שהגיעו עוד חיים אל הגיטאות והמחנות. רובם
היתה זאת אחרית חייהם ואחרית ציורם ובעיקר כוחם. והיו כאלה, שהמשיכו לצייר חיים מול המוות כאילו רק בזה אל
עצמות, שגבולית הטראגיות מצאו את הגבורה — או את הגבורה במנוס לפחות. צבי שולס היה [illegible]
[illegible] הציור [illegible] להבעה. [illegible] צייר שם [illegible] לצייר [illegible] אחרי השחרור, [illegible]
[illegible]. [illegible] אמנות [illegible] [illegible] גטאות [illegible] האמנות המוסכמת והעשירה [illegible] לא היה
ועדיין לא [illegible]. [illegible] ברחוב [illegible] מוסיפים לשוטן. [illegible] מולכים [illegible] יהודים
[illegible]. [illegible] הבריות [illegible] הגיטו, כי [illegible] בחדרים, כאילו [illegible] לבד [illegible] ילדים
וילדות [illegible] בחדרות, כאילו לא [illegible] מן [illegible] עוד [illegible] חיים. [illegible]
[illegible] מאחרי [illegible]
[illegible] אחר [illegible] [illegible] את גבול הגיטו עם גדרי התיל, באשר, [illegible], יהודים [illegible]
[illegible] גורמי [illegible]
[illegible], [illegible] רבים יהודי [illegible] [illegible] מתחילים [illegible] סירוגי
[illegible], גורלנו אנו [illegible] את [illegible], [illegible].

צבי שולס נולד ב-1909 בעיירה [illegible]. לפני 1939 [illegible] ורשה, [illegible], [illegible],
ורשה. [illegible] הגיטו לודז' [illegible] [illegible]
[illegible] לצייר [illegible] יהודים. [illegible] אחרי [illegible], [illegible]
[illegible] "[illegible]" [illegible] הירש שולס" [illegible]
[illegible] היהודים [illegible] שולס ומוסר [illegible] בן-אלי [illegible] [illegible], [illegible]
לא [illegible] [illegible] לודז' [illegible]: "[illegible] יהודי [illegible]
[illegible], אחרים [illegible] [illegible] שולס
[illegible] אל [illegible] ולא [illegible] שם.
[illegible] השחרור. [illegible] 1946 [illegible] 1948
[illegible] (1951) [illegible] (1953) [illegible] (1955) [illegible] 1950 [illegible] (1953) [illegible]
[illegible]. — [illegible] בתערוכת [illegible] "[illegible]" [illegible]
[illegible] [illegible] אחרים [illegible].

שריפה

עם כל ההסתייגות שעורר בלב כל אמנות, אם גדולה אם קטנה, כשזאת נשארת קרירה מתוך [illegible] רגשי נראה [illegible] כאחת ההבטחות המאוכזבות, שהצמיחו הפולין בימים הקשים שבין שתי המלחמות הגדולות. כלם שלושת האחים הלוקחים לה [illegible] בין הבאה הבית-עלמין מלויים ושאול נפעולה בה מהונג, אין ריצנו להבחין ולהבדיל בין איש לאחיו, כן [illegible] בציורים הצליליים כמו [illegible] זה את. תמיד אחת קטנה [illegible] את הגשם [illegible] ויכולים על רקעם שרו כאילו נמחשה ונמתח כנו הרגשות על קשת אמות. (והפריחה את [illegible])

האחים התאומים אפרים ומנשה זייבנגישטל, שנולדו בוורשה ב-1903, קיבלו את הדרכתם הראשונה מאת אחיהם יוסף (1893-1894); יש מעריכים את יוסף הבכור יותר מהם [illegible] בין משוררים. בעקבות הוראות רכשו להם השלב ציורית מעולה אצל פרושובסקי וסקוצ'ילאס ואחר יצאו להם מוניטין בפולניה כולה.
אחת מן הגיל את 27 [illegible] בלונדון, שטוקהולם, וונציה, הלסינקי ומוסקבה. בארוך דרך שבין העולם הסוביאטי ובינם לא [illegible] לרכוש תמונה אחדים (1934), וכשהגיעו [illegible] ב-1939 ברחו אל ביאליסטוק, ובו ליום טוב, [illegible] שהגיע של עבודותיהם. ציורו גם בזמנות ראשונות. [illegible] הגרמנים (בימי 1941) נכלאו בגטו, אך משום מה [illegible] נמלטו מתחילה מן הגולה להאמה ונשלחו ממחנה למחנה, ובשנת 1944 בין הפלנצבורג אשר [illegible] על [illegible] הגרמנים הוצאו אל מקום שלא ידוע ושם [illegible] — אחיהם הבכיר [illegible] צבי היה פסל ומת בארגנטינה ב-1950.
(גופתו חייהם [illegible] הופרדו.)

ווינגרים

1310 היה באהבה. היא שקנתה בנוא את השלחנות [illegible] היא [illegible] אולי יותר [illegible] את הציבור בציורי לנוא, בצבעוניות יתירה [illegible] באלמנות כאילו היתה היא חזונו [illegible] ומרכבה, וציורו כמלסק. ככה משגווים הנושאים בקרבתם אל לב האוהב: "המיבה שווה אני אוהב לצייר פרח, ופינה [illegible] אפריס החגיגה עלי כל-כך, ובמוות יהודי. חוש. מושך אותי על פי רוב להמסר כולי לעיון בטבע, לחלום [illegible], לראות, לאהוב ולהגשים את החיים."

סימון-לוי

פנה אל [illegible] של דברים, [illegible] הוא לסגנו מאמרי [illegible]. גם נאה [illegible] בציור הלא [illegible], כלה האומר [illegible]. במאוניו יש [illegible] ובין מדברות בלשון [illegible], כאילו היתה מלחמה הצבעים והאמאמת [illegible] לעולה של עלם המלאכה עד שיאה בגלוי [illegible]. בדרך ההעלאה הלאה [illegible] האמן גם לצורה עשירה, אך עשה רוצה להיות גלוי נראה, ומצניע [illegible] פשאת. מאנה עוצמת מונומנטליות, וזו כאורחת גלוי קרואה, אך נפלאה.

ווינגארט
(4 שורות [illegible])

כעין רעוע [illegible] אל לרעו בו, המפריח לעת ונותן פריו, כן היה הוא בלתות אחר. חוויית האם הבריאה והילד בחרום מגלה את [illegible] התמונה ובגבו עד אימצים קוסמיים. בלשם הדבה [illegible] בין המלוכבים [illegible] ותנופת סיבוב, [illegible] נרמז על סיבובים גדולים עד מאוד, כאלה שאין להם מעצור, סיבובי אשות וזמן ועידן — ובתוך גוונן הרגע הטוב. מי יתן ורגע זה קיום לנצח נצחים —

[illegible] הרבה [illegible] הבאה מאוררת בנו [illegible] ציורים כמו [illegible] הסיבוב, ולוכח רישומים כמו זה של י. אנקי של מיטה [illegible] אפרים ומנשה
(לפנים [illegible] ורשה)
על, פצועים וחולים ומורעבים, אך עוד בחיים.
או תנופה סוגרת אותו, כאילו

פליקס פרידמן, ורשאי (1898), למד באקדמיה אצל יונג ועבר לעיר הבירה בפריס והציג עם סלון-של-אינדפנדן.
על התערוכות המשותפות היה מבקר [illegible] ליאות עצובות. ב-1929 הרשימה תערוכה של ציורי ורישומי האגודה [illegible]
ליפלה ומתנה [illegible] ובשנת 1930 הלכתי לי להכיר מקרוב את אופן עבודתו, כשציור [illegible] שיגות בוקן נהדר אלי בגעגועי
טבעי. הוא [illegible] רלה לנעו לי בעתנה. סירבוני וקוויי, שירת יום ואור לקנוני. אספני מיליונים [illegible]
נפתחו שערי מוזיאונים, דיקין-ודאו, למאל, רכש המטרופוליטן מוזיאום בניו-יורק. - בחיים האמנותיים של גירת פולניה היה
לו חלק לא עי. ילידה זולו, אלו גם עיי פעולתו בציבורית. בן באר היה בולט [illegible] חבר האגודה בפ. ברם, משגריה חגית
ומחנך בזה אמנים, לימאו את עצמם מקלפאים עי אלרחים חול הלגירר, היה הוא הראשון היוצאים ונמיסד [illegible] האמנים
הפלסטיים היהודים בפולין.

[struck through] לבוך (אינגלס) ... יליד טומאשוב מאזובייצקי בפולין (1892), למד באקדמיה ... מאז'בסקי,
עבר אח"כ לוינה, ערלין, ורשה, ... בלודז'. כמו היה בצד העמאנואלים בורובה של זוהמים. [end struck through]

נתן שפיגל נולד ב-1892 בלודז', נסע ב-1910 אל רומא, [struck through: illegible]
ואחרי אגבע שנות לימודים באקדמיה אימפלדה לו אודה [illegible] לציור בגימנסיה בפולניה להפגה [illegible] את יכולתו.
מ-1921 עד 26 עבד בפריס והציג בסלון ד'אוטון. כשחזר לפולניה, נעשו חי העולם היהודי היהודים הנודעים
המציגים שלו בידיהם. ב-1931 נסע לאיטליה, צרפת ואנגליה. ציורים ועבר לצבעי-מים אלו הגיעו אל האוסף הלאומי
במוזיאון, אל המוזיאון הלאומי של קרקוב ואל המוזיאון העירוני של לודז'. - גם הוא נרצח בידי הגרמנים.

הנריק לנגרמן, יליד וולונה ליד בתהובוזי' בפולניה (1896), למד באקדמיה במינכן והיה במלחמת העולם הראשונה
חייל אוסטרי. אח"כ עבר בלסברג שיבר בכרולן, 1921-24 בוינה, ושם היה מאמין במוזיאונים. עד שנת
1929 עבר בפריס והציג בסלון ד'אוטון ובאמצע "בלוני בתלויים". המרונה בצרפתית והנשה אחת ממנוגותיו;
באוסף גדול שבכל בלסברג היה יחד עם מוקן ועם ... אולג היטב. - ידיים גרמניות הרגו גם אותו.

מכסימיליאן פיירינג, שנולד ב-1896 בלמברג, שירת אחרי גמרו את הגימנסיה בצבא האוסטרי
בצבא הפולני, היה 42 חדשים בחזיתות ומאלד פצוע. את לימודי האמנות שלו התחיל ב-1917 בבית הספר בכרקוב ואחר
המשיך בזה [illegible] ב-1923 בפרנצה אצל רוסי. 1923-26 למד באקדמיה של ברומא
לו לאמנויה משותפת בחל [illegible] את עבודותיו אל התערוכות [illegible] ב-1927-28 עבד בפריס, הציג גם
ב"אנדפנדן" וב"סלון דה פארי". 1930 באמצע היה הולנד רטרוספקטיבה מקיפה שלו, ... הציג [illegible] בפריס
גם מ-פי מאה. ב-1935 הציג בוורשה, ... ב-1936 נחתם הרשימיו בתערוכה לאמר ציורי אדם לעיראבנסר
פשיטו, יסוף בספר האמנים מה-16. —

שמעון מילר, בן קרקוב (1885), למד באקדמיה [struck through] ועבר אח"כ לפריס. ב-1914 הלך עם פרוץ המלחמה
אל עירו ולא עזב אותה עוד אלא ביום [illegible] הגרמנים המלווה במוון לעבר. בימים [illegible] היה אלינג ב"ינדורג"
ו"אואנגרדה". יקפרודוקציות של תמונות של היו אופיינות בגרביה "ספר פורים".

אמיל שינאגל, צייר ורופא-עיניים, נולד ב-1899 בדרוהוביץ ליד פשמישל בגליציה המזרחית. באקדמיה של קרקוב
למד רק זמן קצר, כי השירות בצבא הפסיק את לימודיו. אחרי המלחמה השתלם בלי מורה, גם בצרפת ... ב-1925
בוינה ב-1929 באמסטרדם ובבריסל. החל מ-1928 היה משתתף בתערוכות. הוא היה רביעות, איש משכה ... לו.
עוצגים גם אותו.

ליאו שינר נולד ב-1905 בוורשה, ועבר והציג בקרקוב. אחרי השואה לא נודע לי דבר על גורלו.

יעקב גלאסנר נולד בכפר רנלאוס שבהרי הטטרה ב-1879, למד תחילה אצל אזלג שטרייבל בוינה, אח"כ באקדמיה
בקרקוב ועבד מ-1904 עד 1906 בפריס והכיר גם את [illegible] ב-1908 עד 1910 נסע לאיטליה, אח"כ עבר בברלין,
אך ב-1910 (גליל) אצל בנאלה בפולין למרגלות הרי הכרפטים. בעיקרות הגיע לידיעה מגולה
בטכניקה הגרפיות והירמה ומיחד את מיתון ... הבשונו, ואילו אך לפולניה מיוסם ציורו בצבעי-מים.

בחן האמת והגדולות ~~[illegible]~~ ורוחב לבו [illegible] את זנגרמן [illegible] אצבעות לשרגא. אלו להנוים האלה, בבהירות ~~[illegible]~~

בעסיסיות והפשטות הפלסטית באמנות [illegible] הלירית של שמעון [illegible] מלבישים את הרקע של [illegible]. בדרכים אחרות מאלה

מסרטה האצורית [illegible] הציורי היותר מסובכת של [illegible]. גם האותיות [illegible] גוררת זה ~~[illegible]~~ וגם כוחות ~~[illegible]~~ מצע מוצאים את

צורותיהם בריבועים [illegible], המעצב את מרחב התמונה. [illegible] ומעבין של [illegible] אינו שולל את הפרטים, אך הוא יודע ללכד

מרכיבים [illegible] את מחשבת השלמות מורת דרכו. [illegible] גילה גישה אישית מאלפת בכל סוגי האוביירים שבהם נגע.

דיוקנו של הצייר מנס (הוא מנכצלבויים) עשוי לרוע מבחינת המצייר והמצויר גם יחד. כשאנחנו משווים את הציור מעשה [illegible]

לזה שצייר ליאופולד גוטליב, עוד בעמוד [illegible] בזמן [illegible] כבה. הוא [illegible] ורגליו [illegible] ונשאר

פולניות, בשם ~~[illegible]~~ [illegible] גם בציורים [illegible] פנימית בגווכם. של [illegible] יהודים פולניים, והאילוג [illegible]

[illegible] של הלב. אך ~~[illegible]~~ עד עצמו אולי לא הספיק [illegible]. ~~[illegible]~~ אחד השיאים [illegible] היה [illegible]

באמצעיו [illegible]. הצבע [illegible] ב[illegible]. [illegible] מאוסיה ימי האחרונים [illegible]

כן יסודו המפעל הציורי והגרפי של [illegible] ~~[illegible]~~

הפשוט השלום ~~[illegible]~~ [illegible] לא זו בלבד [illegible] שבאותם

השלום ~~[illegible]~~ שנותן לו ~~[illegible]~~ הרכס [illegible] הלה מוסדות את [illegible], אלא [illegible] נאמנה, אלא צורות [illegible] מלמלות את [illegible] שלבו, את

אלא האיבר המולדת ~~[illegible]~~ הבולט משתנה. אין ~~[illegible]~~ הוא [illegible] הנוסף אל [illegible] כאל [illegible],

הלא [illegible] [illegible] ליהודי הגלות.

מנס אליוביץ' נולד ב-1890 בבראזינוב ליד פלוצק שבפולין, [illegible] שולה אל [illegible]

[illegible] צייר. בשנים האחרונות [illegible] גם [illegible] פנימית. [illegible] עוד בימי [illegible], והיו לו

[illegible] [illegible], אמנם [illegible], וגם הוא הובל אל מחנה המוות.

[illegible] אבל [illegible] פיינגבוים, שנולד ב-1893 בוארשה, ~~[illegible]~~ [illegible] לימודים באקדמיה [illegible],

[illegible] מודרני", פריס, אפריל 1931. [illegible] גם הוא [illegible]. [illegible]

צבי (הירש, הנריק) [illegible], מברדיצ'ב שבאוקראינה (1894) בא [illegible] לורשה, למד [illegible] מורה [illegible]

עד [illegible] 1912 [illegible] באקדמיה, ~~[illegible]~~ [illegible] בוזמן [illegible]. מלחמת העולם הראשונה [illegible]

[illegible]. [illegible] אחריה [illegible] לו עבודה אמנותית מסודרת [illegible]. [illegible] 1930 [illegible] ~~[illegible]~~

ליטוגרפיות [illegible] ובעבודות [illegible]. - עם [illegible] בלאוהו הגרמנים [illegible] ומשם

[illegible] אל מחנה מוות.

ישראל [illegible], נולד ב[illegible] שבמחוז פודלסיה בפולין 1896, היה [illegible] את [illegible]

[illegible] בתערוכות [illegible] 1921. גם הוא מת מות [illegible].

אהרן [illegible], [illegible] גם הוא (1894), נכנס אחרי לימודיו [illegible] אל בית-ספר [illegible],

שנת 1917 [illegible] אצל [illegible], ~~[illegible]~~ [illegible] עבודות [illegible]. ב-1920 ועוד [illegible] אחדות [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]

[illegible] [illegible]. בגרמנים [illegible] ורשה להמתה.

%

[illegible] הוא [illegible] העבודות [illegible] של [illegible].

[illegible] של [illegible] מעולה ואוצר [illegible], [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]

את [illegible] [illegible].

[illegible]

ייחודו של האמן הזה לנו יש גם יחס לחומר ולמלאכה. אין שום בעיה בכך שאמנים עניים [illegible] מחליפים כמו גרס [illegible] טכניקות שונות. [illegible] נחלמן [illegible] [illegible] [illegible] לשם [illegible] לצורך [illegible] נייר [illegible] [illegible]

[illegible] של [illegible] [illegible] צמיגים ונירות סיום של [illegible] ומתאים הנייר של עבודות גרס, [illegible] גלוואני של גרס,

על אחר [illegible] נטיה לגמישות. הוא לא היה מוכיח אמנות [illegible] דברים [illegible] או [illegible] ולפעמים כמו ספיר-משב.

הוא [illegible] את החילוניות החלקה ולא [illegible] עבודה במצב מחושב. [illegible] [illegible] לתלוש [illegible] או מתאוה

[illegible], כי היא [illegible] הדרכים אל [illegible]. אולם [illegible] עבודות במצב מחושב יכולים אמנים כמו [illegible] [illegible]

או איינשטיין [illegible] דבר מאד חיוני, [illegible] אם [illegible]-יודעים, [illegible] את [illegible] העבודה. החילוניות [illegible]

[illegible] או [illegible], אינה מוכרחה, אך יכולה להיות [illegible] [illegible] לעבודה [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] לכל או

[illegible]. [illegible] נחלמן נראה [illegible] גמור ועבודה אינה מורגשת, יותר של כן, [illegible] [illegible] של [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], כלה [illegible] [illegible] ולא [illegible]. אולם מעבודת ראש [illegible]

ראה עוד [illegible] אחר [illegible] [illegible], ואפילו [illegible] [illegible] [illegible] או סומר [illegible] לא [illegible] את [illegible] [illegible] להחליף

[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] אינה [illegible] ואינה יכולה לאהוב עבודה ונושאת לרוממה [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] נחלמן אמנות. בין מטריאליזם ובין אידיאליזם יש [illegible] [illegible], ועוד [illegible] לגנות [illegible]; [illegible] אמנות

של נחלמן [illegible] [illegible]-[illegible]. גם [illegible] [illegible] [illegible] אין [illegible] ומגיעה של [illegible].

עם [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], האמנים גם [illegible] עם [illegible] [illegible] אל האמן. [illegible] [illegible]

אין [illegible] אצל נחלמן [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] אלא [illegible] לומר [illegible] [illegible] היה יותר [illegible] [illegible]. לנו גם

לא נראה לכך [illegible] של [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] כמו [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] לא [illegible] [illegible] של [illegible] [illegible] [illegible], כי אם [illegible]. [illegible] אין [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] הרגלים

[illegible] של [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] קונטרסטיות [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] פני הארץ.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] של [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] עם [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] של [illegible] את

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], אלה של [illegible] [illegible] של [illegible] [illegible]; [illegible] עוד יותר [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], אך [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] אך של [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] מן [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] אל [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

של אלה [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] אחים [illegible] של [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], כי

[illegible] [illegible] יותר; עם [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

נחלמן [illegible] [illegible] [illegible] אל [illegible] קונטרסטיות [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] לעבודה גם [illegible] אותנו של [illegible] נחלמן אין [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] מאמן?

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] של [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], גם [illegible] [illegible] [illegible],

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]. אולם גם [illegible] [illegible] אין [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] גם [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible].

לובאנסק.

לפני שנים מעטות אמנם שלה לארכיאאל ולבאורה אין לפרנק מראיו בתחומה המולדת שלנו. אבל בכרונותיו הרוסים ויותר מאלה חלקו ממנותי באסכולת פריס אינם מרשים לנו לעלים עינינו ממנו. יסוד לצורות הבעיות הוא ריאלי ותאים למדי. אך אמנות הרבה אל הגדרת עיונו, מצו אל היחסים שבין המחשב ובין החומר, הרי הוא נזיק מאלף אל איבאליזם. בראשית אמנותו היתה מחשבת הצורה, וזו נוטלת את הבגוף לצורו בצלמה. עד שמה רואה המחשבה מלבמאלה בגוגב לשלמות, כמו בגורת אפלטון. חושב השלמות, שלה האמן את גוגע, עשוי לשעשע את אמנותו לקלאסית בעיני דורה עתיד לבוא. אנחנו, החיים עמו, יכולים לראות, מאין הבא באמנות הכאה, אבל אין אנחנו רואים, לאן היא מובילה. לכן אין הם בעינינו קלאסיות, אלא קלאסיציסטה.

אלה בגישה ההיסטורית, בנוגע התלמים על יחוסים, אין פירושה בהכרח ~~[illegible]~~ בצלום אופני. אדרבה, בעלות של לבנו לתמונות עצמאות על אלו המצרה בעתון, ושגב באמנות ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ יווניות של האדם המתאים עם שמו כשלוה אלוהית, נדרשת השאלה להיגיעים עליונים. הבגיע אמנותו לגמר הבינם בלבד? או יש במעשהו גם שחק גדולה מאלו? כאת המאיכה לנצביר מעל מרחקי זמן ומרום של נסים מאוחדים?

מיאסצ'אנינוף

הנה זה פטור מאולך מקורות באפיינו לנורנו, המוגל במאבק בעירך מאריסטוס מדפנים. ~~[illegible]~~ אין הוא רוצה בחנו, אלא בשלם כבל האפשר. בגוף המוחש לביכם כולו לאיציאה ~~[illegible]~~ והיא תמלא את כולו. הנפח יורק ~~[illegible]~~ באמנפך אל המרחב. כל מניע של תנועה יחזור אחרי הכל על נקודת מוצאו. בבירור, בלטישות, בגמישות, בכוח נרגש, ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ [illegible] ... ~~[illegible]~~

בכל שוני בלוי מאומנה.

אוסקר מיאסצ'אנינוף נולד ב-1886 בויטבסק שברוסיה הלבנה, למד בבית ספר לציור ולציור בהינה באודסה ~~[illegible]~~ באומנים ולפיסול בבית הספר לאמנויות היפות בפריס. אחרי מלחמת העולם הראשונה נסע לאמריקה. — מאמרים על אמנותו נמצאים בכתבי-עת רוסיים, אנגליים והולנדיים, וכן ב"אר אה ציקורסיון" (פברואר 1925, מאת א. ראמבוזון) (פריס) ~~[illegible]~~ וב"ורבליה ג'ונגל" ~~[illegible]~~ (ברלין) (פברואר, אפריל 1925, מאת ~~[illegible]~~ [illegible])

[illegible]

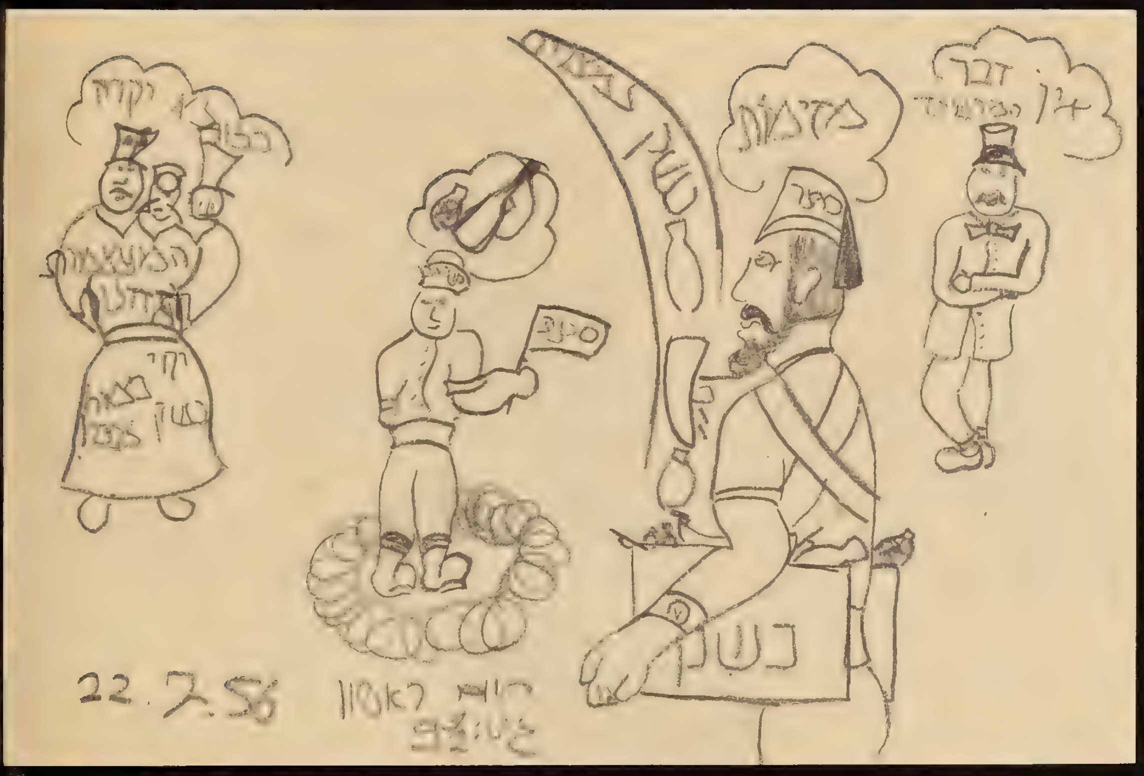

יקרה
אין דבר
נשק
יום ראשון
22.7.56

גדל

רומן קראמשטין, שנולד בזולקיב כבן רופא בשנת 1885, גדל במשפחה מבוללת בתרבות גרמנית. אחרי הגימנסיה למד בברלין אצל קורינט והיה כבר ב-1909 מוזמן להציג בתערוכת „זצסיון" חדשה. ב-1910 הגיע לפריס והתקבל לחוג הפריזאי [illegible] בסלון ד'אוטון. 1912 הציג גם בברסלוי וב„זצסיון" בברלין, [illegible] ואחר-כך בתערוכה, היתה גם מכסניה לציורי פאן חוך, אנרי רוסו, יוסף ישראלס, [illegible] פסקין, [illegible] רינה ולאלה של חברו אוירן לך. בשנת 1913 הופיע קראמשטין ב-28 ציורים בתערוכה של 70 תמונות בלבד-שמן ובין היה גם דיוקן הצייר לואקולז גולליב. באביב 1914 הופיע קראמשטין בתערוכת „פרייה סצסיון" בברלין יחד עם רנואר, מטיס, ליברמן. ב-1915 נתארגנה בקרקוב תערוכה [illegible] הפולנית [illegible] עשרות מציוריו. בנסיעותיו [illegible] בשנת 1920 הגיע גם לאפריקה. את פריז הציג בקבוצת „המאישל" ובשנת 1924 בתערוכה [illegible] רומיה זכרונות [illegible] רב, עם [illegible] היהודי [illegible] הפולנים [illegible] דורוסקי, סקוליאס, פרוקופיוסקי, קרמינסקי, והפולנים [illegible]! בעלם [illegible] שנים [illegible] ב-1937 נערכה תערוכת יחיד „רגבי 25 שנות יצירה", ומספרים אלה מראים, שהאמן עצמו חשב לעבודותיו הבשלות רק את אלה שעשה החל מ-1912. הרטרוספקטיבה [illegible] פרוץ [illegible] המלחמה [illegible] 1939 [illegible] שמות הגיטו בגליותם, [illegible] בשבוע, [illegible]. באחד [illegible] קראמשטין, [illegible] ובני יהודים [illegible] שם נשמר [illegible] שם ישאר נשאר.

אחד המרגלים,

על פי עדות נאמנה מוסר לנו [illegible] שם.

(*) בשנים [illegible] 1934 [illegible] בגרמנית „אוסיזלונס-ארציון",

קראמשטין והעולם הזה

עם היולדו בצאתה [illegible] עד את [illegible] אל כוכב אחר, כלה שהיה קיים בחלומות דוברי חרוזים יוונים, ובריני [illegible] כוכבו הביט אלינו [illegible] את [illegible] ומישורים פלאיים ופורחים בגוני [illegible] מכורת. ומן-מה גם ארח בנופינו, אך גם שמע הבית ארוכים ונאונים [illegible] ואמר לחזור הבייתה. [illegible] הכוכב ההוא, אם כי גילה [illegible] מרופקים, שחורים, [illegible] ותומים. [illegible] את [illegible] גאמונה ובטהרה. אך [illegible] על הטמאים ביותר [illegible] העולם הזה, והכוכב הטוב [illegible], ולא היה [illegible], ולא נותר אלא היאוש [illegible]. ערב יומו האחרון היה החוזה לגלר ורשם [illegible] האחים [illegible] הגלוסים.

בשתרומי חלי הבמות, שצייר מרגל ב-1924, מורגש עוד איזה זכרון הסיגנון האתניקה, והאווירה החידתית הלא-מציאותית
שאולי [illegible] מגבירה [illegible] פלצות. בשלה נואת-הכבר" (1926) אין בעיות הגוף החשובה [illegible]
זמין, [illegible] יצור אנושי גריבא, הסימני [illegible] כאילו יכול היה להאמנות. רק בשלה "נואת [illegible]", חלי-הבמות
גלוי לגמרי, הפורחת [illegible] בחן ורחבה, נעקר בגוף לגני, כי [illegible] נזירית, אלא עתיק [illegible]
הבמות [illegible] והמניפה" כאילו לאמין, וגם לחון לו פרושה של פני וגופה. בתמונת-פולחן זאת הגיע מרגל אל
גלוי אמיר של אמנותו: הגוף, מקור [illegible] איש, מורה-דרך, עדראנגז [illegible] היצירה ובה זאת גם חמרו הגלמי
מולה, בתמונת-יאנגה, האם גם הגולה הרוחנית. נסיונו החווייתי הלא לשוא [illegible] בתמונה, בעיקרה לשמת השבועות
האלהות גיורר של רוח הגבר גם בצמנו, והציור" (1930). איפותה של כל אמנות גדולה יחול עליה היצירה
אי-שיום, גיורר מלצייה גם היא אל הגלות הל-אישים.

[illegible]

לגמרי זה [illegible] שהיחס של גופים אידיאליים באהבה אידיאליים. זאת היא שהיה-פלי-פעולה, והיא [illegible] אמנה
נסתר או פתור, ורק הציורים [illegible] שהבררנו פסורים מהם. עבורת זאת דומה למלבית בתלומות; כאילו היו היצורים
שלו [illegible] גם, [illegible] כאילו יגנו [illegible], שהציורות אינה מלאכה. ואמננו ערגישים לעצם, אין
[illegible] הם לביים לאמרו מה ששפיכם, או שהם נעתוקים ונעצרים. כמו אי-המאמוש שבציורי-הנוף. שזאות מאגר
[illegible] [illegible] אל העולם. היחס המסוכך הבלמנות זר לזמנים עתיקים. יותר [illegible] מורגשת זו
ברוחניות יהודית, [illegible] או מעין גלות מלכותית ביחס לזמה. בצבעים השווים שבין מרגל ובין האנגרים העתיקים
[illegible] [illegible] את השבעה, [illegible] שבתמונותיו דומות זו לזו, וגם בין האינדיווידואליים בוחות [illegible] עם הרומנטיקן
לראות הללו הביקוש. [illegible] ובעניינו אחרי סבך ההגבאות שהיצירות [illegible] מסורבות, שיחד עם אמנות מהיסוד הללו
[illegible] סימון לאשר גלוס-ביוסטיים. אנחנו מבינים, [illegible] יחסו של מרגל להגיע סופו של דבר אל מהותו [illegible] של עולם
זכרונו-עתיקים יכול [illegible] לוותר עבה. המאבה היתה הגלגולים, הטיפוס, הללו. את אלה מרגש בעין האתיקה, ואצורה
גם שאל, עוד לא מצא [illegible] את האפשרות להגיע לבך בעצמו.

מבצע [illegible] (פנסי) [illegible] ושונות, גרמיה, לגל יסיג גדולות ספרות, לגל יסגיר יולד, לגל ירים קול, לגל יקרול. היכול אדם לבטן את עצמו
לשתיקה בהשתלבות נגד, ולשקוט בביטחה אחיו, ולהטיל על עצמו גלות גם לבר בשלו ורוחו? הסבך שבין דמות לצורה, בין
מוטיב לקומפוזיציה, [illegible] מגיע אל קווי הגבול שבין חיים לאמנות, (הוא) למאבק, התמונסורת. נגיד אל שני עברי ונחשף הגשר
או גאולה. אנחנו מאמינים, שהברק האצה מעל הרע שבעולם היה גאולה, נמשה, או הבצעקות של משה, ושם הבאת גאולה וישועה
או לשם צבעים לקראתה או [illegible] חלק"ים לנחות. אולם מלבד האיפות הממשיות יש עוד מגורות של הרעות הגאולה
אלה הגבולות כים. יש מנסים לחיות באורלות נעגועים, [illegible] הקיים ברוחם [illegible]. אלה כאילו עברו את הממשות
והגיעו להם [illegible] ממשאלותיהם גיא גדול והשגרו לו. ומלברים כאלה [illegible] 4 5
ממזרים וטועמים את הגלות ומקנים בגבורה. [illegible] עד שבעלם [illegible] ימי דורנו נחרבו ונהרסו המבצרים האלה [illegible] 3 2 1
הגרהת הגאולה יומיום, ויגעיה
וגם אתם [illegible] הארמונות המפוארים ביותר נייר של גלו מחדש, ואנחנו, פליטי החורבן, [illegible] עד אין זכר.
[illegible] (מעון זקנה)
זו ברסט ובצעווה. [illegible] אמנם לנו ולמרגל אותו היסוד, ההיסוד הוא בשאלות האלו הקיים, בשאלות הסדרים המפלגים את הסיקול
ואמיבת [illegible] האמיתות, הארון המחודש והאלהים
הגבול, [illegible] האידיאליים והסוציאליים אחרים, כי אל השאלות הם שואלים אם כל האידיאליזם חי בשלמות שאיננו
[illegible] אידיאלי האידיאליסטים [illegible] הקיים אינני הברה בחוות אינטימיות.
בנחצב. שני האיפות מרגיזות איפוא, הגזבה חיבתם נמצאת באיכותו. [illegible] ערגות מאגר יותר קרובה לחוף לחינה.
אמנות [illegible] הרחנים של לצורת בני אדם בזמן הלה [illegible] להרשות יעולים
לראות, הפעם היה הרגש לביטוי באישיותו. אבל אבגולות היצורה [illegible] גלגולים ומאמשיים, ולנוכח "לזות עשוב" (כאילו אמר אלנו
*(2/1927)
הציגו נשארת אמנות מהותית, שנצבה [illegible] [illegible] אדם אל גאולה. ועד כמה שיש גבוה של אמנות
[illegible] ונכונה [illegible] נראה, המשאה אינה נסתרת לגמרי.
להיות לאדם בעין הגאולה אפילו שינוי בנצאת, ונשמה בחלקנו.

ב

[illegible]

דרך ארוכה מן המאשות [illegible] הדיזיאות האלה, גשר וגשר אחת עם הצלעות הראים שעברו על האנושות
כולה. יום יום ושנה שנה [illegible] את כאשר [illegible], [illegible] ושאלה והרחיב אמונו בלבו. גם בשנים, [illegible]
לפני מלחמה העולמית השניה ואחרי [illegible], היה אמנו [illegible]. של האישי [illegible] גם בשנים [illegible]
[illegible] אלה [illegible] מיסורי כל [illegible] של [illegible]. [illegible] אמנם ניתן לו [illegible], אבל עינים [illegible]
[illegible] לברכה, [illegible] מתרחשים [illegible]. אין [illegible] המחשבות כל [illegible]
שונות [illegible] ושורה [illegible]? איך [illegible] היה [illegible] האכזריות אל
[illegible] ומה [illegible] את [illegible], ולחזור ולצייר את התמונות האלה:

(1947 [illegible])

הנה שוב [illegible], מילון [illegible] חלום, רמז, פריחה, עם [illegible]
[illegible] שהאורה [illegible] לחלה החשוך. [illegible] מוחלת [illegible] דרורה [illegible] פירות.
לנוכח [illegible], [illegible] אל [illegible], ולנוכח [illegible] אלה, [illegible]
[illegible] שנעורים [illegible] המציאות של [illegible] פירות, ואילו [illegible]
[illegible]. [illegible] לא [illegible] וגם [illegible] את [illegible] אמננו [illegible]
[illegible] אמנות, [illegible] את [illegible] עינים [illegible]. אולם [illegible] מסגרות [illegible]
[illegible] החלל [illegible] האור [illegible]. [illegible]
[illegible] המעבר [illegible] המאשות [illegible]. גם [illegible] חוזרת ומופיעה
([illegible] 1948 [illegible]), ולחשיפה [illegible] אחד לא ניתן [illegible]. רמזי [illegible] אומרים, [illegible]
נמצאת תחת כיפת [illegible], וזאת מסבבת את [illegible], כי [illegible] לאורות ולצללים, [illegible]
של עולם [illegible]. [illegible] לכוות [illegible]. [illegible] מגורלות, [illegible], אבל [illegible]
[illegible]: עוד היא [illegible] אולי, אם כי [illegible] או [illegible], ואולי [illegible], ואולי היה לה יותר נחת [illegible].
אך „המנחת [illegible]" ([illegible]) [illegible], [illegible] וחייה [illegible].
[illegible] פעולה או [illegible] עם [illegible]; [illegible] אור [illegible] ומונגרים [illegible], [illegible]
אך נוכחת. [illegible] את „[illegible]" ([illegible] 1950-54) [illegible] לא גמר, ועוד יש [illegible]
[illegible] של [illegible]: [illegible], [illegible] יותר [illegible], [illegible]
את [illegible] [illegible] הרחוב לפני [illegible] ועולים לפני [illegible].
[illegible] את [illegible]. [illegible] לצבאיות [illegible]
[illegible] של [illegible] ובסא. [illegible] יותר [illegible] ושם [illegible]
[illegible], [illegible] את [illegible] אחרים. „[illegible]", 1954-55, מופיעה
[illegible] עם [illegible] של [illegible] ומנורה [illegible] לה [illegible]. [illegible] האלה [illegible] לפרחים;
[illegible] חיים [illegible]. [illegible] לפרחי [illegible], כי [illegible], [illegible] אין להם [illegible]. [illegible]
[illegible] האלה? ואולי?

בשני האחרונים [illegible] אלה [illegible], „[illegible]" (1953-56), עוד [illegible]
[illegible] את [illegible] אחד. [illegible] את [illegible], [illegible]. [illegible]
[illegible] שולחן [illegible] האמת. [illegible] ואולי [illegible]
[illegible] האלמות. [illegible]
ראשים [illegible] עוד [illegible] יותר [illegible] את
[illegible]. [illegible] וחלקה [illegible], [illegible] לנגיעה, [illegible] גם [illegible]
לו, [illegible] מגוזם חסרה [illegible], [illegible] האחרות, [illegible] והמאוחרות, אין לה חסר. [illegible]

[illegible]
[illegible]

הפולנית

נתן קורין נולד ב-1895 בעיר פלוצק שעל נהר ויסלה, במשפחה יהודית בה הבינו לאמנות. משם הגיע אל האקדמיה ~~[illegible]~~ הורשאית ולמד [illegible] אצל [illegible] פרופסור

וקבל ממנו עידוד, אך עד מהרה [עזב] מאסר תלמידיו. יש עבודות, לא [illegible] [illegible]

אנושיות ומשפחת [illegible], אלא גם של [illegible] של [illegible]. [illegible] בחיי הקבלים

[illegible] [illegible] בדיוקנאות ~~[illegible]~~ [illegible], כמו הוא ~~[illegible]~~ בעצמו ורוב קורין,

[illegible] בשואה. אחריה [illegible] אחיו ה. קורין ויוצרים אחרים למצוא מעט אלה

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ציורות אישית ומצלמת רפרודוקציות.

[illegible] [illegible] [illegible] בשנים [illegible] [illegible] של גדולי [illegible] [illegible] האמנות [illegible], 1941 [illegible] [illegible],

נתן קאצנשטיין [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

~~[illegible]~~ מ. [illegible], [illegible] [illegible], 1941 [illegible], [illegible] [illegible]

[illegible], [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible]

~~נתן קורין, שעל חייו בין הצללות [illegible] ונפות מזרח ושאיפה אליהן,~~

~~[illegible] את האיסור של דיוקנאות חוגים [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]~~

[illegible] [illegible]

נתן קורין, של חייו בין הצללות ~~[illegible]~~ ונפות מזרח ושאיפה מסורה אליהן, [illegible]

את האיסור של דיוקנאות ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]. [illegible] [illegible] של [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

מרגון, היה גם ברכו בציור [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ומן המרחבים [illegible] [illegible]. גם [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ מעט מן היסוד [illegible]

פולין היה [illegible] של [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]

[illegible] עצמו. [illegible] (קוזמיר) על נהר ויסלה גם לו [illegible] ומזריק אל

קורין

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]

~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] בצמודות, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] את [illegible] [illegible] [illegible].

תנועה ומסיבה: וולווין - נייז'י - טרכטר - קוזלין

יש יודעים את עולם הכוח שבהם ומתארים מפניו, ויש יוצרים והרימו מה שבנו אינו מביא אותם של סיפוק, לכן מתעורר יצר כרע ורצון לפרוע, שיכרון. אך לפני הלוגר נעצרת נשימת הקליפה. באושרין ובלי אקדמות, נמשך וולווין אל הפשטות המונומנטלית, מורכב עד מאד שרגש נייז'י אל צירופים קולורסטיים עצומים. טרכטר לא נחפז והבנה בגבורת סילאן והיא היתה לו לקו־מידה, לעידוד ולבקורת עצמית. וקומפוזיציות גדולות ניגנות בתמה כרגש רוצים ומשטחים, המתבררים מתוכם; הפורן מטעים אזורים מובדק בחכמה ובטעם. גם העפרון גם הפרגרות האירונים הנפשיים נראית מאופקת מאד, כעין נישנות אחרת בה. כאילו היה הבייתן רואה את הפרגזינו בפתרונות צורתיים בצבעוניים בלב והיה בקושי מגיר לאמצעין העשירים והמלכותיים להביע במראות אדם ובצע גם אותו ואת פיוטו.

אלטר וולווין נולד ב־1902 בקרמנצ'וג שבאוקראינה, למד בלברוב ובקייב ובתל־אביב ב־1920 בפריס. בין השאר הציג בגלריות „לא ליקורן" ובריאן.

וולף ולאדימיר נייז'י נולד ב־1903 באוקראינה, למד בתחילה בארץ, באקדמי קולארוסי 1919 הציג בסלון ד'אוטון וטואילרי, ויחד עם וולווין אצל ת. בריאן.

שמחה טרכטר, יליד לובלין (1894), בתחיל ב־1911 למודי ציור אצל לנג באקדמיה התרשאית, המשיך אותם ב־1915 באקדמיה של קרקוב, השלים חלקו שלה בווינה, ועד 1939 עבד לסרוגין בלובלין ובפריס. ב־1930 כינס אותו הגיטו של וורשה ומתנה האוות בטרבלינקה.

אברהם מינצ'ין

זמרת קלרינט ההרגשים לברית המועלות בתמיסת בפריס, כדי לפתחה את כל הספרדיות בצרפתיות ובאמצעיה האמנותיים. היתה עינו כל כך ערה בצבעות בין העולמות שלכנו זו לזו להסתבך, ואותה הבגילות אפשרה לו את ההנאה מחלונות בלי להחליש את חוש בקרתו. בתמונות פרברי פריס יש רוחב, נשימה, גדולה ונחת. בריות קטנות־צעירות לפי מצבת החנויות בחלון הראווה, בלא כולם, והסוחר בראשם, צריכים לצאת את הלוח. עצם כלי מוסיקה, ממנים אלה נסים הזמיונות ישלים קלוות את כוונתם ואת מראות החשמשים בהם. הנער, שחילו באקבנות, מתגונן לנוח כרפקו נכון בגבנן. מן החוץ עבר בלב אל מעשה יותר ממשי, אל ההיסטוריה עצמה ואת הפגיזו של אמן בחברה בורגנית. כבה רצה בחלומותיו הצבעוניים של החיים את הגדולות הסוציאליים של האנשים. אולם בעצמנו יש גם ציורים נמרצות את כל רוחב אנושיות אלו: בתוך החדר יושבים ומנגנים. מסגנו צונח מרבע החלון הפונה אל מרחקים בהירים, אל מפרצים ומגלדות חוליות קלושות ותפישות של שרשרת פרחים. הכניסה מן חלון לתוך מציאות, וגם בעגנונים גדולים, המתלקחים לשמע המוסיקה, הביע בתמימות גאונית.

הוא נולד ב־1898 בקייב. בגיל בר־מצוה נעשה שוליא של צורף, למד גם את מלאכת החרט ועשה תרשימים לתכשיטים. בגיל 16 התחיל ללמוד ציור בלי הדרכה הוראה. ב־1923 נסע לברלין וכעבור שנתיים הציג שם תפאורות ותרשימי במירות בשביל תיאטרונים בארץ־ישראל, וכן גם ציורים מופשטים. בערוצה בצאת בצויר הביאה מעט בשלה. בראשית 1925 עבר לפריס והציג קמעא קמעא. ב־1929 עורר תערוכות עם אליס מאנגז הזמין אורים וכן השתתפות בתערוכה בצאת בברלין. החל משנת 1928 ...

ערב לעתים קרובות בליגה הצרפתית. שם, צלם בנמל של טולון, את הסדר 1931.

ציורו של מינצ'ין ~~[illegible]~~ במוזיאון היהודי בניו', במוזיאון של טולדו באוהיו* ובאוספים ר. גוגיה,

ר. ג'ונס ואליס מאנקו בפריס.

1894 או ~~(?1894)~~

חיים סוטין נולד בשנת 1893 ~~לפי מקור אחר בשנת 1894~~, בעיירה ~~סמילו~~ סמילוביץ' אצל [illegible] ברוסיה הלבנה בפלך מינסק,
לחייט מסכן מטופל בילדים. הוא גדל בעוני ובתנאי הגיינה גרועים. אולם סבלם של היהודים בגלים שבעיירה [illegible] הוא עוד
את ~~סבלו~~ גורלו של הצעיר המסתכסך עם סביבתו מחמת נטייה מיוחדת, זו לציור. במעשיה שקיבל מכות אכזריות מקרובי זקן, [illegible]
הוא עשה דיוקן, מופקרות של הבעת. ~~[illegible]~~ הם פירשו דבר כזה כמעשה לעג ולצון. במכות [illegible] ומסירות [illegible] לבנה [illegible]
~~[illegible]~~ כבן 14 או 15 באקדמיה של וילנה. בלי לצאת מעיני [illegible] ~~[illegible]~~ נפה וילנה ~~[illegible]~~ מעצובב-מה, מצב מורו ריבאקוב ומצב [illegible]
של יוצאים לעבר מצבי פעם בפעם. בוילנה מצא הרופא [illegible] בחיים, אם כי [illegible] לא [illegible]. רופא וילנאי נתן לו את הכסף לנסיעה
לפריס, ושם החליט להמשיך את השתלמותו באטליה קורמון של האקדמיה. במצב של [illegible] ושהה בה [illegible] עבר, כמו ציירו מודיליאני ואמנים
אחרים שאצלם הוא מצא הרבה הבנה, אך לא עזרה של ממש. מה שעשו למענו זבורובסקי וגם פול גיום הידהודים [מעין] ~~[illegible]~~ מתחיל גאולה. מפנים-כך
כשהתחיל האספן ד"ר ברנס מפילדלפיה לקנות את ציוריו ~~[illegible]~~ את זבורובסקי בהמון בלי [illegible] להכיר אותם בזמן [illegible]
והמבקרים, ~~[illegible]~~ [illegible] ואלה נעשו ב[illegible] סתורה מאוד. בין 1919-1923 ובעיקר בין ב-1925-26 התגורר ועבד בדרום
בדרומית ליד עיר ~~[illegible]~~ ספרד. אולי היתה זאת מגמה בריחה מן [illegible] ומן האסור [illegible] אליו. אולם שם הגיע לבגרות החזקים
במצבו בפגאומי מרעי לעבר. מבאורגו עוד ליזו אותו כשעזב את פריס בימי הכבוש הגרמני ומצא לו מחבוא [illegible], בנראה אולם, וסיבות היה אולי
ונאה ושאר את הכרעו ואת הרחוק כמת חי ושדל את בתו של אחד המורשים בשנת 1932, ויסוריו נעשו מאליהם ג'ורג' והכפילו את מחלת [illegible]
עד כדי כך, שאמרו המצב היה בגרה להעבירו לפריס לניתוח. אך המחלה [illegible] בגבולי [illegible] [בימי] [illegible] ומנה [illegible], בנבר [illegible], כבר הספיקו לגמור את [illegible]
~~[illegible]~~ לא היה בה מנוחה, נאמר ב-9 לאוגוסט 1943 עד [illegible] ~~[illegible]~~ המשלות האחרונות לה שמשו [illegible] ~~[illegible]~~, אנחנו רואים
את עטרת הכבוד של עבודת ה[illegible] גם מעל ראשו. [בימים הבאים]

אלבר ד"ר ברנס בפילדלפיה רכשו יצירות סוטין אספנים כמו הפריסאים זבורובסקי, ~~[illegible]~~ ג'ורג' ברנהיים, ברנהיים-ז'ון,
גיום, נפר, [illegible], הסל, ארון, [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], ~~[illegible]~~ [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] ו[illegible]
וד"ר [illegible] [illegible].

ר' ולדמאר ג'ורג': ס. פריס 1928. — על רשימת המאמרים ~~[illegible]~~ [illegible]: אורליה [illegible], [illegible], [illegible]
[illegible] 1929. — אלי פור: ס. פריס 1929. — מוריס [illegible], [illegible]. — [illegible], [illegible]. — ר. [illegible], [illegible] [illegible].

בצעירי אסכולת פריס ~~[illegible]~~ היה גם ז"ל גורדון אחד הרגעות. ~~[illegible]~~ הוא [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
מאחורי בעזרת. ~~[illegible]~~ מול מערומים, שבבה מוסעתו [illegible] הבגרות יותר של המצבה, נכנסו [illegible] [illegible] דומה לרשמי [illegible] [illegible] [illegible].

גורדון ז"ל ~~(יוחנן)~~ ("יולי") בנו של ~~[illegible]~~ לפריס מאירופה (סיגר) בה נולד ב-1908. הכרתיו כשהיה בן 23,
אחרי לימודים [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] אנדרה לוט ואצל מינצ'ין ז"ל. [אך הוא] [illegible] את עצמו כצייר מושלם, ועבודות אחדות ~~[illegible]~~ [גם] [illegible]
את אשר ליבו [illegible] לחיים ולציור, כאילו היתה בו הידיעה האינסטינקטיבית, שלא יאריך ימים. בראשית מלחמת העולם השניה
נלחם [illegible] הגרמנים, ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] את הבלטיות של גבורתו, אבל זו [illegible] [illegible] [illegible]. כשנפל בשבי [illegible] לגרום
ולהגיע עד [illegible] הדרומית. במסגרת של פעולות "[illegible]" ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] של [illegible],
ואח"כ נכנס בתנועת המחתרת הלוחמת. [illegible] [illegible]. ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ 32 [illegible] [illegible]
~~[illegible]~~ ומוצלחים, עד שהגרמנים הצליחו [illegible] ב[illegible] כבר את מחנהו. [illegible] מיום [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~
אותו [illegible] 53 יום ולילה, [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] אותו [illegible]. [illegible] [illegible] ואח"כ אל מחנה
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] עוד [illegible] לשבור אותו ~~[illegible]~~ ולהפכו ל"[illegible]". למרות [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] עד [illegible] 1945 [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] מ. [illegible] [illegible]. ([illegible], פריס)

מאיר שייבל

בכך נראים רישומי העפרון המעטים שנותרו בידנו מארבעים לציוריו (ומהם) ~~[illegible]~~ שלא ראו אור: הוא [illegible] מעלה על הדעת במות שולי דפי נכירה ויש בה אפילו ~~[illegible]~~ [illegible] ורגל חי. אבל מיד [illegible] מאחר [illegible] את במיוחד, כי במקצת [illegible] הוא ~~[illegible]~~ מוכרח להסתיר, [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] ולבל תסגרה את סודו, כי מי יודע אם ~~[illegible]~~ במלאכת קודש של האמנות לא יפר ברית גדולה וחילל, חלילה, קדש גדול יותר ומצות ראשונים. המציאות מצה שערים. ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] מדברים פלאי חסידות ופחדיה. ~~[illegible]~~ עד שבל אלה תלה

מאיר שייבל, חסיד בן חסידים, נולד ב-1898 בעיירה האוקראינית ז'יטומיר, למד בבית-ספר פרטי לאמנות בז'יטומיר ~~[illegible]~~ ועבר ב-1922 לפריס. הוא חי בה חיי ~~[illegible]~~, [illegible] וחסכונות ו[illegible] מעט [illegible] לא היו לו. [illegible] 1942 נשלח אל [illegible] ומשם על אחד ממחנות ההשמדה. אחריו נותרו בפריס גם כל עבודותיו, ציורים ורישומים גם ציורים שירה.
אין לפי הרשומים שהגיעו אלי [illegible], [illegible] לי פנסטר,
לא הכרתי אותו ~~[illegible]~~ עבודה ~~[illegible]~~ לא ראיתי, אך ~~[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]~~ (שייבל) ~~[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]~~ עפרון [illegible] [illegible] [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] ~~[illegible]~~ במו אחיו של ~~[illegible]~~ הגבו [illegible], שנקע גם הוא [illegible] של [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] מעמקת ~~[illegible]~~ גורלו את ציורנו.

פרק ביניים: האי-ריאליזם אקוני
או אירראליות

הוא ~~[illegible] [illegible] [illegible]~~ [illegible] מין רומנטיות נדירה ~~[illegible]~~ ברעיונו, אם כי יש ~~[illegible]~~ גם בה כדי לבטא את ~~[illegible]~~ (גם צורנו) ~~[illegible]~~, את געגועיו על מה שאינו קיים, על עולמות עברו. ~~[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]~~ אמנות היא חלק מן האמנות בבן שוליים ~~[illegible]~~ את עצמו. במחלותיו הלוחים מדמיונם של ימי-הביניים ומהכרבוריהם מסרים לנו את ~~[illegible]~~ יש משהו מאפיינים של ציורים, אע"פ שאין אלה ציורים. ~~[illegible]~~ (גם כמו) ציורים לגלגות של שדים ורוחות, של פירושים מתוקים ומסובכים, של ניסיוני חכמי ישראל עושי נפלאות. אולם ~~[illegible]~~ הרגשן (נעדה) ~~[illegible]~~ [illegible] כך למצה העשרים מתלבש בצורות אלה. ~~[illegible]~~ לנוכח הקולוריזם הרעגן [illegible] + הלה אמנם [illegible] לחשוב על אילומינטורים אירופיים ואף יהודיים, על הרנסנס הגותית, כשם שהאמן עצמו ~~[illegible]~~ המאמר לבכרונות אלה. ~~[illegible]~~ מסוגה ~~[illegible]~~ (משונה) ~~[illegible]~~ שהדמים את השיטה הקולוריסטית ~~[illegible]~~, ואפילו את הטכניקה, בדיוק לנו של ~~[illegible]~~ ימינו.

אמיל קונקה עבר כמעט כל ימיו בלמברג, שם נולד ב-1897, ולמד באוניברסיטה האקדמית היסטוריה ותולדות האמנות. את עלמת בציור פיתח במתלמד בקלוסטרנויבורג, [illegible] ובעירו, שאמנותו האכספרסיוניסטית השפיעו גם עליו. ~~[illegible]~~ לצבעו נגעה (האי-ריאליות) הרומנטית, מיוחסת לאחד האגודים לשבט לוי. הוא הצביע גם על אנדריאס שלפרוס [illegible] יאן טורופ [illegible] יותר משל [illegible] ציירי העת החדשה.
~~[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ב-1924~~
בגאווה ~~[illegible]~~ עם ~~[illegible]~~ אלכסנדר ריימר הציג קונקה בפעם הראשונה, ב-1924, ~~[illegible]~~ הראה בעבודות עירו. מאז הרגשת העתונות ~~[illegible]~~ נקבע את היסטוריון האמנות קוזינסקי: "האמן שוקע על ציורי מיוחד על העולם הוא בעל החלומות הנשגב של הזיונות אסטרולוגיים-אגדיים, והוא ~~[illegible]~~ יוצר מראות נוף באורות כולם חלום ומאגליים במיוחד, אחריות; פניהן, ידיהן ורגליהן משונות ומאורכות ובנות כמחטים." ~~[illegible]~~ אחרי 1929 עבר את סגנון "המחטים" וקרב את באוריותו לבריא, כאילו ניסה לראות את המאשות כמו שהיא ולעקפיים אותה.
אולם בעיקר הנראים המעפלים שלו ימי-הביניים במוקד אחד והוכיחו ~~[illegible]~~, שבעבר הוא היה ~~[illegible]~~ שלו ודרך שלו מן הזה. (אמיל) קונקה היה בראשוני הנרצחים.

סופו, בעלבו מרדומים וקבוצות, אל הצורה הגדולה, דמה למי שיצא לבקש את האתונות ומצא את המלוכה.
סוס כזה של איפה [illegible] נותן לנו אפוא יתר סיפוק ושכנוע.

בנו אלקן נולד ב-1877 [illegible] בפיסול. [illegible] לפלאסטיקה ובמצלות.
[illegible] אנדרטת החללים בפרנקפורט „לקרב נוע". [illegible]
[illegible] של מינכן, דרזדן, המבורג, ברמן. אלקן [illegible] ספרים.

ל. אופולד פליישהקר, [illegible] — 9/10 [illegible] — יודישס לעקסיקון.
[illegible] בשנת 1905 בדיסלדורף [illegible]
[illegible] דיסלדורף.

ארנולד [illegible] נולד בשנת 1884 [illegible] (גולדברג) [illegible] לגרמניה. הוא למד
במינכן ובדרזדן [illegible] אחרי השואה לא השיגו ידיעה על גורלו. — יודישס לעקסיקון.

לב

לפני [illegible] בפיסול [illegible]
[illegible] גם אצלו, [illegible]
[illegible] בגינתנו.
[illegible] גם שקט [illegible]
[illegible] צורה!

[illegible] נולד בשנת 1887 [illegible]
[illegible]
[illegible] ולמד בעיקר את
[illegible] בירושלים.

ל. וו. [illegible] 1923 — [illegible]
[illegible] 1929 [illegible] ועוד.

ארליך

לפחה (נפשו [illegible])

לפני שבולו בא אל הפיסול, [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] החומר.

אך [illegible] האנושי
[illegible] אופיו.
[illegible] 1934 ואחריה.
[illegible] (1932) [illegible]
[illegible]

[illegible] (במוזיאון המודרני של וינה) [illegible]
[illegible] 1924 [illegible] בוינה.

השחרור מן העלילה הגרפית, אם כי כאן ועוד בעבודות אחרות של אחדות הם אומר שירה. אל החוויה האנושית
אין הציורים האלה מתנכרים, ועמהן נער בגובה טבעי מאומץ הבגים. אולם בגן הפיסול של המוזיאון המודרני
בווינה יצק בברונזה את העבודה „אחות ואח" (1933-34), וכאן התגלו החיים שנגנבו, הבעיה
מבטאים בעוז עד כדי פלסטיות, הפלסטית נעשה יותר בשלה, יותר שלמה; ברם, המגע פחות.
הוא נסוג פנימה, כביכול. עליך לגשת אל הנשמה, זו אין היא פורצת אליך עוד, ורק בכה היא מתגלה. מעל
הנערה עם כלב" (1935) נודפת מרחף רוח ודבר הכוח, כלילת שיווי המשקל והפלסטיות של הערנות. בגנה הגשמים
של העמדה בציור הקומפוזיציה פועלת בהצלה את דרב שמואל עצמו, העניין הלא אנושי.

ג'אורג ארליך, שנולד בווינה ב-1897, גמר את בית-הספר לאמנות-מתשבת, (בכיתה של ... בלבוש סטריבר).
במלחמת העולם הראשונה היה שבוים בחזית הרוסית והאיטלקית. בעבודות הראשונות אחרי 1918
משתקפים דלות, יאוש ועגמה אנושית של השנים ההן עוד שלטונות, רעב, שביתות, ובהמות והרמוזה.
„ברוחי הבם ועוד זמן רב אחר כך התעסקתי בנושאים מעציבים מאד, מעציבים עד כדי כך, שהם לא לשאת אותם." שרבוטיו
שרגשותיו נשארו במידה כזו נאמנה של הדלות ונכנסו בעבודותיו הגרפיות, בנדודי משיח הבין בווינה, מינכן וברלין.
אולם הגרעין הצלמיות פעולה להם מזו להוות השכמה הרבה מחוץ ולחרות הרגש הרב מצפונים.
„כשהתרוצצתי בברלין בגור גרפיקן לירי, יגורתי פתאום מן הדה שהוזכן לי שהכבדת לעצמי. הקצבתי להופעה."
הוא מסגר מחבר את הציור ועוסק סידרה של ציורים התמונות עדינות בעבודת-יומיום. התקופה בא באביב 1927, כשבנה
נסיונות ילדות והתחיל בעל מאוויו לפסל. „הפיסול בחוכן, אלא הבדל מאד יומיומיים, (בתחרות נפלא הן) הפסים את כולי."
לפני זמן ארליך גם ספרים. בין השאר עשה רישומים ל„מעגלים ומלוכים" של בוטסרסקי ול„יום הולדה של
יורשה הדבר" של אוסקר וויילד ולאגדות של אנדרסן. סדרות גרפיות הופיעו אצל קורט וולף (וצבים מחדשים), בהוצאת אופיריון
ואצל פאול קסירר בברלין. ב-1919 הציג עבודות כאלה בתערוכה „הגשיר" בווינה, החל מ-1920 גם אצל קורט
ויסירר. עבודות פיסול הציג החל משנת 1927 ב„האגנבונד" בווינה. החל מ-1931 השתתף בתערוכות ארציות ובינלאומיות,
בין השאר בפריס, ציריך, וונציה (ביאנלה), לונדון. תערוכות-יחיד של ארליך הפסל הוקמו בין השאר באוטרכט,
אמשטרדם, האג, לונדון, אבל לא הוא מוסיף ליצור.
עבודותיו הגרפיות הגיעו מבר אל תשוקי האוספים, כמו האלברטינה בווינה, המוזיאון הבריטי,
המטרופוליטן בניו-יורק והמוזיאון לאמנות מערבית במוסקבה. לפני 1933 רכשו פסלים וסידרות גרפיות את גם
האוספים הציבוריים של גרמניה (ברלין, מינכן, מאנהיים, פרנקפורט). ציור אחד שלו שייך למוזיאון העירוני של וינה.
המוזיאון המודרני שלה רכש בשביל גן הפיסול שלו את הברונזה הנ"ל.
בשורות פנויות

על אודותיו כתבו בכתבי העת הנס טיצה ז"ל, במאמר ב„אוסטרייכישע קונסט", „מאנאטסהעפטע פור בילדנדע קונסט",
„דויטשע קונסט אונד דעקוראציון", „וולנה סמירה"; אריקה טיצה-קונרט ב„די גראפישע קינסטע", „מנורה", „ציון",
„דר קונסטוואנדערר", „בלומר"; לואי דוין ב„אדר"; א. וולפרצאנע ב„דאס ציל"; פ. גרוסמן ב„פורום"; ס. פולאק-קרנאי
ב„ווילטונס", פ. אוסמן ב„די קונסט", ב. גרימשיף ב„סטודיו".

משה שטולר ז"ל ב„מנורה";

(שתהא על פי רוזה רין לגר) (תולדות חייה)

פייל זילברברג-לגר בת מפולין, אשר נולדה ב-1909, למדה בגימנסיה בעלות גוני עירה אל האקדמיה [illegible]
עזבה את כשרונה [illegible] סקולניאס. [illegible] החליטה אמנות הגרפית. מלבד חוגי האקדמיה [illegible] ואמנים פולניים אחרים
[illegible] גם בהמשך חייה בהשתתפות בתערוכות אזוריות ובינלאומיות. [illegible] בשנת 1936 עברה פולנים באמן
לפריס. כשרונה, המאמצים והצלחות עמדו לה. כבר שנה אחת אח"כ בלט חלקה בביתן הפולני של בתערוכה הגדולה, והחל
[illegible] נמשכה גם אל הציור ועשתה נסיונות [illegible], את פריס לא ראתה. רק ערב השואה
של עבודותיה הגרפיות כגון פיאר מורנאן ואחרים. „בוז-אר" נובמבר 1937. — „[illegible] גראפיק" נובמבר 1937. —
פרנסטר.

זילברברג-לגר היתה בראשונים שעברו [illegible] (מחנה מעבר) במחנה דראנסי, בון-לא-רולאנד, ניתנו לה נכבות בעבודות מרחוק
[illegible] אנשים, ואיפשרו לה עבודה אמנותית אלא נשלחה ב-1942 אל מחנה פרויה ואחרי כשבועיים ימים
אל מחנה-המוות [illegible] אושוויץ. [illegible] שם בהצליחו פולנים לשחרר את תנאי קיומו ולאפשר לו עבודה אמנותית או אמנות-למחצה,
עד שהומתה ב-26 לאוקטובר, כשנה וחצי לפני אישה, הלוחמת האמיצה סטניה.

זילברברג-לגר
דרכה [illegible] הגרפיקה היתה [illegible] ליאלדה, ונפסקה אחרי השנים [illegible]. הראליזם הבריא שלו [illegible]
[illegible] בפנים בגוף יורה. [illegible] מדריך את ידו [illegible] לצורה פשוטה וחזקה ולמונומנטליות.
לוח הנחושת מביא אותו לנטוים אינטימיים, הדיוקנאות יחס [illegible] עדין-לירי למראות נוף, [illegible] ולוח הליטוגרפי משחרר
הספקה לו מעטות רבוי להפליא, לתוך גוני הבראשות חיה ומאשית; מן התדר [illegible] ורצונו ורבותיו [illegible] קירותיו הגלוים, מחויית את
נולדה + פנים אל פנים עם גסיסה הבין [illegible] הרגש [illegible] הפותח נכנה במרגנות נכנות הצבע בכניסה ומריבה גם היא.
אולם מאומת באיוה [illegible] יחס ילדותי לחיים. אדרבא, פנינו אל החיים; [illegible] רגשותיה בהירות דלילות, אפילו [illegible] מתין שמחה, ניכרת
אך בראשונים ובהתחלותיה (האחרונים, בנכונות אדם) [illegible] על ידי בני אדם.

ארי' לואקוב (ארקדי) נולד בעיר הבסארבית אורגיאב בשנת 1892 במשפחה עניה, והיה כל חייו [illegible] עני.
למד באקדמיה של אודסה, היה במלחמת העולם הראשונה חייל רוסי, לחם ונקלע אח"כ לבסרביה. ב-1920 עבר מעיר הולדתו
לפריס. החל משנת 1922 השתתף בסלון-דה-אוטון ובסלון-דה-אנדפנדן ובסלון דה טווילרי. ב-1932 הגיע לתערוכה יחיד
של גלריה אוסמן גם עי' מספר גלרי' רגיל של אולגים. גם בתערוכה הפריזאית הגדולה של 1937 ובזו של ציריך ב-1938 היה
לו חלק. מתארים אותו כבן בנו מאנה, מרגוזה, מתוך, צדיק ויטר, אך למופת וגאה. [illegible] רק עם בן-דורו המשורר בנו ניכר
לציירי לא הכרת [illegible] — הרב ניומן לא השתנה ולא בשנת 1941 מת מיתה טבעית.

לואקוב

גם הוא לא חדל לחפש, [illegible] אם כי היו לו השלבים שבהם לוותר לנו הרגשה ועצמן לאמן הגות. [illegible]
היסוד של הרמוניה היה לו לתמיד היסוד והרגש שאמנה למזו והסתבנו אור שמחים. היחסים שינים
ובין הקרקע-האנוש ובין שבינם לבין עצמם = שלבו גבות יציב בגוונים סמליים מאחורי גלם מציאותם. לטישות
הצורה ורמיזה אציליות של הרצון הנפשי שקרקע קירבה את אמנותו לשלמותה.

שמחה (קרל) קליין נולד בשם ליב נימרוב, צ'כוסלובקיה, זה הוא נולד ב-1898. בצעיר ליווהו זכרונות ילדות [illegible].
אחרי בית-ספר תיכון אמנם [illegible] היה תלמיד האקדמיה בפראג, גם למד פיסול. כשעבר אח"כ לציור היה למרות האקדמיה בעיקר מתלמד. בברלין [illegible] ועשה לו גם ציורים. בשנת 1926 הלך לגור בפריס. שם נשאר [illegible] דיוקנאות, נוף, טבע דומם. מוסרים על כוחו הגדול גם בקומפוזיציות. עבודות נאמנות, גם זו על אמנותו, מתארות אותו כאמן הוגה ומסור ליצירה בשלמות בלתי רגילה. למרות מצבו הדחוק "איננו מוכן להתפרסם, להציג, למכור," [אלא לעבוד ולגבש] לגבי היה לאמנות ולעצמו. גם התרבותיים עשו לציורים חקרים של ידו ואמנותו.
אחרי שנכנסו הנאצים לפאריס, הבין הוא לברוח מאזור האזור האיטלקי בדרום אל איטליה, ושם מצאו הגרמנים גם אותו.
באוקטובר 1943 הלך אחרי גנו.

קרל קליין היה

לעומת המיאוס או ולעומת המיאוס שרשי ומקורי [illegible] אליה כאל גן-עדן לשבר, או כצינאל קרוב או רחוק נראה קרל קליין [illegible], אך יוצר.
בשם שסבלו של אדם היה תמיד לנגד עיניו, בסבל של האמאי. של סיבוכו המחשיות והסבל שאין בין אדם ובמעמדיהם הנפסדים והבלתי מושגים, כן [illegible] הביט גם לציורי האמנות על הגוף ולא נרגע מהמאבק [illegible] רגל [illegible] ולא [illegible] בזאת קלות. בתמונותיו האנושיות [illegible] של תופעות נגרר כל כשיהן עלומות ואין כן מריטות חולה, אלינו. בבניינות הבאת וההרגשה לדורים שעולמות פנימיים הנגיד לי משים את עצמו. הוא זה גאר ריבנו [illegible] רחוקים האטרות הבלתי מושגות, שאליהם מתגלה נפשו הגדולה.

רחל שליט-מרקוס

אמנם הצריכו ויצירנו רבים את ציוריה, אבל לנגד עינינו נראו הציורים העדינים והקולעים שבהם היא מצבה בברלין התלופים ונחמות בנגעותיה של המזרח-אירופי, שתי זכרונותיה מימי ילדות.
אחד אחד קמו הטיפוסים הפרולטריים והבורגניים בעולמם הקטן, אנשים שלפני בשאר [שלפני הטוב]. הם קמו בנפשה בשנותיו של ה[illegible] והבסיסיים האלה באמנות גראפיים, שיש בהם לא פעם מנה גדולה של פרימיטיביות, ודווקא [illegible] לפעמים נראות בתמונות אותם העיירה היהודית, כאילו צייר את עצמן, או כאילו הופיעו בבדנן וב[illegible], ולא באיזו יפה לרוח אמנותית.

רחל מלנקה

רחל שליט-מרקוס היתה בת של [illegible] נטייה לאמנות ונולדה בעיירה טלזי, ליד קובנו בליטא בשנת 1894. בשנת 1912 למדה באקדמיה במינכן. טבעה הלא עצמה ערב נשואיה עם החתן יוליוס, אשר [illegible] מצאה שנתן לה כן זמן קצר אושר, ואח"כ עזב אותה ואת החיים. אמנם היתה בבדידות [illegible] משנת 1916 [illegible] בברלין, ואחרי השתלטות הנאצים לפריס, והם השיגוה בשנת 1942.
[illegible] הציורים, שיגינו לה שם, היו ביחוד אלה לשלום עליכם, (מאגל פייפי בעט הנוס") ברלין 1922) ואלה למנדלה מוכר ספרים (פילגי בער קרומער", ברלין 1924). [illegible] מגעליה האילוסטרציות מרגשים להיגה, לזעזע, לעורר. — מתוך ההערכות, שהופיעו של עבודותיה בעודנה בחיים ואח"כ, נציין את ההערכה שבדבר של מחשבות הראשונים [illegible] אל שלום עליכם וזו של יוליוס אליאס על ציורי מנדלה, וכן פרק עת בספרו של פנסטר.

יאקוב שטיינהרדט נולד גם הוא ב-1887, באוסטרובו ליד פוזנן, למד שנה אחת בבית-הספר לאמנות בברלין ובפריס אצל מאטיס ופיוור וכבר אז [illegible] במוזיאונים, אחר כך היה נלהב מאד בבית-הספר לאמנות בעיר [illegible]. מן המלחמה הגדולה הראשונה חזר כליל נלהב. בשנים שאחריה את אגדות הנפלאות וגם אגדות שגרות, ומלך הרשות מאתנו [illegible] בספרו "המסע אל טאואן", שטוטגרט 1927, עם 96 תמונות [illegible]. פרט לציורים בשמנים, לרוב אמנ בגרפיקה-גימנ, עבד החל משנת 1908 סידרות גראפיות והרבה דפים בודדים, [illegible] ההגדה, הגדות שלו גלגל רגיל, עם תמונות החלשות-הדבקות: "[illegible]" ("[illegible]") עם 12 חיתוכי-עץ עם טקסט; "שבעת ימי בראשית", רישומי ביד של אמן, עם דברי המקרא (1913). "ספר היום בחי", 7 לוחות (1918); "גמונת עולם" (1919); "בשלון הראשון של הירום בחי" (1920); "אגדת גיונה" עם 12 תבליטים בצבע (1922); "יצורים, דוקומנטה הומאנה", 25 רישומים (1924); "עולם" 12 חיתוכי-עץ. כל אלה בהוצאת אינן [illegible] בינג. באמן גם עיטר את "המשלות הגדולים הגדולים ביותר של אדם" מאת ז'אן פול, ואת "כסא-אלמנות של גמן" מאת אלפרד מומברט. את כשרונו האישיות של חיים ואמנות היה ידע גם בספרו הקטן "רשומות" ובמאמרים. [ורדה אחת פנים]

בהוצאה הנ"ל פירסם ב-1922 "אגרת אל שוחרי הגראפיקה אודות יצירות של ג.וו.", עם טקסט מאת ריכארד בנץ. — מאמרים לא מעטים של ג.וו. הופיעו עד 1933 בכתבי-העת הגרמניים הרציניים, מאת ליק. אפרים, אפרים קין, ארנין ועוד.

[illegible]

גם בינו בין אל אידיאלים של מונומנטליות, ואל מטרותיו הגדולות שאף באמצעי גרפי-אמיבקטיבי. אולם אמצעים אלה הביאוהו לעתים לידי קרי האקסטיאי. בלמאח זכוני-אדם, גנוזרו לשם הופעתם הפאורית, ומאלה [illegible] בכמה ממחרוזיו היקרים המלהקות היקרה יותר.

אדם [illegible] נולד בוורשה ב-1886, בתחילה עבד למודי ציור ומוסיקה גם יחד, אך כען עולדים אל פריס, אחר [illegible] כמה שנים מתבוע באיטליה, ב-1911 באמבון ובברלין. ב-1914 חזר אל ורשה ומאז היה לעתים קרובות מגרשה עם אטליה. [illegible] בימי המלחמה נרצח גם הוא. שלו כתבו ה.וו. זינגר וק. שוארץ ("אוגן וסט").

[illegible]

מבלוקה ארוכה של גולי חיים זורמת ונוף טבעי של הקיבה האמנה של נוח. בדבינות מספר החרט את האגדה השמות הערים. אין כאן כל אימה, טורפים ולמגונים לוערים בלוגות נמצאים. המגול כבר בשוויצר, כך הוא היה לעקם נעים מסולסלי גלים, ורבים-חן יורדים גם אלמוגה. אחריכן [בטל היהוד] ידיאתם בעליה מן הגיבה, ומעליה קרונת הקשת. [illegible] השמחות האלה מסופר באמצעים של סימני-כרם, כי כאלה הם אלפי, זברה, נמר, ג'ירפה. קרובים אמנו למקורות הכתובה, והקולות בחי שבמלוקת הבמויות של פני הכל [illegible] מעלה על זכרוננו את סבוגמה המלרחות של הפרחים הפלאיים.

יוסף הכט, יליד לודז' (1891), עבד בפריס בית-ספר לגראפיקה ועלבה גם בציור ובפיסול. בשלושת סוגי האמנות היה גול החיים הנושא התביב עליו. בשנת 1926 הראה בגלריה "פרינטאות" לו [illegible] גזוז סוגי "אסור" מבחר יצירותיו הגראפיות.*) הם הוא לא גלוה אותו בשגרין, אלא אחריה את מגולשם לו. דפים גראפיים שלו רכשו המוזיאון הבריטי, בספריה הלאומית בפריס, [illegible] המרחבים בלונדון, מוזיאון לוקסמבורג, מוזיאון האמנות הקונטיניגנטאלית בפריס, המוזיאונים של קופנהגן, אמסטרדם וברוקלין ואוספים אחרים באמריקה.

*) את הקדמה הקטלוג כתב אנדרי סוארס.

Szpigel Chaim	
Szwarc Ar	65, Bd Arago, P. 13e
Taubes Fred	220 Centr. Pk. South NYC USA
Tofel J. (Jennings)	485 Central Park West NYC USA
7 VIII .Volovic Lasar	11, rue Jules Chaplain, P. 6e F
Waltowitz Abr.	1469, 53rd str., Brooklyn 19, NY USA
Wolf Gust. H	
Zadikow Arn. L	
7 VIII Zadkine O.	Acad. de la Grde. Chaumière F
~~Jankel Jacques~~	~~2, Passage Dantzig, P 15e~~
Lille	51, Bd St Jacques P 14e (F)
Ben Shahn Ben	Roosevelt, New Jersey USA
Weber Max	11, Hartley Rd., Great Neck, NY USA
8 VIII Jankel Jacques	2, passage Dantzig P 15e
7 VIII Chwat M.	14 place du Dr Paul Michaux P 16e

III

Merkel G. — 27, rue Payret-Dortail, Plessis-Robinson

Michailowicz

Mieschaninoff Osc. K — USA

Mondzain Sim. A — L'Algérie

~~Moïse~~ Lipsi Maurice — 8, rue Albert-Thuret, Chevilly-Larue (Seine)

Mrs. Nadelman — Riverdale on Hudson, NYC 71

Naiditch V. W. — 3, rue Auguste Comte, P. 6e

Neagoe Anna K — c/o Feigl Gallery, 601, Madison Ave, NYC

Orloff Chana

Pacanowska Fel.

Pailes Is. — rue Antoine Bourdelle, P. 15e

Rabinowicz Hirsz

Reth Alf. — c/o Gal. de l'Institut

Segal Arth. K

Segall Lasar K

Seifert D.

Seligmann Kurt

Simon-Lévy A

Singer Erwin

Sterling Marc — 7, Impasse du Ronet, P 14e

Streng Henryk

Szenker Leon

לוזאנסקי
מיאסזאנינג
נצמן
דרוקר
אינזנרוים
חנה סב
חנה אורליך
משה כהן
~~שלמה~~ פסלים מיהודי גרמניה.
אולין ~~שלמה~~
שלמה ג.-פ.
אפשטיין
איזנשטיין
גולדהיים
סולובי
מוריס ליפסי
מאגנ-ווייס
למאזן של פיסול יהודי

Winterthur
Mus. du Jeu de P
Rimer
Fenster, Montreal

רשימות ערוכות מאת :
פואמות / שבלכו / כתובות ומפוסקין
השלמות ביוגר. / תמונות נוספות

הכנסת היצירות המוקדמות
הראשונים
ביוגרפיות לפרקים ~~[illegible]~~

Florentiny
(Dargem)

פֿלאָרענטין

יצחק בראַונער לאַנג
ליטוויניוף

ה. בערלינסקי
אייזיק בערמאַן

Kisling: Kremegne?
Aberlam?

Makacha Armand
96 av. des Termes 17e
[Montzain etc]

Hayden:
das Zelt

Eliö Nádelman
1882. Lwa
Sztuk." szt.

1904 Paris IIe prix
Monum. de Chopin
Krak. "Sztuka" 1901 r.
Barcelona

FP Aberdam Alf.

FP Albert-Lasard Lu A

FP Altman Nathan K

FP Bass Ana

Chagall — Les Collines, Vence (A.M.)

Ch Czaky Jos. Alex — c/o „NS"

Cukerman B.Z.

FP Dejentri

FP Ehrlich J. L H

[illegible] Max L K

FP Eisenschitz W. L H

Elkan Benno L

Epstein Jacob

FP Falk Robert K

Feherrig Ale.

Fleischhacker L

Floch Jos. — {139, Payson Ave, NYC / 66, Av. de Chatillon, Paris 14e}

Fried Thd.

FP Gotlib Henryk H — London

Granzweigh Nath.

Guggenheim Alis

V. T[illegible] L

[illegible]

Feuille I

Halicka Alice		Paris
Hayden Henri	205 bis, Bd. Raspail, P. 14e	
Isenstein K. H. L		
Iser Jos.		
Kahane Joachim		
Kaminski Zygm.		
Katz Mané	75 ND des Champs P 6e	
Kikoïne Michel	7, rue Brezin, P. 14e	
Kopman B.	77 West 104 str NYC	USA
Kosinzowa-Ehrenberg Lubov		Moscou
Krémègne Pch.	7, François Guibert P 15e	
Léopold-Lévi		
Lichtenstein Isaac		USA
Lipchitz Jacques	———	U.S.A.
Lipsi Maurice : v. Morice-L.		
Manievitch Abr.		USA
Meidner Ludw. L		Engl.
Mendjisky Maurice		
Menkes Sigm.	13, Gramercy Park NYC	USA
Lisie Isaak	51 rue du Dr Goldstein, Grosbay S. O	
Lozowick Louis	62 Massel Terrace, South Orange, New Jersey	USA

לזר סגל

~~אמנותו נראית לנו כבבואה בולטת יותר למאבק ניגודי נפש, לאותו מרעים כחותיני [illegible]~~

אמנותו נראית לנו כבבואה בולטת יותר למתח שבין ניגודי נפש: מן הצד האחד ניכרת הבריחה האקספרסיוניסטית מן העולם החיצוני אל תוך הבית, אל החיים הפנימיים, או נסיגה מאוהבת אל תוך עצמו ואל העבר; מן הצד האחר גלגלה המסירות לזר, אנושיות נעולה-אנוכיות. בהתגוששות שני האיתנים הגיע עד מהרה לידי הכליונה. אך הנצחון הלא הוא האושר שבהתמזגות עם הטבע והנצחיות.

בביוגרפיה הקדומה של לזר סגל אמנם יש גם גורם קוביסטי, אך ספק אם יש בו כדי להבחין את האקספרסיוניזם. כמה ציורים מאורגנים שטחים מהונדסים נקודה במשולש „קדיש" (1918), למלך ליתוגרפים נעשות בצורות של קומפוזיציות „אוורט", מאורות [illegible], „נודדים הנצחיים" (1919) ו„האלמנה" (1920). אך לא למען הצורה נעשו במנותו אלה, אלא מן הנפש הן נובעות, והנפש [illegible] הסרגל. רק סימן אחד מפריד בין ציורים אלה ובין האקספרסיוניזם: זה מלנך אל העולם [illegible] (ושאר [illegible] הבונות) ונושא אשר לחוויה בינאישית [illegible] קודרת רוגע. ואילו אצל לזר סגל אנחנו מוצאים [illegible] הרומנטית [illegible] מלב [illegible] לא מגועה, [illegible] שכיבה, ישיבה, עמידה, מונצחת, כביכול. קודרה [illegible] היא גאה בתוך האמונה. אפילו [illegible] בשלם הנוגה מורה על פעולה, כמו באחת מ„נודדים הנצחיים" או ליתוגרפיה „איש ואשה", מביטים אלינו יצורים אלה, כאילו עברו נשימתם [illegible] ולפעמים בעינים מלאות [illegible]. [illegible] האמונה כאילו היתה זו מעין [illegible] לה, אך [illegible] אין לו. לצער [illegible] אותם בקווים המצויירים האלה. „בבית" (1920) כאילו [illegible] גבולות מוות וחיים ושאלו [illegible] הפרוש הבאוש, המלכה אוחז עם [illegible]. אל אותו [illegible] עולם שגולה אבל או [illegible] קורעת לעתים רחוקות לחבי [illegible]. באקוורל „ספר התורה" מסמן, בנראה, [illegible] מתחזק את [illegible]; [illegible] כאילו פרש העולם את [illegible] לקבל את הנשמה הבאה [illegible] פנים, [illegible] ומזרקה. [illegible] של גבעות ניריס מגרוממים ... ... צריפים שלווים. אנשים-צמחים [illegible] את [illegible] האמונה. במלחמה הטובה יש ויש נחמה. היא מבלה מיד [illegible]. [illegible] אם מגיעה להשלים את [illegible].

פיוס ביחס [illegible] בין יצרים נוגדים ושלום. אך [illegible] נאמר. [illegible] של [illegible], גל [illegible] [illegible] אינו [illegible]. [illegible] [illegible] שירה הצאצאה הבעוונית.

גם אין [illegible] טובים לא ישכח הצער. מאחורי [illegible] כמו [illegible] מופיעים בדרך אין עגינות נוכרים. „האדם היוצר [illegible] אינו [illegible], המאות [illegible]. רק אלפן [illegible] בר-שינוי. אני אינני [illegible] [illegible] אף לא פילוסופיה. אני [illegible] את מלאכת צורותי וצבעי [illegible] [illegible], כי [illegible] ולאנושי." x)

לזר (אלעזר) סגל נולד ב-1890 בבן סופר-סת״ם בוילנה, [illegible] [illegible] את [illegible]. „[illegible] [illegible] היתה, בזמני, פעולת אבי [illegible] בכתוב ספרי תורה. עד היום אני [illegible] [illegible] של [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]." ב-1906 [illegible] ברלין, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

x) מאגל מכתב.

דרזדן, ושיתופו הראשון בתערוכות הגיע דרך ויטבסק. ב-1913 הציג את הולנד ובפעם הראשונה גם את ברזיליה.

[illegible] ב-1914 הופיע אותו המלחמה בדרזדן ונשלל ממנו את פרסומו עד 1917. עם ידידים "סי"ו ב-1919 את הסססיון בדרזדן ואת "שפיל-האמנות הפולני". מטרת האגודה היתה "לא לספק אסתטיקה, אלא להדריך אל האמנות האנושית". אח"כ הוא תערוכות גדולות, ובשני מוזיאונים ואוספים פרטיים נרכשו.

ב-1922 עבר סגל לברלין, ב-1923 נסע עם ברזיליה. [illegible] מלבד גינה 1926 עבר לס עד 1929, [illegible] וציורו הראשונים היו אלה שיצר בברזיליה של האספת אוליבה פנטיאדו סן-פאולו.

עד 1932 ישב בפריס, אח"כ חזר אל סן פאולו.

(והנה מאומן בעקבות הקידמה הרבייאו תערוכותיו במוזיאונים ובגלריות בהאגן, פרנקפורט, ברלין, דרזדן, שטוטגרט [illegible] הציג גם סן-פאולו, ריו דה-ז'ניירו, רומא, מילנו ופריס. מלבד המוזיאונים בגרמניה שלו [illegible] האלבנית בווינה ואוספים ציבוריים בסן פאולו [illegible] ובארצות הברית.

מונוגרפיה מאת תיאודור דויבלר, "ספרים יהודיים", ברלין; וולדימר ז'ורז': ל.ס., "טריאנגל", פריס. – ק. וורמן, תולדות האמנות, כרך ו'. – בקטלוגים של התערוכות הנ"ל מאת ת. דויבלר, וו. גרוהמן, פ.פ. שמידט, מ. דה אנדראדה, [illegible] פ. פיארן. – מאמרים מרובים בכתבי-עת הופיעו מרובים בגרמניה, אח"כ בצרפת, ברזיליה וארגנטינה. – ל.ס. גם עיטר ספרים, למשל "ביו-ביו" מאת שארל-לואי פיליפ, "בערינה" מאת דוסטויבסקי, "מעשה-ריגל" מאת דוד ברגלסון. כתוך הופיע אמנות התחריט "ציונים לזכרונות".

בעריכת וולשטיין

הוא [illegible] מבכר בן ארץ-ישראל, ולכן אין מרומז בתחומות המוזכרת. אציין הציג אתו לארץ נכונות מצירה בפולנית [illegible] יהודית, אלא אילו גרמניה הפרוגרסיבית [illegible] מהותיים, [illegible] ולא נוכל אלא להזכיר בירור חלקו במלחמות באמנות האקספרסיבית, הגרפיקה והציורית.

2. הגן בריטי

גורלו של ציור הבריטי מבי פעם בפעם אל שיאים מחוננים, בכם התרוממו מעל שיגרון עולם בתושים. באמנות הרומנטי יותר, הנוגנה שנקום התעופפה את הסיאן, ועושה אותו לה: בישור גדול ומכניסה בו מאות ורגשות ובאוונה, מצוירת גם היא בגיל נכבד. בבקשתנו את מקורות הקריה שבוא-סיאן נגיע אל התמונות הקדומות של הובות נראות לעין, שבהן כרס והמונה עבר לא נפרדו, ושני האופקים עוד מתנצלות בכן. תורה וסור [illegible] מאפיינים הראונים ומוסיפים על השמעות שסמלים האקורטיים הם; ובלאת הסיאן נפרדים. קין מראה מה שהעין ראתה ומה שמשאלות בדרשו, מעיר כיוון אמרו בפעולות, מגוונה בהבליה. בהעם [illegible] לאפשרויות שכן הכולל [illegible] ריבוי קווים לצורת בינלאומי מוגבר. אולם באידיאו גרם [illegible] באוניברסיטאות, שבאמנותו לפי תולדותיו ולפי מהותו, עוד נשתמר ערכות האמנות האינן. מצד אחד נשארו גם באמנות הרישום זכרונות להורה הקדמונית עם אוגוסטוס. לעם שאמנות לא היו בו אנגליות היה הכרם גורל והחים; לכן לא יפלא, אם נפגש עם רוח הכרם באמנות הגראפיקה של היהודים.

רג'ינה אונכליך

בשער-לא-ישור של רישומים, אין מתעשרים ועם הגון החשוב של צמיות, פיום עקבה גיושר, בטלהר ובמסרות את המוניטיות הפלה [illegible] הגדולה הם פעמית, הבדמות רק הרתך מאליבה ורפי-כרום. כמו גוונו של המוריפה, מלא גם לבה צמיות הכינו ויפונו. קו אלבו, בלי נום, עוצר הבד אחרי

הגדרה מאופנהיים לו נהיתה דימוי [illegible] בשעמום, בזבזת ומעט מציור מורגש עקב יסודי שנה שירה והתערבה והמסורת ובפרט
לשימוש שהיתה [illegible] כמעט בלי עידוד ובלי [illegible]. עתה, לאחר שקיבלה הכל [illegible], לא נגוש ונאמר, שניתנה
ומאמרה [illegible] ובאוניברסיטה נראית לנו אמנותה הגראפית לא רחוקה מצאת לה גדולי גדולים. המציאות שהיא
קולטה ומעצבת אלה תיכנס עמה אל [illegible] זכרון דורי דורות.

רג'ינה מונדלאק גדלה בכפר [illegible] מוראה, פולקי שאו, שם היא נולדה ב-1887 או שנה עד שנתיים אחרי כן. אחרי שנת 1900,
ניסתה להתקשר בברלין. [illegible] קיבלה מאת מנס ליברמן שבח נלהב על רישומים שעשתה כמתלמדת, אבל נסיון זה ודוב [illegible]
המלחמה הרוסית-יפנית, [illegible] שגם א.מ. ליליין הושיט לה עזרה ע"י מאמר שפירסם ב"אוסט אונד וועסט". אחרי ההערכה
הנאה באו עוד הגבלות חוזרות בעבודתה. היא חזרה [illegible] אל מנאי בית. [illegible] אל ירושלים בגליציה. [illegible]
את בנין הפרוגרסיבית, [illegible] לאספר, עוררו רגשות ולא [illegible]. המוליאון היהודי בברלין, [illegible] רוטשילד
בפריס [illegible] סימון בברלין רכשו [illegible] מעשי ידה, אבל מצבה לא נשתנה. בימי הנאצים היתה [illegible] יותר ובאומללים יותר.
על ימיה האחרונים בגיטו [illegible] 1942 [illegible] בשביו הקרבנות "מרוכלים" באושוויץ
[illegible] ריגלגלום, במות האור [illegible] לעולם [illegible] המפגש הנאצי [illegible] אונדלאק האמנית.
[illegible] אחד ואיש-מצב אחד, [illegible] את הרשומה [illegible]. רג'ינה מונדלאק הוסיפה אל [illegible].

פארקאש

[illegible] הוא היה אחד מאלה שהצורה [illegible] להם לעולם. ובעיניו היתה ראויה לכך שאדם יקדיש לה את כל שנות-חייו.
בהתחלותיו היתה האיפה לצורה המונומנטלית, לגבל שמוץ [illegible], [illegible] ניכרה השפעת אוטו מאורוק. עם המציאות של
אדם ונוף [illegible] הגיבה מתחילה והיא ניכרתה בנאמנותה. [illegible] לוקן ודריכתה ונהג [illegible] וכוח,
המבכירה לנו את הייכלת ואת ההשגים של מיטב בני אסכולת פריס [illegible] עבודות גוזר העירון [illegible],
[illegible] המציאות פותח או נסוג, אם כי חוקי הצבע נשארים ומראות [illegible] כמעט אינם נזכרים. הוא מצלם
את אמצעיו עד כדי רשמי צורות קיצונית, וכמו בלי חשים נופל עליה גם החלון. שדות [illegible] נעשים לחלון מורגש של
[illegible] בצורי וחוף ים משתרע ומביא אלינו את מלוא הרגשת מרחקי המים והיבשה. לא פעם פותחים את [illegible] פרטים
אישיים שלא קיבלו את רשות הביגור. רישוני [illegible] צורות מגמיה, ואומר ברשוני ומספר בלהט של חוויות ילדות קמולות.
אולם היסודות נעים במערכת חולה ופונים ונוטים פנימה זה אל זה ובאים לידי שילובי [illegible] לרוח מוסיקה גמורה.
גדרות מולכדות וכאלה החסרות כל [illegible] ומיוחדות. מוסיף לה
את ממפשי [illegible] הנו מפריז ביד האפקי והנגיף, ואלה מדריכהם בנאמנים.

מונדזין

את מראות הנוף, הבחירות והאמנות הצבע הבוהם שלו מייחדת גנייה בלתי נראית אך חלקה. מעין פיגום מורגש סטרי
המרחב, והוא מחזיק [illegible] מסביב, והוא המדריך את צמיחת הצורות וקובע את מקומן. כי הוא הגורם הגראפי, הקיים ואינו נראה,
אשר דעריכות ציוריו. ציבו נעשים ניגודי הגונים כחומר גלמי, והוא מרקם ומשווה ביניהם, ומתיר אותם ומשלים. הבנינים
האלה גדולים בלי להרבין אותנו יותר מדי.

לואי לוזוביץ נולד ב-1891 בלודמינובקה שבמחוז קייב באוקראינה והיגר לאמריקה בגיל 14. באוהיו סטייט יוניברסיטי, בסורבון בפריס, וגם באוניברסיטה הברלינאית רכש לו השכלה (אקדמאית) כללית, ואת ידיעת האמנות — רכש לו באקדמי אוף דיזיין בניו-יורק, והשלים כתייר ומבקר מוזיאונים באיטליה, ספרד, ארצות השפלה, אוסטריה, גרמניה, אנגליה, יוון, ברית המועצות ולבסוף בישראל. רשמיו הורגשו לא בציוריו ורישומיו הגרפיים בלבד, אלא גם בעבודות ספרותיות, בהן נקט עמדה לבעיות האמנותיות של זמננו. ב-1925 הופיע ספרו "אמנות רוסיה מודרנית" ("מודרן ראשן ארט"), ב-1930 יצא ספר שנכתב יחד עם י. פרימן וים קוניץ על אמנות וספרות בברית המועצות ("וויס אוף אוקטובר"), כן חיבר את הספרים "מאן הונדרד אמריקן ג'ואיש ארטיסטס", "טוועלוו דרואינגס" ומאמרים מרובים בכתבי-עת. של ציוריו הציוריות והעיקריות נערכה סידרה של תערוכות בערים (ניו-יורק, שיקאגו, קליבלנד, אוקלהומה, פיטסבורג ואחרות) ובהן הבליט (להדגיש) ולהחדיר לזמננו את הסגנון האמנותי הייחודי שלה. לא פחות אופייניים לו ציורים וליטוגרפיות מוקדשים למראות העשייה.

רפרודוקציות של עבודותיו והערכות על אודותיו נמצאות בעשרות האמנות האמריקנית, וכן ב"יארבוך דר יונגן קונסט" (1923, מאת ג. וו. ריימן), ב"אוזה צלט" (חוב' 9, מאת ג'ון ה. גארפילד) וב"לעקסיקאן פון דער יידישער ליטעראטור, פרעסע און פילאלאגיע" של זלמן ריזען. מוזיאונים מרכזיים של ארצות הברית [illegible] עבודותיו ... במיטב התערוכות הבינלאומיות. גם פריס, לונדון, שטוקהולם, ברלין ורומא ראו את עבודותיו המיוחדות.

החל משנת 1929 זכו ציוריו הגרפיים והמצוירים לעלייה פרסים חשובים. [illegible] מיוצגות במוזיאונים אמריקניים וגם ב"מטרופוליטן מיוזיאום" וה"מיוזיאום אוף מודרן ארט" בניו-יורק (ובגלריות).

בתערוכתו האחרונה של לוזוביץ בגלרי זק בפריס 1928 משווה אותו המבקר ג'ורג' אל פירניוני, שבעבודתו את התרבות, בעוד שהוא, לוזוביץ, מעלה ומגלה את הטעם הפיוטי של המכונה. [illegible] רעיוננו אנו גרום ללוזוביץ ... לגרפיקן ... של ... ; הלא אין הוא מלמד אותנו לראות דבר, אלא את העולם שלנו.

*) [illegible] לאמנות הרצויה לציור-קיר מונומנטלי מצא בדואר הראשי של ניו-יורק.

זיגמונד סיגור-ויטמן נולד בבודפשט, שם נולד ב-1910, רעיון [illegible], גרמני ממש, אצל סגנו. B רישומים בגיר של מגדלות, שבהם הרוח פרוטות, היו רעבונותיו הראשונות (באמנות). אח"כ צייר צבעי-מרקם של כלי-זכוכית, ואמן-מה היה אקרובט בקרקס. בן עשרים, ב-1930 בא אל ברלין, ונמצא שם זמן קצר אצל הצלם הגדול הופר. ערב השתלטות הנאצים ובראשיתה היה לוחם אנטי-פשיסטי פעיל. אחר לברלין הגיע [illegible] נרדף, אך המשיך את עבודתו באמנות והשתתף בסלון בסלון-דה-אנדפנדן ובתערוכות אחרות. עם פרוץ המלחמה התגייס מרצונו לצבא הצרפתי. אחרי התבוסה מצא רק זמן קצר מקלט במרסיי, משם ניסה לברוח אל ספרד, אבל נאסר, ושוחרר רק אחרי 10 חדשי מחנה ריכוז. באפריקה הצפונית הצטרף אל כוחות הצרפתים החופשיים ונפל בדרגת קצין פיגוד אמריקני. בסתיו 1944 נפל בחזית בהסתערות על בלפור. — ד' פינסטר.

מרסל סלודקי נולד 1892 בלודז' במשפחה אמידה. אך גדל בלי אם שהלכה לעולמה לפני מועד. [illegible] כבר בנעוריו נמשך לאמנות והשתלם באמנות [illegible] באקדמיה במינכן, ערב שנים אחדות בשוויץ ובפולין. בברלין עשה בשנים הראשונות [illegible] ומראות ערים [illegible] מלבד אותו גם אח"כ, ורישומים מסוג זה עשה באנגליה. אחרי מלחמת העולם הראשונה [illegible] נטה הגרפיקה ועבר ליצירת ציורים [illegible] בדיונאות, קומפוזיציות, כגון דומם, [illegible] עם [illegible] מחבואות בצרות עד [illegible] 1943 [illegible] ואחר הובל לאן שהוא.

הוא הציג בערים אחדות של פולניה בתערוכות פריס (גלרי [illegible]), לונדון ([illegible] גלרי), ציריך (גלרי [illegible]) ועיקר גם ברוסיה. — פינסטר.

יחיאל ספולאנסקי, יליד [illegible] (1889), הצטיין על [illegible] צייר [illegible] של אודסה למד עוד בנו של לנינגרד ואח"כ עוד בנו של מינכן. שם רכש לו הודות למבט ברור ידיעה טכנית [illegible] בנוסף [illegible] אח"כ גם אמני אסכולת פריס, אליה הצטרף, היו מעריכים את [illegible] ועקביות [illegible] האנושי [illegible] מאחרי אורו [illegible] לעזור לכל אדם, [illegible] לכל חי, [illegible]

[illegible] 1941 הובל אל [illegible] משם אל ברלין, משם אל [illegible] ידוע.

מנדל זויס

אמנותו היא אחת התערובות באמנות יותר של הפרימיטיבי והמסובך. לשני הגורמים אין גבול ואין להם [illegible] חוק. הם שני אחים ובניהם איבה גמורה, והם נלחמים לא פעם בנפשות אנשים גדולים מאד. ויש שאחד [illegible] למראית-עין, והשני [illegible], [illegible] ונלחם ויאמר לאחיו מה יעשה. גם בין פרימיטיביות ובין עומק יש יחסים משונים. שניהם יכולים להיות זה בלי זה או לשכון יחד; בלי בתכמי העבר הפגני או האנגלי-למחצה או ציורי מנדלזויס אלא גבור [illegible] או סוס רתום לעגלה ועומד ומחכה או [illegible] זקנים יושבים וזוממים או [illegible] בעל-מלאכה מרוכז בעבודתו. הפעולה מאד מצומצמת או בהוויה בלי פעולה ניכר במשורר [illegible] לאלה, מנדלזויס [illegible] טיפוסים פשוטים. אולם מאחורי הפשטות מורגש עוד משהו, ואולי אין בה רמון [illegible] שיוון בעקיפה היא קוראת לנו המאמינו. הנצטייר את אלה המוצאים בעיות של גדי [illegible] בגישה האופטימית והאם אין הפרימיטיבים הללו מצב עשיר לאנוש, ודעון כל כמן לא הגדולים, אלינו?

ז'אן לוי, פריזאי מלידה (1894), גדל בבית בורגני באווירה יהודית, היה פעיל בתנועה הציונית ועלה ב-1934 לארץ-ישראל.
חלק מציוריו עבר בשלל [illegible] הגרמנים את [illegible]. ב-1942 הובא אל מחנה דראנסי, ומאז שנה [illegible] (ועוד שם [illegible]) גורלו בלתי ידוע. — ר' פרנסטר.

ז'אן לוי

דרכה [illegible] המציאות המסוגננת, אך לעתים [illegible] גם המציאות כמות שהיא לרשום לא-מעט, חזק, ראוי להנצחה. [illegible] בדמיון למציאות בולט ציור [illegible] לפני [illegible] של [illegible] אחזות לפני שיוצאים החריבוהו. [illegible] ועניינים אחרים מהווים כאן עולם ריאלי. אנשים, נשים וילדים, [illegible] על פני הכבר מופיעים כמו בציור [illegible] ועוד, הם [illegible] או [illegible] ריק. [illegible] מעין [illegible] או [illegible] נראות מתחבאים. לפיכך אין [illegible] ולא [illegible]. מן הצד הארכיטקטוני [illegible], ואילו מראות אנוש [illegible] או סיוט. למה התייחס חזון כזה בשמונה-עשרה שנים לפני השואה?

רודולף לוי לא מצא במשך חי ימיו נחת וריוח. (גם ציוריו [illegible]) נולדה איכו רוח של ערב שואה. נולד ב-1875 בעיר שטטין שהיתה בימים ההם [illegible] לגרמניה בפומרניה מזרחית ועברה אחרי מלחמת העולם השנייה לפולין. (אחרי גמרו את הגימנסיה [illegible]) [illegible] לא מצא סיפוק [illegible] בציור. בן 28, עבר לפריס ולמד אצל מטיס, [illegible] 1903, [illegible] 12. [illegible] לפני מלחמת [illegible] גם בגרמניה, ביחוד בברלין, [illegible] 1914 [illegible] 18 [illegible] באירופה, באפריקה הצפונית ובאמריקה. [illegible] לא מצא [illegible] [illegible] באיטליה [illegible] אירופה, [illegible] ציורים [illegible] [illegible] יצאה [illegible], הגרמנים [illegible] 1944 [illegible] ואולי [illegible] באיטליה.

[illegible] אחרונים [illegible] כמה מציוריו:
[illegible] (מונוגרפיה של [illegible]) [illegible] — [illegible] XX — [illegible] — פרנסטר.

רודולף לוי
[illegible] מטיס [illegible] אבל לא [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] ישראל [illegible].
"אמנות [illegible] 20" (בגרמנית).

Veröffentlichungen des Kunstarchivs.
Die Kunst des 20. Jahrhunderts.
Jüdisches Lexikon

באפיו ובעולמו יש קוים המזכירים את בלאגרוב ובאלה המזכירים את רמברנדט. המאחד יהודים מחשבות מלוה
חזונות, הבעגונים של ברחוב ושל אנשיו (היוהדי) נכנסים בלי משים אל תוך המחשבות הקשורות. [illegible] נאמרת בצג היא ונשיה
גם זאת גם אספקלריה וסמל של העולמות ההם. ככה נראה האגדה [illegible] בנמצא [illegible] החלון גם מקורו של [illegible]
פריז. את הרחוב ההוא מחפשים תמיד. בשעות ברוכות יתגלה הכלל לאדוני כל. פעמים אחרות צריך להפליג ירושלים
ובגשו בארצות רחוקות לנוף החלומות ולבמאורעותיהם. בשם שהאמן נוגע מן היצירה פעם בגלוי ופעם בסתר. מגרעת
ראוי אמר היה [illegible] יותר מבלאגרוב. הבקרה נודע גם אל המצרים ולמצוא מה שלא היה דבקו באמצעות הארץ
גבר [illegible] נפתלי המחלה ובמעשה נתנה לו העולמות הבאות [illegible] גבולה, והיא
שעמדה לנגד בימי הפיוס והרך.

ס) גן הבאה הבשעה עליה היתה לא הרומנטיקה של דורו בנוסחה אישית חמה מלב ומנוף. ועליו המאוה לאמנות פדר
היא המזרחית. הבעבר הוא יגיד, אך הוא מחולל את החלום של הבית ומגור לבית. בחיבה רבה היה פדר מצייר את
הנוף של גרטוני ואור מחוזות נכר, אבל רק מתוך שאי נכרת הברומאים היה תלוי בו (אולי היה) בחם של עליר
סיפור עמוק עוד יותר. אולם באמנותו צייר בארץ־ישראל, אלה של [illegible] ואלה של אחים ואחיות, אמרות ברור, לבו
הגיע לנחלתו אם כי לרגע קלבו. בתמונות הדיוקנאות האלה מסמנות את ברכו של אדם אל עצמו ואל לבבים רבים
הגרמן מעצמו. עיקר זרבו דרכו היתה עם אלה התגרגרות, והיא היתה העולמות או עולמות הביניים
והיא לבהות הפוטנציאליות של דרך ומטרה.

ציורים מלון ג'אוטון

אבזולף (איזיק, אברהם?) פדר נולד את ראשית הבלות באמנות באודסה. שם הוא נולד ב־1887 במשפחה
עניה־מעגנית. חינוך [illegible] אחרי המהפכה שנכשלה ב־1905 הכרח את בחדר הפעיל של „הבונד" לעזוב
את רוסיה. זמן קצר ניסה [illegible] בברלין ובשנת 1908 עבר לפאריס בה למד באקדמיה של, את ה[illegible]
פריס. שנים נוספות הקדיש עוד להשתלמות. ניסה אקדמיה ז'וליאן ואצל מטיס, אך החל מ־1911 כבר היה דוגמא
ואחרי שנת 1926 גם את ארץ־ישראל וגם צייר ונוף מבעד לנוף את אלורי נכרת הצפונית והברומאית של טבע ואדם ושל מגוון ועשיר מאפריקה הצפונית.
אטבת, מאור אירופה ואפריקה והפלים שונים ומשונים. גם הדיוקן היה כוחו גדול.
בימי איבם של יהודים ושל זרים נכנסים סירב לנוס מפריס. מאירם של קשריו עם אנשי המחתרת [illegible] נתן
אמנם עד נאסר ונשלח בקיץ 1942. אחרי ארבע חדשי מאסר בפריס הובא אל דראנסי, ושם האירוע עד הגיעה, עד הועל
לאושוויץ בדצמבר 1943. לא ידוע, כמה זמן עוד היה בחיים שם. המכתב האחרון, שנכתב אל אשתו עוד ממחנה דראנסי, נאמר
המלים: „אמן! אמן! אמן!" כאילו רצה לעודד ולחזק לא אותה בלבד, אלא גם את עצמו.
(יותר מאשר זה של זכויות אחרים יצירות גדולים אחרים) בגנזיו
מספר ציורים שהאריכו ימיהן מאמן גדול לבלות נסירות שונות, ביחוד בלבות שמירתן נכבדים, ציורים
ופרטיים, כגון קבוצי בין לינסמבור בפריס, מוזיאונים במוסקבה, להאבר, גרנובל ובאוספים פרטיים בה־מונד, צ'ורג'ף־פטי,
מרסל ברנהיים, דרואבה.
פדר עיטר ספרי שירה של ארטור רמבו ושני ספרי ארץ־ישראל, „מהלכה ירושלים" מאת פיאר בונארדי ו„אמא הארצה" מאת
יוסף קסל.
(הוצאת נוגיר) מתוך הספרות המוקדשת לו וליצירותיו: אנטואן דה מוני ונוסטאו בהן: א. פ. פרס („פראנגאל"), גלי מאריך. — מורים
רינאל: א. פ. פרס (הוצאת קרקס ושות'.) — פנסטר, המביא גם ציורי פדלו אלדי [illegible], מציורי דראנסי. —
נסיון ביוגרפי במאורות דראנסי בציורי א. פ. דפים לזכר הנספים והאמנים ד. הוצאת הקונגרס היהודי העולמי, שבע תש"ג. — מתוך מאמרים:

אחרי השואה הגיעו 22 ציורים שצייר בדראנסי אל בית לוחמי הגיטאות (אל ארץ־ישראל, ע"ש יצחק קצנלסון) אלה נשמרו בבית לוחמי הגיטאות,
עם אחד אלה בצבעי מים, 20 בפסטל בגווני, 1 בפחם.

ג'ורג' אייך, שנולד בורשה ב-1884, למד שם ארכיטקטורה והשתלם בשרלוטנבורג. במלחמה הפולנית-אוקראינית התגייס ללגיון הפולני ונפצע קשה. בשנות בירת פולין ובשאר ערים הציג כארכיטקט, אך נמשך לציור עד כדי כך שעזב את הארכיטקטורה והתמסר לציור לחלוטין. הוא הדבר שבגללו הוא נודע באמצע שנות העשרים, בפריס.

את תערוכות [illegible] ... עם משפחתו ברומא [illegible] עבודות, אבל השיג אחר מדרגה גבוהה. ב-1937 עבר לארצות הברית ... ב-1943 הגיע לפריס ... אותו ואת אשתו, שגורלם היחידה נסיבות לא ידועות.

הצירה הזאת היתה ערוכה באור טעם ומעודנת. [illegible] מורגשים בה גוני החיים של איש צעיר למשפחתו, של האוירה הנוגה ... כוח ומוסיפה להאהיב עליו חיים ויצירה. רשעה [illegible]

גלונוסקי

כשם שהתהוותה של כשרונות היא פרי גורמים שונים, ירושים ורכושים, כן מודגמת גם התפתחותם ע"י גורמים מרובים, וביהם החברתיים. הפסיכולוגים מוצאים בדרך ניתוחים פסיכולוגיים מתוך לא פעם רקע עוד יותר חזק ובהבנתנו לתוכו נמצא בעולם קטגוריות הפסיכולוגיות. אך, האוירה של גורמים גדולים והרקע החברתי-כלכלי, הרי גם זו ציור של חסרי בית גורמים מדיני ודעותים בתקופה, הבריאה המהוה ומיוצר של שדשים – האוירה הזאת נוחה לגדל כשרונות ואיננה נוחה לגדל גאונים. החברה הזאת היא אגודה רבת ברק של רוני עליה שמדרגות העליונות אין הם מגיעים. הדרך עליה בה שדון אינה אף פעם מאורה שוה לכשר ההתמדה, כי אין מגמה של התמדה בקפה-דיידום ואין היא בריה המונה; כשם שהיצירות של גדולי המדורות בתורת רחוקות עוד יותר מאשר גולת-הבריה היא מן המולה שיבה בטבורה והנאמנה מעלה את האוהב האסור אל שערי אולימפוס. גרנוסקי עצמו ניתן להם למצוא דרכה והשלמון להיות מדרך בם בשעות היצירה שלו לנגוע גם אותנו. אך בכל תפוציהם אין הם מגיעים לשלמות של גדולי החדרים ... ומתחת ... [illegible]. בחיי הירואים נאור תמיד מאהבו פרגמנטי, גאולה, קרטני הסופי, האוריגינלי, של שמם לא היו מגיעים גם בלי קללת האומללות, הדור הטבוח, המחולל, המרובש.

והיציבה בבית ארמוני או בל כמו אנשי המופת בעשר וגדולה.

ואוצרות נשמה פורחים גם בה

שמואל גלוסקי (נקרא גרון, ובמונפרס נודע בכינוי "אוגוני"), צייר וציפיקן נפסל, נולד בגבר סיבירי ונשואה עוד שלטונה. נגיל רק עבד עבודה קשה בגבי חייל לאמנות. גרוצ'י-ריוג ובנאקרמנטרוס (ריקאטרינוסלאב) שאונראיק. כעבר הפך אור למאו גם בבמבר-סודים ... פעם ... אודסה ולמד בבית-ספר והוקרפ הכוח בנגמל.

התמנה ... לא נגבר ... שמאלי ימים עבד גם בגולה גמלה. בגלוס הרבה והרבה, ... עד וויה והכיר איטליה, פסבה, שוויצריה פורטוגל, ליבה, גרמניה, את הבלקנים והורביה ... אחרי 1920 לא עזב עוד פריס ואת המונפרנס. ב-1942 הובל גם הוא מצרמה למחנה ... דר. דארדל גלוסקי, "לא ליריבה", 1929 – מארינום: אל גאוני בני מונפרנס, "פוסט (מכסין)" ... אמנות שנות ביוגרפיה.

עליהם, במהלכו לגריס ואחר ... מאמבים עבודותיו ... ציורים מוגרים ... ושאר ... בעולם ... בשנה ... חיים. בחוטיה היה מזימי התקבצה והיה לו חלק גדול בה.

גארס

לחינם נחפש בציורו הפריזאי הגדול * גן העירה בצינית שריג מאלוזי מינכן, שדרכה עבר בימי לימודיו;
אם לא נייחס למרכז האמנות שהיה היה, גם את הטעם הגרפי, המורגש אצל גארס אולי בצבע, כשבוא מצרים
ג"י־כוח/צרך גופו בתי של אדם ושל נוף. ואם לא נרצה לגרוע לצד עבודה של מינכן מראשית המאה העשרים
את מלאכת־הציור המסוגננת והאוסנת ~~ברוח המסורת הגדולה~~ אך אם ריקם נמצא, אם נעזור של ציוריו
בתשלומו כדי למצוא בהן מליצה, צילום או קישוט. אדרבא, כבר בציבורין נסוג הגורם הסובייקטיבי ומתגלה
הצורך לתפוס את החיים שבתוך ההוויה בדרך לצבע וצורה ברוח עניינית, אך טל וטל לא סתמית. עם החושים
הרעננים של הצייר מרכזן, המצייר ביד מחוננת את התמריות של טבע אל בדווא, את צעיר לפלאמנדים
האדירים, גוף והולך פלסטיות במישב ונושאת. ממנו יש דרך אל הצורה הגדולה; היא הדרך של אירגון
שטחים ריבועיים ומיזוגם ~~את~~ וצללים תוספותיהם, היא הדרך המובילה אל שיווי־המשקל בין צפיפות, מתח ויציבות של
גוש וריקון חלופי מלא ברמיזה. אשפר הבות, המוחש גם ברטבע הבוזים, והבריאות המבונים באווירות אלה —
~~הערוך בהם ציור~~ הערוך נבאר אותם ~~הבאלה~~ כרגילוי שלמות ~~מלוכל~~ מעידה יחס לטבע הרמוני ~~מודע~~ ? או אולי נולדה הציירה
בצאת מתוך ניגודה ומצליחה בהבליט הגלדה ? פולחן הטף, שהיה ~~מאד~~ הראש, ~~בעלות ברואתה~~, נגד לפיכך אביוורו הצלומי
אידיאל־האצבעה המגושם הזה — מקורו בצביונו הגופני של אדם; והיה נחפש של הבריא, את השפע הנה שאצלו בן יוסרר
מנפתולי תקון, מעריוגיו של איש־עצבים. ~~לואת~~ הנה לא הוא תבלין הציורה הבאה מהתגברות היוצר על עצמו, ~~מן~~ מוחש
גרונו של סוג היהודי היוצר. ~~הוא~~ כנראה נוגעו ~~באמת~~ לחזור יוון, לאיטלי או לצרפת ~~להשיג~~ הראשה של תהונו אל הציורה;
כשם שיחסו לעולם בחוק ממוזג. בגרמנסר ~~הוא~~ באצם היהודי ~~של~~ להוויה האובייקטיבית, למרבה, בהבנסו למוכו וראצבו לו, ~~אותו~~
~~גדי~~ יעלה ועזו ~~של~~ לידי מציאות אחרת, ~~של~~ לפני שבציורה.

אדר

הנה אחד השלמים, הלוכים ~~הלצם הגלבים אותן~~ בא לתחומה בזורה, ושור לגם בתחומיהם, ובהם המארחים אותו בסדר
פנים. בהבדתו אין להיות, בצביונו — הבות המאזן, בהשגיו אין פליצות; אשר מחממת את כני ריגופו אור שגין
איש לרעהו, ואיש לא יהווה. כשמו כן הוא, או כן היה.

~~[illegible]~~

אפרים מנדלסון, שציוריו באחרונה היו חומר "מנצל", נולד בלודז׳ ... בפולין [illegible]

[illegible] וגם לו היתה הכלות לאהוב נאמנה [illegible] לבנה ולעלה מסורה. גלוג׳ [illegible] ברלנברג ובציור

[illegible] ויצ׳לינסקי. [illegible] הדרך אל האקדמיה [illegible] שם [illegible] אמנות החלון

הצבעוני. אז [illegible] [illegible] בשבריח [illegible]

[illegible] להגיע [illegible] אל מצרים. מ-1907 עד 1914 [illegible] אוסטרי, כדי להגיע [illegible] דר פרנק [illegible]

[illegible] היחסנות הפולנית [illegible]

[illegible] מלחמת העולם הראשונה

יותר [illegible]

[illegible] עם פרוץ המלחמה, [illegible]

ונאסר [illegible] לאחרות [illegible] דר פרנק [illegible]

ציור [illegible]

[illegible] פרץ חוק. [illegible] לבראות. בפולניה הכיר

[illegible] בפולין. ב-1926 ונסע לפריס, [illegible] מסורה.

לפולניה. [illegible]

[illegible]

אחד [illegible] בפריס, אם כי [illegible]

[illegible] לפרנסה. [illegible]

[illegible] 1942 [illegible]

ימים אחדים [illegible] האחרונה.

ציורים שלו [illegible] (1931), [illegible] (1933) [illegible] (1934).

[illegible] לאמריקה; [illegible]

יעקב מונצ׳ניק היה [illegible] נולד ב-1905 [illegible]

[illegible] (עד 1928) [illegible] האקדמיה. [illegible]

פריס [illegible] ב-1937 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

פינסטר [illegible]

המוזל שלו המסגר

המעט [illegible] יעקב מונצ׳ניק [illegible] וחי 12:

[illegible] לפי [illegible]

[illegible]

רבים [illegible].

12-1907 [illegible]

בלא מסולי, [illegible] ב-1889 [illegible]

באקדמיה [illegible] מלחמת העולם הראשונה [illegible]

[illegible] מלחמות העולם [illegible] נסיעות [illegible] בפריס. [illegible]

[illegible] אנגליה [illegible] מלחמת הקיום. [illegible]

אהבה, [illegible] בפריס, לונדון, אמשטרדם, פראג. ./.

(וגם בנים.

בקופנהאגן ובערים בנות אחרות

תמונות אלו רכשו מוזיאונים בקופנהאגן ובערים אירופיות אחרות. — ר׳ פינסטר.

1942 נשלח אל דראנסי, אולם הלאה גורלו בלתי ידוע.

אמנם נתן את דעתנו גם על הפרט האמיתי שבזמנו פיסולם של כושים הניע את הצעירים הצרפתים של פיקסו, כשם שהתרבות מאוחרת הכריע [illegible]. כאחד מראשוני החלוצים בפיסול ראה ליפשיץ את המטרות ומצא את דרכו

מתוך אי [illegible] אשר בדור מאד צלול, וראשית כל מתוך התנאים היסודיים של עצם מלאכת הפסל. [illegible]

בהצלחות רבות נוהגים להאשים את האמנות הרחוקה מן המציאות, בורחת מגמול שלשום לו שאינו אלא הסומה

[illegible] להסתיר חוסר יכולת. עובדה מאלפת היא, [illegible] שריחוק העיצובי הקדומות של אמנינו מראות יכולת אורגנית.

[illegible] מגמות במלואה. [illegible] ההחל משנת 1911 אינו מוצא עוד סיפוק בהבעת [illegible] הבאה. האבן המסוגרת והמתגבשת

[illegible] על שטחיה הקבועה והמבריקות, [illegible] קטעים [illegible] לראות אור וקטעים [illegible] אל צללים מתחלפים

תוצעים נכונות קיום שלהם ומכריזים על עצמאותם כשעודם חלק אורגניים וראשים. מסביב לשנת הצעצועים 1914, בשנים

בנייני האשליות [illegible] והאכסניות הם בנחות [illegible] [illegible] [illegible] אינו מאיר עוד לעצמים ולגופים אלא

את הרקע על בסיס ארוכו הצורה. יסודות המחלה בפלאסטיקה, גליל, מנסרה, כדור וחרוט, מחולטים ומרובעים, [illegible] אל

מעין, נפרדים ומתחברים במתוך הצבי ובחבירה [illegible] [illegible] לפעמים

[illegible] מלכוּתיים והולכים. בשורות אלה מנופת אינו חליפה ולבין גם יחד, [illegible] [illegible] [illegible] היינית, וכאן הגרוע

פלאסטית אנליטית כלאחר המסגרת [illegible] [illegible] נדרשת פעולת הצירוף, עליו מוטלת כאן עבודת השלמה. בחדרים נוטלים עם כדי [illegible] צמחה

התייחסות [illegible] בין גם [illegible] למרחב. ברם, [illegible] מדרגה נוספת מושגת בהעלמת של גולותיהם, כשעוררת עיצוב פלאסטי של אמנות

מרחבית כמעט [illegible] חמריות, אל [illegible] [illegible] מצורה [illegible] לבדק פיסול חלול. האיפה לדינמיקה מעוררת ומשתחררת עם החווה

צורות כאלה במדה שגם כמותה לא היתה [illegible]. ללא מעצור מקרינה [illegible] ההרגשה של [illegible] [illegible] צורות מחולי מחבת.

אולם אחרי [illegible] מעשי השתחררות כאלה חוזרים ומשתלטים בזמן המתגבר [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] מלאכה ומעלה, וזהו נוסף ברוחו

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] כח מאוגן ומוגדר [illegible] [illegible]. לא [illegible] עולם [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

יום [illegible] [illegible] ואמן. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] גם

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] = [illegible] [illegible].

צאקי

יוסף אלכסנדר צאקי [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

מאוחרות של [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 1911. [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

צדקין

עם [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] לעצמים. ברם,

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] מיורים

Archipenko 19
Laurens 20
Stracancsi 21

Joseph Alexandre Csaky 17
Zadkine 18
~~Léger~~ 20

ממול לעינו של המסתכל. ואילו לצרכן רווח את הפסל מגע [illegible] היסוד של מורכן [illegible] [illegible]

מאוכן [illegible]. [illegible]

יותר [illegible] מחוור [illegible] היסוד [illegible] תרום היסטורי [illegible]

[illegible] או מן האישור הראשון יכולים מישורים שניים [illegible] אחרונים [illegible] אחת נלבב. [illegible]

[illegible] ועי"ז להוליד באיפיון מיון [illegible] [illegible] אחרונה. [illegible]

[illegible] מישורי-יסוד, [illegible] והאפקט [illegible] [illegible] מישורים כאלה

[illegible] המסגרת את [illegible] מסורבת. [illegible] הגורם היסודי [illegible] [illegible]

של [illegible] חוסר [illegible] [illegible] [illegible] הוא [illegible] בצורה [illegible]

[illegible] קול דק של [illegible] נפשי. [illegible]

[illegible] [illegible] חומרת [illegible] [illegible] רוק ממלכת הצורות

[illegible] וכמעט כאור, כשאם [illegible] הנראה.

2. [illegible] של האמנות האנגלית

בימי חגים [illegible] לראות [illegible] את הציור [illegible] [illegible] המפורסם [illegible] אל העיר [illegible]. [illegible]

[illegible] האמנות. [illegible] [illegible] מאוד [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] את [illegible] העיר הידועה, אחרי כל [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] האמנות [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] והאמנויות המצוירים. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

כלומר [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] המוסיקה [illegible] [illegible] מוסיקה פרוגרמטית [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] האמנות

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] צבעים.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] עולם יותר עשיר

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]. [illegible] בדרך הבחירה [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] הגורמים [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] מחוללת

[illegible] [illegible]

x) [illegible]: [illegible] (22

חיים (אנרי) אפשטיין [illegible], אשר נולד ב-1891, [illegible]. אביו היה [illegible]

[illegible]. [illegible] אשר [illegible] היה [illegible] [illegible] בלודז' [illegible]

[illegible] בבית [illegible], [illegible] ולא [illegible]. אחרי [illegible]

[illegible] בא [illegible] לפריס [illegible] אחרי [illegible] גם הוא [illegible]

[illegible] אחרי [illegible] עם [illegible] ועם [illegible] אחר גם עם [illegible]

[illegible]. מלבד [illegible] [illegible] 1931 [illegible]

[illegible] (ציורים ומצרים) [illegible] [illegible]

[illegible] בפריס, [illegible] באוריגנאק [illegible]

[illegible] 1944, [illegible] חברים [illegible] אחרי [illegible] יסורי [illegible]

[illegible].

[illegible] סלון-[illegible], סלון-דה-טילרי וסלון-ד'אוטון. [illegible]

[illegible] 1946.

[illegible] – [illegible], [illegible].

[illegible], [illegible], [illegible], [illegible].

[illegible], [illegible], [illegible], [illegible].

(על אחד מאלה אחיו [illegible] שגם הוא היה צייר, ואחד היה הסופר [illegible] פיינזילברג)

אלכסנדר פאזיני (סנדר פיינזילברג) [illegible] נולד [illegible] ב-1892. [illegible]

[illegible] את האקדמיה של [illegible] ועבר ב-1922 לפריס. הוא הציג בסלון-דה-טילרי, בסלון-[illegible] – סור-אנדפנדן, [illegible].

[illegible] מלחמת העולם [illegible]. מציורו האבסטרקטי או האבסטרקטי-למחצה [illegible] ריאליסטי [illegible] גם [illegible]. [illegible] פאזיני [illegible] אחד [illegible].

אולי היתה [illegible] גם [illegible] של [illegible], [illegible] על פי הציורות [illegible]

[illegible] אחרת, [illegible]. [illegible] אולי היה [illegible] הארכיטקטורה אולי

[illegible] באומנות הציור [illegible] [illegible] את [illegible] האישי. [illegible]

[illegible] לא [illegible]. [illegible] הארכיטקט [illegible] הארכיטקטורה [illegible],

[illegible] פשוט, [illegible] בעולם הציור. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]. לא [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] פאזיני [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]. לא

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(°) [illegible]

Gustave Coquiot: Les Indépendants, 1884–1920.

Futuristes, Cubistes, Passéistes (Bibliothèque d'Art).

Waldemar George

אך נשאר מחוץ למציאות עד מהרה נראות כל הנפשות האלה מאוזנות יותר, השלוה משתכנת בהן, עם תוספות מאוזנת. הצורות הן כל הנשים הפורחות האלה והבחורות הקטנות, אך בלי שמץ בנליות. [illegible] האלמנטיות השאולה מבעלי-חיים בעולם הגשמי, וכן של צמחים שצורתם שלמה עם תהליכי חייהם.

קיסלינג היה אולי אחד המאושרים, לא מפני הצלחתו ולא מפני כשרונו המגביל הלבד. אלא בגלל התחוש הבטוח שלאגד אותו לתחום את תחומו; בלא בתוך גבולותיו היסודי [illegible] חיים ויצירתו ליצירי התמונה כלואות, שיש בה כח [illegible] עם לחיים קיום של יצירה אמנותית.

היינה [illegible] מגמה!

ההרהורים הרבבים את השם היינה מעוררים בנו [illegible] נשכחים, זכרונות [illegible] ואת התעודות של [illegible], בה נמצאנו [illegible] בעולם [illegible] ויש; והייתה התבלטות של [illegible] רגשי-עצב ורגשי-שמחה, ולבסוף פרצו וניצחו [illegible] [illegible] בלי [illegible] והרגלות, שאומנות [illegible] יהוותה כולה [illegible] עד-כדי [illegible] בנו [illegible] והחלץ בנו [illegible] ומתפס בוליות נתלוי-צורה. ושמה חזר והופיע העולם הנקלט [illegible] המצוין [illegible] יותר [illegible] בתמימות [illegible] מעונה. [illegible] בגילוי בדבקות [illegible] [illegible] מתהו [illegible] [illegible] ונעשה בו [illegible] [illegible] לפני 1920 [illegible] המטרה.

[illegible] מה היה ההרהור [illegible] במצבר [illegible] איש? [illegible] (22)

[illegible] במנועים החברתיים-כלליים שבזכרנו, וגם אינה

(28)

~~Chester Dale~~ Aesterdale ~~Etienne~~ ISTVÁN, Etienne

איסטואן (אטיין) פארקאש

היה בן של אב עשיר, נולד בבודפשט ב-1887. [illegible] אמנות בפאריס [illegible] 1925 [illegible]

[illegible] בפאריס עד [illegible]. ~~[illegible]~~

~~[illegible] 1944~~ [illegible] יהודי [illegible]. ימים מעטים אחרי [illegible] הגרמנים לבודפשט נפל בידם ונרצח.

(אחר כך [illegible] לאוסף בפריס)

(השתתף בתערוכות [illegible] במדרגה גבוהה מאד.)

אלבום עם ציורים ... ציור של פארקאש וציורים [illegible] של אנדרה סלמון ... בין [illegible], פריס 1925. —

ביבליוגרפיה: „ארס הונגריקה", פארקאש, בודפשט 1935. — אנדרה סלמון: פרץ פארקאש. [illegible], פריס 1937. (במוזיאון בודפשט ובמוזיאונים אחרים)

[illegible] „[illegible]" בפריס 1932 ובתערוכות אחרות בבודפשט ★

(השתתף בתערוכות פעמים אחדות בסלון [illegible])

ציוריו נרכשו ע"י אוספים פרטיים ומוזיאון בודפשט, האוסף [illegible] + ואוספים אחרים בפריס והאוסף [illegible] בניו יורק.

~~[illegible]~~

מיזה פינק (מאיה פינקלשטיין)

(נ. 1919)

[illegible] 26 שנים. [illegible] (שמואל גרינגן) [illegible]

[illegible]

[illegible] 1945 [illegible]

[illegible] 1947 [illegible]

[illegible] פריס, מאי 1947 — [illegible].

[illegible] (דומה, [illegible] נמצאת)

[illegible] היהודים, [illegible] ראשון, [illegible]

[illegible] כה [illegible] כמה וכמה [illegible] במדרגה

[illegible] בפריס. [illegible]

הפרולטרים.

[illegible]

[illegible] נולד ב-1893 [illegible]

[illegible]

[illegible] אחרי [illegible] גרמניה היה [illegible]

[illegible]

ב-1942 [illegible]

הוא היה [illegible] ב-28 ליולי.

[illegible].

ב-1907 ב„האגנבונד" בווינה (עם קבוצת „שטורם" מברלין), 1910-14 בברלין, דיסלדורף, קלן, קופנהאגן, ורשה, פוזנן. בשנים שאחרי 1918 בלינץ בווינה (1919, 26, 29), ריו-דה-ז'נירו (1921), ברלין (1922), טורונטו, לונדון (1922), בוורשה (1923), בפריס (סלון ד'אוטון וגלרי אנדרה, 1926), בבודפשט, ברין, זלצבורג (1929/30), ועד ערב החורבן עוד פעמים אחדות בערי פולניה. עבודות גרפיות שלו רכשו האלברטינה בווינה והמוזיאון הלאומי בקרקוב.

ב-1913 הופיעו ארבעה חיתוכי עץ שלו כספר בהוצאת נוימן בברלין, עם הקדמה מאת הרמן שטרוק. — תימה-בכר, לכסיקון האמנים. — לויטוס ב„סטודיו", לונדון, ינואר 1911, נובמבר 1925. — א. הופמן ב„אוסטרייכישה קונסט", אוגוסט 1932. — גם אותו רצחו ידים גרמניות.

שירת הברבור

בחיי היחיד ובחלה של קבוצות קטנות וגדולות אין הדרגה להווה ואין אפשרות להבחנה ההיסטורית. רק בהיות השוא לעבר אפשר להבחין, מה היה התחלה ומה היה סיום ומה כבר היה השיא, מה היתה שקיעתו של דור שנולד ומה שירת ברבור. רק אז לקרוא המ"ם של פליכס פרידמן הלברני את היובל באגודה של האמנים הפלסטיים היהודים בפולניה. בפברואר-מרץ 1939 ראתה ורשה את תערוכת האגודה ובה 150 יצירות של ס[illegible] אמנים, וגם באלה [illegible] שלהם אנחנו מרגישים את עיקרי דברינו, ועוד בשנות חלקים בדרך ובזמן המגמתיות, כמו בציורת לוציה וולצ'ר-שאייגר, שגם ברישומיה היו אופי ויכולת; בצבי לינא, שלשבועות הגיע אחרי לאמנות [illegible] של ס. פרידמן; אהרון רוזנל, שבשנים [illegible] שאתם בקרבו הבואה. [illegible] באמני אותה התערוכה x) היה אולי חיים אוריסון, בעל אמון בשבע ועוד יותר מכך ברישומיו, בעל גודל לא השגתי ידיעה; [illegible] במאבק הקרובה חיים האנפט, שנמלט מן השואה ומת [illegible] בוורשה ב-1952; והציירת גילה סקלשטיין, שאחרי עבודותיה היו אולים [illegible] בגדולות, והיא נפלה בידי הרוצחים. (ילידת ורשה (1907), והצייר-גרפיקן הניך ברלוי, החי ועובד בצרפת.

x) לא ראיתיה בעצמי. ר' יהושע גרוסברד במאמרו על הצייר בקובץ „פנקס ווארשע", בואנוס איירס 1955. באותו הקובץ (ביידיש) גם מאמרו של יוסף סנדל, „אמנים יהודים בורשה בימי [illegible]"

ואחות הספר של 'דור ודור'

אריה בן (וולפסון), בן בית אמיד ומרבותי[?] בקיוב, למד [illegible] בגימנסיה ועבר [illegible] (עברית) וספרות

העם היהודי מפי שלום עליכם, ידיד המשפחה. בשנים הראשונות לציור היה הצייר אברהם גוזלוף.

אח"כ למד במינכן ובפריס ושנה אחת באקדמיה של פטרסבורג והתחבר עם המלגטין[?] מארק וולפסון, היה

קרוב לנושא הפעולות האמנותיות. הם עברו לפריס ושם השאיר את השלטת האמנותית [illegible]

איש שאצלו [illegible] הציורים, [illegible] באמצע את [illegible] ערבות אירופה ונשאר גם בציור עבודות.

אלה. יחד עם עבודות ציור [illegible] פעולות בפריס [illegible] ב-1937 הוא היה לראות את עבודותיו בשבוכל. אלבז לצאת בית [illegible] סלון ז'אוטן

ולוליר. [illegible] ולאומי בצלאל בירושלים, את האמיתי גלנגרז. [illegible]

ב-1942 נספה הוא ורעיתו ונלקחו אל דראנסי, ומשם אל המחנה באושוויץ. [illegible] עבודה של בן,

שבדראנסי היו [illegible] ואמנים ומבקרים לצור נגינה אחרים. ב-1947 [illegible] הרצאה[?] ציורים מעבודות

נכחן.

מכורות אמריקה :

כדי להיות נאמנה למציאות ברבגוניותה או לנקודת לקיטתה ~~[illegible]~~ האישית, לא יכלה חלוקת החומר להסתדר מלווית ראיה אחת כללית. קווים סוציולוגיים, פסיכולוגיים, אסתטיים, ואף טריטוריאליים, הוכרחו להצטלב בתוך עצם אירגון הענינים. (חקירת) אישיות של אמן (והבנתה) אמנם אינה מטרה של עבודה זו, אבל אמצעי חשוב ביותר, ודרכו אנחנו מקווים להגיע אל ~~[illegible]~~ בירור אמונתנו בצלילות יותר.

אמנותו של וואלקוביץ, למשל, לא תובן לנו בלי נקודת המבט הביאוגרפית. דרכי ציורו בשר־החיים והרישומים והציורים המרובים אלו מאפשר אחריה, אך גם השכלתו [illegible] (אירופה, וריתוק) ניכרת גם בהם ביטוי. כדברי קופמן, שיוסיף אותנו אחר־כך, מתאר את וואלקוביץ כאמן בעל יחס של רגשה, יחס אופטימי לחיים: „הוא מאושר בזה שהוא נמצא. עצם הפעילות היא בעיניו סמל של אופטימיות." אך הוא מראה לנו גם צד שני המקרב אלינו יותר את האופי המתואר — וזוהי אפשרות גם את האופי המתאר: „אבל לאחר שנים והתנגחות ופגרות אלוהיו האסתטיות, הוא חוזר אל עצמו. עם הגבלת יצירתו וואלקוביץ נופל אחורנית אל אי־[illegible] של הספק." הדבר שלו (גדה) ~~[illegible]~~ האמנה עם יצרי רוח אלה כגוף נצר עם כפש מעלה של לבנו זכרונות ~~[illegible]~~ (אסיה בגבולה אחרת) ילדות קדם. במצבי וואלקוביץ מתגלים פגישת היגשות ~~[illegible]~~ שצירות ומילונים שונים, בהסתערות ~~[illegible]~~ והשתרעות רבה, ובחוד בנטורליזמוס (המונו) פשוטות, ובאור בפשטה הנותנת תנועה ע"י קווים וכתמים קלים. עם כיסוי [illegible], זו של מגרדי השחקים, שלו או עם הצבעה ~~[illegible]~~ (נשען) למול של אמריקה, ~~[illegible]~~ גם הוא שרגש דר. הוא צבר ועיצב רשמים ארכיטקטוניים כאלה עד כדי ~~[illegible]~~ קומפוזיציות חגיגיות, כדי להגדיר ולתנות את האסתטיקה המיוחדת ~~[illegible]~~ להם. בן מלחות אותו בניות יהודים ויהודיות מזכרונות (ימי־ילדות) ~~[illegible]~~ או מן ההווי שנשאר באמריקה, (איסט סייד) ~~[illegible]~~ גלות העורת של מפעלו היתה גלי ספק (סידרה של אלפי יותר מחמשת אלפים) ~~[illegible]~~ ציורים־רישומים המוקדשים לרקדנית איזדורה דנקן.

בפנים ~~[illegible]~~ נלהבים אלה עורך הצייר השבנה מתאירה וההתפעלות אחרי ~~[illegible]~~ (הבעות) השירה של אמנות הגוף עצמו. מעט לצור נשה כאן, כמו בריקוד עצמו, ללוואי רגיש, קווי הכתמות מוזרמים ביותר עוז; ריטוי נפש מתחלפים מן היאוש הקודר ועד צהלת גאולה ורינת התפעלות. בקליטותיו הציוריות האלה של המתרחש, של התנועה והקצב תמי ילא האמן אל חוית הבריאה הנשגבת של ~~[illegible]~~ שיקוף גורם הזמן באמנות ~~[illegible]~~ הפלסטית, אף עצם אמצעיה נמצאים מחוץ לתחומיו, והם כפופים למרות אחרת לגו של מרום. נרשום לפנינו, ~~[illegible]~~ שאלה הבאה לא מצא כל ציור פתרון גמור, ואל כן ניתן יצירות אין סגור, ~~[illegible]~~ בהן גם מעשים עצומים, חיאות עולם ועד היום. רק הראינו ~~[illegible]~~ פתר את השאלה של צורות הזמן במקום מסוים.

אברהם וואלקוביץ מוצאו מן העיירה הסיבירית טיומן (1880), ~~[illegible]~~ אינו מתאר כיהודי חרבי שואף אל מרחקים. בירושה הלאה כנראה הביאה את האמן עוד בגיל רך אל אמריקה. בנשיאל ארצה אך ~~[illegible]~~ בניו־יורק קיבל את עיקר השכלתו האמנותית וראשונה ציולין בפריס השלם. בנסיעות מקיפות הכיר כמעט את כל ארצות אירופה והרבה מן המוזיאונים והבניינים ההיסטוריים שלהן.

מגוון תערוכותיו (האישיות, שהיו עשרים או יותר) ~~[illegible]~~ נציין שתים של עבודותיו של המוטיבים של ריקודי איזדורה דנקן, שני תערוכות־זכרון לכבוד הרקדנית הגדולה (פריס 1931, ניו־יורק 1937), תערוכה אחת של שאר יצירותיו במוזיאון האמנות המודרנית בניו־יורק, ואחת במוזיאון של סן פרנציסקו. ~~[illegible]~~ רבות מיצירותיו גם נתפרסמו בספרים ~~[illegible]~~ „מאה רישומים וציורים" (וואלקוביץ) והוזרות, צבעות, רגבים, המהגרים למוזאות, ניו־יורק 1925, עם הערכות והסברים מאת ה. מק ברייד, ו. ה. דייס ~~[illegible]~~ ואחרים; „הברכת־הראייה של אמנות אוריגינית, אבסטרקטית ולא־אוריגינית", עם טכסט מאת א. בלומנר, ג'. מקווייס, צ'. קפן, ס. ג'יניס, ג'. ג'. סוויני, ~~[illegible]~~ ה. מק ברייד, גירארד (קנזס) 1945; „איזדורה דנקן בריקודיה", עם מאמרים מאת מריה תרזה ואחרים, ~~[illegible]~~ והתורגמו מלורפים גם רישומים נגד מלחמה ופשיזם", ~~[illegible]~~ מאוויים מאמר מאת ג. דרקוביץ, ~~[illegible]~~ (שם) (קנזס) ~~[illegible]~~ 1950.

* יצירות וואלקוביץ מוצגות במוזיאונים החשובים של אמריקה, כמו המטרופוליטן או וויטני ~~[illegible]~~ בניו־יורק וספריית הקונגרס בוואשינגטון. במצבם כושר ראייתו עד אחוז קטן עקב נירות הפסיק, למעשה, את עבודת האמן.

כוח אמוציונלי ~~[illegible]~~ (רב), סופת אירונים, התפרצות מן העומק; נראות המרד (באזיר) הללו כבימוס חי דרך המראות הלבנוניים; חבירת עצמה גרפית לתוך קולוריזם (קולר) ~~[illegible]~~ ושיווי־משקל נר־אחת בין הקוים; ריסון שנויים ~~[illegible]~~ בין החלקה של מתכון, של ~~[illegible]~~; השלאת סיניות של ~~[illegible]~~ שקוף של ~~[illegible]~~ מאבק יצירים וריסונם; פיוס בין החומר המתאר ובין הרוח המסברת — (אברהם) זהו מניביץ, כאלו תאמונתו ונבואת אמונתו.

הוא בן העיירה מסטיסלאוו שבחבל מוהילב, נולד (שם) ב־1883. מתחילה למד בבית־הספר לאמנות בקייב, ואחר־כך גם במינכן. הקהל הרוסי הכיר את אמנותו בתערוכות החל משנת 1908, ב־1910 כיבד אותו המוזיאון של קייב ע"י תערוכה־יחיד. אחרי הקדיש שנתיים לנסיעות באיטליה, ביקר בשווייץ, ואת מוצאותיו הציוריות ההצגה בתערוכה אישית בפריס, (ב־1913) אצל ~~[illegible]~~ בירנהיים־ז'ון. אחרי המהפכה ~~[illegible]~~ ./. →

* ר' בנימין קופמן: א.וו. (באנגלית), פריס (טריאנגל) גליארי.

° „פנים מן הגיטו", ניו־יורק 1946, עם הקדמה מאת ס.ל. מיליר; „~~[illegible]~~" (יידיש, ולחוד תרגום אנגלי), „גיטו־מאטיוון", בסכום מאת ז'אן לימון ליכטנשטיין, ניו־יורק 1946; „בנים וזכרות ~~[illegible]~~ פחם...", עם הקדמה מאת א. הלמן־יולוס, גירארד, קנזס 1947; אימפרוביזציות על ניו־יורק, סימפוניה בקווים", שם, 1948;

גיזל עלין הורה באקדמיה לאמנות האוקראינית. הציג בשנת 1922 באמריקה, ובעריה הגדולות הציג פעמים אחדות.
ציורים שלו הגיעו אל כמה אוספים פרטיים באירופה ובאמריקה ואל מוזיאונים רוסיים אל המוזיאון ליוכסמבור בפריס, ואל זה של ברוקלין. יצירות חקוקות שלו היו ביד
כשהגעתי בעליה מוזיאון הכטם "ווא". – על א.א. נכתבו מאמרים מרובים ומונוגרפיה אחת וואלדמר ז'ורז' בהוצאת "טריאנון", פריס, באנגלית ובצרפתית.

קנלבא

~~XXXXX~~ וודאי, באדם היהודי יש סכסוכים וסיבוכים וטראגיות. אולם השאלה המכרעת היא זו, אם כל אלה היו בו מעולם, ואם עתידים הם ללוותו בכל דרכו; היא השאלה, אם בעיותיו ~~X~~ הן עצם ~~XXXXX~~ עצמותו ואף תנאים לפריונו. אלה שברכות טבע זיכום מלכתחילה, כביכול, במידה מכסימלית של שיווי משקל ומזג הרמוני, או האישים המעוצבים בתנאי חיים נוחים למדי, נותנים לנו לקח יקר. כי הצבעונות של יצירות קנלבא, זו של מערומיו ודיוקניו, של טבעו-הדומם ושל נופו, היא פריחה עשירה, הנותנת בושם בלי לשכר, ושמחה - בלי לבלבל. האם כל אלה עבודה זרה או יש באישיותו-אמנותו כדי להצביע על אפשרויותינו, כדי להבטיח לנו עתיצות, כדי להראותנו מראה תחייה?

ליאופולד-לוי

ואולי יקום מי שיצליח לגלות הדי זכרונות מזרחיים אצל כל הפריזאים בני יהודי פולין, יחד עם כל הנפלאות שחולל ביתם החדש בו בחרו. אך ליאופולד-לוי, הפריזאי מלידה, הוא לעומתם כמו פרי של תהליך טמיעה, שאינו כולל חיי יחיד בלבד, אלא דורות. כנראה צדק אנדרה סלמון, אחד הבקיאים ביותר בתולדות אמני פריס מסביב לשנת ~~00~~ 1905, כשייחס לאמן הזה תפקיד מהותי בדברי-ימי הפוביזם לימין מאטיס עצמו. אך הוא קורא לליאופולד-לוי גם בשם חלוץ. של מה? של אמנות, שבפסיעות גסות, נועזות ומחוכמות, ואגב לבטים מעניינים, תחזור מדי פעם בפעם אל נקודות מוצאה? כי כזה הוא קו החיים במפעל היוצר הזה, שעריסתו באימפרסיוניזם והתקדמותו מודרכת ביד הרצון להיות ציורי, אך ורק ציורי. ~~פולחן מלאכתו~~ התקופה מכירה בו - לא מפני שהוא מבטא אותה. ~~[illegible]~~ נסיך הוא. בני הזמן הלזה להביט אחרי מקוריות; ווסקרנו את מפעלו מ- 1910 עד 1956, לא מצאנו מקוריות רבה. מצאנו גם בזה התפתחות בולטת בתוקפתו. [illegible] אמן, ולחינם נחפש בו התפתחות במובן של ציוני-דרך רמים, פרשיות דרכים, מפנים מפתיעים.

דרכו הוא דרך פולמן המלאכה, וזה לא שלוליה [המאמינים] מצד עבודה בעקבה. מעטים בימינו היוצרים, שעבדו להם
כמטרה את העבודה הטובה ככל-האפשר. ~~בזמנים לנצלניות~~ [ואילו בעבר בדרך בצאצאה] , שהאמנות לזכירה בעולם שם, ~~ונזכו לגישתם אל~~
ידעו, שהם יוצרים. בדורות שלאחר רבו המסורים למלאכה קודש. בינם ובין התחליות של לאוגוז לני יש
לב שזה ראוי להשוואה לזנו.

ליאופולד-לוי

ואולי יקום מי שיצליח לגלות הדי זכרונות מזרחיים אצל כל
הפריזאים בני יהודי פולין, עם כל הנפלאות שחולל ביתם החדש בו בחרו.
אך ליאופולד-לוי, הפריזאי מלידה הוא לעומתם כמו פריו של תהליך טמיעה,
שאינו כולל חיי יחיד בלבד, אלא דורות. כנראה צדק אנדרה סלמון, אחד
הבקיאים ביותר בתולדות אמני פריס מסביב לשנת ~~00~~ 1905,כשייחס לאמן
הזה תפקיד מהותי בדברי-ימי הפוביזם לימין מאטיס עצמו. אך הוא קורא
לליאופולד-לוי גם בשם חלוץ. של מה? של אמנות, שבפסיעות גסות,
נועזות ומחוכמות ואגב לבטים מעניינים תחזור מדי פעם בפעם אל נקודות
מוצאה? כי כזה הוא קו החיים במפעל היוצר הזה, שעריסתו באימפרסיוניזם
והתקדמותו מודרכת ביד הרצון להיות ציורי, אך ורק ציורי. פולחן מלאכתו

FLOCH

הודות להתפתחותו של רישומו של כוחו הפיוטי, הן אל אלה [illegible] שיחיד הן אל אלה [illegible] או אפילו
ציורי-ציור שלמות, יכלו רק [illegible] שאינם [illegible] כעצמאיות או רישומית [illegible] בחומר [illegible] וכלו.
אתה נסיון היסטורי מספיק כדי להראות [illegible] (או מעורבות של פינות [illegible]) [illegible], גינאיר, סורה.

[illegible] פלוק הצליח עם דוגמה הגדולים של [illegible] בדרך שלא
בין וינה. נפשו של ... [illegible] ... ניו-יורק [illegible]
לתפוס בעולמו את הדי [illegible] של מיליונים אחים ואחיות [illegible] גם הוא יכול להיות בצלם.
[illegible] נמצא הבואיה בעצבות [illegible] ואנחנו מרגישים [illegible] להעלמות. [illegible] אלה, הפרספקטיבות
ובעיות [illegible] [illegible] מן המרחב רחוק.
[illegible] אם כן, היו עוד ברואים בצלם אלהים שלא [illegible] גם [illegible]? או הודה פלוק כאשר הוא
דור המשוררים להאמנים [illegible] מגדל [illegible] –

בגאיאות [illegible] עוד מופיעה בחדרים שלמים ועל מרפסות הברורות [illegible] הנצחית, [illegible] שלא יגדל עוד [illegible] משוררים
[illegible] צבורות [illegible] איש ואשה
[illegible] שנים [illegible] בודדים בחדר [illegible] רחבה. אלא שהסגירה החשבה
ניכרת בזיקה [illegible] קונסטרוקטיביים; עצמים ארכיטקטוניים [illegible] רבו, ולאחר של האמנה [illegible]
[illegible] יתר. [illegible] מתרוממים, [illegible] נמתחים, יתחלף [illegible] הצגה [illegible] לצרור או לצורת [illegible]
[illegible] את האמורים [illegible] שירו [illegible] ורגילה כמו לואי לוזוין. אלא שאצל פלוק [illegible] [illegible] הדימות
[illegible] דמות חגיגית.

אך התעלמות אינה אבסולוטית. לא [illegible] של [illegible] [illegible] לא יוחלף [illegible] ציורים יצורי המאה
שעברה [illegible] המבחול, [illegible] את המאה העשרים. הברורות האלה [illegible] פעולה בחדרים המרווחים
[illegible] עיגול [illegible] את האמן, [illegible] [illegible] כדי [illegible] לאמר [illegible] [illegible] וזיוואים האכלוסים
[illegible] רב את האמונות האלה [illegible] פוליטים. גם אלהים אלה אומרים לנו [illegible] מה שלא ישנה.

יוסף פלוק, יליד 1894, התחיל את לימודי הציור בווינה עיר הולדתו אצל רואגלר [illegible] אחרי 1920 [illegible]
[illegible] 1923 הכיר את ארץ-ישראל ואת מצרים, 1925 השתקע בפריס [illegible] 1929 ו- 1931 [illegible] הפרלוארה
[illegible] [illegible] מפריס [illegible] 1929 [illegible] פעמים אחדות, וגם [illegible]
1932 - 33 [illegible] בגלריה פייר [illegible] בפריס; [illegible]
הסלון [illegible] 1936 [illegible] [illegible]
שורי [illegible] פריס 1937 [illegible]
[illegible] 1940 [illegible]
[illegible] ב-1940 [illegible] ניו-יורק [illegible]
1941, עוד [illegible] [illegible]
[illegible] ניו-יורק [illegible]
אירופה [illegible] פעמים אחדות, [illegible] בפריס [illegible] ניו-יורק [illegible]
לארוח בפריס.

כבר [illegible] [illegible] ניו-יורק, [illegible], פילדלפיה, [illegible], ראנך בפריס.
[illegible] אוסטריה, [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ירושלים ושל תל-אביב.

[illegible] 1927 [illegible] 1930 [illegible]
[illegible] 1928 [illegible] 1930 [illegible] 1931 [illegible]
[illegible] 1931 [illegible]
[illegible] 1936 [illegible]
[illegible] (1952) [illegible]
[illegible] 1934 [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]